

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Πρωτοβουλίες για εξεύρεση λύσης αναλαμβάνει το ΑΚΕΛ

Για τις τεταμένες σχέσεις ΑΚΕΛ και Ορφανίδη μιλάει στην «Κ» ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού ενώ σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις στο Κυπριακό αναφέρει πως είναι νωρίς να πούμε αν πάμε για λύση ή ναυάγιο. Ο κ. Κυπριανού τονίζει πως το ΑΚΕΛ θα αναλάβει πρωτοβουλίες και θα πραγματοποιήσει ταξίδια στο πλαίσιο επίτευξης μιας λύσης. **Σελ. 6**

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ

Η ώρα της σωστής λύσης είναι τώρα

«Η ώρα της σωστής λύσης είναι τώρα» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης, εξηγώντας πως τη δεδομένη χρονική στιγμή υπάρχει το κατάλληλο μομέντο. Ο ίδιος επισμαίνει πως αν αποτύχουμε αυτή τη φορά, το επόμενο στάδιο είναι η διαχείριση της διχοτόμησης. **Σελ. 16**

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Υλοποιούνται τα έργα που εξαγγέλθηκαν

Θετικός είναι ο κυβερνητικός και ο προσωπικός απολογισμός που κάνει ο υπουργός Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων σε συνέντευξή του στην «Κ». Ο Μάριος Δημητριάδης αποκαλύπτει τι έχει ζητήσει για τους ελέγχους ασφάλειας πτήσεων των αεροσκαφών αλλά και ποιον θα στηρίξει στις προεδρικές του 2018. **Σελ. 10**

ΣΗΜΕΡΑ

Μήλον της Εριδος η Μόρφου

Ζήτημα βαρόμετρο για επίτευξη λύσης στο Κυπριακό - ποια πρόταση αντι εγγυήσεων κερδίζει έδαφος

Ξεχωρίζοντας την ήρα από το στάρι στις εξελίξεις πέραν των διαρροών και των αντεγκλήσεων, προτάσσεται σύμφωνα και με πολιτικές πηγές πως ενδεχόμενη λύση στο Κυπριακό εξαρτάται εν πολλοίς από δύο ζητήματα-βα-

ρόμετρο: Πρώτον, η επιστροφή της Μόρφου και δεύτερον, όσα από την πρώτη μέρα χωρίς εγγυήσεις θα επιστραφούν μεν αλλά και θα μπουν σε λεπτομέρεια. «Δεδομένο πως θα κριθούν στην τελική έκβαση τα δύο ζητήματα. Από

τη στιγμή που έγινε δεκτό να είναι ομοσπονδιακές περιοχές τα τέσσερα χωριά της Καρπασίας, το θέμα της Μόρφου είναι εκ των ων ουκ άνευ». Ο Ακιντζι από την πλευρά του κρατάει πίσω το χαρτί της Μόρφου για την κα-

τάλληλη στιγμή, ενώ επισμαίνεται ότι ο Νίκος Αναστασιάδης θα πάει στον κόσμο μόνο με μια λύση που θα βελτιώνει το Ανάν σε όλες τις πτυχές, «που ήδη το πέτυχε, και με κάτι παραπάνω από τον χάρτη Ανάν». **Σελ. 3**

Παιχνίδια ολέθρου από τη Βόρεια Κορέα

Αναπαράσταση της αμερικανικής απόβασης στην πόλη Incheon της Νότιας Κορέας, τον Σεπτέμβριο του 1950, διενήργησαν Αμερικανοί και Νοτιοκορεάτες πεζοναύτες. Την Παρασκευή η Βόρεια Κορέα έκανε την πέμπτη, μέσα στο 2016, πυρηνική της δοκιμή, γεγονός που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις διεθνώς. Η ισχύς της πυρηνικής δοκιμής ήταν μεγαλύτερη και από τις ατομικές βόμβες που ρίχθηκαν στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι. **Σελ. 21**

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ

Καλοβλέπει μια Διεθνή διάσκεψη

Η αμερικανική κυβέρνηση ευνοεί την προοπτική της διεθνούς διάσκεψης, καθώς οι εγγυήσεις αποτελούν ζήτημα στο οποίο οι ΗΠΑ μπορούν να έχουν επιρροή επί της Αγκυρας. **Σελ. 4**

ΕΡΤΟΥΓΡΟΥΛΟΓΟΥ

Υποστηρίζω λύση συνομοσπονδίας

Ο σκληρός της Δεξιάς «συγκυβέρνησης» στα κατεχόμενα, ο λεγόμενος υπουργός Εξωτερικών Ταχσίν Ερτογρούλογου, επαναφέρει το δόγμα Ραούφ Ντενκτάς και επιχειρηματολογεί υπέρ μιας λύσης συνομοσπονδίας. **Σελ. 8**

ΘΕΣΣΕΙΣ

- ✓ **Νίκος Κατσουρίδης** **Σελ. 8**
Με ποια διαδικασία θα αποφανθεί ο Λαός;
- ✓ **Κώστας Γουλιάμος** **Σελ. 14**
Η γνώση ως επένδυση και ανάπτυξη

Ο άγνωστος Πόλυς Πολυβίου

Από πού ήρθε και πού πάει

Ένας άνθρωπος που βρίσκεται πίσω από όλες σχεδόν τις μεγάλες υποθέσεις της νεότερης κυπριακής ιστορίας, προκρίνει γι' άλλη μία φορά τις απόψεις του. Το ερώτημα είναι, ο ίδιος είναι έτοιμος κατά τα πολιτικά τζάκια ν' αδράξει την ευκαιρία για πολιτική καριέρα ή τελικά θα φανεί οξυδερκής, όπως προτάσσει ο περίγυρος και θα απέχει; **Σελ. 11**

Προβάδισμα για τη Νέα Δημοκρατία

Έρευνα Παν. Μακεδονίας

Δημοσκοπικό προβάδισμα για τη ΝΔ δείχνει έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία διεξήχθη για λογαριασμό του ΣΚΑΪ και της «Κ». Συγκρίνοντας τις επιδόσεις του πρωθυπουργού και του αρχηγού αξιωματικής αντιπολίτευσης, ο Κυρ. Μητσοτάκης προηγείται με 7 μονάδες του Αλ. Τσίπρα. **Σελ. 19**

Με δικό της Υφυπουργείο η Ναυτιλία

Προορίζεται να τεθεί σε ισχύ 1η Ιανουαρίου - πολύπλευρος ο ρόλος του

Προσέδριο νομοσχεδίου για δημιουργία Υφυπουργείου Ναυτιλίας, το οποίο θα είναι μετεξέλιξη του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, έχει προωθηθεί στα κόμματα για να τοποθετηθούν, έτσι ώστε να μεταφερθεί και ενόπτον του Υπουργικού Συμβουλίου, πριν σταλεί στη Βουλή

προς ψήφιση. Πάντως, όπως σημειώνεται στην έκθεση, ο Νόμος προορίζεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2017. Η παρούσα πρόταση, εξάλλου, συμπεριλαμβανόταν και στις εξαγγελίες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ο σκοπός ίδρυσης του εν λόγω υφυπουργείου είναι πολύπλευρος και πολυσύνθετος. **Οικονομική, σελ. 6**

Ο Ακάμας πρέπει και μπορεί να προστατευθεί

Ο υπουργός Γεωργίας Νίκος Κουγιάλης τόνισε ότι η αναβάθμιση της περιοχής του Ακάμα θα πραγματοποιηθεί εντός ενός χρόνου. Ένας διεθνής οικος θα αναλάβει τη δημιουργία ενός Εθνικού Πάρκου, θα παρθούν μέτρα προστασίας και ανάδειξης της περιοχής και θα εκπονηθεί ένα νέο τοπικό πολεοδομικό σχέδιο ανάπτυξης που δεν υπάρχει σήμερα. **Σελ. 15**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Καθαρή σκέψη

Ενώ κυλάει ο χρόνος και φτάνουμε στις 14 του μήνα, πέραν των όσων έχουν δει το φως της δημοσιότητας και αποτελέσαν πόλο αντιπαράθεσης εφόσον υπήρξαν αποτέλεσμα διαρροών, δεν είναι ούτε η πρώτη ούτε και η τελευταία φορά, τα σπουδαία στο Κυπριακό έπονται. Και από την πλευρά των εν Κύπρω συνομιλιών, με αποκορύφωμα το κοινό δελτίο τύπου, και με τη μετάβαση στην Αμερική αλλά και στη συνέχιση των συνομιλιών μετέπειτα. Ορισμένοι ήδη έχουν χάσει την ψυχραιμία τους και αντιδρούν απευθυνόμενοι σε δικά τους ακροατήρια, ενθυμούμενοι μέρες 2004, ενώ αυτό που πραγματικά έχει σημασία είναι να υπάρχει καθαρή σκέψη. Τόσο αναφορικά με τα συμπεράσματα που θα προκύψουν όσο και με την εις βάθος ανάλυση αυτών, αφού έρθει η κατάλληλη στιγμή. Διότι πριν αλέκτωρ λαλήσει, το συμπέρασμα για την πορεία των συνομιλιών και ο προκαθορισμός του αποτελέσματος δικως να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες, ομοιάζει με παίγνιο μπηδικού αθροίσματος.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Μόδα σήμερα είναι ελευθερία

Η Σόνια Ρικιέλ έλεγε ότι η μόδα άλλαξε, παλιά υπήρχε μια δικτατορία. Η μόδα του σήμερα χάρισε στις γυναίκες την ελευθερία κινήσεων που δεν είχαν πριν.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ο Μιχάλης Πιερχής στην «Κ»

Το Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου διοργανώνει στο αρχοντικό της Αξιοθέας τις εκδηλώσεις του «Φθινόπωρο στην Αξιοθέα» από τις 8 Σεπτεμβρίου έως τις 20 Οκτωβρίου.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ντοκιμαντέρ για τον Koolhaas

Ο γιος του περιφημου αρχιτέκτονα, ο Thomas Koolhaas, έφτιαξε ένα ντοκιμαντέρ για τον πατέρα του, θέλοντας να δείξει πώς σκέφτεται ο Rem.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

bet365.com

BONUS
εγγραφής
€100

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ένα με σένα.

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Ναι ή όχι

Για ακόμη μία φορά το Κυπριακό πλυσιάζει σε μια φάση όπου ενδεχομένως οι πολίτες του νησιού αυτού θα κληθούν διά της ψήφου τους να αποφασίσουν κατά πόσον θα δεχθούν ένα σχέδιο λύσης που θα αλλάξει τη σημερινή κατάσταση πραγμάτων.

Ο φόβος, οι επιφυλάξεις και ο σκεπτικισμός για την ενδεχόμενη αλλαγή προκαλούν αντιδράσεις για όλα μπορεί να αλλάξουν και να οδηγήσουν σε ένα δυσλειειτουργικό κράτος. Από την άλλη είναι η προοπτική για τον τόπο και τον πολίτη που ενδεχομένως να βγάλει την Κύπρο από το οικονομικό τέλμα αλλά και από τη διαίρεση και την καταχή. Βρεθήκαμε ξανά στην ίδια κατάσταση το 2004, όταν η «σοφία» της πολιτικής μας ηγεσίας οδήγησε την κοινωνία της ε/κ κοινότυπας σε μια βαθιά και τραυματική διαίρεση, καθώς τα επικειρήματα έδωσαν τη θέση τους στους αφορισμούς, με νενέκους και οκιάδες και με επιπτώσεις που καταγράφηκαν στη συλλογική συνείδηση ως αποκρουστικές.

Οι πολιτικές ηγεσίες αντί να διαδοθούν από την αποκρουστικότητα της «περιρρέουσας», την ενέταξαν στο οπλοστάσιό τους και στη μέρη παρωσιάζονται πρόθυμες να την εξελίσσουν, παρά τον εμφανέστατο κίνδυνο η ιστορία αυτή τη φορά να επαναληφθεί σαν φάρσα και σχεδόν αγνώστως την τραγική πορεία που πήραν τα πράγματα από το 2004 μέχρι σήμερα. Ουδείς λέει ότι θα πρέπει να δοθεί λευκή επιταγή στον Νίκο Αναστασιάδη να φέρει οποιαδήποτε πρόταση θεωρήσει ότι θα πρέπει να την ψηφίσουμε.

Όμως πριν ολοκληρωθεί η προσπάθεια, που εντίμως θεωρούμε ότι καταβάλλει, διότι αυτονόητα δεν θα έχει άλλο πολιτικό μέλλον, αν φέρει λύση που θα απορριφθεί, δεν είναι έντιμο για τις άλλες πολ-

ιτικές παρατάξεις να τον χαρακτηρίζουν ψεύτη ή να διακηρύττουν δημοσίως ότι «έχει χάσει τη δεδηλωμένη».

Τη στιγμή, μάλιστα, που είναι διακηρυγμένη αρχή ότι τίποτα δεν συμφωνείται αν δεν συμφωνηθούν όλα και που ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης διακηρύττει ότι δεν θα φέρει ενώπιον του πολίτη λύση η οποία δεν θα γίνεται αποδεκτή και θα κινδυνεύει να χάσει σε ένα δημοψήφισμα. Αν δηλαδή φέρει μια πρόταση που θα άρει τις εγγυήσεις του '60, θα τερματίζει την κατοχή, θα βελτιώνει τον χάρτη Ανάν και όπου θα τηρούνται οι τρεις βασικές ελευθερίες, λογικό θα είναι να αναμένει ότι η συλλογική σοφία θα λειτουργήσει, απελευθερώνοντας τον τόπο. Αν αποτύχει να το πράξει, τότε η επιθυμία του λαού, θα είναι καταπέλτης και για το σχέδιο λύσης, όπως θα είναι και για τον ίδιο.

Μέχρι όμως να φτάσουμε στο σημείο που η ψήφος μας θα κρίνει το ένα ή το άλλο των ενδεχομένων, εκείνο που αναμένει ένας νονησικός πολίτης είναι η πολιτική ηγεσία να συμπεριφερθεί ώριμα, με συγκατάβαση και σεβόμενη τον γεγονός ότι καταβάλλεται μια προσπάθεια εξαιρετικά δύσκολη και πολύπλοκη κατά την οποία τα εμπόδια που έχει να αντιμετωπίσει ένας άνθρωπος που βρίσκεται στη θέση του Νίκου Αναστασιάδη, όχι τυχαία αλλά διότι μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες αναδείχθηκε στο ύπατο αξίωμα, είναι πολλά.

Και δεν είναι τουλάχιστον κομψό να προσκοίει και σε εμπόδια που ορθώνουν απέναντί του οι πολιτικοί του αντιπαλοί ως να βρίσκεται σε ένα προεγκλογικό τοπίο, αντί στο πεδίο της διαπραγματεύσεως για επίλυση του κυπριακού προβλήματος, που όλοι –τουλάχιστον λεκτικά– χαρακτηρίζουν ως το μείζον πρόβλημα του τόπου και του λαού.

paraschosa@kathimerini.com.cy

Ο... απορριπτικός Νίκaros και η ώρα του Μουσταφά

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Τον Τάσσο θύμιζε το λεκτικό που χρησιμοποίησε ο Νίκaros στην Αθήνα την περασμένη Παρασκευή, λέγοντας ότι η Κύπρος δεν πρόκειται να μετατραπεί σε προτεκτοράτο και επικρίνοντας τους Τούρκους για τη στάση τους στο θέμα των εγγυήσεων. Η δε ανάδειξη του θέματος της ώρας (στα Κατεχόμενα αποφασίστηκε να διατηρηθεί η ώρα του Σουλτάνου Ερντογάν) και ο σχολιασμός των αναχρονιστικών εγγυήσεων από τους αρχηγούς κρατών του Νότου, σχολιάστηκε πολύ θετικά και έδωσε «πόντους» στον Νίκaros. Όπως μου είπε συνεργάτης του Νίκaros «δεν γνωρίζω ποιος απορριπτικός ηγέτης θα μπορούσε να τα πετύχει αυτά» και υπέδειξε ότι ο healthy ετοιμάζεται για νέες πιο σημαντικές επιτυχίες στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών, αξιοποιώντας τις καλές του διεθνείς σχέσεις. «Εκεί που θα έχει πρόβλημα μάλλον θα είναι στο εσωτερικό, ιδιαίτερα μετά τη διαρροή των email του Πολυβίου στο οποίο κάποια κόμματα και κάποιιοι πολιτικοί κάνουν ήδη διατριβή και ετοιμάζονται να την... ανακοινώσουν». Όπως μου είπε από όσα διέρρησαν στο email του Πόλυ, η φράση κλειδί για τους απορριπτικούς του Ενδιάμεσου είναι η προειδοποίησή του πως «όταν καταλήξουμε σε λύση, δεν θα υπάρχει πλέον επιστροφή».

Το θέμα με την αλλαγή ώρας και το γεγονός ότι στα Κατεχόμενα θα υιοθετηθεί η επιθυμία του Σουλτάνου Ερντογάν, τρολαρίστηκε (και θα συνεχίσει για καιρό) αρκούντως στα κοινωνικά δίκτυα. Πολιτικός της αριστεράς έγραψε, αλλά το απέσυρε σύντομα, ότι «τώρα είναι η ώρα του Ακιντζί...» «Προφανώς δεν ήρθε ακόμα η ώρα» σχολίασε πολιτικός συντάκτης που έτυχε να δει τη βραχυμρία ανάρτησή.

Μεγάλη είναι η κόντρα που ξέσπασε μεταξύ του ΑΚΕΛ και του πρώτου Πανεπιστημίου Κύπρου Κωνσταντίνου Χριστοφίδη. Η αναφορά του πρώτου σε ακυλώσεις της

«εγκώριας αριστεράς» ξεσήκωσε το κόμμα και ελάχιστους πανεπιστημιακούς... Όπως πληροφορούμαι κομματικό στέλεχος διατύπωσε την αντίθεσή του για επίσημη ανακοίνωση κατά του πρώτου με τη θέση ότι «αυτό θα ανοίξει ένα νέο, ανώφελο μέτωπο». Υποστήριξε μάλιστα ότι «πανεπιστημιακοί που πρόσκεινται στο ΑΚΕΛ συμφωνούν με τις θέσεις του πρώτου και όλων των άλλων και μια ανακοίνωση από το κόμμα θα δημιουργήσει διασπορά αντί κέρδος». Η κυρία Γιανούλλα που ακούει όλα όσα λέγονται στους διαδρόμους της Εξεκία Παπαιωάννου (και ακόμη περισσότερο) υποστηρίζει πως η κίνηση κατά του πρώτου «οργανώθηκε και γιγαντώθηκε» έξω από το γραφείο του κυρίου Αντρου...

Σε πολιτικά πηγαδίκια την τελευταία εβδομάδα συζητήθηκε έντονα η συνέντευξη του Νίκaros στον «Πολίτη» και ο τίτλος που η εφημε-

ρίδα επέλεξε να βάλει «Κυβερνά ο Πρόεδρος και όχι ο ελεγκτής». Η άποψη ότι ο «Πολίτης» έχει λόγο «να πολεμάει τον Οδυσσέα Μιχαηλίδη» ακούγεται όλο και πιο πολύ και φαίνεται να σχετίζεται με πληροφορίες που διαρρέουν για θέματα που χειρίζεται.

Βουλευτής έλεγε προχθές στη Βουλή ότι ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις δεν αφήνει στα συρτάρια κάποια θέματα που η Διοικήτρια-Χρυστάλλα τα «ξεχνούσε» και «αυτό κάποιους τους ενοχλεί πολύ. Ιδιαίτερα όσο πλησιάζει η ώρα κάποιων αποκαλύψεων... Πάντως, ο ίδιος ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις διαλαλεί παντού ότι οι σχέσεις του με τον Νίκaros είναι καλύτερες από ποτέ, μιλούν συχνά στο τηλέφωνο και ανταλλάσσουν απόψεις για διάφορα θέματα... Ωστόσο, ο προαναφερόμενος βουλευτής διερρηγήθηκε προχθές φωνητά κατά πόσον ο Κωστάκης «θα

δώσει επιπέλους τη γνωμάτευσή του για διευκρίνηση των καθηκόντων, απαντώντας στις επιστολές δύο υπουργών που παραπονέθηκαν»... **Το άκουσα** από πολιτικό του λεγόμενου απορριπτικού χώρου, μου άρεσε και σας το μεταφέρω. Πρόκειται για τον σχολιασμό που έκανε για την πτώση μετεωρίτη (σύμφωνα με τους ειδικούς) που συντάραξε την Κύπρο ξημερώματα της Παρασκευής. «Άμα πριν ολοκληρωθεί ο εστατικός γύρος των συνομιλιών έχουμε πτώση μετεωρίτην ή να περιμένουμε για τη συνέχεια; Μήπως στις συναστρίες του αστρολόγου 'είναι υπάρχουν χειρότερες προβλέψεις, τουλάχιστον να προετοιμαστούμε έγκαιρα;».

ΚΟΥΖ: Σε ποιο κόμμα οι σχέσεις μεταξύ δύο υψηλόβαθμων στελεχών έχουν φθάσει στο απροχώρητο, σε βαθμό που να ακούγονται και αιπιέλες του τύπου «ή εκείνος ή εγώ;»

The journey has just begun
Our streamlined quality practices across all lines of service offer complete, practical and sound solutions to your corporate needs.

Auditors, Accountants, Tax and Business Consultants
Offices in Cyprus, Greece, Romania, Bulgaria and Moldova

Baker Tilly
in South East Europe

www.bakertillyklitou.com

© 2016 Baker Tilly Klitou and Partners Ltd. All rights reserved. In this document, "Baker Tilly" refers to Baker Tilly Klitou and Partners Ltd, registered in Cyprus. "Baker Tilly" is a trademark of Baker Tilly UK Group LLP, used under licence

An independent member of Baker Tilly International

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

80 χρόνια πριν στην «Κ»
11-IX-1936

ΑΠΟΙΚΙΑΚΕΣ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ: Λονδίνο, 10.- Εκ του λόγου του κ. Χιτλερ όστις ανεγνώσθη χθες εν Νυρεμβέργη, η περίοδος η οποία είλαυεν ενταύθα την πρόσσχη είναι η αφορώσα τας αποικιακάς αξιώσεις της Γερμανίας.

«ΟΧΙ» ΑΠΟ ΝΟΤΙΟ ΑΦΡΙΚΗ: Λονδίνο, 10.- Ο «Ημερήσιος Τηλέγραφος» παρατηρεί ότι κατ' απροσδόκητον σύμπτωσην ο υπουργός της Αιμίνης της Νοτίου Αφρικής έδωκε χθες απάντησιν εις τον Γερμανόν καγκελλάριον. «Δεν είναι δυνατόν – είπεν – να υπάξω ζητήμα μεταβιβάσεως [αφρικανικών] εδαφών [εις την Γερμανίαν] χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν αι διαθέσεις των πληθυσμών.»

ΙΣΠΑΝΙΚΟΣ ΕΜΦΥΛΙΟΣ: Παρίσι, 10.- Ο [εθνωσιατικός] σταθμός ασυμμάτου της Σεβίλλης αναγγέλλει ότι ο Άγιος Σεβαστιανός περιεκυλώθη υπό των εθνωσιατικών στρατευμάτων. [...] Εις το μέτωπον του Τολέδου δυνάμεις κατέλαβον τας πόλεις Αρόνα και Σαν Πέδρο. Διά των επιχειρήσεων τούτων το μέτωπον της επιθέσεως εκ του τομέως του Τολέδου επεξετάθη μέχρι των γραμμών, τας οποίας κατέχουν αι υπό τον στρατηγόν Μόλα δυνάμεις.

ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΗ ΛΟΥΛΟΥ: Χθες εις τα Χαντεία ένας μικρός σκύλος οράσας Λουλού προσβλήθει υπό λύσσης έδηξε τον 13ετή [...] και την 11ετιδα [...]. Ο λύσσον σκύλος προεκάλεσε μωροπαντιών μεταξύ των διαβότων. Σκοπός αστυνόμε έστεισε και τον εφόνηυεν διά του περιωτρόφου του.

ΑΡΙΣΤΟΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΩΡΟΣ**

Με άριστα το 10

Πού είναι εκείνη η Ράνια ρε παιδί μου. Μαύρα μάτια κάναμε να τη δούμε. Δεν μπορούσε να έρθει ε; Κρίμα...

- 1 Στο παρακαλέτο:** Διαβήματα (παρακάλια basically) από τη Γενική Εισαγγελία προς ελλαδικές αρχές για έκδοση Μπουλούτα-Φόρου. Περιμένε, κύριε Γενικό, να δούμε τι θα πει ο Τσίπρας στη ΔΕΘ. Ίσως απαντήσει στα διαβήματα (παρακάλια) σας.
- 2 Μετά τον Ορφανίδη, Δημητριάδη, Σταυρινάκης πιθανώς στη Θεομύνη.** Ξεπρά θα πάρε το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου, οι μίζες που πέφτουν σαν βροχή, οι αξιωματούχοι που εμπλέκονται και πάει λέγοντας. Τίποτα δεν είναι σίγουρο πέραν της αθωότητας ημετέρων που είναι πέρα για πέρα σίγουρη.
- 3 Στο μύριο:** «Πλεόνασμα ΚΟΠ... Ενάντιο εκατομμύριο ευρώ για τη χρονιά που έληξε. Θα επιστραφεί ολόκληρο σχεδόν πίσω στα μέλη μας.» Και έτσι απαντάει ο Κουτσοκουμπής στον Guardian που δεν τον αγαπάει...
- 4 Στα πρόστιμα:** Ο δήμαρχος Στροβόλου δεν ξέρει ποιος έδωσε οδηγίες

στους τροχονόμους, να παίρνουν το σκαλη των οδηγών με τα πρόστιμα και οι τροχονόμοι διαμαρτύρονται γιατί τους έπαιναν να μαζέψουν €2.000 μέχρι τέλος Δεκεμβρίου. Ποιος θέλει να γειμίσει τα ταμεία του; Αν το απαντήσουμε αυτό, βρήκαμε την άκρη.

5 Στους εξωγηίνους: Η λάμψη στον ουρανό πρῶι Παρασκευής, που κινήθηκε από πυρηνικά μέχρι Νεφελίμ, δεν συνδέεται με την ατάκα ΣΥΚΑΛΑ ότι μας κυβερνούν εξωγηίνοι έτσι; Ή μήπως όχι; Ζουν

ανάμεσά μας; Τι ξέρει ο ΣΥΚΑΛΑ και δεν μας το λέει;

6 Στην Ελένη: Θετική η Αλληλεγγύη για πρόταση Περιδικη περί κοινού υποψηφιού στις εκλογές. Και τότε βγήκε ο Περιδικης από το «συνδικάτο των τεισσάρων». Κι ότι είχα μαζέψει Πατιόνο, Ντε Νίρο, να το κάναμε ταινία.

7 Στο βιβλίο: Φάουλι πρῶνι Δημήτρη Πρόεδρε Chris. Να παρουσιάσεις βιβλίο χωρίς Παπακωνσταντίνου, Μικρού-

τσικο και νεολαία ΕΔΟΝ, 15 ευρώ τριήμερο περάστε κόσμο; Κακώς. Εκτός κι αν κρύβει εκπλήξεις το marketing για την παρουσίαση στις ελεύθερες περιοχές. Γιατί όλα κι όλα. Συμπατριώτες οι Τ/κ αλλά πού να καταλάβουν τον στίχο, εφτά σε παίρνει αριστερά, μην το ζορίζεις...

8 Στο σέριο: Πάνε κι έρχονται στο Προεδρικό, ορισμένοι διαρρέουν κι άλλοι κλέβουν τις εντυπώσεις. Το γκρί κοστούμι του Κούρου της ΚΥΠ, έφερε έστω και για λίγο αέρα κοσμοπολίτικο στα κινήσια του Χριστοφίδη στα κάδρα με τις νεκρές φύσεις. Οραίοις...

9 Στο θάψιμο: Αν ήταν άλλος, θα είχε βγει στις ταράτσες, αλλά ο Νίκος Χριστοδουλίδης κρατά χαμπλά τους τόνους, σε αντίθεση με άλλους που θέλουν να τον βγάλουν στη σέντρα, για ίδιον όφελος. Δημοφιλή σε κάνουν οι ερωτηθέντες, ρωτήστε οι ενδιαφερόμενοι και τις αδημοσίευτες δημοσκοπήσεις να δείτε.

10 Προς healthy: Δηλαδή μπορεί ο καθε σύμβουλος σας παρά σύμβουλος σας και δεν συμμαζεύεται να διαφανεύει και να διαρρεύσει αυτά που λέει (ενα μέλι μπορεί να διαρρεύσει ή από εσάς ή από εκείνον) κι ούτε γάτα ούτε ζημία; για φοβερή λύση πάμε με κλήρωση, και εάν έχει τζακ ποτ;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ
Αρχισυντάκτης Οικονομικού: ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7E, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ

Λύση με Μόρφου και χωρίς εγγυήσεις

Δύο θέματα με τη δική τους βαρύτητα που θα κρίνουν καθοριστικά τις εξελίξεις στο Κυπριακό και θα κάνουν θελκτικό ένα σχέδιο

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ξεκωρίζοντας την ήρα από το στάρι στις εξελίξεις των τελευταίων ημερών, η μεγαλύτερη εικόνα, πέραν των διαρροών και των αντεγκλίσεων που αυτές προκαλέσαν, προτάσσει σύμφωνα και με πολιτικές πηγές πως η ενδεχόμενη λύση στο Κυπριακό εξαρτάται εν πολλοίς από δύο ζητήματα-βαρόμετρο: Πρώτον, η επιστροφή της Μόρφου και δεύτερον, όσα από την πρώτη μέρα χωρίς εγγυήσεις θα επιστραφούν μεν αλλά και θα μπουν σε λειτουργία. «Είναι δεδομένο πως θα κριθούν πολλά στην τελική έκβαση των συνομιλιών τα δύο ζητήματα, της Μόρφου και των εγγυήσεων», τόνισε στην «Κ» αρμόδια πηγή. Προς επίρρωση αυτού υπενθυμίζονται σχετικές δηλώσεις διά στόματος και του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη αλλά και στελεχών, τόσο της κυβέρνησης όσο και του κυβερνώντος κόμματος. Σε όλους τους τόνους αμφότεροι προτάσσουν τη Μόρφου ίσως ως το βασικότερο εκ των στοιχείων εκείνων που θα κάνουν θελκτικό ένα σχέδιο λύσης και που, με πολιτικούς όρους, θα δώσουν και το έναυσμα ώστε να υποστηριχθεί από το κυβερνητικό στρατόπεδο θέση υπέρ της λύσης. «Δεν είναι τυχαίο, υπό αυτό το πρίσμα, πως ακόμη και ο αρχηγός του κυβερνώντος κόμματος έχει δηλώσει κατ'επανάληψη πως χωρίς Μόρφου και με εγγυήσεις δεν μπορεί να πει ο ίδιος να σε μια λύση» τονίστηκε στην «Κ». Το γεγονός αυτό σαφώς και είναι γνωστό στην πλευρά Ακιντζί, με τις πληροφορίες της «Κ» να επιμένουν πως ο ίδιος και η διαπραγματευτική ομάδα του κρατάνε πίσω το χαρτί της Μόρφου για να το χρησιμοποιήσουν την κατά-

Η Μόρφου, όμως, είναι σύμφωνα με πηγές, το βαρόμετρο για να υπάρξει πρόοδος στο εδαφικό. «Από την στιγμή που έγινε δεκτό να είναι ομοσπονδιακές περιοχές τα τέσσερα χωριά της Καρπασίας, το θέμα της Μόρφου είναι εκ των ουκ άνευ».

ληλη στιγμή. «Ο Ακιντζί, και για το δικό του ακροατήριο λέει συγκεκριμένα πράγματα, όπως είναι η πολυμερής τον Οκτώβριο και τα συναφή αλλά και η άρνηση για Μόρφου και η επιμονή στις εγγυήσεις». Η Μόρφου, όμως είναι –όπως πρόσθεσε η ίδια πηγή– το βαρόμετρο για να υπάρξει πρόοδος στο εδαφικό. «Από τη στιγμή που έγινε δεκτό να είναι ομοσπονδιακές περιοχές τα τέσσερα χωριά της Καρπασίας, το θέμα της Μόρφου είναι εκ των ουκ άνευ», τονίστηκε χαρακτηριστικά.

Ώθηση για λύση

Από πολιτικές πηγές με τις οποίες επικοινωνήσε η «Κ» προκύπτει πως ενδεχόμενη επιστροφή της Μόρφου, και λύση χωρίς εγγυήσεις, μαζί με όσα θα έχει να επιδείξει η ε/κ διαπραγματευτική ομάδα και που θα μπουν σε εφαρμογή από την πρώτη μέρα της λύσης θ' αποτελέσουν και για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ισχυρό άξονα ώθησης για «ναί» ως προς το δημοψήφισμα. Υπενθυμίζεται πως ανάμεσα σε όσα έχει ζητήσει η ε/κ πλευρά για να λάβουν χώρα από την πρώτη

Στο προσκήνιο των συνομιλιών –και όχι μόνο– η πλευρά Ακιντζί δεν εγκαταλείπει, και με την «αόρατη» χείρα της Τουρκίας, το σενάριο για παραμονή ενός μικρού τουρκικού -εντός της ειρηνευτικής δύναμης, αποσπάσματος στην Κύπρο.

μέρα της λύσης, είναι η επιστροφή της περικλειστών περιοχής της Αμμοχώστου και της ουδέτερης ζώνης καθώς και η άμεση αποχώρηση τουρκικών στρατευμάτων. Σε αυτά συντείνουν και οι πληροφορίες της «Κ» πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν είναι διατεθειμένος να «αυτοκτονήσει» πολιτικά, υπονοώντας πως δεν θα φέρει προς δημοψήφισμα λύση που να μην προνοεί τα άνωθεν, μεταστρέφοντας και την όποια ενδεχομένως πίεση δεχτεί από τον διεθνή παράγοντα της διαπραγματευτικού χαρτί. «Αντιλαμβάνεται όμως και ο ίδιος πλήρως τη βαρύνουσα σημασία της επιστροφής της Μόρφου στο πλαίσιο της σκληρής διαπραγματεύσεως για το εδαφικό. Αυτό τι σημαίνει: Πρώτον, δεν πρόκειται διακινδ-

νεύσει να αναγκαστεί να παραιτηθεί, αν δεν περάσει το δημοψήφισμα, και δεύτερον θα πάει στον κόσμο μόνο με μια λύση που θα βελτιώνει το Ανάν σε όλες τις πτυχές, που ήδη το πέτυχε, και με κάτι παραπάνω από τον χάρτη Ανάν», όπως τόνισε στην «Κ» αρμόδια πηγή. Βέβαια, όπως προκύπτει, δεν εκλείπουν και τα ερωτήματα σε περίπτωση που, οδηγηθεί μέσω της διαπραγματεύσεως η Μόρφου να είναι μέρος ομοσπονδιακών περιοχών και όχι υπό πλήρη ε/κ διοίκηση. Ποια θα είναι η αντίδραση της ε/κ πλευράς σε ένα τέτοιο σενάριο, κλήθηκε από την «Κ» να απαντήσει αρμόδια πηγή, τονίζοντας πως «η απάντηση είναι ότι η ε/κ πλευρά θεωρεί ότι θα αδυνατίσει τη θετική ψήφο σε δημοψήφισμα

αν η Μόρφου ενταχθεί υπό αυτό το πλαίσιο.

Η διεθνής δύναμη

Έτερος καθοριστικός πόλος στις εξελίξεις που αφορούν τον πυρήνα του Κυπριακού και όχι το παιχνίδι των εντυπώσεων, είναι το ζήτημα της ασφάλειας. Από την ε/κ πλευρά έχει ξεκαθαριστεί σε όλους τους τόνους πως λύση με παραμονή στρατευμάτων δεν πρόκειται να υπάρξει. Τούτου λεχθέντος, η προσοχή και του διεθνούς παράγοντα στρέφεται σε προτάσεις και σενάρια που δύναται να ικανοποιήσουν αμφότερες τις πλευρές. Μία εκ των προτάσεων αυτών, σύμφωνα με ενημέρωση της «Κ» έχει και υπερλατινική χροιά και προκρίνει την παρουσία μιας διεθνούς δύνα-

μης στην Κύπρο. Σύμφωνα με αρμόδια πηγή «είναι πρόταση που συζητείται και από τη δική μας πλευρά αλλά και από την πλευρά Ακιντζί, εφόσον αντιλαμβάνεται ότι πουθενά και κανένας στο διεθνές πεδίο δεν θα υποστηρίξει εγγυήσεις από τρίτες χώρες σε μια χώρα-μέλος της Ε.Ε.». Την ίδια ώρα στο προσκήνιο των συνομιλιών – και όχι μόνο– η πλευρά Ακιντζί δεν εγκαταλείπει, και με την «αόρατη» χείρα της Τουρκίας, το σενάριο για παραμονή ενός μικρού τουρκικού –εντός της ειρηνευτικής δύναμης– αποσπάσματος στην Κύπρο. Ωστόσο, όπως ειπώθηκε άνωθεν δεν μπορεί να γίνει δεκτό ούτε και αυτό, ενώ όπως σχολίασε αρμόδια πηγή «δεν γίνεται να βάλει μπλε μερέ ο Τούρκος στρατιώτης και να είμαστε εντάξει με αυτό». Το αυτό ισχύει και με τις εγγυήσεις, που για την ε/κ πλευρά παραμονή κόκκινο πανί, εξού και προωθείται, όπως έχει ήδη δημοσιεύσει η «Κ», μια διεθνής συνθήκη συμμαχίας ή ενός Συμφώνου Φιλίας και Συνεργασίας. Αυτό, θα λειτουργεί σαν επιπρόσθετη δικλίδα ασφαλείας, και προνοεί ότι αν ένας εκ των τριών θα αντιμετωπίζει πρόβλημα οι άλλοι δύο θα συμπαρίστανται και θα βοηθούν. Το Σύμφωνο Φιλίας και Συνεργασίας θα καταργήσει την υφιστάμενη Συνθήκη Συμμαχίας και θα αφορά, μετά τη λύση, την περίπτωση επίθεσης από τρίτες χώρες.

«Στο πλαίσιο αυτό θα υπάρξει κι ένας μηχανισμός, που σε περίπτωση που στην Κύπρο συμβεί οτιδήποτε, θα ενεργοποιείται προς αντιμετώπιση της κατάστασης. Η ε/κ πλευρά θα ζητήσει όπως αυτό το Σύμφωνο ή Συνθήκη ενταχθεί κάτω από το Κεφάλαιο 7 των Η.Ε.» τόνισε αρμόδια πηγή.

HELLENIC BANK
#HBstudentPack

Φόρεσε το “rack” μας, που θα απογειώσει τη φοιτητική σου ζωή!

- Τρεχούμενος Λογαριασμός, σε κύρια νομίσματα (*)
- Δωρεάν χρεωστική κάρτα ανέπαφων συναλλαγών Student Card
- Δωρεάν PayBand
- Δωρεάν δικαιώματα ανάληψης μετρητών στην Κύπρο (στις ATM της Ελληνικής Τράπεζας και της JCC) (**) και στο εξωτερικό
- Δωρεάν δικαιώματα συναλλαγής, για αναλήψεις και αγορές οπουδήποτε στον κόσμο (***)
- Σημαντικές εκπώσεις σε επιλεγμένους χώρους για φαγητό, καφετέριες, και ρουιχιόμ
- Δωρεάν digiPIN και πρόσβαση στην Υπηρεσία Web Banking και στο Mobile App
- Δωρεάν ταξιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη κάθε φορά που πληρώνονται τα εισιτήρια με τη Student Card

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

(*) Σε ευρώ ή Στερλίνες ή Δολάρια Αμερικής. Δυνατότητα ανοίγματος λογαριασμού και σε άλλο νόμισμα στη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας.

(**) Για αναλήψεις από ATM άλλων τραπεζών στην Κύπρο, το δικαίωμα καθορίζεται στα €2,50 για κάθε συναλλαγή. (***) Όταν πραγματοποιούνται στο ίδιο νόμισμα με τον τρεχούμενο λογαριασμό ή σε ευρώ ή σε σουηδικές κορώνες.

www.hellenicbank.com

[Hellenic Bank Official](#)

[@HellenicBank](#)

8000 9999

[HellenicBank](#)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Σύγκληση διεθνούς διάσκεψης θα ήθελε και η Ουάσιγκτον

Ο ρόλος του Τζο Μπάιντεν, οι αμερικανικές εκλογές και η επιρροή με ημερομηνία λήξεως

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

Καθώς η παρούσα εντατική φάση των διαπραγματεύσεων ολοκληρώνεται την Τετάρτη και οι δύο ηγέτες, μαζί με τον ειδικό σύμβουλο του γενικού γραμματέα για το Κυπριακό, Έσπεν Μπαρθ Άιντε ετοιμάζονται για την τριμερή συνάντηση της Νέας Υόρκης στις 26 Σεπτεμβρίου, όπου θα αποφασιστεί ποια θα είναι η επόμενη κίνηση, όλα δείχνουν ότι οι σκέψεις εστιάζονται σε κάποιου είδους πολυμερούς συνάντησης, μέσα στον Οκτώβριο, που θα δώσει την ευκαιρία σε ένα ευρύτερο πάρε-δώσε στα κρίσιμα θέματα που ο σημερινός τρόπος της διαδικασίας δεν δείχνει να μπορεί να οδηγήσει σε συγκλίσεις. Αμερικανός αναλυτής απηχώντας απόψεις που εκφράζονται από την αμερικανική κυβέρνηση, αξιολογώντας τη σημερινή εντατική φάση, υποστήριξε ότι όπως φαίνεται, η σκέψη είναι να σημειωθούν αρκετές συγκλίσεις μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου, πριν από τη σύγκληση της Γ.Σ. του ΟΗΕ, επί των θεμάτων του περιουσιακού, του εδαφικού και των εγγυήσεων και στη Νέα Υόρκη αμφότερες οι πλευρές να ζητήσουν από τον γενικό γραμματέα να συγκαλέσει μία διεθνή διάσκεψη, στην οποία θα συμμετάσχουν και οι εγγυητριες δυνάμεις, για να συζητηθούν τα θέματα των εγγυήσεων.

Η αμερικανική κυβέρνηση, προ-

εξάρχοντας του αντιπροέδρου Τζο Μπάιντεν, ευνοεί αυτή την προοπτική, καθώς οι εγγυήσεις αποτελούν ζήτημα στο οποίο οι ΗΠΑ ως επικεφαλής της ΝΑΤΟϊκής συμμαχίας μπορούν να έχουν επιρροή επί της Αγκυρας. Όπως μάλιστα ο ίδιος ο Τζο Μπάιντεν ξεκαθάρισε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι η δική του προσωπική εμπλοκή έχει ημερομηνία λήξης στα μέσα Οκτω-

Οι επαφές που θα έχουν στη Νέα Υόρκη ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν κι ο υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι, τόσο με τους Τούρκους όσο και με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη, ίσως διαφωτίσουν περισσότερο για την ύπαρξη ή όχι ισχυρών δεσμεύσεων της Αγκυρας.

βρίου (έπειτα η προεκλογική εκστρατεία μπαίνει στην τελική ευθεία και μετά τις προεδρικές εκλογές η επιρροή του εκμηδενίζεται), το δίλημμα για τον Νίκο Αναστασιάδη ήταν μεγάλο. Ωστόσο, με δεδομένο ότι για την ώρα δεν υπάρχουν κλειστά κεφάλαια, οι διαφορές σε κάποια ζητήματα είναι κομβικές και θα κα-

ταστούν καθοριστικές στα δημοψηφίσματα και την ίδια στιγμή υπάρχουν πικρές εμπειρίες από το Μπούργκενστοκ (όσο κι αν ο Τάσος Παπαδόπουλος δεν διαπραγματεύθηκε σωστά), ο μεγάλος προβληματισμός είναι μήπως προσερχόμενοι σε πολυμερή διάσκεψη, ουσιαστικά τερματίσουμε την «ελεύθερη διαπραγμάτευση» και την «κυπριακή ιδιοκτησία των συνομιλιών», ενισχύοντας μορφές επιδιαιτησίας (άτυπης ή κανονικής) και τη «μέση οδό» στην επίλυση των διαφορών. Δεν αποκλείεται όμως, η πολυμερής να γίνει αποκλειστικά για το ζήτημα της ασφάλειας και των εγγυήσεων και αμέσως μετά να συνεχιστούν οι εντατικές συνομιλίες και το πάρε-δώσε των ηγετών.

Η επιρροή Αμερικανών

Από τις αρκετές επαφές του Μπάιντεν με όλους τους εμπλεκόμενους – συμπεριλαμβανόμενης και της Τουρκίας – ελάχιστα απτά στοιχεία βγήκαν στη δημοσιότητα που να επιβεβαιώνουν ότι η Ουάσιγκτον έχει πάρει απτές αποδείξεις από την Αγκυρα για αλλαγή των γνωστών της θέσεων. Αξιοματούχοι του Λευκού Οίκου, που έχουν ενημερώσει παράγοντες της Ομογένειας, περιρίζονται να μιλήσουν για θετική ανταπόκριση του Ερντογάν, για έκφραση βούλησης να επιλυθεί το Κυπριακό και για συνεχή υπόμνηση από μέρους των ΗΠΑ προς την Τουρκία των οφελών που θα έχει αν επιλυθεί το πρό-

Η αμερικανική κυβέρνηση, προεξάρχοντας του αντιπροέδρου Τζο Μπάιντεν, ευνοεί αυτή την προοπτική, καθώς οι εγγυήσεις αποτελούν ζήτημα στο οποίο οι ΗΠΑ ως επικεφαλής της ΝΑΤΟϊκής συμμαχίας μπορούν να έχουν επιρροή επί της Αγκυρας.

Η μεγάλη εικόνα

Αν αναλογιστούμε ότι το 2003 η κυβέρνηση Μπους πούλησε στους Τούρκους το Κυπριακό (μέσω του ετεροβαρούς σχεδίου Ανάν) ως αντάλλαγμα για το Ιράκ, η μοναδική περίπτωση να επιτύχει αυτή τη φορά η αμερικανική προσπάθεια στο Κυπριακό είναι αν για την ανοχή που επιδεικνύει η Ουάσιγκτον στους διωγμούς πολιτικών αντιπάλων του Ερντογάν και η ρύθμιση για απώθηση των Κούρδων της Συρίας ανατολικά του Ευφράτη, συμπεριλαμβανεί και το Κυπριακό στα ανταλλάγματα. Ωστόσο ουδεμία απόδειξη –ή ακόμη κι ένδειξη– δεν υπάρχει επ' αυτού.

βλημα. Μάλιστα, και ο ειδικός απεσταλμένος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για ενεργειακά θέματα, Έιμος Χόκσταϊν, που είχε συνοδέψει τον αντιπρόεδρο Μπάιντεν στην Αγκυρα, όταν ρωτήθηκε την περασμένη εβδομάδα στο Κογκρέσο, είπε πως δεν προέκυψε κάτι συγκεκριμένο. Αμερικανός αναλυτής ανέφερε σχετικά ότι οι πρόσφατες εξελίξεις στην Τουρκία, η ανάγκη συνέχισης της αντιμετώπισης της απειλής

από το Ισλαμικό Κράτος στη Μέση Ανατολή και οι αυξανόμενες προοπτικές για την ανάπτυξη των ενεργειακών πόρων στην ανατολική Μεσόγειο, έχουν κάνει επιτακτικότερη την επίτευξη λύσης στο Κυπριακό. Μάλιστα, προσθέτοντας στην εξίσωση τις επισκέψεις Αμερικανών επισήμων στο νησί και τις τηλεφωνικές συνομιλίες Μπάιντεν με τους ηγέτες, εκτιμά ότι υπάρχει θετικό μομέντομ και ανανε-

ωμένο αμερικανικό ενδιαφέρον για να μπουν οι διαπραγματεύσεις σε τροχιά ολοκλήρωσης, ώστε να κλείσει η συμφωνία μέχρι το τέλος του έτους και να γίνουν τα δημοψηφίσματα την άνοιξη του 2017. Οι επαφές που θα έχουν στη Νέα Υόρκη ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν κι ο υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι, τόσο με τους Τούρκους, όσο και με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη, ίσως διαφωτίσουν περισσότερο για την ύπαρξη ή όχι ισχυρών δεσμεύσεων της Αγκυρας για λύση και ταυτόχρονα θα δείξουν αν υπάρχουν ή όχι προοπτικές για διεξαγωγή πολυμερούς διάσκεψης με πιθανότητες επιτυχίας.

Είναι πάντως προφανές από τις αναλύσεις δεξαμενών σκέψης της Ουάσιγκτον και αναλυτών του Κογκρέσου πως δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα για τις αμερικανοτουρκικές σχέσεις και τον βαθμό επιρροής των ΗΠΑ στην Τουρκία.

Η Αγκυρα εντείνει τη δράση της κατά των Κούρδων

Καλλιεργεί αντικουρδικό κλίμα στο εσωτερικό και συνεχίζει τις επιθέσεις σε συριακό έδαφος

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ**

Περίπου τέσσερα χρόνια μετά τη μεγάλη απεργία πείνας, που έφερε στα πρόθυρα του θανάτου εκατοντάδες Κούρδους ακτιβιστές, πολιτικούς και φυλακισμένους και η οποία αποτέλεσε αφορμή για έναρξη του διαλόγου μεταξύ τουρκικού κράτους και του κουρδικού κινήματος, οι Κούρδοι στο Ντιγιαρμπακίρ αρχίζουν νέα, μεγάλη απεργία πείνας. Κι αυτό εξαιτίας της απομόνωσης του Αμπντούλάχ Οτζαλάν. Αξίωση των απεργών πείνας είναι η άρση της απομόνωσης του Οτζαλάν και η επιστροφή στο τραπέζι των συνομιλιών. Η τουρκική κυβέρνηση αδιαφορεί για την αξίωση των Κούρδων και

Νέα μεγάλη απεργία των Κούρδων με αξίωση την άρση της απομόνωσης του Οτζαλάν και επιστροφή στον διάλογο.

στέλνει το μήνυμα ότι είναι προετοιμασμένη για όλα τα ενδεχόμενα.

Η νέα, μεγάλη απεργία πείνας των Κούρδων, στην οποία συμμετέχουν αρχικά 50 ακτιβιστές και πολιτικοί, έρχεται σε μια περίοδο κατά την οποία έχουν ενταθεί οι συγκρούσεις στο βόρειο τμήμα της Συρίας και στη νοτιοανατολική Τουρκία. Στη Συρία, ο τουρκικός στρατός και οι φιλοκυβερνητικές δυνάμεις που ανταλλάσσουν πυρά με το κουρδικό κίνημα, δίνουν μάχη με τον χρόνο για να ελέγξουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ζώνη, η οποία θα διαμελίσει την αναδυόμενη

«Ομοσπονδία της Βόρειας Συρίας». Στο εσωτερικό της Τουρκίας, οι συγκρούσεις επικεντρώνονται στον άξονα Μάρτιν-Χακκάρ, με τον τουρκικό στρατό να επιχειρεί να θέσει υπό τον έλεγχο του το «τρίγωνο» Ιράν-Τουρκίας-Ιράκ. Τις τελευταίες εβδομάδες, οι συγκρούσεις αφήνουν πίσω τους εκατοντάδες νεκρούς και τραυματίες.

Η αντιμετώπιση της Αγκυρας

Στην Αγκυρα, η τουρκική κυβέρνηση καλλιεργεί αντικουρδικό κλίμα. Ο εκπρόσωπος Τύπου της κυβέρνησης ανακοίνωσε ότι τις τελευταίες ημέρες, οι τουρκικές αρχές έχουν καταφέρει να αποτρέψουν 19 βομβητικές επιθέσεις σε μεγάλα αστικά κέντρα. Την ίδια ώρα, οι αρχές διεξάγουν έρευνες για εντοπισμό 61 εκρημάτων, τα οποία σύμφωνα με πληροφορίες μεταφέρουν εκρηκτικά. Οι έρευνες επεκτείνονται σε ολόκληρη την τουρκική επικράτεια, ενώ οι μυστικές υπηρεσίες και η διεύθυνση της τουρκικής αστυνομίας υποστηρίζουν ότι με αφορμή τη νέα απεργία πείνας, την απομόνωση του Οτζαλάν και την κορύφωση της έντασης σε Τουρκία και Συρία, οι Κούρδοι ενδέχεται να ξεσηκωθούν σε διάφορες τουρκικές πόλεις ταυτοχρόνως. Στο πλαίσιο αυτό η τουρκική αστυνομία έθεσε σε κατάσταση συναγερμού τις μονάδες της στο Ντιγιαρμπακίρ και άλλες κουρδικές πόλεις.

Σε πολιτικό επίπεδο, ο Πρωθυπουργός και οι συνεργάτες του εξαπολύουν νέα μετωπική επίθεση κατά του κουρδικού κινήματος. Στις τελευταίες δημόσιες εμφανίσεις του, ο πρωθυπουργός Μπιν Αλί Γιλντιρίμ αποκλείει το ενδεχόμενο της επιστροφής στο τραπέζι των συνομιλιών. Τονίζει ότι «ο

Οι τουρκικές δυνάμεις στο βόρειο τμήμα της Συρίας δίνουν μάχη με τον χρόνο για να ελέγξουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ζώνη.

πόλεμος θα συνεχιστεί μέχρι την εξουδετέρωση όλων των εστιών της τρομοκρατίας». Κύκλοι της Πρωθυπουργίας επισημάνουν ότι η Τουρκία βρίσκεται αντιμέτωπη με την τρομοκρατία και όχι με το κουρδικό ζήτημα. Κατά την άποψή τους, το κουρδικό κίνημα επιχειρεί να καταστρέψει τους δεσμούς των Κούρδων με το τουρκικό κράτος. Οι αντάρτες τρομοκρατούν τους Κούρδους της Τουρκίας και δημιουργούν διάφορα προβλήματα, ενώ διατηρούν δεσμούς με την «οργάνωση Γκιουλέν» και τις ξένες μυστικές υπηρεσίες. Η Τουρκία δεν έχει άλλη επιλογή παρά να αναχαιτίσει αυτή την απειλή.

Δεκάδες στα δικαστήρια Στο πεδίο της δικαιοσύνης, η αντιμετώπιση της κυβέρνησης συνεχίζεται με νέες πρωτοβουλίες των δικαστών και των εισαγγελέων. Δεκάδες βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος των Λαών, το οποίο έχει την τρίτη μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ομάδα στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας, βρίσκονται πλέον αντιμετώπιση με την απειλή της άμεσης φυλάκισης. Τις προηγούμενες

ημέρες, οι δικαστές έδωσαν στην αστυνομία την εντολή να μεταφέρει στα δικαστήρια ομάδα βουλευτών. Η ίδια απειλή στρέφεται και κατά της συμπεροεδρίας του κόμματος. Το νέο αστέρι της τουρκικής πολιτικής ζωής, ο Σελαχάτιν Ντεμιρτάς, ο οποίος εξασφάλισε την υποστήριξη εκατομμυρίων πολιτών, σήμερα βρίσκεται στο στόχαστρο της κυβέρνησης και μόλις ένα βήμα πριν από τη φυλάκιση.

Τέλος, στο κουρδικό ζήτημα, η κυβέρνηση δρομολογεί εξελίξεις και στο κοινωνικοοικονομικό πεδίο. Το προηγούμενο σαββατοκύριακο, ο πρωθυπουργός Γιλντιρίμ ανακοίνωσε μεγάλα σχέδια και έργα, τα οποία έχουν ως σημείο εκκίνησης την οικονομική ανάπτυξη των κουρδικών επαρχιών. Ανακοινώνοντας το νέο πακέτο οικονομικής στήριξης για την περιοχή, ο κ. Γιλντιρίμ άφησε να εννοηθεί ότι η κυβέρνηση του μεταφέρει οικονομικά κονδύλια από το δυτικό κομμάτι της χώρας για να ενισχύσει οικονομικά το ανατολικό κομμάτι της Τουρκίας.

Συνεχίζουν τις βολές κατά των Αμερικανών

Η σκληρή ρητορική της Τουρκίας στο κουρδικό ζήτημα δεν στρέφονται αποκλειστικά κατά των Κούρδων. Η όλη επίθεση, οι νέες εξελίξεις στην Τουρκία, στη Συρία και στο Ιράκ φέρουν και μια άλλη σημαντική πτυχή, αυτή των ΗΠΑ. Οι γνωστόν μετά την αποτυχημένη απόπειρα στρατιωτικού πραξικοπήματος, Τουρκία και ΗΠΑ έχουν έρθει σε ανοιχτή αντιπαράθεση σε σειρά σημαντικών ζητημάτων. Η Αγκυρα υποστηρίζει ότι παράγοντες της Ουάσιγκτον κρύβονται πίσω από το πραξικόπημα και ότι επιχειρούν να πλήξουν τα τουρκικά συμφέροντα σε διάφορα πεδία. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τουρκική καχυποψία έχει πλέον επεκταθεί και στο κουρδικό ζήτημα. Η τουρκική πλευρά υποψιάζεται ότι στην Συρία, στο Ιράκ και σε γενικά σε ολόκληρη τη Μεσοποταμία, οι ΗΠΑ εκτιμούν ότι η συνεργασία με τους Κούρδους εξυπηρετεί τα αμερικανικά συμφέροντα. Παρά το γεγονός ότι οι ΗΠΑ δεν επιθυμούν να διαταράξουν τις φιλικές τους σχέσεις με την Τουρκία, στο κουρδικό ζήτημα ακολουθούν μια στρατηγική ισορροπιών, γεγονός που εξοργίζει την τουρκική πλευρά. Ανεβάζοντας λοιπόν, τους τόνους στο Κουρδικό ζήτημα και στέλνοντας μηνύματα αδιαλλαξίας προς πάσα κατεύθυνση, η Αγκυρα υπενθυμίζει στην Ουάσιγκτον ότι δεν έχει την πολυτέλεια να χάσει τη φιλία και τη συνεργασία στην περιοχή.

Μόνο με το «ναι» της Κύπρου αγωγός Τουρκίας - Ισραήλ

Θα είναι δυνατόν να υλοποιηθεί τέτοιο έργο αποκλειστικά με διακρατικό πλαίσιο συμφωνίας, λένε στην «Κ» αρμόδιες πηγές

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Σε βαθιά νερά και σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στο κυπριακό, μπαίνουν και αυτές στο φυσικό αέριο (Φ.Α.), τόσο με τις κινήσεις της Λευκωσίας όσο και με τις επιδιώξεις Τουρκίας και Ισραήλ για αγωγό από το «Λεβιάθαν». Όπως προκύπτει από τις πληροφορίες της «Κ», η Κυπριακή Δημοκρατία δεν θα είναι σε θέση να παρέμβει σε περίπτωση που Τουρκία και Ισραήλ αποφασίσουν από κοινού ο αγωγός να περάσει από διεθνή ύδατα. Ωστόσο δυο είναι τα δεδομένα στα οποία ποντάρει η Λευκωσία.

Πρώτον, ότι οι εταιρείες για να ξεκινήσουν την ανάπτυξη ενός έργου που να αφορά το φυσικό αέριο, το πράττουν ως επακόλουθο διακρατικών συμφωνιών και δεύτερον, είναι η Κυπριακή Δημοκρατία που θα πρέπει να πει σε Ισραήλ και Τουρκία από πού θα περάσει ο αγωγός, εφόσον αμφότερες οι χώρες θεωρούν τη διέλευση του αγωγού από διεθνή ύδατα ως απομακρυσμένο σενάριο.

«Αν μια εταιρεία θέλει να πάρει Φ.Α. από το Ισραήλ στην Τουρκία, βάσει ρεαλιστικού σεναρίου και μετά τα όσα έχουν προκύψει και από την επίσκεψη τη δική μας στο Ισραήλ, δεν θέλει έγκριση από την

Κύπρο αλλά θέλει να τους πει από πού θα περάσει ο αγωγός. Πριν από αυτό, θα πρέπει να υπάρξει διακρατική συμφωνία μεταξύ Κύπρου, Ισραήλ, Τουρκίας. Μπορούμε να κάνουμε συμφωνία, θα μας αναγνωρίσει η Τουρκία», αναρωτήθηκε στην «Κ» αρμόδια πηγή, κάνοντας έτσι και τη γέφυρα η οποία συνενώνει και το Κυπριακό.

Πρόσθεσε δε πως μελλοντικά και όταν αποφασιστεί να γίνει ο αγωγός μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας (παρακάτω διαφαίνεται πως δεν συμφέρει και από συγκεκριμένους οικονομικής σκοπιμότητας), ότι θα περνάει από την κυπριακή ΑΟΖ και όχι από την υφαλοκρυπιδα. «Αν ο αγωγός περάσει από διεθνή ύδατα, τότε η Κύπρος δεν θα έχει αντίρρηση. Βάσει σχεδίου όμως και των όσων έχουν γίνει γνωστά, ο αγωγός περνάει από την Κύπρο».

Να σημειωθεί εδώ ότι όπως ήδη έχει δημοσιεύσει η «Κ» βασισμένη και σε σχετικούς χάρτες που έφεραν στη δημοσιότητα think tanks όπως το αμερικανικό Stratfor, δείχνει τον αγωγό να περνάει από τα νησιά Κλειδες που βρίσκονται στο ακρωτήριο Αποστόλου Ανδρέα. «Δεν μπορεί να περάσει ο αγωγός από τα κατεχόμενα, τόνισε αρμόδια πηγή, ως προς το προαναφερθέν σενάριο. Δεν θα θέλουν οι ίδιες οι

εταιρείες να έχουν τέτοια εμπλοκή ή κόστος».

Το διακρατικό πλαίσιο

Το βαρύ χαρτί, όπως ήδη αναφέρθηκε, της Λευκωσίας ως προς τους σχεδιασμούς Ισραήλ-Τουρκίας, εφόσον οι ισραηλινοί κατέστησαν σαφές και στην Κύπρο ότι θέλουν να έχουν όλα τα ενδεχόμενα ανοιχτά, είναι το διακρατικό πλαίσιο συμφωνίας. «Η πρόσφατη συμφωνία της Κύπρου με την Αίγυπτο βάζει το πλαίσιο των κρατών για συνεργασία των εταιρειών. Αν δεν υπάρχει αυτό το πλαίσιο, οι εταιρείες δεν μπορούν να συνεργαστούν», τόνισε στην «Κ» πηγή έχου-

Η ενεργειακή διέξοδος του Ερντογάν

Ανάμεσα στις αναλύσεις και στις εκτιμήσεις που αφορούν εν γένει τα πεπραγμένα στην Τουρκία μετά την απόπειρα του πραξικοπήματος, δεσπόζουν και εκείνες που άπτονται των επαναπροσεγγίσεων και των επόμενων βημάτων του Ερντογάν. Το άνοιγμα προς Ισραήλ και Ρωσία από τη μία και η επάνοδος ως «ενεργειακού παίκτη» αναλύονται από διεθνείς αναλυτές, συνδεδεμένες και με το Κυπριακό. «Η Τουρκία έχει οικονομικά προβλήματα και κόστος με όλα όσα έγιναν. Ο Ερντογάν νομιμοποιήθηκε νωρίτερα και πριν ξεσπάσει το χάος, από την οικονομική του πολιτική. Εξού και η υποστήριξη που έχει στο εσωτερικό. Τώρα θέλει συνεργασίες και στα ενεργειακά της ανατολικής Μεσογείου. Αυτές δεν μπορεί να τις πετύχει χωρίς λύση του Κυπριακού» τονίστηκε στην «Κ» από αρμόδια πηγή.

Όπως δημοσίευσε η «Κ» βάσει σχετικών χαρτών που έφεραν στη δημοσιότητα think tanks, όπως το αμερικανικό Stratfor, θέλουν τον αγωγό να περνάει από ανοιχτά του Αποστόλου Ανδρέα, στα νησιά Κλειδες.

σα γνώση των όσων διαμεμβονται στο ενεργειακό πεδίο. Μάλιστα, όπως αναφέρθηκε αρμόδιας, αυτό είναι εις γνώση και του αμερικανικού παράγοντα, ο οποίος έχει περάσει ως μήνυμά του πως πρέπει να κινηθούν Τουρκία και Ισραήλ

για να προχωρήσουν. Πληροφορίες μάλιστα της «Κ» λένε πως και οι ίδιοι οι Τούρκοι πλέον αντιλαμβάνονται πως χωρίς διακρατικό πλαίσιο συνεργασίας η κατάσταση περιπλέκεται. Μήνυμα που φτάνει και στον κύκλο Ερντογάν και δη στον γαμπρό του Μπεράτ Αλμπιράκ, ο οποίος είναι υπουργός Ενέργειας. Μάλιστα, η ίδια πηγή τόνισε πως το διακρατικό πλαίσιο συνεργασίας δεσπόζει σε όλα τα μεγάλα ενεργειακά έργα, πριν αυτά λάβουν χώρα. «Σας παραπέμπω στον αγωγό Ρωσίας-Γερμανίας. Υπάρχει από πριν διακρατική συμφωνία για πλαίσιο συνεργασίας εταιρειών» επιώθηκε σχετικά.

Ο θαλάσσιος αγωγός

Τη μεγάλη εικόνα, μαζί με τα προαναφερθέντα, συμπληρώνει και το κόστος που θα έχει ο αγωγός αυτός. Οι πληροφορίες λένε, πως αυτό

θα είναι πολλαπλάσιο μέσω θαλάσσης από το να περάσει μέσω του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για να συμβεί όμως το δεύτερο, όπως είναι κατανοητό, μόνο σε περίπτωση λύσης. Πιο συγκεκριμένα, ο αγωγός Ισραήλ-Τουρκίας από τη θάλασσα θα έχει κόστος περίπου 3,5 δισ. ευρώ, που είναι πιο οικονομικός από το να περάσει μέσω Κρήτης που εκεί το κόστος ξεπερνάει τα 10 δισ., αλλά αν πάει από το έδαφος της Κύπρου είναι 1 δισ. ευρώ. Για να γίνει όμως αυτό, θα πρέπει να υπάρξει λύση του κυπριακού» δήλωσε στην «Κ» πολιτική πηγή. Επιπρόσθετα, ένας ακόμη λόγος που συμφέρει οικονομικά την Τουρκία, είναι το να περάσει ο αγωγός από ευρωπαϊκό έδαφος. «Αν πάει από ευρωπαϊκό έδαφος, έχει και επιδοτήσεις. Ισραήλ και Τουρκία δεν είναι στην Ε.Ε. άρα χάνουν και από εκεί» τόνισε η ίδια πηγή.

Μαζί ας δώσουμε ένα "τέλος καλό, όλα καλά" σε κάθε ιστορία λευχαιμίας

Η μάχη με τη λευχαιμία συχνά μοιάζει να μην τελειώνει ποτέ.

Μαζί, όμως, μπορούμε να δώσουμε ένα "τέλος καλό, όλα καλά".

ΜΠΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙΣ ΑΜΕΣΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΟΣΜΟ ΧΩΡΙΣ ΛΕΥΧΑΙΜΙΑ

- Με εγγραφή στο αρχείο εθελοντών δωτών μυελού των οστών, δίνοντας δείγμα σάλιου σε μια μπατονέτα. Τόσο απλά!
- Με τη δική σου οικονομική εισφορά.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ
www.karaiskakio.org.cy
sms στο 7060
ΣΤΕΙΛΤΕ
ΚΦ (κενό) 5 για €5

Σύμμαχος Με τη στήριξη

20 ΧΡΟΝΙΑ | **καραισκάκειο** ΙΔΡΥΜΑ | για ένα κόσμο χωρίς λευχαιμία

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ | ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΚΑΘΕ ΑΓΩΝΑ

AWT

Ο ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Εμμονή και εμπάθεια κατά ΑΚΕΛ από Ορφανίδη

Η διαπραγματευτική διαδικασία, οι σχέσεις με τον πρώην κεντρικό τραπεζίτη και το βιβλίο Χριστόφια

Συνέντευξη στους **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**
και **ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Είναι νωρίς να πούμε αν πάμε για λύση ή ναυάγιο, λέει στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ Αντрос Κυπριανού, επισμαίνοντας πως υπάρχουν ζητήματα στα οποία διαφωνούν με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο κ. Κυπριανού τονίζει πως το ΑΚΕΛ θα αναλάβει πρωτοβουλίες και θα πραγματοποιήσει ταξίδια στο πλαίσιο επίτευξης μιας λύσης. Μιλάει παράλληλα για τις τεταμένες σχέσεις με τον Αθανάσιο Ορφανίδη, όπως επίσης και για το βιβλίο του Δημήτρη Χριστόφια. Σε ό,τι αφορά τον Νίκο Κατσουρίδη

“

Θέλουμε ανθρώπους καθαρούς, ανθρώπους που να είναι έτοιμοι να υπηρετήσουν και όχι να εξοικονομήσουν από την παραμονή τους στη θέση του δημάρχου.

Το ΑΚΕΛ θα κάνει διάφορα ταξίδια σε σημαντικούς προορισμούς για να μεταφέρει απόψεις και σκέψεις για όλα αυτά που συμβαίνουν στο Κυπριακό, αναφέρει στην «Κ» ο Αντрос Κυπριανού.

και την αναφορά του ονόματός του στην προεδρολογία αναφέρει με νόημα πως όποιος αποφεύγει ληφθούν και τον αφορούν θα πρέπει να είναι σε συνεννόηση με το κόμμα.

—Η σύγκρουσή σας με τον Αθανάσιο Ορφανίδη έγκειται σε διαφορετικές ιδεολογικές προσεγγίσεις ή τα αίτια είναι βαθύτερα;

—Είναι ξεκάθαρο ότι υπάρχει μία καθαρά διαφορετική ιδεολογική και πολιτική προσέγγιση. Όταν ο κ. Ορφανίδης ήταν διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας αντί να επικεντρώνεται στον έλεγχο του τραπεζικού συστήματος που ήταν το

κύριο του καθήκον έκανε δημόσιες παρεμβάσεις για τα δημοσιονομικά που δεν ήταν δική του αρμοδιότητα. Δυστυχώς, επέμενε να ασχολείται με άλλα ζητήματα, στηρίζοντας πολιτικές θέσεις κομμάτων και παίροντας θέση στην αντιπαράθεση της κυβέρνησης με πολιτικά κόμματα και πρόσωπα.

—Στις κατ' ιδίαν συναντήσεις σας με τον κ. Ορφανίδη τι συζητούσατε;

—Με ενημέρωνε για ζητήματα και διατύπωνε τις απόψεις του για διάφορα θέματα. Εγώ προσπαθούσα συνεχώς να τον πείσω ότι η δική του αρμοδιότητα ήταν ο τραπεζικός

τομέας. Του επεσήμυνα τις ανησυχίες για το πως εξελίσσονται τα πράγματα στον τραπεζικό τομέα. Δυστυχώς, είχε εμμονές, είχε πολιτικές θέσεις και θεωρούσε ότι έπρεπε να τις διατυπώνει.

—Εμμονές εναντίον του ΑΚΕΛ;

—Πήρε καθαρά μέρος στην πολιτική αντιπαράθεση που υπήρχε μεταξύ της κυβέρνησης και του ΔΗΣΥ και του Νικόλα Παπαδόπουλου στο πλευρό των δύο τελευταίων. Ήταν μία καθαρά ιδεολογικοπολιτική τοποθέτηση. Αν ήταν οποιοσδήποτε πολίτης θα είχε το δικαίωμα να το κάνει. Ήταν όμως ο κεντρικός τραπεζίτης. Το χειρό-

τερο απ' όλα είναι ότι, όπως αποδεικνύεται από τις εξελίξεις, ασκούσε τα καθήκοντά του με πολλή ανεπάρκεια. Αναπτύχθηκε από τη δική του πλευρά μια εμμονή και μια εμπάθεια έναντι στο ΑΚΕΛ που είναι προφανές ότι υπάρχει και σήμερα. Παράλληλα, επιχειρεί να αποσεισει τις δικές του ευθύνες και βέβαια οι δική του προστάτες, που τον προστάτευσαν τότε, προσπαθούν να τον προστατεύσουν και σήμερα, επειδή γνωρίζουν ότι αν απομυθοποιηθεί ο Ορφανίδης, αν καταδειχθούν οι δικές του ευθύνες, θα φανούν και οι δικές τους τεράστιες ευθύνες που είχαν για τον τρόπο

που λειτούργησαν τότε. Να πως απλώς πως ο Ολι Ρεν, επίτροπος για οικονομικά θέματα και πλέον αρμόδιος για τους λόγους της οικονομικής καταστροφής, είπε στο Ευρωπαϊκό βουλευτικό ότι τα προβλήματα στην Κύπρο ήταν προβλήματα που προέκυπταν από την έκθεση του τραπεζικού τομέα στην Ελλάδα και ο μη επαρκής έλεγχος που ασκείτο από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Όλα αυτά τα προβλήματα του τραπεζικού τομέα προκάλεσαν προβλήματα και στον δημοσιονομικό τομέα και όχι το αντίθετο. Μάλιστα, ο Ολι Ρεν, τον Ιανουάριο του 2012, απευθυνόμενος, σε επι-

στολή του στον τότε υπουργό Οικονομικών Κίρκ Καζαμία έλεγε ότι με βάση τα μέτρα που έχει πάρει η Κύπρος, αφαιρείται από τον κατάλογο των πέντε προβληματικών χωρών και πως έμπαινε σε μία σωστή πορεία. Τι μεσολάβησε στη συνέχεια που ουσιαστικά δεν μας έδωσε τη δυνατότητα να χειριστούμε τα ζητήματα; Η μεγάλη κρίση στον τραπεζικό τομέα που πήρε τις διαστάσεις που πήρε. Ποιος είχε τις ευθύνες γι αυτό;

—Μπαινούμε στις δημοτικές εκλογές και γίνονται διαβουλευτικές για συνεργασίες με άλλα κόμματα. Θα αποτελέσει τεστ για το ενδεχόμενο συνεργασίας το 2018;

—Σε καμία περίπτωση. Εμείς δεν προσεγγίζουμε έτσι τα ζητήματα. Οι τοπικές εκλογές έχουν έντονο το τοπικό στοιχείο και αν το ξεκάσσουμε νομίζω πως θα κάνουμε λάθος. Ο στόχος μας σε ό,τι αφορά τα κομματικά ψηφοδέλτια είναι να βρούμε άτομα που θα αναπτύξουν έντονη κοινωνική δράση και σε ό,τι αφορά τα ζητήματα των δημοτικών είπαμε στις επαρχιακές οργανώσεις αφού αφογκραστούν τις απόψεις της τοπικής κοινωνίας να συζητήσουν και με τα άλλα τοπικά οργανωμένα σύνολα για να δούμε αν καταλήγουμε σε κάποιες προσεγγίσεις. Εκείνο που έχει σημασία είναι οι υποψήφιοι για δήμαρχοι να πληρούν κάποιες προϋποθέσεις. Κυρίως την εντιμότητα, καθώς έχουμε καταταλαιπωρηθεί τα τελευταία χρόνια από πολλά σκάνδαλα που εμφανίζονται. Θέλουμε ανθρώπους καθαρούς, ανθρώπους που να είναι έτοιμοι να υπηρετήσουν και όχι να εξοικονομήσουν από την παραμονή τους στη θέση του δημάρχου αλλά και ανθρώπους που να έχουν ικανότητες. Αν μέσα σε αυτά τα πλαίσια προκύψουν συνεργασίες με άλλα κόμματα είναι καλοδεχόμενες για εμάς.

Λύση χωρίς εγγυήσεις και ανάμιξη ΝΑΤΟ, ΗΠΑ, Ρωσίας

—Ο Δημήτρης Χριστόφιας εκδίδει το δικό του βιβλίο επισμαίνοντας ότι θα αποκαλύψει πολλά. Υπάρχουν ανησυχίες για το τι ενδεχομένως να λέει;

—Καμία απολύτως ανησυχία. Ο Δημήτρης Χριστόφιας είναι 50 χρόνια εμπλεκόμενος στην πολιτική ζωή του τόπου. Από τα 50 αυτά χρόνια υπήρξε για πάνω από 20 χρόνια γ.γ. του ΑΚΕΛ, πρόεδρος της Βουλής και Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Νομίζω ότι είναι υποχρέωσή του να καταγράψει τις δικές του εμπειρίες σε ένα βιβλίο. Αν κάποιος εννοκλήθουν, εγώ τους καλώ να κρίνουν τα ζητήματα αντικειμενικά και όχι εκείνοι να θέλουν να μένουν όλοι στο απυρόβλητο, αλλά να έχουν το δικαίωμα να πετροβολούν είτε τον Δημήτρη Χριστόφια είτε το ΑΚΕΛ.

—Σε ένα γενικότερο πλαίσιο ποια είναι η δική σας εικόνα για το επίπεδο συνομιλιών;

—Θεωρούμε ότι υπάρχει πρόδος που οφείλεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό στις συγκλίσεις Χριστόφια —Ταλάτ αλλά υπάρχουν ακόμα ανοικτά κεφάλαια που δεν επιτρέπουν να πει κάποιος με βεβαιότητα προς τα πού θα οδηγηθούν τα πράγματα. Είναι το περιουσιακό που είναι ένα τεράστιο ζήτημα, είναι το θέμα της ασφάλειας που παρόλο που η τουρκική πλευρά έχει μετακινήσει, είναι προφανές πως δεν έχει μετακινήσει μέχρι του σημείου που να μας επιτρέπει να μιλάμε για σύγκλιση. Είναι το εδαφικό και τα ζητήματα της εκτελεστικής εξουσίας. Εάν δεν ξεκαθαρίσει πού πάμε σε αυτά τα ζητήματα δεν μπορεί κάποιος να πει με βεβαιότητα αν πηγαίνουμε σε λύση ή σε ναυάγιο. Είναι ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα.

“

Εκείνο που εμείς πρέπει να απαιτούμε είναι οι συνομιλίες να διεξάγονται στο πλαίσιο των αποφάσεων που έλαβε διαχρονικά το Εθνικό Συμβούλιο. Εμείς εκεί θα κρίνουμε τον Πρόεδρο.

—Θα υπάρχει πο ξεκάθαρο εικόνα μέχρι τις 14 του Σεπτεμβρίου;

—Μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου κατά την άποψή μου όχι. Είναι προφανές ότι καταβάλλεται μία προσπάθεια από πολλούς για διάφορους λόγους να υπάρξει προώθηση και αν είναι δυνατόν επίτευξη συμφωνίας στο Κυπριακό. Η δική μας άποψη είναι ότι αν δεν υπάρξουν λύσεις σε αυτά τα ζητήματα που ανέφερα παραπάνω, κάτι τέτοιο δεν θα είναι κατορθωτό.

—Θα είναι πολύπλοκα και δαιδαλώδη τα ζητήματα δηλαδή;

—Συμφωνώ και γι' αυτό λέω ότι είναι πολύ πρόωφο να πει κάποιος εάν πηγαίνουμε για λύση ή ναυάγιο. Να επαναλάβω πως η ξεκάθαρη θέση του ΑΚΕΛ είναι ότι δεν γίνεται μία χώρα μέλος της Ε.Ε. να έχει εγγυητές. Για εμάς είναι ξεκάθαρο ότι η λύση πρέπει να μας απαλλάξει από την κατοχή αλλά ταυτόχρονα να μην δίνει το δικαίωμα επέμβασης στα εσωτερικά μας στον οποιοδήποτε τρίτο. Και δεν αναφερόμαστε μόνο στην Τουρκία αλλά στον οποιοδήποτε τρίτο είτε αυτό ονομάζεται

ΝΑΤΟ, είτε ΗΠΑ, είτε Ρωσία. Είμαστε ανεξάρτητο κράτος και πρέπει εμείς οι Κύπριοι να χειριζόμαστε τα ζητήματα εσωτερικά.

—Διαβλέπετε ότι έχει αλλάξει η στάση της Τουρκίας εσχάτως σε σημαντικά ζητήματα;

—Είναι προφανές ότι έχει μετακινήσει στα θέματα ασφάλειας, δεν επιμένει στο σύστημα εγγυήσεων που υπήρχε, η πρόταση που κατέθεσε όμως είναι τέτοια που δεν δημιουργεί προοπτική επίτευξης συμφωνίας.

—Τη γνωρίζετε;

—Βλέπουμε τα έγγραφα, δεν δημιουργεί αισιοδοξία συνεισφέροντας τι θα γίνει στα επόμενα στάδια.

—Είστε αισιόδοξος ότι θα υπάρξει

σύγκλιση;

—Είναι πρόωφο να λέει κάποιος ότι είμαστε κοντά σε λύση και ειλικρινά διερωτώμαι γιατί κάποιος έχουν αφηρνώσει κυριολεκτικά και προσπαθούν να σκοτώσουν κάθε προσπάθεια. Είπαμε από το 1974 ότι ο τρόπος για να λυθεί το Κυπριακό είναι οι συνομιλίες. Με συνομιλίες συνεισφέρει είναι υποχρεωμένος να προχωρήσει ο Πρόεδρος. Εκείνο που εμείς πρέπει να απαιτούμε είναι αυτές οι συνομιλίες να διεξάγονται στο πλαίσιο των αποφάσεων που διαχρονικά πήρε το Εθνικό Συμβούλιο. Εμείς, εκεί θα κρίνουμε τον Πρόεδρο.

—Συμφωνείτε με τη διαπραγματευτική στάση που τπρεί ο Πρόεδρος;

—Υπάρχουν ζητήματα στα οποία διαφωνούμε και τα είπαμε και στην τελευταία συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου. Ο ποικιλομορφικός τρόπος συμπεριφοράς ενός πολιτικού κόμματος είναι να λέει τα σωστά και να επισμαίνει τα λάθος για να γίνουν διορθώσεις. Αυτός είναι ο τρόπος που λειτουργεί το ΑΚΕΛ και οφείλω να πω ότι ο Πρόεδρος προέβη σε κάποιες διορθωτικές κινήσεις.

—Αρα δεν έχει αρθεί η υποστήριξη προς τον ΠΤΔ;

—Εμείς στηρίζουμε τη διαδικασία και θα κρίνουμε το αποτέλεσμα από την τελική κατάληξη. Δεν είναι θέμα στήριξης προς τον κ. Αναστασιάδη αλλά προς τη διαπραγματευτική διαδικασία. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος να λύσουμε το Κυπριακό.

—Αλλά όχι και λύση για τη λύση.

—Σίγουρα μία λύση χάρην της λύσης θα επιφέρει πολύ περισσότερα προβλήματα και θα είναι καταστροφική για την Κύπρο. Δεν πρόκειται να γίνει αποδεκτή από το ΑΚΕΛ μια οποιαδήποτε λύση.

—Γιατί διαφωνείτε με τη σύσταση Επιτροπής Κυπριακού στη Βουλή;

—Και τι θα κάνουμε στο Εθνικό Συμβούλιο; Ποιος θα είναι ο ρόλος του; Ο ρόλος του είναι να ενημερώνεται, να διατυπώνει απόψεις να συζητάει. Ταυτόχρονα έχει συστάσει υποεπιτροπές για να συζητούνται τα εξειδικευμένα ζητήματα. Τι θα κάνει η κοινοβουλευτική επιτροπή στη Βουλή για το Κυπριακό; Λένε ότι θα καταθέτει εκεί τα έγγραφα ο Πρόεδρος. Μιλάμε σοβαρά; Δεν τα δίνει στο Εθνικό Συμβούλιο και θα τα δίνει σε μία κοινοβουλευτική επιτροπή που θα συμμετέχουν οι βουλευτές και όχι οι ηγέτες των κοινοβουλευτικών κομμάτων; Λένε ότι

θα συζητάμε εξειδικευμένα θέματα. Με ποιες γνώσεις; Στο Εθνικό Συμβούλιο έχουμε υποεπιτροπές και έχουμε το δικαίωμα να απαιτήσουμε τη σύγκλησή τους για παράδειγμα σε συνταγματικά θέματα, με εμπειρογνώμονες των κομμάτων. Στη Βουλή ποιους συνταγματολόγους έχουμε; Ποιοι βουλευτές έχουν εξειδικευτεί για να διατυπώσουν θέσεις για θέματα συνταγματικά; Ή μήπως θα προσκαλούνται οι διάφοροι τάχα ειδικοί και θα αρχίσουν να διατυπώνουν θέσεις και απόψεις που κατά την άποψή μου είναι καταστροφικές; Αυτό θέλουμε στη Βουλή;

—Φοβάστε το ενδεχόμενο να μας κλείσουν σε ένα δωμάτιο και να μας πουν πάрте αποφάσεις για ορισμένα κεφάλαια;

—Δεν πρόκειται να δεχτούμε πιέσεις ούτε ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, παρόλο που κατανοούμε ότι υπάρχουν ζητήματα που είναι πεστικά σχετικά με τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού. Η δική μας προσέγγιση είναι πολύ απλή προς τον οποιοδήποτε ενδιαφέρεται για λύση στο Κυπριακό. Επιπλέον την τουρκική πλευρά να έρθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με θέσεις που μπορούν να γίνουν αποδεκτές από την ε/κ πλευρά και τότε το Κυπριακό λύνεται σε χρόνο ρεκόρ.

—Το ΑΚΕΛ θα πάρει πρωτοβουλίες για συναντήσεις με Τούρκους αξιωματούχους;

—Ναι, θα πάρει πρωτοβουλίες, αλλά να μου επιτρέψετε να μην τις προδιορίσω αυτή τη στιγμή. Το ΑΚΕΛ θα κάνει διάφορα ταξίδια σε σημαντικούς προορισμούς για να μεταφέρει απόψεις και σκέψεις για όλα αυτά που συμβαίνουν στο Κυπριακό.

Στοίχημα με μεγάλο ρίσκο οι δημοτικές

Τα ατού, οι αδυναμίες και οι στρατηγικές κινήσεις των κομμάτων

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Οι δημοτικές εκλογές ίσως να θεωρείται ότι έχουν καθαρά τοπικό χαρακτήρα και όχι πολιτικό, ωστόσο αποτελούν μεγάλο ρίσκο στοίχημα για κάθε κόμμα. Ποιες θα είναι οι κινήσεις και ποιες οι τελικές συμμομαχίες είναι ένα ζήτημα που συζητείται εντόνως. Στο επίκεντρο βρίσκεται η Λεμεσός, προκαλώντας πολιτικές προεκτάσεις σε κάθε κόμμα ξεχωριστά. Πιο συγκεκριμένα, το ΑΚΕΛ, αποδεχόμενο την ήττα που του περιμένει στη Λευκωσία, θα πρέπει να δει πώς θα χειριστεί έναν δια-

Ο Ανδρέας Χρίστου θα αποτελούσε την υποψηφιότητα που ενδεχομένως να έωνε ΑΚΕΛ και Ενδιάμεσο.

χρονικά «δικό» του Δήμο. Προς το παρόν, έχει να αντιμετωπίσει την άρνηση του δημοφιλούς δημάρχου Ανδρέα Χρίστου να κατέλθει, με ό,τι και αν αυτό συνεπάγεται για την επικράτηση του κόμματος στη Λεμεσό αλλά και για τη συνεργασία του με τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου. Η ηγεσία της ΕΔΕΚ έχει να διαχειριστεί την ανεξάρτητη υποψηφιότητα του εσωκομματικού της πλέον αντιπάλου Νίκου Νικολαΐδη, που πυροδοτεί σωρεία εξελίξεων στο εσωκομματικό του πεδίο.

Ο ΔΗΣΥ από την άλλη αντιλαμβάνομενος πως η Επαρχία Λάρνακας είναι μάλλον χαμένη υπόθεση, προ-

σπαθεί να ισορροπήσει την κατάσταση και να αξιοποιήσει τυχόν απομάκρυνση του Ανδρέα Χρίστου προς όφελός της, βλέποντας θετικά την υποψηφιότητα Νικολαΐδη. Πέραν της συμπτωτεύουσας, πολιτικές προεκτάσεις παρατηρούνται και σε άλλες επαρχίες. Ο κάθε πολιτικός χώρος θα πρέπει να προσμετρήσει τα ατού του, τις αδυναμίες του αλλά και τα ζητήματα που τυχάνουν ειδικού χειρισμού, γύρω από το ψηφοδέλτιο που θα καταρτίσει. Το αν οι κινήσεις τους θα τους βγουν σε καλό ή αν θα τους οδηγήσουν σε νέες περιπέτειες θα φανεί το επόμενο διάστημα.

Τριμερής γύρω από Χρίστου

Το ζήτημα διεκδίκησης επανεκλογής του Ανδρέα Χρίστου αποκτά ιδιαίτερη σημασία για το ΑΚΕΛ. Όχι μόνο γιατί αυξάνει τις πιθανότητες επικράτησής του στη συμπτωτεύουσα –λόγω της αντικειμενικά επιτυχοχούς θητείας του– αλλά κυρίως γιατί ανοίγει έτσι το παράθυρο συνεργασιών με τον Ενδιάμεσο και συνεπώς του απεγκλωβισμού του από τη χρόνια απομόνωση. Σύμφωνα με τους καλά γνωρίζοντες το κομματικό παρασκήνιο, εάν ο Ανδρέας Χρίστου διεκδικήσει την επανεκλογή του, θα έχει στο πλευρό του, όχι μόνο το ΑΚΕΛ, αλλά το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο αναβιώνει η τριμερής, αποτελώντας ίσως και το πρώτο τεστ για την όποια μετέπειτα προσπάθεια συνεργασίας. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, τα στελέχη της Αριστεράς καταβάλλουν τα τελευταία εβδομήντα τις δικές τους έστω και απέλπιδες προσπά-

θειες να πείσουν τον Ανδρέα Χρίστου να αλλάξει γνώμη και να διεκδικήσει επανεκλογή του. Οι καλά γνωρίζοντες, πάντως, επισημαίνουν πως κάτι τέτοιο πλέον φαντάζει αδύνατο και γι' αυτό το κόμμα εξετάζει μία υποψηφιότητα που θα μπορεί να σταθεί επάξια στη θέση του Ανδρέα Χρίστου. Στα πολιτικά πηγαδάκια ακούγεται εντόνως το όνομα του Γιάννου Βαλανίδη, πρώην επαρχιακού γραμματέα Λεμεσού ΑΚΕΛ και στελέχους του Λαϊκού Καφεκοπτείου, με στελέχη του ΑΚΕΛ ωστόσο να διαψεύδουν κάτι τέτοιο.

ΕΔΕΚ και Νικολαΐδης

Ευχή και κατάρα αποτελεί για την ΕΔΕΚ η υποψηφιότητα του Νίκου Νικολαΐδη στη Λεμεσό. Η ΕΔΕΚ φρόντισε από νωρίς να κρατήσει αποστάσεις από την ανεξάρτητη υποψηφιότητα του Νίκου Νικολαΐδη επικαλούμενη το γεγονός ότι δεν

Κάθε δήμος και πληγή

Μπορεί τα βλέμματα να στρέφονται κυρίως στη Λεμεσό ωστόσο ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κινήσεις που θα κάνουν τα κόμματα και στους υπόλοιπους δήμους. Για το ΑΚΕΛ ο Δήμος Λευκωσίας, θεωρείται χαμένη παρτίδα, καθώς ο Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης αποτελεί μία προσωπικότητα ευρέως αποδεκτή από τα υπόλοιπα κόμματα και το ζήτημα είναι να δώσει μέχρι τέλους τη μάχη, βάζοντας μία προσωπικότητα που θα σταθεί αξιοπρεπώς απέναντι στον νυν δήμαρχο. Χαίνουσα πληγή θεωρείται για τον ΔΗΣΥ ο Δήμος Λάρνακας. Το κόμμα αντιλαμβάνεται πως η ζημία που έχει προκαλέσει η υπόθεση του Ανδρέα Λουρουτζιάδη δεν μπορεί να αποκατασταθεί τόσο εύκολα και με αυτό ως δεδομένο, ψάχνει για μία κοινή αποδεκτή υποψηφιότητα, βλέποντας θετικά αυτή του Αλέξη Μικαηλίδη. Με αυτό τον τρόπο ελπίζουν πως θα αποφύγουν εσωκομματικές συγκρούσεις μεταξύ των εννέα και πλέον ενδιαφερόμενων στελεχών για τη δημαρχία Λάρνακας.

Το ΑΚΕΛ βλέπει θετικά συνεργασίες με τον Ενδιάμεσο, χωρίς να αποκλείεται η αναβίωση της τριμερούς.

έγινε εκ των προτέρων διαβούλευση του ίδιου με το κόμμα. Το ερώτημα που εγείρεται είναι γιατί η ΕΔΕΚ κρατάει αποστάσεις από μία δική της υποψηφιότητα με προοπτικές νίκης. Αν και στην ΕΔΕΚ ξεκαθαρίζουν πως δεν έχει παρθεί καμία απόφαση επισημαίνεται πως πρώτη επιλογή για την ΕΔΕΚ στη Λεμεσό είναι

ο Ανδρέας Χρίστου. Αφενός γιατί θεωρούν πως η υποψηφιότητα Χρίστου μπορεί να «κάνει περίπατο» στη Λεμεσό, αφετέρου γιατί θέλουν να ανοίξουν πόρτες επικοινωνίας με το ΑΚΕΛ. Στην ΕΔΕΚ ανταλλάσσονται τις δημοτικές ως ευκαιρία να διορθώσουν, εν μέρει, την πανωλεθρία των βουλευτικών, αυξάνοντας τους δήμεους που κέρδισαν από το 2011 και έστω και επικοινωνιακά να φανεί το κόμμα ενισχυμένο. Για να πετύχουν κάτι τέτοιο, ωστόσο, δεν μπορούν να πορευθούν μόνοι αλλά να κάνουν τα ανάλογα παρέδωσε δήμων με τα άλλα κόμματα, με τον Νίκο Νικολαΐδη απ' ό,τι φαίνεται να βρίσκεται εκτός πλαισίου. Το σίγουρο είναι πως η ηγεσία της ΕΔΕΚ θα πρέπει να αντιμετωπίσει την εσωστρέφεια που θα προκληθεί αναπόφευκτα από το γεγονός ότι το κόμμα στρέφει την πλάτη στο στέλεχος της για να στηρίξει έναν άλλο υποψήφιο. Στο ενδεχόμενο πάντως που επιβεβαιωθεί η αποχώρηση Ανδρέα Χρίστου από την κούρσα των δημοτικών, η ΕΔΕΚ δεν απο-

κλείεται να στηρίξει τελικώς τον πρώην βουλευτή της.

Η στάση ΔΗΣΥ

Ποια στάση θα τηρήσει, λοιπόν, ο ΔΗΣΥ στην Επαρχία Λεμεσού που εν πολλοίς μπορεί να καθορίσει το παιχνίδι στη συμπτωτεύουσα; Ήδη στελέχη του κόμματος, όπως ο πρώην βουλευτής Ανδρέας Μικαηλίδης αλλά και ο νυν δήμαρχος Σάββας Στούππας έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για τη δημαρχία. Στον ΔΗΣΥ φαίνεται να μελετούν και άλλες εναλλακτικές, καθώς στόχος του κόμματος είναι να ανοίξει τις πόρτες σε ευρύτερες συνεργασίες και να προκαλέσει πλήγμα στη διαχρονική επικράτηση του ΑΚΕΛ στη Λεμεσό. Το κόμμα βλέπει θετικά την υποψηφιότητα του Νίκου Νικολαΐδη. Η τελική απόφαση για το ποιος θα είναι η εκλεκτός του κόμματος θα παρθεί από το Πολιτικό Γραφείο του ΔΗΣΥ και όχι από τη βάση, με πολλούς να επισημαίνουν πως η στήριξη προς τον Νίκο Νικολαΐδη, είναι ήδη προαποφασισμένη.

**ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ
ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ!**

και πάμε την ψυχαγωγία σου...
ακόμα ένα βήμα, μπροστά!

**αξιόπιστο σήμα μετάδοσης
με 42 κανάλια, 7 σε HD
με ταχύτητα 50M**

2play Start 50M €34,90/μήνα

συμπεριλαμβάνεται αποκωδικοποιητής για το 1^ο σημείο και πρόσβαση διαδικτύου μέχρι 50M/5M

Τώρα, ΚΑΙ αξιόπιστο fiberpower σήμα μετάδοσης ΚΑΙ μέχρι 79 συναρπαστικά κανάλια απ' όλο τον κόσμο και τα 28 από αυτά HD, αλλάζουμε τα δεδομένα της τηλεόρασης και πάμε την ψυχαγωγία σου ακόμα ένα βήμα, μπροστά! Βρες σήμερα το πακέτο της Cablenet που σου ταιριάζει στο www.cablenet.com.cy ή κάλεσε στο 130!

cablenet Ένα δίκτυο, μπροστά.

130

«Ναι, υποστηρίζω λύση συνομοσπονδίας»

Ταχσίν Ερτογρούλογλου: Θέλουμε μία δομή με δύο κυριαρχίες και μία διεθνή ταυτότητα και η τελική συμφωνία να είναι προϊόν μετεξέλιξης

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Ο σκληρός της Δεξιάς «συγκυβέρνησης» η οποία κοντράρει τον Μουσταφά Ακιντζί και τον τρόπο που διαχειρίζεται το Κυπριακό, «υπουργός Εξωτερικών», Ταχσίν Ερτογρούλογλου, δεν κρύβει τα λόγια του. Επαναφέρει το δόγμα Ραούφ Ντενκτάς, επιχειρηματολογώντας υπέρ μιας λύσης συνομοσπονδίας και λέγοντας ότι η πολιτική ισότητα δεν είναι αρκετή για τους Τ/κ. Κατηγορεί τον Μουσταφά Ακιντζί ότι υπηρετεί τις προσωπικές πολιτικές του φιλοδοξίες και ότι δεν εκπέμπει το μήνυμα ότι η τ/κ πλευρά έχει και άλλες επιλογές εκτός από τη λύση. Θεωρεί, επίσης, το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης της Τουρκίας ως κόκκινη γραμμή για την τ/κ πλευρά, ενώ προβλέπει και κρίση στην κυπριακή ΑΟΖ.

—Λέγεται ότι ο Ταχσίν Ερτογρούλογλου, δεν αποδέχεται την ομοσπονδιακή λύση. Ισχύει;

—Πρώτα από όλα θα ήθελα να δηλώσω ότι δεν έχω αποδεχθεί ποτέ τον ισχυρισμό ότι «ο Ερτογρούλογλου δεν αποδέχεται την ομοσπονδιακή λύση». Ο όρος «ομοσπονδία» δεν ταυτίζεται αποκλειστικά με το σύστημα διακυβέρνησης της ομοσπονδίας. Το κεφάλαιο της ομοσπονδίας έχει υποκεφάλαια: την ομοσπονδία και τη συνομοσπονδία. Για ποιο λόγο κάνω αυτή την διάκριση; Ο Ταχσίν Ερτογρούλογλου υποστηρίζει τη συνομοσπονδία και όχι την ομοσπονδία. Φτάσαμε στο 2016 μετά από την εμπειρία του συνεταιρισμού του

“

Οι δύο πλευρές πρέπει να έχουν δικαίωμα, μετά τη λύση, να τροποποιήσουν την τελική συμφωνία.

“

«Η αναγνώριση της ΤΔΒΚ είναι μονάχα μία από τέσσερις-πέντε εναλλακτικές επιλογές που έχουμε».

1960. Εάν δεν παραδειγματιστούμε από αυτή την εμπειρία θα κάνουμε νέα λάθη. Οι εξελίξεις μετά το 1963 έδειξαν ότι η πολιτική ισότητα δεν είναι αρκετή για τους Τουρκοκύπριους. Ο νέος συνεταιρισμός, αν και εφόσον δημιουργηθεί, θα πρέπει να ορθώνεται πάνω σε γερά θεμέλια. **—Ποια είναι αυτά τα «γερά θεμέλια»;**

—Στον νέο συνεταιρισμό θα πρέπει να υπάρχει ισότητα κυριαρχίας (σ.σ. egemen e itlik). Αναφερόμαστε σε ένα σύστημα, το οποίο θα έχει ως σημείο εκκίνησης τις δύο κυριαρχίες, τη συνομοσπονδία και που θα εμπεριέχει τη μία και μονα-

«Εμείς στο ζήτημα της ασφάλειας εμπιστευόμαστε μονάχα την Τουρκία. Δεν ζητάμε τις εγγυήσεις για να καταλάβουμε ολόκληρη την Κύπρο. Πρέπει να θυμηθούμε ότι το 1974 οι Ε/κ γείτονές μας ήταν αυτοί που έφεραν τον τουρκικό στρατό στο νησί», λέει ο Ταχσίν Ερτογρούλογλου.

δική διεθνή ταυτότητα. Η κυριαρχία της νέας δομής θα καθοριστεί από τα δυο κυρίαρχα ιδρυτικά κράτη. Την ίδια στιγμή, από τη δική μας σκοπιά, οι δύο πλευρές θα διατηρούν το δικαίωμα (μετά τη λύση) να τροποποιήσουν την τελική συμφωνία. Η τελική συμφωνία θα είναι προϊόν μιας διαδικασίας μετεξέλιξης. Με τον καιρό, το κλίμα στις διμερείς σχέσεις των δύο κοινοτήτων θα

βελτιωθεί. Τότε, τα δυο founding states και όχι constituent states, κρατίδια ή επαρχίες, θα παραχωρήσουν περισσότερα τμήματα της κυριαρχίας τους στην κεντρική κυβέρνηση. Με αυτό τον τρόπο, το νέο συνομοσπονδο σχήμα της Κύπρου ενδέχεται να μετεξελιχθεί σε μια ομοσπονδία. Η περίπτωση της Συνομοσπονδίας της Ελβετίας είναι ένα καλό παράδειγμα. Σήμερα αυτή

η δομή έχει μετεξελιχθεί σε μια ομοσπονδία.

—Εσείς και το κόμμα σας που προβάλλετε σήμερα το μοντέλο της συνομοσπονδίας μόλις πριν από δυο χρόνια αποδεχθήκατε το Κοινό Ανακοινωθέν που αποτελεί τη βάση της ομοσπονδιακής λύσης. Πώς εξηγείτε αυτή την αντίθεση;

—Θα πρέπει να θυμηθούμε ότι

Θα υπάρξει κρίση λόγω αερίου

—Ποια η άποψή σας για το μέλλον των συνομιλιών.
—Προβλέπω ότι η ε/κ πλευρά θα εμποδίσει την πορεία προς τα δημοψηφίσματα και θα επιχειρήσει να προκαλέσει κρίσεις στο ζήτημα του φυσικού αερίου ή των πολιτογραφησένων.
—Προβλέπετε επιστροφή τουρκικών πλοίων στα νερά της Κύπρου λόγω φυσικού αερίου;
—Ακριβώς. Σε περίπτωση που προκαλέσει κρίση η ε/κ πλευρά η Τουρκία δεν πρόκειται να τηρήσει σιωπηλή στάση.

εκείνη την περίοδο ο Αναστασιάδης επιχειρούσε να καθυστερήσει την έναρξη των συνομιλιών. Δώσαμε τη συγκατάθεσή μας για να ξεκινήσουν μια ώρα αργότερα οι συνομιλίες. Παρόλα αυτά δεν συμφωνήσαμε με πολλά σημεία, όπως λ.χ. με τον όρο ότι η τελική συμφωνία δεν πρόκειται να τροποποιηθεί ή ότι η κυριαρχία προέρχεται με ίσους όρους από τους Τ/κ και τους Ε/κ. Επίσης, θα πρέπει να τονίσουμε ότι: «Εφόσον είμαι κυρίαρχος, ασκώ το κυρίαρχο δικαίωμά μου για να εισέλθω στον συνεταιρισμό». Στο μέλλον, σε περίπτωση που διαλυθεί ο συνεταιρισμός δεν είναι δυνατόν να έχεις το δικαίωμα να μου πεις ότι δεν έχω το δικαίωμα να αποχωρήσω από αυτό το σχήμα.

Μας χωρίζει μεγάλο χάσμα από τον Μουσταφά Ακιντζί

—Από τα σημεία που υπογραμμίζετε καταλήγω στο συμπέρασμα ότι ένα μεγάλο χάσμα χωρίζει την «κυβέρνησή» σας από την ηγεσία Ακιντζί...

—Σωστά συμπεραίνετε. Είναι γνωστό ότι ο «πρόεδρος» και εμείς είμαστε άνθρωποι πολύ διαφορετικών κόσμων. Την περίοδο 1999-2001 όταν συμμετείχαμε στην ίδια κυβέρνηση, ο κ. Ακιντζί, με την ιδιότητα του αντιπροέδρου της κυβέρνησης και του υπουργού Τουρισμού, έκανε παρεμβάσεις στο Κυπριακό οι οποίες δεν μας βρήκαν σύμφωνους.

—Όμως σήμερα η κατάσταση είναι πολύ πιο σοβαρή και φανερά εκδηλώνεται σύγκρουση της «κυβέρνησης» με τον «Πρόεδρο»...

—Το γεγονός ότι ο Πρόεδρος επιχειρεί να διαπραγματευτεί δίχως τη συγκατάθεση της κυβέρνησης είναι μια λανθασμένη επιλογή. Ο κ. Ακιντζί πρέπει να λάβει υπόψη του την εξής πραγματικότητα: Στο βόρειο κομμάτι του νησιού υπάρχει μια μερίδα που συμφωνεί με την

πολιτική του ταυτότητα. Την ίδια στιγμή όμως, υπάρχει και μια μερίδα που δεν συμφωνεί με αυτή την πολιτική γραμμή. Η συμφωνία στο Κυπριακό θα εξαρτηθεί από τον διάλογο και τη συνεργασία του Προέδρου με αυτή τη μερίδα της κοινωνίας.

—Θεωρείτε ότι θα καταφέρετε τελικά να βρείτε κοινή βάση με τον κ. Ακιντζί, στο επόμενο διάστημα;

—Τα προβλήματα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ωστόσο, αυτό δεν εξαρτάται μόνο από την κυβέρνηση μας. Ο κ. Πρόεδρος, αν επιθυμεί να πράξει το καθήκον του, πρέπει να παρατηρήσει από τις προσωπικές πολιτικές του φιλοδοξίες. Το Κυπριακό δεν είναι προσωπική υπόθεση του κ. Προέδρου ή του Ταχσίν Ερτογρούλογλου. Αυτό το πρόβλημα αφορά όλους μας. Ο Πρόεδρος θα πρέπει να πάψει να εκπροσωπεί μόνο τη δική του πολιτική παράταξη στο τραπέζι των συνομιλιών. Πρέπει να θυμηθεί ότι εκπροσωπεί και τους πολιτικούς του αντιπάλους.

“

Δεν έχω ακούσει (ως έπρεπε) από τον Μουσταφά Ακιντζί ότι το δικαίωμα της μονομερούς επέμβασης της Τουρκίας αποτελεί κόκκινη γραμμή της πλευράς μας.

—Ο κ. Ακιντζί απορρίπτει τους ισχυρισμούς σας, λ.χ. στο ζήτημα της πολιτικής ισότητας τονίζει ότι αυτή η αρχή έχει εξασφαλιστεί στις συνομιλίες...

—Πώς την εξασφάλισε;
—Σήμερα οι δύο πλευρές συζητούν την εκ περιτροπής προεδρία, την ίση εκπροσώπηση στη γενοσυσία κ.ο.κ.

—Αυτές οι πρόνοιες δεν υπήρχαν στο Σύνταγμα του 1960; Ο αντιπρόεδρος είχε το δικαίωμα της αρνησικυρίας. Στη βουλή είχαμε ξεχωριστές πλειοψηφίες. Τι έγιναν αυτά τα δικαιώματα; Αδελφέ, πώς βγαίνεις και ισχυρίζεσαι ότι έχεις εξασφαλίσει το δικαίωμα της πολιτικής ισότητας; Σε περίπτωση που καταρρεύσει ο συνεταιρισμός τι θα απογίνω εγώ; **—Και στο ζήτημα της διζωνικότητας ο κ. Ακιντζί λέει ότι υπερασπίζεται τις κόκκινες γραμμές σας...**

—Ο κ. Ακιντζί δεν τηρεί ξεκάθαρη γραμμή. Προβληματίζεται για την ενδεχόμενη αποχώρηση της ε/κ πλευράς από το τραπέζι των συνομι-

λιών. Δεν εκπέμπει το μήνυμα ότι η τ/κ πλευρά έχει και άλλες επιλογές εκτός από τη λύση.

—Ο Αχμέτ Νταβούτογλου πριν αποχωρήσει από την πρωτοπουργία είχε αναφερθεί και σε Σχέδιο Β' στο Κυπριακό.

—Η Τουρκία εξακολουθεί να διατηρεί αυτή τη στάση.
—Πιστεύετε ότι στη σημερινή συγκυρία υπάρχουν προϋποθέσεις για την αναγνώριση της «ΤΔΒΚ»;

—Η αναγνώριση της ΤΔΒΚ είναι μονάχα μία από τις επιλογές μας. Έχουμε τουλάχιστον 4 με 5 εναλλακτικές επιλογές.

—Τι έχετε να δηλώσετε για την στάση της Άγκυρας απέναντι στη σύγκρουσή σας με τον κ. Ακιντζί; Η Άγκυρα δεν προβάλλει σε επίσημο επίπεδο τις δικές σας θέσεις...

—Μην αναμένετε κάτι τέτοιο τη στιγμή που συνεχίζονται οι συνομιλίες. Παρόλα αυτά να σας ενημερώσω ότι με κάθε ευκαιρία μεταβιβάζω τους προβληματισμούς μου

στην τουρκική πλευρά, που προσεγγίζονται, πρέπει να πάω, με κατανόηση.

—Το ζήτημα των εγγυήσεων είναι ένα ταμπού για την παράταξή σας;

—Δεν είναι ζήτημα ταμπού. Εμείς στο ζήτημα της ασφάλειας εμπιστευόμαστε μονάχα την Τουρκία. Δεν ζητάμε τις εγγυήσεις για να καταλάβουμε ολόκληρη την Κύπρο. Πρέπει να θυμηθούμε ότι το 1974 οι Ελληνοκύπριοι γείτονές μας ήταν αυτοί που έφεραν τον τουρκικό στρατό στο νησί.

—Να αντιληφθούμε ότι το ζήτημα των εγγυήσεων είναι το μοναδικό, στο οποίο συμφωνείτε με τον Ακιντζί...

—Όχι. Μέχρι σήμερα δεν έχω ακούσει από τον κύριο Πρόεδρο ότι το δικαίωμα της μονομερούς επέμβασης της Τουρκίας αποτελεί κόκκινη γραμμή τις δικές μας πλευράς.

—Αυτό το δικαίωμα θα αφορά ολόκληρη την Κύπρο ή το βόρειο κομμάτι του νησιού;

—Θα αφορά ολόκληρο το νησί.

ΘΕΣΕΙΣ / Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ

Με ποια διαδικασία θα αποφανθεί ο λαός;

Ο κ. Πόλυς Πολυβίου με δημόσιες δηλώσεις του έχει εγείρει διάφορα θέματα, τα οποία αφορούν πιεζέτες των συνομιλιών, για τα οποία έχει ενστάσεις ή επιφυλάξεις. Η τοποθέτησή του έγινε αιτία νέων αντιπαραθέσεων. Η τουρκική «Μιλλιέτ» τελευταία «αποκαλύπτει» διάφορα τεκταινόμενα στις συνομιλίες, τα οποία και πάλι προκαλούν ποικίλες αντιδράσεις.

Γενικά μιλώντας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρουσιάζει μια εικόνα αισιοδοξίας για το Κυπριακό, που ξεπερνά τα όρια της συγκρατημένης αισιοδοξίας. Την ίδια ώρα, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ δηλώνει ότι: «όσο είμαστε κοντά σε λύση, άλλο τόσο είμαστε κοντά σε ναυάγιο».

Από την Αθήνα, όμως, μεταδίδεται αισιόδοχο μήνυμα, μετά τη συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον πρωθυπουργό της Ελλάδας, σε ό, τι αφορά ένα από τα τρία-τέσσερα πλέον δύσκολα θέματα των συνομιλιών, αυτό των εγγυήσεων.

Γίνεται λόγος για συναντίληψη περί της φόρμουλας Νίκου Αναστασιάδη. Μιας φόρμουλας που είναι άγνωστο ποιοι και πόσο την γνωρίζουν και Τουρκοκύπριοι δημοσιογράφοι έχουν κάνει κάποιες αναφορές. Την οποία, βέβαια, τα ελληνοκυπριακά κόμματα δηλώνουν —τουλάχιστον επίσημα— ότι δεν γνωρίζουν. Και μιας και ο λόγος περί εγγυήσεων, ενδιαφέρον για το θέμα εκδήλωσε και πάλι η Ρωσία, μέσω του πρέσβη της στην Κύπρο, κατά την πρόσφατη συνάντησή του με τον γ.γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ.

Σ' αυτό το εύφορο κλίμα, αν προσθέσει κάποιος τις κατηγορηματικές δηλώσεις του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΔΗΣΥ περί λύσης εντός του 2016 και τις δηλώσεις του μόνιμου αισιόδοξου εκπροσώπου του γ.γ. του ΟΗΕ στην Κύπρο, κ. Αϊντε, τότε η ευφορία μετατρέπεται σε πεποίθηση ότι πάμε για λύση. Και μακάρι να είναι έτσι, αρκεί να είναι στην ορθή, γνωστή και κοινά αποδεκτή βάση

λύσης, όπως αυτή εμπεριέχεται στις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του Σεπτεμβρίου 2009.

Την ίδια ώρα, όμως, ο κ. Πολυβίου δηλώνει ότι δεν είμαστε κοντά σε λύση, ενώ το έτερο μεγάλο κόμμα, το ΑΚΕΛ, στηρίζει την προσπά-

θεια, αλλά είναι συγκρατημένο στις εκτιμήσεις του. Παράλληλα —και έχει κι αυτό τη σημασία του— από τις δηλώσεις του Ρώσου πρέσβη προκύπτει ότι η χώρα του κρατείται σε απόσταση από τα τεκταινόμενα. Είναι επί τούτου χαρακτηριστικό ότι οι κυβερνώντες στις

συνεντεύξεις τους δεν κάνουν τελευταία καμιά αναφορά στη Ρωσία και τον όποιο ρόλο της στο Κυπριακό. Είναι χαρακτηριστική η δήλωση Οσάτσιν ότι η Ρωσία επιμένει σε διεθνή διάσκεψη για την επίλυση της διεθνούς πιεζέτας του Κυπριακού, ενώ ο κ. Ακιντζί μιλάει για πενταμερή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για πολυμερή, το ΑΚΕΛ έχει πάγια θέση για διεθνή διάσκεψη με συγκεκριμένη σύνθεση, όπως και σχεδόν όλα τα άλλα κόμματα, με εξαίρεση τον ΔΗΣΥ. Ο οποίος φαίνεται ξεχνά ποιος Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατέθεσε συγκεκριμένη πρόταση στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Όλων των πιο πάνω λεχθέντων, σημειώνω τη δέσμευση του Προέδρου Αναστασιάδη ότι δεν πρόκειται να φέρει ενώπιον του λαού σχέδιο τον οποίο να μην πληρεί δύο προϋποθέσεις: Πρώτον να είναι αισθητά καλύτερο από το σχέδιο Ανάν. Και δεύτερο να είναι σχέδιο το οποίο θα εγκριθεί από τον λαό.

Άρα πρέπει να απαντά στις βασικές ανησυχίες κι των δύο κοινοτήτων —στην περίπτωση μας των Ελληνοκυπρίων— αλλά και τις προσδοκίες όλων των Κυπρίων για το μέλλον της κοινής μας πατρίδας.

Με δεδομένες τις τόσες πολλές διαφωνίες επί θεμάτων διαδικασίας, αλλά και ουσίας, το ερώτημα είναι: Κάτω από ποιες συνθήκες, στη βάση ποιας διαδικασίας, και πόσος χρόνος θα παρασχεθεί, ούτως ώστε πολιτικά κόμματα και λαός θα ενημερωθούν επαρκώς και θα συνδιαλεχθούν κανονιστικά για να έχουμε τοποθέτησή μας ως πολίτες, ως λαός, να τοποθετηθούμε σε ένα δημοψήφισμα για λύση του Κυπριακού; Είναι, συνεπώς, αναγκαίο οι πολιτικές δυνάμεις να συζητήσουν και να αποφασίσουν τον τρόπο, τη διαδικασία λήψης των πλέον σημαντικών αποφάσεων στη σύγχρονη ιστορία του τόπου.

Ο κ. Νίκος Κατσουρίδης είναι πρώην βουλευτής του ΑΚΕΛ.

Φωτογραφίζει αρχαιοκαπηλία ο Φαίδωνος

Στοιχεία στην Αστυνομία έδωσε ο δήμαρχος Πάφου για συγκεκριμένα πρόσωπα, δύο από αυτά του Τμήματος Αρχαιοτήτων

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Οι δημόσιες καταγγελίες του Δημάρχου Πάφου Φαίδωνος Φαίδωνος για το τμήμα Αρχαιοτήτων της πόλης φαίνεται να είναι μόνο ένα μικρό κομμάτι των στοιχείων που φέρεται να έχει προσκομίσει στις αστυνομικές αρχές και που υπό προϋποθέσεις δύναται να ανοίξουν ευρύτερο ζήτημα παράνομης κατοχής και εμπορίας αντικειμένων αρχαιολογικής σημασίας. Ο δήμαρχος Πάφου από τότε που βγήκε δημόσια και υποστήριξε ότι κάτι δεν πάει καλά με το τμήμα Αρχαιοτήτων της πόλης

Ο υπ. Μεταφορών διαψεύδει ότι ο Φαίδωνος έδωσε πληροφορίες στην Αστυνομία για τα όσα υποστήριξε δημοσίως. Ο Μάριος Δημητριάδης αναμένει την πλήρη διερεύνηση των καταγγελιών του δημάρχου.

του συνεχίζει να υποστηρίζει σθεναρά ότι τα όσα είπε δημοσίως έχουν βάση και ενδεχομένως να ξεφεύγουν από τα στενά γεωγραφικά όρια της επαρχίας του. Ισχυρισμοί που άνοιξαν νέο μέτωπο αυτή την φορά με τον επίσης παφίτη υπουργό Μεταφορών Μάριο Δημητριάδη αλλά και την ηγεσία του εκεί τμήματος Αρχαιοτήτων. Οι καταγγελίες Φαίδωνος, τουλάχιστον δημόσια και επί του παρόντος, δεν εστιάζουν προς συγκεκριμένη κατεύθυνση και πρόσωπα. Ωστόσο πίσω από την πιεστική εμμονή του να ζητά απογραφή της αποθήκης του τμήματος Αρχαιοτή-

των Πάφου βρίσκεται το κυρίως μενού των ισχυρισμών του δημάρχου Πάφου οι οποίοι έχουν υποβληθεί στην Αστυνομία παρά τις επιφυλάξεις του ίδιου και τα υπονοούμενα για διαρροή των πληροφοριών του μέσα από το αστυνομικό σώμα. Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε από πηγές που είναι κοντά στον παφίτη δήμαρχο οι πληροφορίες που φαίνεται να έχει δώσει ανοίγουν ευρύτερο ζήτημα αρχαιοκαπηλίας με έδρα την Πάφο και παρακλάδια που φθάνουν έως και τη Λευκωσία. Οι ίδιες πηγές ισχυρίζονται ότι η μεγάλη εικόνα των καταγγελιών Φαίδωνος βρίσκεται στη Λεμεσό, πρώτα, και στη συνέχεια σε παράνομες ιδιωτικές αρχαιολογικές συλλογές επωνύμων ή οικονομικά εύρωστων προσώπων κυρίως της πρωτεύουσας όπου όπως αφήνεται να νοηθεί καταλήγουν αρχαία αντικείμενα από το Τμήμα Αρχαιοτήτων της Πάφου ή και από σημεία που έχουν εντοπισθεί προτού καταγραφούν και μεταφερθούν στις αποθήκες. Ο δήμαρχος Πάφου λένε οι πληροφορίες ότι έχει δώσει και συγκεκριμένα ονόματα στις αστυνομικές αρχές τα οποία μπορούν να θεωρηθούν και ως η άκρη του νήματος για να ξετυλιχθεί το κουβάρι των ισχυρισμών για κύκλωμα αρχαιοκαπιλών που λυμαίνεται τον αρχαιολογικό πλούτο όχι μόνο της Πάφου αλλά και άλλων περιοχών της Κύπρου. Τα όσα είπε δημόσια ο Φαίδωνος έχουν προκαλέσει ρήγμα στις σχέσεις του ίδιου με την διεύθυνση του τμήματος Αρχαιοτήτων που τον απείλησε ακόμα και με νομικά μέτρα.

Τα στοιχεία Φαίδωνος

Ο δήμαρχος Πάφου φέρεται να έχει μεταφέρει την πληροφόρηση που έχει για τα όσα είπε δημοσίως,

Οι καταγγελίες του δημάρχου Πάφου για το Τμήμα Αρχαιοτήτων προσλαμβάνουν ευρύτερες διαστάσεις με τον ίδιο να έχει καταθέσει στοιχεία που να παραπέμπουν σε παράνομη κατοχή και εμπορία αρχαιολογικών θησαυρών.

σε υψηλά ιστάμενους της Αστυνομίας Πάφου χωρίς να παίρνει πίσω τα όσα είπε για διαρροές μέσα από το αστυνομικό σώμα. Μάλιστα, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε για συγκεκριμένη πληροφορία που δόθηκε, μετά από πάροδο δυο ημερών, το πρόσωπο που είχε άμεση σχέση με την πληροφόρηση επικοινωνήσει με τον δήμαρχο Πάφου προκειμένου να συναντηθούν. Τα στοιχεία του Φαίδωνος για το Τμήμα Αρχαιοτήτων για την ώρα επικεντρώνονται σε δύο πρόσωπα

που έχουν σχέση με το Τμήμα. Την ίδια ώρα στοιχεία για ένα υπόπλο του τμήματος έχει συλλέξει και το γραφείο του γενικού ελεγκτή Οδυσέα Μιχαηλίδη τα οποία θα αποσταλούν στον γενικό εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Τα εν λόγω στοιχεία του ελεγκτή έχουν να κάνουν με τις εισπράξεις από αρχαιολογικούς χώρους. Ο δήμαρχος Πάφου επιμένει στην απογραφή των αρχαιοτήτων της Πάφου αφήνοντας να νοηθεί ότι μόνο έτσι θα επιβιβασθούν οι ισχυρισμοί του. Πηγές

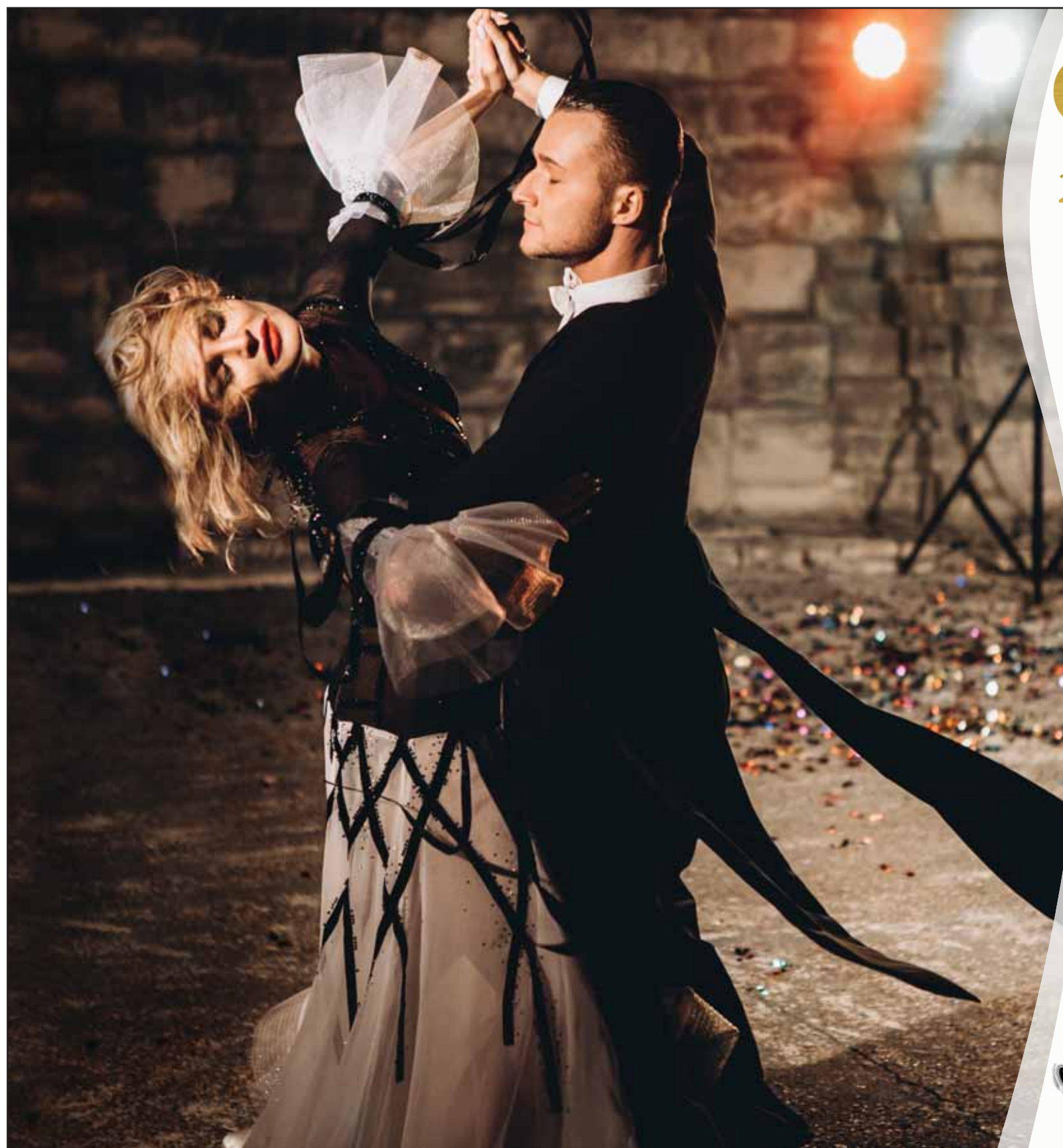
από το περιβάλλον του δημάρχου λένε ότι από το 1939 δεν έχει γίνει απογραφή αρχαιοτήτων στην Πάφο. Οι ίδιες πηγές αφήνουν να νοηθεί ότι από το αρχαιολογικό Μουσείο της Πάφου όπου φυλάσσονται οι αρχαιότητες, έχει κάνει φτερά σημαντικός αριθμός αρχαιοτήτων ενώ κάποια άλλα αρχαιολογικά ευρήματα δεν καταλήγουν ποτέ στις αποθήκες του Μουσείου. Ενδεικτικό των όσων φαίνεται να υποστηρίζει ο Φαίδωνος είναι και οι διαπιστώσεις του γενικού ελεγκτή για

αδυναμίες που έχουν διαπιστωθεί στις διαδικασίες ελέγχων των αρχαιοτήτων καθώς και στην παρακολούθηση και επιτήρηση των αρχαιολογικών χώρων. Το σημαντικό κομμάτι των στοιχείων που φαίνεται να δοθεί στην Αστυνομία αφορά όπως λέγεται μια αποθήκη στη Λεμεσό στην οποία καταλήγουν αρχαιότητες προτού πάρουν το δρόμο για παράνομες ιδιωτικές συλλογές. Το συγκεκριμένο υποστατικό σύμφωνο με τις πληροφορίες μας υποδείχθηκε από τον δήμαρχο Πάφου χωρίς να κατονομαστεί ο ιδιοκτήτης του.

Απορρίπτει ο Δημητριάδης

Τα όσα έχουν ειπωθεί δημόσια από τον δήμαρχο Πάφου έχουν ανοίξει μέτωπο με τον υπουργό Μεταφορών. Ο Μάριος Δημητριάδης στην συνέντευξή του στην «Κ» απορρίπτει ισχυρισμούς και καταγγελίες Φαίδωνος. Ο υπουργός προϊστάμενος του Τμήματος Αρχαιοτήτων υποστηρίζει ότι «παρά τις καταγγελίες που είχαν γίνει δεν έχουν κατατεθεί στοιχεία. Μιλώ για οποιονδήποτε έχει κάνει καταγγελίες.

Δεν έχουν δοθεί οποιαδήποτε στοιχεία και σε σχέση με την έρευνα του γενικού ελεγκτή δεν έχει βρεθεί οτιδήποτε που να δείχνει κλοπή αρχαιοτήτων». Ο υπουργός ο οποίος παραδέχεται πρόβλημα με την στελέχωση του τμήματος ένεκα των περικοπών του μνημονίου σε έντονο ύψος ζήτησε πλήρη διερεύνηση των όποιων καταγγελιών υποβλήθούν. «Εγώ έχω την απαιτηση ως υπουργός να υπάρξει πλήρη διερεύνηση οποιονδήποτε καταγγελιών γίνονται και αναμένω από την αστυνομία ή όποιον άλλο κάνει έρευνα να μου αποστείλει έκθεση γεγονότων».

CYPRUS 2016 OPEN

Dancesport Competition
8 - 9 October

Spyros Kyprianou Stadium (Palais de Sport)

By buying ticket you are helping children
and their families that have been affected by cancer

We love them...Let's help them

PRINCESS

MAMMOTH HOLDINGS LTD

opap

SIGMA
THAEOPAZH

TimeOut
CYPRUS

RUSSIAN
MEDIA
GROUP
www.rumedia24.com

Μέχρι το 2018 θα είναι έτοιμο το 80% των έργων ανάπτυξης

Θετικός ο απολογισμός της κυβέρνησης στο πακέτο μέτρων που είχε εξαγγείλει ο ΠτΔ, λέει ο Μάριος Δημητριάδης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Στήριξη στον Νίκο Αναστασιάδη εάν και εφόσον είναι υποψήφιος στις Προεδρικές του 2018 δηλώνει ο Μάριος Δημητριάδης. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων προβαίνει σε απολογισμό του έργου που έχει γίνει στο υπουργείο του αλλά και του πακέτου έργων που είχε εξαγγείλει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για τόνωση της οικονομίας. Περιγράφει τις επόμενες κινήσεις του για το λιμάνι της Λάρνακας αλλά και τι έχει ζητήσει για ενίσχυση της ασφάλειας πτήσεων αεροσκαφών.

Η κυβέρνηση στην προσπάθεια τόνωσης της οικονομίας είχε προχωρήσει στην εξαγγελία μεγάλου αριθμού έργων. Η υλοποίησή τους σε ποιο στάδιο βρίσκεται;

«Ήταν μια εξαιρετική και υπό τις περιστάσεις αναγκαία πρωτοβουλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία εκτιμώ ότι έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον κατασκευαστικό τομέα. Είχαν εξαγγελθεί έργα σε όλες τις επαρχίες των οποίων η αξία όταν ολοκληρωθούν θα ξεπεράσει τα 600 εκατ. ευρώ. Το 80% περίπου αυτών των έργων έχουν δρομολογηθεί ή βρίσκονται σε πορεία υλοποίησης. Υπάρχει φυσικά αριθμός έργων που παρουσιάζουν κάποια καθυστέρηση, είτε λόγω των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθηθούν για απαλοτριώσεις είτε επειδή βρίσκονται ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών. Ο στόχος είναι να υλοποιηθεί το 100% των έργων που έχουν εξαγγελθεί. Ενδεχομένως να ακούγεται εξωπραγματικό για τα κυπριακά δεδομένα, θεωρώ ωστόσο, ότι ο στόχος μας είναι εφικτός.

Κάποια από αυτά τα έργα έχουν ολοκληρωθεί;

«Μέρος των έργων έχει ήδη ολοκληρωθεί. Μέχρι το τέλος ωστόσο, του 2018, εκτιμάται ότι η υλοποίηση θα ξεπεράσει το 80%. Είμαστε ικανοποιημένοι από τον ρυθμό εκτέλεσης των έργων και προσπαθούμε συνεχώς να τον αυξήσουμε.

Από τα έργα που έχουν εξαγγεί-

ληθεί ποια είναι τα σημαντικότερα;

«Τα έργα είναι πάρα πολλά και αφορούν ασφαλώς το σύνολο του οικονομικού τομέα. Αυτά βέβαια που είναι ιδιαίτερα σημαντικά σχετίζονται με την πραγματική οικονομία, όπως για παράδειγμα τα έργα βελτίωσης των υποδομών στον τουριστικό τομέα.

Έχει υπολογισθεί ο αριθμός του εργατικού δυναμικού που επέστρεψε στην ενεργό δράση.

«Κάτι τέτοιο είναι δύσκολο να υπολογισθεί με ακρίβεια. Η μείωση ωστόσο της ανεργίας και η αύξηση που παρατηρείται στα κατασκευαστικά έργα καταδεικνύουν πως ένα σημαντικό μέρος του εργατικού δυναμικού επέστρεψε, όπως εύστοχα αναφέρατε, στην ενεργό δράση, γεγονός το οποίο μας χαροποιεί ιδιαίτερα. Στόχος μας είναι να εντατικοποιήσουμε τις προσπάθειες για περαιτέρω μείωση της ανεργίας.

Συνεχίζεται η πρακτική που υπήρχε εργολάβοι που έχουν περιπέσει σε σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα να μπορούν να παίρνουν δημόσιες συμβάσεις;

«Πρόκειται για θέμα που αφορά την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Επιπλέον, για έργα που άρχισαν μετά τον Απρίλιο του 2016, ψηφίστηκε νόμος, ο οποίος προνοεί τις ποινές που θα επιβάλλονται σε εργολάβους σε περίπτωση που υποπίπτουν σε παραπτώματα. Με τον νόμο γίνεται πιο ξεκάθαρο ως προς το τι γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις.

Με αφορμή τα θέματα που δημιουργήθηκαν με την Cobalt προκύπτει οποιαδήποτε ανησυχία.

«Οι έλεγχοι που γίνονται σε όλες τις αεροπορικές εταιρείες είναι κοινού συμφωνημένα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Για θέματα ασφάλειας οι κανονισμοί είναι αυστηροί και χωρίς παρεκκλίσεις. Σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη εταιρεία πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι απαραίτητοι έλεγχοι. Οφείλουμε να είμαστε και είμαστε αυστηροί, σε θέματα που έχουν σχέση με την ασφάλεια των πτήσεων. Τα αεροπλάνα που χρησιμοποιεί η εταιρεία είναι αδειοδοτημένα από χώρες της Ε.Ε. και

Υπάρχει αριθμός έργων που παρουσιάζουν κάποια καθυστέρηση, είτε λόγω των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθηθούν για απαλοτριώσεις είτε επειδή βρίσκονται ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

Σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη εταιρεία, πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, οι απαραίτητοι έλεγχοι.

Οφείλουμε και είμαστε αυστηροί, σε θέματα που έχουν σχέση με την ασφάλεια των πτήσεων.

Υποστηρίζω Αναστασιάδη για το 2018

«Πριν από δυο μήνες υπήρχε μια έντονη φιλολογία για ανασχηματισμό του κυβερνητικού σχήματος. Είχε ακουστεί και το όνομά σας. Παρμένετε ή το πλήρωμα του χρόνου ήλθε;

«Πρόσφατα είχαμε μια συνεδρίαση κατά την οποία προχωρήσαμε σε ανασκόπηση του κυβερνητικού έργου. Σημειώθηκαν τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί και έγινε σχεδιασμός για τα υπόλοιπα που πρέπει να γίνουν. Σε ό,τι αφορά το Υπουργείο του οποίου πρόταμαι είμαι ικανοποιημένος από το έργο που έχει γίνει. Η συλλογική μας προσπάθεια θεωρώ ότι έχει φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, τα οποία άλλωστε είναι ορατά. Από την άλλη, έχουμε ακόμα δρόμο να διανύσουμε, καθώς υπάρχουν έργα, τα οποία

Καθουσακτικός με θέματα που άπτονται της ασφάλειας των αερομεταφορών εμφανίζεται ο Μάριος Δημητριάδης στη συνέντευξή του στην «Κ». Ο υπουργός Μεταφορών διαβεβαιώνει ότι το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας είναι ιδιαίτερα αυστηρό στο τομέα των ελέγχων.

υπέκινται στους νενομοσιμένους ελέγχους.

«Ανάλογα περιστατικά με μεγάλες καθυστερήσεις πλάττουν τη γενικότερη εικόνα αξιοπιστία των αερομεταφορών της Κύπρου;

«Πρέπει να σας πω ότι το θέμα βρίσκεται στις ύψιστες προτεραιότητες του Υπουργείου Μεταφορών. Για το σκοπό αυτό έχω ζητήσει να ενισχυθεί η Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων μέσω συνεργασίας και με άλλες Αρχές Πολιτικής Αεροπορίας. Παράλληλα προβαίνουμε σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών.

Η συνύπαρξη δημοσίου και ιδιώτη στη μεταβατική περίοδο για το λιμάνι Λεμεσού πώς εξελίσσεται;

«Ο ιδιώτης αναλαμβάνει επίσημα στις 29 Ιανουαρίου 2017. Αυτή τη

στιγμή βρισκόμαστε ήδη στη μεταβατική περίοδο και προχωρούν οι διαβουλεύσεις με τους ιδιώτες. Έχουν ήδη φέρει την ομάδα τους, η οποία έχει εγκατασταθεί στο λιμάνι. Τα πρώτα δείγματα μπορώ να πω ότι πολύ θετικά και δείχνουν ότι θα γίνει μια πάρα πολύ καλή δουλειά στο λιμάνι Λεμεσού.

Υπάρχει οτιδήποτε που ενδεχομένως να προκαλεί ανησυχία;

«Δεν υπάρχει κάτι που να είναι εκτός του πλαισίου της σύμβασης. Σκοπός της μεταβατικής περιόδου είναι να εντοπιστούν οποιαδήποτε προβλήματα πριν από την ανάληψη της διαχείρισης από τον ιδιώτη. Προσβλέπουμε σε μια ομαλή μετάβαση στη νέα αποχή και πρέπει να υπογραμμίσω ότι υπάρχει μια πάρα πολύ καλή συνεργασία με την ομάδα των διαχειριστών. Παράλληλα, πρέπει να πω ότι έχει ολοκληρωθεί η περίοδος που είχε δοθεί για αποδοχή του εθελοντικού σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης στην ΑΔΚ. Την ίδια

ώρα οι εταιρείες έχουν προσφέρει εργασία σε αριθμό ατόμων που εργάζονται αυτή τη στιγμή στην Αρχή Λιμένων. Να αναφέρω επίσης ότι έχουν ξεκινήσει δυναμικά και οι διαδικασίες πρόσληψης ατόμων εκτός της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Πόσα άτομα δέχθηκαν στο σχέδιο εθελουσίας αφυπηρέτησης;

«Το έχουν ζητήσει περισσότερα από 100 άτομα. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει ότι το σχέδιο θα δοθεί σε όλους. Πρόκειται για μια απόφαση, την οποία θα λάβει το διοικητικό συμβούλιο της ΑΔΚ, το οποίο θα θέσει και τα κριτήρια αποδοχής ή όχι.

Το ενδιαφέρον είναι μεγαλύτερο από το αναμενόμενο;

«Από πλευράς αριθμού το ενδιαφέρον ήταν πάρα πολύ ικανοποιητικό. Τώρα, θα πρέπει να αποφασισθεί για ποια άτομα θα γίνει απο-

δοχή η εθελουσία έξοδος. Αυτό θα κριθεί η βάσει οργανογράμματος

«Στη Λάρνακα οι διαδικασίες εισόδου ιδιωτή προχωρούν;

«Στόχος μας είναι να προχωρήσουμε με την εκδήλωση ενδιαφέροντος τον προσεχή Οκτώβριο. Η διαδικασία προχωράει λίγο πιο αργά από εκείνη της Λεμεσού, κάτι το οποίο σε κάποιο βαθμό θεωρώ φυσιολογικό. Παρουσιάστηκαν κάποιες καθυστερήσεις στη διαδικασία αλλά πρέπει να πω ότι πρόκειται για ένα πιο δύσκολο έργο, καθώς προσβλέπουμε στην εξερεύνηση ιδιωτή, ο οποίος θα συνδυάσει την ανάπτυξη της με τη διαχείριση μαρίνας και των εμπορικών δραστηριοτήτων.

Θα είναι μικτής χρήσης;

«Το λιμάνι με τη μαρίνα θα είναι μικτής χρήσης με την έννοια ότι είναι θέλωμε το λιμάνι να χρησιμοποιείται και από μεγάλα γιγ. Θα μείνει ένας μόλος, ο οποίος θα έχει την εμπορική χρήση του λιμανιού, φθάνει αυτή να είναι συμβατή με τις υπόλοιπες χρήσεις. Έχουμε βγει σε προσφορά για την πραγματοποίηση περιβαλλοντικής μελέτης, η οποία θα διασφαλίσει ότι οι εμπορικές χρήσεις θα είναι συμβατές με τις υπόλοιπες.

Οι Λαρνακείς συμφωνούν;

«Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις από αρκετούς παράγοντες. Στο τέλος της ημέρας όμως, πιστεύω ότι αυτό που έχουμε πραγματικά οι Λαρνακείς είναι να υλοποιηθεί ένα έργο, το οποίο θα βοηθήσει την τοπική οικονομία. Έχουν γίνει πολλές μελέτες σε ό,τι αφορά το λιμάνι και τη μαρίνα της Λάρνακας. Η μορφή του έργου είναι γνωστή. Οι Λαρνακείς, λοιπόν, θα πρέπει να αγκαλιάσουν αυτή την προσπάθεια και να μην ψάχνουν δικαιολογίες για τη μη πραγματοποίηση έργου. Είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε.

Δεν κατεβάζει σημαία ο κλάδος των οδηγών ταξί

Πειρατεία και πληθωρισμός αδειών, αγκάθια για τους οδηγούς

Του ΜΑΡΙΟΥ ΡΟΥΣΣΟΥ

Ανησυχία επικρατεί στον κλάδο των οδηγών ταξί καθώς το επάγγελμα βάλλεται από τον πληθωρισμό στις άδειες και την «πειρατεία». Ιδιώτες, εκμεταλλευόμενοι την απουσία της επιβολής του νόμου, παριστάνουν τους ταξιτζήδες και εκτελούν κανονικά δρομολόγια. «Αν πούμε ότι πιθανόν χάνουν 20% από τον γενικό τζίρο της κυπριακής αγοράς στα ταξί δεν θα είμαστε πολύ μακριά από την πραγματικότητα» ανέφερε στην «Κ» ο κεντρικός οργανωτικός γραμματέας της ΠΟΒΕΚ Κυριάκος Μουστάκας. Επιπρόσθετα, ο «πειρατής ταξιτζής» εκτός του ότι δεν κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις ή δεν έχει περάσει τις απαραίτητες εξετάσεις, έχει λιγότερο κόστος από ό,τι ο επαγγελματίας, καθώς δεν έχει καταβάλλει τα απαιτούμενα έξοδα για να εξασφαλίσει τις άδειες. Χαρακτηριστικά ο κ. Μουστάκας ανέφερε ότι «είναι μια σειρά πολλών υποχρεώσεων από τους επαγγελματίες

Αν πούμε ότι πιθανόν χάνουν 20% από τον γενικό τζίρο της κυπριακής αγοράς στα ταξί δεν θα είμαστε πολύ μακριά από την πραγματικότητα.

που οι λεγόμενοι 'πειρατές' δεν εκπληρώνουν».

Πληθώρα και παρανομία

Αν και η υπόθεση των πειρατικών ταξί είναι κύρια προτεραιότητα των επαγγελματιών, «είναι ο πληθωρισμός βασικά που τους κατατρώει» σύμφωνα με τον κ. Μουστάκα. «Γίνονται συζητήσεις με το κράτος για να προχωρήσουμε στο σύστημα της απόσυρσης (σ.σ. οχημάτων) ώστε να μειωθεί ο αριθμός των υφισταμένων αδειούχων και να επιβιώσουν οι υπόλοιποι». Η αύξηση των επαγγελματιών είναι αποτέλεσμα κενού στη διαδικασία έκδοσης

αδειών. Ο υποψήφιος κάνει αίτηση σε αγροτική περιοχή όπου κατά τα λεγόμενά του, δεν υπάρχει εξυπηρέτηση. Μετέπειτα, η Αρχή Αδειών, αφού εξετάσει και αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν μέσα μεταφοράς, δίνει τη σχετική άδεια. Εντούτοις, ο ίδιος οδηγός μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, θα ζητήσει να μεταφερθεί η άδεια του σε άλλη περιοχή με αιτιολογία ότι δεν υπάρχει ζήτηση. «Είναι λάθος ο τρόπος που δίνονται οι άδειες. Όταν εμείς δούμε ότι γίνονται αυτές οι αιτήσεις, κάνουμε ενστάσεις, και λέμε ότι εκείνη η κοινότητα δεν χρειάζεται αυτοκίνητο και το αποτέλεσμα, αν τη δώσετε, θα είναι να μετακινηθεί στις πόλεις. Δεν εισακούμαστε» καταγγέλλει ο κ. Μουστάκας. «Το αποτέλεσμα είναι εκεί που λέμε εμείς οι ίδιοι να καταπολεμήσουμε την παρανομία, στο τέλος γίνονται οι επαγγελματίες ταξιτζήδες παράνομοι. Το μωβ να το πω, μετατρέπονται σε λπστές, κλέβουν οι ίδιοι οι ταξιτζήδες τον πελάτη, με διάφορους παράνομους τρόπους για

Οι πειρατές οδηγοί δεν καταβάλλουν τα ποσά που απαιτούνται για τις απαραίτητες άδειες εξάσκησης του επαγγέλματος.

να πιάσουν περισσότερα χρήματα. Πράγμα που εμείς ως οργανωση καταδικάζουμε, διαφωνούμε και δεν δεχόμαστε» αναφέρει ο κ. Μουστάκας. Η επίβλεψη και επιβολή του νόμου υπόκειται στην Αρχή Αδειών και το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Ο κεντρικός οργανωτικός γραμματέας της ΠΟΒΕΚ καταγγέλλει επίσης ότι Αρχή Αδειών και Τμήμα Οδικών Μεταφορών «δεν είχαν και ούτε έχουν ποτέ πρόθεση να κάνουν αυτή τη δουλειά, έτσι ξεσπαθώνουν οι πειρατές».

Σε επικοινωνία της «Κ» με την Αρχή Αδειών, ο κ. Κώστας Παναγιώδης

πρόεδρος της Αρχής, διευκρινίζει ότι «την ευθύνη για καταγγελία και έλεγχο την έχουν οι επιτόπες του Τμήματος Οδικών Μεταφορών». Το πρόβλημα που προκύπτει με την άρση ή κατάργηση των αδειών, βρίσκεται στον νόμο που ορίζει ότι η άδεια είναι περιουσιακό στοιχείο. «Υπάρχουν πολλές άδειες και γίνονται προσπάθειες για το πώς θα ελαττωθούν. Είναι περιουσιακό στοιχείο και θα πρέπει να αποζημιωθούν. Γίνονται ορισμένες μελέτες, και μέσω του Υπ. Μεταφορών» τονίζει ο κ. Παναγιώδης. Η αποζημίωση θα μπορούσε να αποτελέσει και κίνητρο

για ένα ποσοστό των επαγγελματιών οδηγών για αποσυμφόρηση της κατάστασης. «Ως Αρχή Αδειών, η θέση μας είναι ότι θα πρέπει να αποζημιωθούν άρα θα πρέπει να βρεθεί το ποσό το οποίο θα πρέπει να πληρώσει το κράτος για να πάρει τις άδειες. Δεν είναι εύκολο, είναι θέμα οικονομικών. Αν βρεθεί το ποσό ίσως υπάρχουν εκείνοι που να θέλουν να δώσουν τις άδειές τους». Αναφορικά με τους αδειούχους που εκτελούν δρομολόγια εκτός της πόλης τους, ο ίδιος διευκρινίζει πως οι άδειες ισχύουν για την πόλη την οποία έχουν εκδοθεί.

Ο γνωστός άγνωστος Πόλυς Πολυβίου

Ο άνθρωπος πίσω και μπροστά απ' όλες τις μεγάλες υποθέσεις που απασχόλησαν την Κύπρο και τα επόμενα βήματά του

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Πολλά είναι τα επίθετα με τα οποία περιγράφει ο περίγυρος του δικηγόρου και μέλους της διαπραγματευτικής ομάδας για το Κυπριακό, Πόλυ Πολυβίου, την προσωπικότητα και τα συμπαρομαρτούντα της. Ήρθε εκ νέου στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας λόγω της διαδρομής ενός email που έστει-

Όταν θέλει να καταθέσει την άποψή του θα το κάνει, όπως και να έχει, και το απέδειξε της περιόδου του πορίσματος για το Μαρί. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια λοιπόν υπήρξαν και τουλάχιστον άλλα δυο ηλεκτρονικά μηνύματα, ενώ η κόντρα ανάμεσα σε Μαυρογιάννη και Πολυβίου υπέβρασε το τελευταίο διάστημα.

λε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη για τις διαφωνίες που είχε ο ίδιος, με τις αιτίες όμως πίσω από αυτό να είναι ταυτόσημες με το είναι του και να χρονολογούνται. Άνθρωπος που ελίσσεται με ευκολία, με διπλωματικές ικανότητες και που δεν διστάζει να καταφεύγει σε γερέ-

δόσεις αυτοσαρκασμού, έχουν να το λένε ακόμη και οι συμφοιτητές στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, βρίσκεται έτσι κι αλλιώς στο παρυσκένιο είτε στο προσκήνιο υποθέσεων που απασχόλησαν ΜΜΕ και κοινή γνώμη.

Από την άλλη, αιωρούνται ακόμη ερωτηματικά αναφορικά με το ποιο ήταν οι χειρισμοί του ως νομικού, στην υπόθεση για παράδειγμα της Uniastrum, με την Τράπεζα Κύπρου να βγαίνει λαβωμένη. Τα πρακτικά συνεδρίας της τράπεζας, ημερομηνίας 25/6/2008 δείχνουν ότι η τοποθέτηση των «Χρυσ αφίνας και Πολυβίου» ως νομικών συμβούλων της τράπεζας, ήταν η εξής: «Έχουν εντοπιστεί όλα τα σημαντικά θέματα και έχουν υιοθετηθεί ασφαλιστικές δικλίδες για προστασία του συγκροτήματος από πιθανούς και ενδεχόμενους κινδύνους». Η Τρ. Κύπρου αγόρασε τη Uniastrum το 2008 και την πώλησε το 2015, έχοντας καταγράψει συσσωρευμένες ζημιές €700 εκατ. από τη συγκεκριμένη επένδυση. Προσωπικά ο ίδιος ο Πόλυς Πολυβίου, τοντάρει επί της ουσίας σ' ένα στοιχείο. Στο εκτόπισμά του που διογκώθηκε εν έτει 2011 και λόγω ευρείας κοινωνικής αποδοχής, όταν τη Δευτέρα 3 Οκτωβρίου στις 8 το πρωί, παρέδωσε το πόρισμα για το Μαρί τόσο στον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια, όσο και στον γενικό εισαγγελέα αλλά και στον πρόεδρο της Βουλής, εκείνης της περιόδου. Τέσσερις ώρες μετά, πήρε τη θέση του μπροστά από μι-

Εκείνο που μένει ν' απαντηθεί είναι τι θα ισχύσει τελικά. Αν για ορισμένους είναι αρκετά οξυδερκής για να κατέβει στην πολιτική, τα πολιτικά τζάκια δεν είναι τόσο σίγουρα ότι τελικά θα κλείσει τ' αυτιά του στα κελεύσματα.

κρόφωνα και κάμερες για να αναλύσει τις 600 και πλέον σελίδες του πορίσματος, προκαλώντας τριγμούς στο πολιτικό σκηνικό που έβλεπε την πραγμάτωση των πολιτικών φιλοδοξιών του Πόλυ Πολυβίου, να λαμβάνουν λαϊκό έρεισμα και να κερδίζουν τη συμπάθεια του ακροατηρίου. Και εκεί που είχε στρώσει ο ίδιος το χαλί, με editorial και τί-

λους εφημερίδων να τον στηρίζουν, μπήκε μπροστά ο «άλλος» Πόλυς. Μια μίξη, λένε επίσης άνθρωποι που τον γνωρίζουν, ατόμου που αναγνωρίζει πως εκείνη τη στιγμή έχει δύναμη, έχει αυτοπεποίθηση και μπορεί να επιτύχει κάθε στόχο, αλλά και παράλληλα εξαιρετικά οξύθυμου, ειδικά όταν νιώθει πως έχει δικίο και πρέπει να το πει. Ηλεκτική

διελκυστίδα ανάμεσα στον ίδιο ως μονομελή επιτροπή και τον Πρόεδρο Δημήτρη Χριστόφια που τον διόρισε, επικοινωνιακά εκπυροκρότησε στον ώμο του Πολυβίου με αποτέλεσμα να χάσει το λαϊκό έρεισμα. «Μπήκε σε μια διαδικασία απάντησης στην απάντηση με αποτέλεσμα να καθεί η υπεροχή που είχε αποκτήσει μετά και το σφυροκόπημα κατά πάντων στο πολιτικό σύστημα, μέσα από το πόρισμα», δήλωσε στην «Κ» πηγή που γνωρίζει εκ των ενόντων τα του Πολυβίου κυρίως ως δικηγόρο. «Η τραγωδία στο Μαρί θα πρέπει τουλάχιστον να αποτελέσει την αφετηρία όχι μόνο για απόδοση ευθυνών αλλά και για ευρύτερο προβληματισμό, αυτοκριτική και αυτογνωσία. Σε τελευταία όμως ανάλυση, θα πρέπει τα βαθιά ρήγματα που έχουν παρατηρηθεί στη γενικότερη λειτουργία του πολιτικού και πολιτειακού συστήματος να αντιμετωπισθούν όχι με ευκολογία και κενές διαπιστώσεις, αλλά με σοβαρές μεταρρυθμίσεις και ανατροπές», έγραφε ο ίδιος στη σελίδα 589 του πορίσματος.

Οι διαδρομές και η ενόχληση

Μέσα στην εβδομάδα, ο Πόλυς Πολυβίου έκανε γνωστή την ενόχλησή του για τις διαδρομές των ηλεκτρονικών μηνυμάτων που έστειλε προς το Προεδρικό, αναφορικά με συγκεκριμένες πτυχές του Κυπριακού, όπως εξελίσσονται. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», δεν ήταν αυτό το πρώτο ηλε-

κτρονικό μήνυμα που στάλθηκε με ανάλογο σχεδόν περιεχόμενο από τον ίδιο προς το Προεδρικό. Το ότι όταν θέλει να καταθέσει την άποψή του θα το κάνει όπως και να έχει, το απέδειξε της περιόδου του πορίσματος για το Μαρί. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, λοιπόν, υπήρξαν και τουλάχιστον άλλα δύο ηλεκτρονικά μηνύματα, ενώ παράλληλα η κόντρα ανάμεσα σε Μαυρογιάννη και Πολυβίου υπέβρασε το τελευταίο διάστημα. Είναι ενδεικτικό όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» πως η ένσταση Μαυρογιάννη προς τον Πολυβίου είχε να κάνει με τη χρονική στιγμή που αποφασίστηκε να εγερθεί ζήτημα αναφορικά με την κλήρωση στο πλαίσιο της διακυβέρνησης.

Ο Πόλυς Πολυβίου είχε καταστήσει τότε σαφές πως θα αντιδράσει, όπως και έγινε τελικά, εφόσον της διαδρομής ακολούθησαν και δηλώσεις αναφορικά με το πόσο μακριά βρισκόμαστε από την πιθανότητα λύσης και εν ολίγοις, η δική του άποψη για τα τεκταινόμενα. Πάντως, κρίνεται από πολιτικές πηγές, ενδεικτική η επιλογή του να πάρει υπό μάλλιν το θέμα της λειτουργικότητας και να μεταφέρει την προσοχή στην πρώτη μέρα της λύσης. Την ίδια ώρα πολιτικές πηγές θεωρούν πως το «show των τελευταίων ημερών και η ρητορική κατά κεφαλαίων της διαπραγματεύσεως από την πλευρά Πολυβίου είναι η απαρχή της καθόδου του στην πολιτική και δη ως υποψήφιος του ενδιάμεσου».

Πορεία και σταθμοί

Ο Πόλυς Πολυβίου κατάγεται από παλιό, αστικό τζάκι, όντας γιος του Κοκκί Πολυβίου και εγγονός του δικηγόρου Χρυσ αφίνας, στην πορεία δε νυμφευμένος με την κόρη Σόλων Τριανταφυλλίδη. Ο Πολυβίου, ως εκ τούτου και η σχέση του με την τράπεζα Κύπρου θα μπορούσε με άλλα λόγια να θεωρηθεί και ως καρμική, εφόσον το δικηγορικό γραφείο Χρυσ αφίνας αντιπροσώπευε διαχρονικά την τράπεζα. Από την άλλη, ο Σόλων Τριανταφυλλίδης υπηρέτησε και ως Πρόεδρος αυτής, από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 ως το 2005. Οι δε συγγενικοί δεσμοί του Πόλυ Πολυβίου διαδέχονται στο πολιτικό-νομικό σύστημα της

Σύμβουλος του Γλαύκου Κληρίδη στη διάσκεψη της Γενεύης τον Αύγουστο του 1974, μέχρι και σήμερα που είναι μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας στο πλευρό του Νίκου Αναστασιάδη.

χώρας εφόσον είναι πρώτος ξάδελφος του τέως υπουργού Οικονομικών, Χαρίλαου Σταυράκη, και αδελφός της συζύγου του τέως υπουργού Δικαιοσύνης και νομικού Κύπρου Χρυσοστομίδη.

Ο ίδιος ο Πόλυς Πολυβίου ήταν και σύμβουλος της Εκκλησίας της Κύπρου αλλά και της Τράπεζας Κύπρου, με την ανάληψη όμως των καθηκόντων του ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β' τον απομάκρυνε, το ίδιο και η Τράπεζα Κύπρου διότι δεν εδικαιούτο να είναι μέλος του συμβουλίου και ταυτόχρονα νομικός σύμβουλος της Τράπεζας Κύπρου. Έτσι προτίμησε να παραμείνει νομικός σύμβουλος παρά μέλος του Δ.Σ. Εντούτοις, αν και από το 2013 μέχρι σήμερα έχουν έρθει τα πάνω κάτω στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας, το δικηγορικό γρα-

φείο «Χρυσ αφίνας και Πολυβίου» παραμένουν νομικοί σύμβουλοι της Τράπεζας Κύπρου. Ο ίδιος ήταν επίσης δικηγόρος υπεράσπισης της εταιρείας Ajjet Aviation (πρώην Ήλιος) στη δίκη για το αεροπορικό δυστύχημα. Έντονη όμως είναι και η σχέση του με το Κυπριακό, ως εκ τούτου κατά ορισμένους και με την πολιτική, ήδη από τα φοιτητικά χρόνια.

Το κυπριακό

Με σπουδές στην Οξφόρδη και το Λονδίνο στη νομική αλλά και Διεθνείς και Πολιτικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο του Πρίνστον των ΗΠΑ, «το μικρόβιο ήταν εκεί. Αυτό είναι σίγουρο», λένε άτομα κοντά στο περιβάλλον Πολυβίου. Από το 1973 ως το 1980 εργάστηκε ως λέκτορας της Νομικής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και η σχέση του με το Κυπριακό, πέρασε από τα στάδια που μπορεί να σκεφτεί κανείς. Από σύμβουλος του Γλαύκου Κληρίδη στη διάσκεψη της Γενεύης τον Αύγουστο του 1974, μέχρι και σήμερα που είναι μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας στο πλευρό του Νίκου Αναστασιάδη. Στις 14 Αυγούστου του 1974, ήταν μαζί με τον Κληρίδη στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία της Αθήνας, και τον στήριξε για τη στάση που κράτησε στη Γενεύη παρακινώντας τον να γυρίσουν στην Κύπρο «για να αναλάβει ό,τι είχε απομείνει», όπως ο ίδιος ο Πολυβίου δήλωσε.

Στο μεσοδιάστημα έχει συγγράψει τέσσερα βιβλία για το Κυπριακό, «Μακάριος: Τα τρία λάθη», «Η διπλωματία της Εισβολής: Η Διάσκεψη της Γενεύης για την Κύπρο τον Αύγουστο του 1974», «Κυπριανού και Κυπριακό: Η Συνάντηση Κορυφής της Νέας Υόρκης το 1985» και «Το Κυπριακό Πρόβλημα: Παράλογοι και Προβληματισμοί». Βιβλία που φτάνουν σε πακέτο, προς πολιτικούς φίλους ως ένδειξη εκτίμησης αλλά και μηνύματος, όπως λένε εκείνοι που ξέρουν, από την πλευρά Πολυβίου. Εκείνο που μένει ν' απαντηθεί είναι το θα ισχύσει τελικά. Αν για ορισμένους, τους κοντινούς του, είναι αρκετά οξυδερκής για να κατέβει στην πολιτική, τα πολιτικά τζάκια δεν είναι τόσο σίγουρα ότι τελικά θα κλείσει τ' αυτιά του στα κελεύσματα και ειδικότερα, στο τι θα ικανοποιεί τον ίδιο εφεξής.

Πληροφορική

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Γίνε το μέλλον!

Βασικά Πλεονεκτήματα και Στοιχεία Προγράμματος

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διαπρεπείς ακαδημαϊκοί με πείρα από γνωστά πανεπιστήμια του εξωτερικού ✓ Υπερσύγχρονα εργαστήρια και εξοπλισμός τελευταίας τεχνολογίας ✓ Δυνατότητα εγγραφής των αποφοίτων στο Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Δυνατότητα συνέχισης σπουδών σε μεταπτυχιακό (MSc) και διδακτορικό (PhD) επίπεδο στην Πληροφορική, Ηλεκτρολογική Μηχανική, Μηχανική Πετρελαίου, Φυσικού Αερίου και Ενέργειας
--	--

Επιπλέον Προγράμματα Επιστημών και Μηχανικής

- Μηχανική Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
- Ηλεκτρολογική Μηχανική
- Μαθηματικά
- Μηχανική Πετρελαίου, Φυσικού Αερίου και Ενέργειας
- Πολιτική Μηχανική & Μηχανική Περιβάλλοντος
- Διαχείριση Περιβάλλοντος και Ενέργειας

www.unic.ac.cy

Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005, 1700 Λευκωσία, Τηλ.: 22841528, E-mail: admissions@unic.ac.cy

Η χώρα που κυβερνάται από εξωγήινους

Τύμπανα πολέμου

Τύμπανα πολέμου ήχησαν στην Επιτροπή Θεσμών το πρωί της Τρίτης στη δεύτερη παρουσία του Αθανάσιου Ορφανίδη, με τους βουλευτές του ΑΚΕΛ να έρχονται για άλλη μια φορά σε ευθεία αντιπαράθεση με τον πρώην κεντρικό τραπεζίτη. Το πολεμικό κλίμα που έπετο, διαφάνηκε όταν ο δεύτερος τη τάξει του ΑΚΕΛ Γιώργος Λουκαΐδης, γνωστός για την αδυναμία που τρέφει προς τον κ. Ορφανίδη, εισήλθε στην αίθουσα. Αρχικά ψύχραιμος ο Γιώργος Λουκαΐδης υπέβαλλε ερωτήσεις, δεν άντεξε όμως τα απανωτά κτυπήματα του Αθανάσιου Ορφανίδη για τους «εγκληματικούς χειρισμούς» της κυβέρνησης του ΑΚΕΛ που οδήγησαν στην οικονομική κατάρρευση και αντέστρεψε ευθέως τα πυρά. «Σταματήστε να λέτε ψέματα, σεβαστείτε τον κόσμο που υποφέρει εξαιτίας των δικών σας ευθυνών», φώναζε εντός της αίθουσας ο Γιώργος Λουκαΐδης, χωρίς ωστόσο να πτοείται ο πρώην τραπεζίτης.

Απαντώντας διαψεύσεις

Τα όσα κατέθετε ο Αθανάσιος Ορφανίδης κατά την εννιάωρη «εξέτασή» του στη Θεσμών προκάλεσαν την οργίλη αντίδραση πολλών. Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που ενέπλεξε ο πρώην Κεντρικός Τραπεζίτης στην κατάθεση του που καθόλη τη διάρκεια της συνεδρίας, έστειλαν μηνύματα, ανακοινώσεις και επιστολές για να διαψεύσουν τους ισχυρισμούς του. Το πιο τρανό παράδειγμα ο πρώην βουλευτής του ΑΚΕΛ Πάμπος Παπαγεωργίου, ο οποίος σε ανάρτησή του στον λογαριασμό του στο facebook, τον κατονόμασε ως «ό,τι πιο σιαμαρό έχει γνωρίσει(!)».

Ο συνήγορος Κουλιός

Ο μόνος ο οποίος στάθηκε από την αρχή μέχρι το τέλος στο πλευρό του Αθανάσιου Ορφανίδη ήταν ο Ζαχαρίας Κουλιός. Ο ΔΗΚΟϊκός βουλευτής δεν διάσσεσε πολλές φορές να έρθει σε ρήξη με τον Γιώργο Λουκαΐδη και την «επιθετική» συμπεριφορά που είχε απέναντι στον κεντρικό τραπεζίτη. «Ζαχαρία εκτίθεσαι. Δεν σε έχουμε συνήσει να αντιδράς έτσι» του απάντησε ο Γιώργος Λουκαΐδης. Και αυτή δεν ήταν η μόνη αντιπαράθεση του Ζαχαρία Κουλιού με το ΑΚΕΛ. Οι ερωτήσεις που υπέβαλε ο Ζαχαρίας Κουλιός, όπως για παράδειγμα σε ποια περιοχή της Καλιφόρνια βρίσκεται η εταιρεία PIMCO (I), προκάλεσαν την οργίλη αντίδραση του ήπιου βουλευτή της Αριστεράς Άριστου Δαμιανού, ο οποίος υποστήριζε πως η λίστα των ερωτήσεων Κουλιού προήλθε από τον Νικόλα Παπαδόπουλο. «Ευτυχώς που δεν βρισκό-

Ο Χάρρυ Κλυνν είχε πει το ιστορικό «και βγήκαν όλοι νικητές και χάσαν' όλοι άλλοι». Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε το «και βγήκαν όλοι καθαροί (οι τραπεζίτες) και χάσαν' όλοι οι άλλοι».

μαστε σε δικαστήριο γιατί θα είχατε πρόβλημα με τις καθοδηγούμενες ερωτήσεις που υποβάλλετε» είπε σκωπτικά ο Άριστος Δαμιανού στον σύνδεσφό του.

Το βαθύ λαρύγγι

Ο γνωστός δικηγόρος και μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας για το Κυπριακό Πόλυς Πολυβίου έστειλε μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος τις διαφωνίες του σε ζητήματα που αφορούν πτυχές του εθνικού μας ζητήματος. Ως ήταν αναμενόμενο το μήνυμά του κ. Πολυβίου διέρρευσε. Ήδη στα πολιτικά πηγαδάκια άρχισαν τα στοιχεία για το ποιος διέρρευσε το εν λόγω email. Άλλοι ποντάρουν στον Κρις Τριανταφυλλίδη, άλλοι στον Νίκο Κλεάνθους και άλλοι στον ίδιο τον Πόλυ Πολυβίου. Έρευνα όμως που πραγματοποιήθηκε και που ο Ιανός έγινε γνωστής των αποτελεσμάτων της αποκλείει τους δύο πρώτους από τη λίστα των υποψηφίων για τη διαρροή.

Οι βλέψεις του Πόλυ

Πώς και γιατί όμως ο Πόλυς Πολυβίου να προχωρήσει σε μία τέτοια διαρροή είναι το ερώτημα που τίθεται από πολλούς. Ο Ιανός πληροφορείται ότι ο γνωστός μεγαλοδικηγόρος, βλέπει θετικά το ενδεχόμενο να αποτελεί και αυτός τον εκλεκτό του ενδιάμεσου χώρου για τις προεδρικές του 2018 και πάντως σε αυτό κτίζει πλέον το προφίλ του. Το ζήτημα είναι πως στο τέλος ο συνωστισμός τόσων φιλόδοξων μνηστήρων στον χώρο του Ενδιάμεσου για τον προεδρικό θώκο, μάλλον θα λειτουργήσει υπέρ του Νίκου Αναστασιάδη.

Πόλυς safe-bet

Πηγή που βρίσκεται στον σκληρό πυρήνα των εκόντων καλή γνώση των πραγμάτων, είπε στον Ιανό ότι ο Πόλυς Πολυβίου στο e-mail επικεντρώνει την κριτική του στο ζήτημα της διακυβέρνησης παίζοντας ένα safe-bet. Γνωρίζοντας τα της διαπραγματεύσεως ξέρεται πολύ καλά ότι ο Αναστασιάδης θα δεχτεί στο τέλος την εκ περιτροπής προεδρία, σε ένα

σύστημα, ωστόσο, κατά πολύ πιο βελτιωμένο και λειτουργικό από αυτό με τις «μουσικές καρέκλες» του προεδρικού συμβουλίου του Ανάν. Όταν, λοιπόν, φτάσει, αν φτάσει, η ώρα της συμφωνίας, θα βγει και θα διαχωριστεί τη θέση του, διακηρύττοντας ότι «εγώ βγήκα και τα είπα από τις αρχές Σεπτεμβρίου και αμαρτίαν ουκ έχω. Δοξάστε με!», (βλ. ψηφίστε με)...

Προεδράρα!

Για κοσμοϊστορικές αλλαγές και πολυσιδεές έργο μας είχε προειδεάσει ο Δημήτρης Συλλούρης αναλαμβάνοντας την προεδρία της βουλής. Μετά από τη «σπουδαία» εισήγησή του να εφαρμοστεί κώδικα ενδymασίας καθώς αυτό πίστευε πως ίσχυε στο Ισραήλ, σειρά έχει το απουσιολόγιο των βουλευτών αλλά και η απόλειψη του Άρθρου 7, πρόνοιας που αφορά τη θανατική ποινή. Το καλοκαίρι προφανώς ο Συλλούρης έπεσε σε βαθιά μελέτη και ανακάλυψε ότι υπάρχει πρόνοια με βάση την οποία θα μπορούσε η Βουλή να ψηφίσει νόμο υπέρ της επαναφοράς της θα-

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Αθανάσιος Ορφανίδης

Ο Αθανάσιος Ορφανίδης, ο οποίος μετά από τρία χρόνια αποφάσισε να εμφανιστεί στην Επιτροπή Θεσμών και λειτούργησε ακριβώς όπως ο Δημήτρης Χριστόφιας, τον οποίο για χρόνια κτυπούσε. Σύμφωνα με τον πρώην κεντρικό τραπεζίτη, ο ίδιος δεν έφερε ευθύνη σε τίποτα, καθώς ο εμποτικός του ρόλος ήταν πολύ περιορισμένος. «Η χώρα κυβερνάται από εξωγήινους» είπε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του ΣΥΚΑΛΑ και μάλλον αυτό αντιπροσωπεύει τα όσα διαμείβονται στη νήσο των αγίων.

νατικής ποινής. Δεν λέμε, καλή η πρωτοβουλία, αλλά μπροστά στα δεκάδες νομοσχέδια που εκκρεμούν, το να σπεύδεις να καταργήσεις τη θανατική ποινή λέει και κάνουν ουρά οι καταδικασθέντες στην εσχάτη των ποινών, η κεί κάπως στα αυτιά μας.

Φοβούνται τον Φαίδωνος

Ο Φαίδωνος Φαίδωνος μπορεί να κατάφερε να ξεσηκώσει τα πλήθη για τη δράση του ως εξκνισατή και τιμωρό του εγκλήματος, αλλά στην Πινδάρου έχει προκαλέσει μάλλον πανικό. Όπως αναφέρουν στελέχη είναι «loose canon» τον οποίο ούτε ο Αβέρωφ μπορεί να συγκρατήσει. Οι ίδιοι κύκλοι αναφέρουν πως εξαιτίας της «αμετροπέπειας» του έχει προκαλέσει εχθρούς παντού, με τα υπόλοιπα κόμματα να εργάζονται εντατικά με στόχο την εκθρόνισή του από τον δημοκρατικό θώκο. Από την άλλη όμως, όλοι όσοι κατά καιρούς βγήκαν εκτός πλαισίου και κυρίως χαλούσαν την πίστα, δεν τους χαρακτηρίζουν πελλούς ή και γραφικούς; Ο κόσμος βλέπει αν στο τέλος ο πελλός είναι που κάνει τη ζημιά ή οι υλοισομοί...

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Συγκρούσεως συμφέροντος το ανάγνωσμα

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε και να επιλύσουμε στην Κύπρο είναι αυτό της σύγκρουσης συμφερόντων. Έχουμε δεκάδες, αν όχι εκατοντάδες, παραδείγματα από το παρελθόν, πρόσφατο και μη, που οι βουλευτές έπρεπε να απέχουν, για παράδειγμα, από συζητήσεις σε επιτροπές και ψηφοφορίες στην Ολομέλεια για θέματα που είχαν άμεσο ενδιαφέρον και συμφέρον.

Οι στιγμές αυτές συνέβαλαν στο σημερινό καταρακωμένο γόητρο των πολιτικών και των βουλευτών. Οι εισηγήσεις που ακούγονται για το πώς θα αντιμετωπίσουμε το ζήτημα είναι πολλές. Κάποιες εξ αυτών και ολιστικές, όπως η πλήρης εφαρμογή του ασυμβίβαστου, να μην εξασκούν δηλαδή άλλο επάγγελμα οι βουλευτές και οι αξιωματούχοι του κράτους.

Είναι πολλά αυτά που πρέπει να συνυπολογίσουμε πριν καταλήξουμε στο πλαίσιο που θα ρυθμίζει το ζήτημα της σύγκρουσης συμφερόντων. Χρειάζεται πρώτα να διαχωρίσουμε τα δύο, τη σύγκρουση συμφερόντων από το ασυμβίβαστο. Είναι πολύ πιθανό ένας βουλευτής στο μέλλον, στην εποχή που θα εφαρμοστεί το ασυμβίβαστο, να έχει σύγκρουση συμφερόντων με βάση τις δραστηριότητες των συγγενών του. Χρειάζεται, επίσης, να ορίσουμε ξεκάθαρα και απλά τι σημαίνει σύγκρουση συμφερόντων και σε ποιο εύρος θα εφαρμόζεται.

Θα κοιτάζει και πέραν των συγγενών 1ου βαθμού; Θα πιάνει και τους

συγγενείς της συζύγου του ή τους συγγενείς 1ου βαθμού των αδελφών του; Σε ένα δεύτερο στάδιο θα πρέπει να καθορίσουμε πότε υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων και τι αποκλεισμοί θα υπάρξουν στο δημόσιο πρόσωπο.

Κατά τη γνώμη μου είναι πολύ πιο σημαντικό να επικεντρωθούμε στη σύγκρουση συμφερόντων και να διασφαλίσουμε πώς θα προστατεύεται το δημόσιο συμφέρον παρά να συνθηματολογήσουμε υπέρ της πλήρης εφαρμογής του ασυμβίβαστου που το πιθανότερο θα είναι και χωρίς ουσία. Έστω ότι ένας δικηγόρος εκλέγεται βουλευτής και θα πρέπει, λόγω ασυμβίβαστου να κλείσει το γραφείο του ή να παραχωρήσει αλλού τις μετοχές του. Υπάρχει κάποιος που θα πιστέψει ότι αυτόματα εκλείπουν και τα συμφέροντά του με τη μεταβίβαση των μετοχών;

Και για να εφαρμοσούμε το πλήρες ασυμβίβαστο θα πρέπει να τομήσουμε να δώσουμε γενναίες αμοιβές και αποζημιώσεις στους βουλευτές. Αν δεν το κάνουμε αυτό, η πολιτική θα κινδυνέψει να εξελιχθεί σε χόμπι όσων δεν έχουν ανάγκη να δουλεύουν. Και είναι κρίσιμο να καταφέρουμε στα επόμενα χρόνια να καταφέρουμε να κερδίσουμε με ξανά το ενεργό ενδιαφέρον της πλειοψηφίας των συμπολιτών μας.

Η δική μου εισήγηση είναι συγκεκριμένη. Χρειάζεται να νομοθετηθεί μια πολύ λεπτομερής δήλωση συμφέροντος την οποία θα έχουν υποχρέωση να κάνουν όλοι όσοι είναι βουλευτές και αξιωματούχοι του κράτους. Η δήλωση αυτή θα αφορά τις επαγγελματικές και άλ-

λες δραστηριότητες όλων των πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων που συνδέονται με το πρόσωπο που ασκεί πολιτική ή νομοθετεί.

Από εκεί και πέρα, ο καθένας από μας θα έχει την ευθύνη της δημοσιοποίησης της σύγκρουσης συμφερόντων όπου και όποτε αυτή θα προκύπτει και θα εξαιρεί τον εαυτό του από όλες τις διαδικασίες που αφορούν τη συγκεκριμένη αναφορά. Από συζητήσεις σε επιτροπές στη Βουλή, από ψηφοφορίες, ίσως θάσσουμε και να βελτιώσουμε τις διαδικασίες. Αν αυτό γίνει σωστά και με τη λογική να είναι εφαρμόσιμο, το ζήτημα του ασυμβίβαστου δεν θα είναι το πρωτεύον, θα έχει να κάνει με την προσωπική οπτική γωνία ενός εκάστου.

Με τη λογική που ο καθένας το αντιμετωπίζει. Φτάνει να είναι όλα με ειλικρίνεια καταγεγραμμένα στη δήλωση συμφέροντος. Το θέμα των ποινών σε περιπτώσεις ψευδών δηλώσεων ή απόκρυψης της αλήθειας θα πρέπει να ψηφιστεί τουτόχρονα και κατά τη γνώμη μου να προνοεί αυστηρότατες συνέπειες.

Η κοινωνία μας είναι στα όρια. Δεν αντέχει άλλα σκάνδαλα και άλλες μίζες. Η πίστη των πολιτών στους πολιτικούς χρειάζεται να επανέλθει. Με ευκολόγία και διακηρύξεις όμως συνήθως έχουμε το αντίθετο αποτέλεσμα. Στην πράξη να διορθώσουμε και να βελτιώσουμε όσα μπορούμε. Με εποικοδομητικές εισηγήσεις και εφαρμοσίμες προτάσεις. Γιατί αν είναι ένα πράγμα που πρέπει να γίνει η πολιτική μας είναι εφαρμοσμένη.

demetris@dmdemetriou.com

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Ο κανιβαλισμός στα ΜΜΕ

Η ιστορία του χότζα με τον γάιδαρο πάει γάντι στους μεγαλοεκδότες και στους καναλάρχες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Στον μύθο, χότζας εκπαίδευσε τον γάιδαρό του να μεταφέρει τον ίδιο και την πραιμία του χωρίς να τρώει και να πίνει νερό, μόνο που, όταν εκπαίδευτηκε, το ζώο ψόφησε. Στην Ελλάδα γίνεται αυτές τις μέρες το «σώσω», με τη δημοπρασία τεσσάρων μόνο αδειών πανελληνίας τηλεόρασης και πολλοί είναι οι «εργατοπατέρες» που τάχα κόπτονται, ότι θα μείνουν άνεργοι δημοσιογράφοι και τεχνικοί. Φυσικά, ξεχνούν ότι για μήνες εκατοντάδες δημοσιογράφοι και τεχνικοί είναι απλήρωτοι για πολλά χρόνια, πληρώνοντας ψίχουλα για ατέλειωτες ώρες εργασίας και ότι για δεκαετίες μερικοί εκδότες και καναλάρχες πλούτιζαν με τα έργα του Δημοσίου.

Στην Κύπρο, οι εκδότες και οι καναλάρχες αποτελούν ιερές αγελάδες, έστω και αν δεν τρώνουν τους νόμους και τους κανονισμούς για εργασιακά δικαιώματα των δημοσιογράφων και των τεχνικών στα Μέσα Ενημέρωσης. Και όλα αυτά, την ώρα που η πολιτεία, εδώ και δεκαετίες, παραχωρεί ένα σωρό προνόμια στους εκδότες και τους καναλάρχες, όπως αφορολόγητα μπχανήματα και αυτοκίνητα. Σε άλλες χώρες τα προνόμια δίδονται στους δημοσιογράφους για να μπορούν να επιτελούν ελεύθερα και χωρίς εξαρτήσεις τη δουλειά τους. Φθάσαμε στο σημείο μερικοί εκδότες και καναλάρχες να «κοκορούνται» ότι ελέγχουν κόμματα και βουλευτές και να περ-

φανεύονται ότι μπορούν να διορίζουν ακόμη και υπουργούς.

Μία άλλη σοφή κουβέντα των προηγμένων μας λέει ότι αδύνατο να αναγκάσει ένα γάιδαρο, να φάει μια μάτσα σανό, ή να πει μια βάρτα (δοχείο) νερό, αν αυτός δεν έχει ανάγκη. Το ίδιο ισχύει για όλα τα ζώα. Αντιθέτως, ο άνθρωπος είναι σχεδόν αδύνατο να αντισταθεί σε ένα καλό φαγητό, έστω και αν προηγουμένως έφαγε το φαγητό μιας βδομάδας. Το ίδιο συμβαίνει με τα σπίτια, τα χρήματα και τα άλλα πλούτια, τα οποία μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες δεκάδων ή και χιλιάδων ανθρώπων. Από τον κανόνα δεν εξαιρούνται και οι καναλάρχες και οι εκδότες, οποίοι προσφέρουν ψίχουλα στους εργαζόμενους, ώστε αυτοί να συνεχίσουν να ζουν σαν «μακαραγιάνδες».

Δημοσιογράφοι με πείρα δεκαετιών, άνθρωποι οι οποίοι θυσιάσαν προσωπικές ζωές, σε ατέλειωτες ώρες εργασίας, για να καταξιωθούν και να αναδείξουν τα αρετικά τους, αλλά και για να ικανοποιήσουν το μεράκι και πάθος τους, σε μια στιγμή ρίχνονται στα αζήτητα της ανεργίας, για να προσληφθούν νέοι δημοσιογράφοι, με ελάχιστα χρήματα και με το καθεστώς του αυτοεργοδοτούμενου. Δηλαδή αυτοί να πληρώνουν κοινωνικές ασφαλίσεις, ασφάλειες υγείας και άλλες υποχρεώσεις και το χειρότερο να μπορεί ο εργοδότης να τον απολύσει, όποτε σκεφτεί, χωρίς καμία επίπτωση.

Εμφανίστηκε και το φαινόμενο του κανιβαλισμού, μεταξύ των εργαζομένων, αφού οι νεαροί μόλις

καταλάβουν την εκμετάλλευσή, αρχίζουν την γκρίνια κατά των μεγαλύτερων και οι μεγαλύτεροι κατά των νέων, οποίοι διαλύουν τις εργασιακές συνθήκες. Και όλα αυτά, με την υποθαλψη των εργοδοτών και την αδυναμία των συντεχνιών, να υπερασπιστούν τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Αποτελεί κανόνας πλέον το φαινόμενο της «λιμνοποίησης» των εργαζομένων, δηλαδή οι ίδιοι δημοσιογράφοι να εργάζονται στην τηλεόραση, στην εφημερίδα, στο ραδιόφωνο και το διαδίκτυο. Αποτέλεσμα είναι να εξουθενώνονται και να διαλύεται η ποιότητα της δημοσιογραφίας. Πιο απλά, είναι αδύνατο, σε ένα δημοσιογράφο να διερευνήσει εις βάθος ένα θέμα και να αποκαλύψει σκάνδαλα. Αποτέλεσμα είναι σήμερα να βιώνουμε τα μεγάλα σκάνδαλα του χρηματιστηρίου και της οικονομικής καταστροφής.

Η δημοσιογραφία καλείται και τέταρτη εξουσία, γιατί απλό οι δημοσιογράφοι αποτελούν ή πρέπει να αποτελούν το «χαλινάρι» στην ασυδοσία της εξουσίας. Εξουσία χωρίς έλεγχο καταστράφηκε στην πράξη δικτατορία, έστω και αν οι ηγέτες εξελίχθηκαν με την ψήφο του λαού. Η Κύπρος και η Ελλάδα σήμερα ζουν στη δίνη της φτώχειας και της ανέχειας και σε ένα «βόθρο» σκανδάλων. Συνυπεύθυνοι είναι και οι δημοσιογράφοι που δεν μπόρεσαν να αποκαλύψουν τη διαφθορά. Ωστόσο, η κύρια ευθύνη ανήκει στο βαθύ κράτος, στο πολιτικοοικονομικό και εκδοτικό κατεστημένο, το οποίο ακόμη νομίζει ότι είναι αναντικατάστατο και ξεχνά τη θεία δίκη.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΑΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΟΥ

Το θέσφατο των «ειδώλων»

Όταν ο γνωστός νομικός Πόλυς Πολυβίου ανακοίνωσε το πόρισμά του για το Μαρί, με το οποίο ράπιζε και μοίραζε βαρύτερες ευθύνες στον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια, κατάφερε να βρεθεί στο προσκήνιο και εν ολίγοις να αποτελέσει το νέο είδωλο σε μία κοινωνία βαθιά δικασμένη και συναισθηματικά φορτισμένη. Ασχέτως με το τι ακουγόταν στο παρασκήνιο, ότι δηλαδή φίλησε σταυρωτά τρεις φορές τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον διαβεβαίωσε να μην ανησυχεί για το αποτέλεσμα του πορίσματος, η ανάγνωση εκείνων των 600 και πλέον σελίδων, ήταν το εισιτήριό του κατά πολλούς για να δει πως πέρα από τις νομικές επιτυχίες, κτιζόταν ένα πολιτικό μέλλον, με χειροκροτητές ένα ακροατήριο, που ανέπτυξε έντονα αντιακελικά αισθήματα. Και ακριβώς για την επί Μαρί στάση του, οι όποιες τοποθετήσεις του Πόλυ Πολυβίου στη μετέπειτα πορεία του κατάφεραν να αποτελούν θέσφατο σε μία μεγάλη μερίδα της κυπριακής κοινωνίας, και ιδιαίτερα στους κύκλους της σκληρής γραμμής του Κυπριακού.

Κάπως έτσι, το όνομα του Πόλυ Πολυβίου, μέλους της διαπραγματευτικής ομάδας, επανήλθε πρόσφατα στο προσκήνιο, καθώς το email που έστειλε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη συνέχεια διέρρευσε, τον θέλει να εκφράζει έντονες διαφωνίες για την

«Ένας έμπειρος νομικός εγνωσμένου κύρους κρατά επιφυλάξεις» είναι η απάντηση των γνωστών κύκλων, περιφέροντας τα βιβλία του και θεωρώντας τις ανησυχίες του Πόλυ Πολυβίου ως την απόλυτη αλήθεια.

προσπάθεια καταβάλλεται για επίτευξη λύσης. «Ένας έμπειρος νομικός εγνωσμένου κύρους κρατά επιφυλάξεις» είναι η απάντηση των γνωστών κύκλων, περιφέροντας τα βιβλία του και θεωρώντας τις ανησυχίες του Πόλυ Πολυβίου ως την απόλυτη αλήθεια.

Αναμφίβολα ο Πόλυς Πολυβίου είναι ένας έγκριτος και έμπειρος νομικός, ο οποίος μπορεί να φωτίσει αρκετές νομικές πιτυχίες που εμείς ενδεχομένως να αγνοούμε. Μπορεί όμως η όποια τοποθέτησή του να αποτελέσει θέσφατο; Μπορεί ο Πόλυς Πολυβίου να τοποθετηθεί, απαλλαγμένος από τη δική του συναισθηματική ή ιδεολογική προσέγγιση των πραγμάτων;

Δυστυχώς, η ιστορία άλλα δείχνει. Ακόμα και στο πόρισμα για το Μαρί που το θεωρούμε σωστό και δικαιώθηκε άλλωστε στο δικαστήριο, φάνηκε να παρασύρεται συναισθηματικά, με τέτοιο τρόπο που ξεφευγε από τη νομική του υπόσταση. Και όσο και αν η τότε δικαστική περίοδος μάς βόλευε να μην αντιλαμβανόμαστε κάποια πράγματα, το αντικομμουνιστικό του παραλήρημα δύο χρόνια μετά το Μαρί χαρακτηριζόντας τα στελέχη του ΑΚΕΛ ως «νεαρούς μπολσεβίκους» που δεν έχουν ούτε ιερό ούτε όσιο, μας προκαλεί προβληματισμό και μας ανησυχία. Κυριότερα όμως μας κάνει να αμφισβητούμε τη σοβαρότητα και την εγκυρότητα με την οποία μιλάει και τοποθετείται ο έγκριτος νομικός. Δυστυχώς, η ιστορία καταδείξει πως σε όποιον δίδεται το εισιτήριο της απόλυτης αλήθειας, αυτός οδηγείται σε μονοπάτια αλαζονείας και αμετροπέπειας. Με αυτά ως δεδομένα, ελπίζουμε πως ο γνωστός νομικός, για τη δική του υστεροφημία, να μην ακολουθήσει αυτά τα μονοπάτια. Αλλά κυριότερα εμείς ως λαός, να σταματήσουμε να αγχιστρωνόμαστε σε είδωλα που νομιζουμε πως κατέχουν την απόλυτη αλήθεια.

economyidoum@kathimerini.com.cy

Παγκόσμια ανησυχία από την πυρηνική δοκιμή της Β. Κορέας.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Αντί της δίκαιης κοινωνίας

Το καλό βιβλίο δεν κρίνεται, λένε, από το εξώφυλλο. Από τα πλουμιά του, τις συνθέσεις εξωφύλλου και οπισθόφυλλου και πάει λέγοντας. Ούτε καν από τον τίτλο του, αν και καλό είναι να υπάρχει το στοιχείο του «πιασάρικου» για να πιάσει τον αναγνώστη, όπως επίσης λένε. Κρίνεται από το περιεχόμενο, από το δυνατό του ξεκίνημα από το εντυπωμένο στο μυαλό του αναγνώστη τέλος, όταν γυρίζει την τελευταία σελίδα και το κλείσει. Στο ενδιάμεσο, σελίδα τη σελίδα, συμπαρασύρει με τον ήρωα/ήρωες και είτε κάνει το ταξίδι μαζί τους ή εκκευρίζεται από την ανοησία και το κλείνει. Εντούτοις, για το βιβλίο του πρώην ΠτΔ Δημήτρη Χριστόφια, τίποτα από τα ανωτέρω δεν ισχύει. Και δεν ισχύει γιατί δεν ήθελε ο ίδιος να ισχύουν. Δεν τον ενδιαφέρει το εξώφυλλο, τα πλουμιά, το ταξίδι των πρώων στο ενδιάμεσο, ούτε το τέλος.

Μόνο η άποψή του. Εκείνο που ήθελε είναι να τα πει, να τα βγάλει από μέσα του, τώρα και τίποτα πέραν τούτου. Δεν το έχω διαβάσει αλλά έχω την άποψη πως θα έπρεπε να υπάρχει μια απόσταση, πως βιάστηκε και αυτό κρίνω καταρχήν. Μετέπειτα, δεν θυμάμαι τον ίδιο να προβαίνει σε αυτοκριτική τότε που ήταν αρχηγός κράτους και με τα όσα έγιγαν, θα το κάνει τώρα μέσα από το βιβλίο του; Καλύτερα θα ήταν και η μεγάλη εικόνα της κοινωνίας θα είχε διαφορετική άποψη αν είχε χειριστεί διαφορετικά τα σημαντικά γεγονότα της διακυβέρνησής του.

Δεν άφησε τον χρόνο να περάσει, να μπει ανάμεσα σε εκείνον και την περίοδο της διακυβέρνησής του ένα διάστημα, πέραν του ότι πάει και πιο πίσω το βιβλίο, ώστε να καταγράψει τη δική του εποχή με «παγωμένη σκέψη». Χωρίς δηλαδή τη θερμή γεγονότων που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είναι ωπήν η επίδρασή

τους στην κοινωνία. Διότι, είτε το θέλει είτε όχι η πλευρά του κ. Χριστόφια, η διακυβέρνησή του συνταυτίστηκε με το Μαρί και την κατάρρευση της οικονομίας. Ενδιάμεσως, σαφώς και υπήρξαν και αποφάσεις, κινήσεις και πολιτικές προθέσεις που είχαν γνώμονα το κοινό καλό, παρόλα αυτά, και τα τρία προαναφερθέντα στοιχεία δεν είναι ικανά να αντιπαρατεθούν απέναντι στο Μαρί και στην οικονομία. Το δε ταξίδι των πρώων, ξεκίνησε από το τέλος. Βιάστηκε ο Δημήτρης Χριστόφιας και η βίαση του αυτή φανερώνει έλλειψη υπομονής.

Όπως και με ηγέτες που πριν προλάβουν να τελειώσουν τη θητεία τους, έχουν ήδη εκδώσει τη δική τους εκδοχή των πραγμάτων. Βιβλίο, ένας πολιτικός βγάλλει αφού αφήσει τον χρόνο να κυλίσει, να γίνει αποτίμηση έργου και συνακόλουθα συγκρίσις με επερχόμενες κυβερνήσεις, και στην πορεία καταθέτουν την άποψή τους. Αυτό κάνουν οι περισσότεροι, ενώ όσοι αισθάνονται «αδικημένοι» προστρέχουν να πουν τη δική τους εκδοχή πρώτα. Έτσι και αν ο ίδιος

έχει 40 και πλέον χρόνια στο πολιτικό μετερίζι. Δεν έγραψε μόνο για την πολιτική και ιστορική διαδρομή της Κύπρου και τα γεγονότα αυτής, αλλά και για τα δικά του. Μάλιστα, λέγεται πως μεγάλο είναι το μέρος του βιβλίου που αφορά τη διακυβέρνησή του. Και πως χειρίστηκε επικοινωνιακά εκείνη την περίοδο; Τι διαφορετικό θα έχει να πει τώρα, αν δεν εμπεριέχεται και η αστοχία, το λάθος, η αυτοκριτική; Περιμένω να το διαβάσω για να δω, όχι ιστορικές αλήθειες, αλλά αν ο άνθρωπος Χριστόφιας βγήκε στο προσκήνιο αντί του πολιτικά ορθού, αριστερού, Δημήτρη. Αν τελικά θα είναι εκείνος δίκαιος με την κοινωνία, αντί της δίκαιης κοινωνίας που αποδείχθηκε όνειρο απατηλό.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Οι αυταπάτες μας και οι πατριώτες του πλκτρολογίου

«Τα social media έδωσαν δικαίωμα λόγου σε λόγους πλιθίων οι οποίοι προηγουμένως δεν μιλούσαν παρά σε μπαρ, μετά από ένα ποτήρι κρασί. Τότε δεν έκαναν κακό στους υπόλοιπους. Εκεί κάποιος τους έκοβε την κουβέντα, ενώ τώρα έχουν το ίδιο δικαίωμα να μιλούν όσο και ένα βραβείο Νόμπελ» - Ουμπέρτο Έκο (2015)...

Πραγματικά βλέποντας πρόσφατα χιλιάδες αναρτήσεις συμπατριωτών μας στα social media αναρωτήθηκα αν έχουμε σωτηρία ως λαός. Δεν ανήκα ποτέ στην κατηγορία των λαϊκιστών και αυτών που θεωρούν ότι είμαστε οι καλύτεροι και ότι όλοι οι άλλοι φταίνε για τα δικά μας χάλια. Πραγματικά όμως θα πρέπει να βάλουμε ένα «καθρέφτη» απέναντί μας ή να πάμε σε ένα εθνικό ψυχαναλυτή. As το παραδεχτούμε, είμαστε μια χώρα που πάσχει στους τομείς παιδείας και πολιτισμού και αυτό φυσικά έχει τις συνέπειές του σε όλα τα στρώματα της σμπερινής κυπριακής κοινωνίας.

Πριν από λίγες μέρες, λοιπόν, είχαμε για ακόμη μία φορά ένα «εθνικό» παροξυσμό στα social media με αφορμή τη νίκη της Εθνικής Ελπίδων μέσα στην Τουρκία. Πραγματικά είναι να απορείς με το επίπεδο σκέψης πολλών. Ούτε λίγο ούτε πολύ η «περιρρέουσα ατμόσφαιρα» των σχολίων ήταν ότι «πάρημε την Πόλη και την Αγία Σοφία». ΟΚ, ήταν μια πολύ σημαντική νίκη εντός τουρκικού εδάφους,

μπράβο στους ποδοσφαιριστές μας, άξιοι συγχαρητηρίων... μέχρι εκεί. Οι υπερβολές, ο αχρείαστος και υπερφίαλος πατριωτισμός του πλκτρολογίου σε τι αποσκοπούσε; Σε μια μαζική διαδικτυακή εκτόνωσή μας; Εκτός απ' αυτό όμως είχαμε κι ένα «εμφύλιο» ανάμεσα σε αυτούς που επεσήμαναν την πιο πάνω εύλογη απορία και σε αυτούς που την «έβρισκαν» με αυτή την εκτόνωση. Εκεί πραγματικά απορείς... Αν «οκοινομάστε» μεταξύ μας για ένα τέτοιο θέμα, μας αξίζει η λυτεριά; Μετά από λίγες μέρες στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων διαβάσαμε ότι αυξήθηκαν οι κρατήσεις Ε/κ σε ξενοδοχεία των Κατεχομένων όπως και οι επισκέψεις στα Κατεχόμενα. Ε, πείτε μου; Τον χρειαζόμαστε ή όχι τον ψυχαναλυτή ομαδικός; Έρχονται Τουρκοκύπριοι στο ΓΣΠ να υποστηρίξουν την εθνική Κύπρου απέναντι στην Εθνική Βελγίου, τους «μαντρώνουμε» σε ένα σημείο. Γιατί; Περνάνε αυτοκίνητα με τ/κ αριθμούς εγγραφής από συγκεκριμένο σημείο της Λευκωσίας και έχουμε παρατράγουδα. Γιατί; Κατά τ' άλλα εμείς είμαστε οι «νούσιμοι» και οι «Ευρωπαίοι» και οι «απέναντι» είναι οι «Μουλάδες»;

Ποιανού τις θέσεις αποδυναμώνουν όλα αυτά τα γεγονότα και φαινόμενα; Σε ποιους λόγους επιχειρήματα αυτές οι βλακώδεις αντιδράσεις; Μόνο στους Τούρκους φυσικά. Όταν μιλάνε για εγγυήσεις και ασφάλεια και εμείς πολύ σωστά τα απορρίπτουμε, διότι πρόκειται περί αναχρονιστικού μέτρου που δεν έχει καμία θέση στην Ευρώπη του 2016 γιατί να τους δίνουμε αφορμές; Σε ποιον συμφέρει περισσότερο μια επανενωμένη Κύπρος χωρίς εγγυήσεις και στρατεύματα; Σε εμάς ή στην τουρκική πλευρά (δεν εννοώ τους Τ/κ); Σαφέστατα σε εμάς. Τόσο δύσκολο είναι όλοι αυτοί οι «θερμοκέφαλοι» να το καταλάβουν; Γιατί όλοι αυτοί οι ψευδοπατριώτες του πλκτρολογίου δεν αντιλαμβάνονται ότι προσφέρουν κακή υπηρεσία στην πατρίδα μας, καλλιεργώντας αυτό τον φανατισμό; Με τις αναρτήσεις και τις πομπώδεις λέξεις στα wall δεν φεύγει κύριοι ο κατακτητής. Αν θέλαμε ιντιφάντα αργήσαμε καμιά σαρανταριά χρόνια. Θα έπρεπε να την κηρύξουμε από το 1974. Με τέτοια μυαλά όμως σαν αυτά που περιέγραφα πιο πάνω πολύ φοβάμαι ότι ποτέ δεν θα καταφέρουμε να επανενώσουμε την πατρίδα μας.

Οπότε, είτε κάποιος συμφωνεί πολιτικά με τον Δημήτρη Χριστόφια είτε όχι. Είτε τον συμπαθεί είτε όχι... Δεν μπορώ να μη συμφωνήσω μαζί του απόλυτα στο σημείο της πρόσφατης ομιλίας του στην παρουσίαση του βιβλίου του στα Κατεχόμενα: «Ο κυπριακός λαός τρέφεται με αυταπάτες και ψευδαισθήσεις».

elenixenou11@gmail.com

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Οι ιδιαιτερότητες και η κουλτούρα μας

Το ακούσαμε κι αυτό. Πως δεν είναι σωστό, λέει, να κάνουν το μάθημα γυμναστικής τα αγόρια μαζί με τα κορίτσια, διότι οι ιδιαιτερότητες που έχουμε ως λαός, καθώς και η κουλτούρα που έχει ο μαθητικός μας πληθυσμός δεν μας το επιτρέπει. Αν εσείς βγάξετε νόημα και ουσία από αυτό που μόλις διαβάσατε τότε προφανώς κάτι δεν πάει καλά με τις δικές μου νοητικές ικανότητες.

Και δεν πρόκειται απλά για μια θέση κάποιου εκπαιδευτικού, αλλά για τη θέση του Συνδέσμου Γυμναστών Κύπρου, διά στόματος του προέδρου τους κ. Σπύρου Σπύρου, οι οποίοι έκαναν μάλιστα και διαμαρτυρία έξω από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, προκειμένου να εκφράσουν την αντίθεσή τους στο ενδεχόμενο εφαρμογής της μικτής γύμνασης.

Και επιμένω να ρωτώ: Βγάξετε νόημα

και ουσία; Για να σας βοηθήσω μήπως και βγάλουμε μια άκρη, σας ενημερώνω πως όταν ρωτήθηκε ο κ. Σπύρου, σε ραδιοφωνική εκπομπή του Πολίτη, τι ακριβώς εννοεί όταν λέει πως πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τις ιδιαιτερότητες που έχουμε ως Κύπρος, απάντησε πως δεν είναι άμεσα συντηρητισμού αλλά πως υπάρχει και επιστημονική τεκμηρίωση (για έρευνα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου) η οποία καταδεικνύει ότι το μαθησιακό περιβάλλον δεν αφήνει τους μαθητές να αναπτυχθούν με τον ίδιο τρόπο, όταν τα αγόρια και τα κορίτσια γυμνάζονται μαζί.

Έδωσε μάλιστα και παράδειγμα αυτής της επιστημονικής τεκμηρίωσης το οποίο λέει πως όταν ένα αγόρι είναι υπέρβαρο δεν θέλει να κάνει γυμναστική μαζί με τα κορίτσια όπως και το αντίθετο. Και σύμφωνα με τον κ. Σπύρου και την επιστημονική έρευνα που επικαλείται, αντί να δια-

παιδαγωγούμε τα παιδιά εναντίον του bullying και να «γυμνάζουμε» το μυαλό τους προς τη σωστή κατεύθυνση, καλύτερα να τα κρατάμε χωριστά, γιατί έτσι, σύμφωνα με τον κ. Σπύρου, αναπτύσσονται πιο σωστά. Πως ακριβώς αναπτύσσονται πιο σωστά, μόνο ο κ. Σπύρου υποθέτω μπορεί να μας απαντήσει. Διότι προφανώς μόνο αυτός (και οι υπόλοιποι διαμαρτυρόμενοι γυμναστές) έχουν την ικανότητα να κατανοήσουν αυτή την επιστημονική μέθοδο, η οποία θέλει τα παιδιά χωριστά, προκειμένου να συνεχίσουν να συντηρεί τις τάχα μου ιδιαιτερότητες μας ως λαού και την πλιθια κουλτούρα που επιβάλλει αυτούς τους διαχωρισμούς.

Όταν ρωτήθηκε ο κ. Σπύρου αν υπάρχουν διεθνείς έρευνες περί του θέματος απάντησε πως και υπάρχουν και πως εκείνες υποστηρίζουν τη μικτή γύμναση αλλά επειδή εμείς (αυτό το λέω εγώ) είμαστε

ιδιαιτερα προβληματικοί καλύτερα να τις αγνοούμε και να εμπιστευόμαστε μόνο την όποια έρευνα καταδεικνύει την προβληματική μας ιδιαιτερότητα, αντί να προσπαθούμε να την αλλάξουμε.

Και δι ο εκπαιδευτικοί θα έπρεπε να είχαν λίγη περισσότερη συναίσθηση αυτής της ευθύνης αντί να βγαίνουν με θράσος και να μας λένε πως δεν μπορούν να γυμνάζονται αγόρια μαζί με κορίτσια επειδή εμείς έχουμε ιδιαιτερότητες και επειδή μόνο έτσι μπορούμε να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα. Καλύτερα αποτελέσματα σε ποιο επίπεδο;

Τόσο πολύ μάλιστα πιστεύει ο κ. Σπύρου πως «κινδυνεύουν» τα παιδιά μας από μια τέτοια απόφαση (της μικτής γύμνασης) ώστε φρόντισε να μας ξεκαθαρίσει πως η διαμαρτυρία του Συνδέσμου Γυμναστών δεν έχει καθόλου συνδικαλιστικό κίνητρο. «Δεν το κάνουμε» είπε «επειδή κάποιος

ελениξενου11@gmail.com

elenixenou11@gmail.com

Η Guardian πάτησε στην Αγία Τράπεζα

Του ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ

Είχε το θράσος η βρετανική Guardian να πατήσει πάνω στην Αγία Τράπεζα. Να περιγράψει με τα πιο μελανά χρώματα την κατάσταση στο κυπριακό ποδόσφαιρο, χαρακτηρίζοντας το νησί μας ως «σκολή» για στάσιμο αγώνων. Ο τίτλος του δημοσιεύματος ήταν «Βόμβες σε αυτοκίνητα, διαφθορά και παράνομο στοιχήμα – πώς το ποδόσφαιρο στην Κύπρο ξέφυγε από τον έλεγχο». Το ρεπορτάζ καταγγέλλει συγκεκριμένα πράγματα και επικαλείται μαρτυρίες. Επαναφέρει τις καταγγελίες του διατητή Μάριου Παναγή περί διεφθαρμένων διατητών και του γενικότερου «ιστού διαφθοράς» στο κυπριακό ποδόσφαιρο, με βολές εναντίον αξιωματούχων της Κυπριακής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας.

«Το έκανα ελπίζοντας ότι οι Αρχές δεν θα έκαναν τα στραβά μάτια. Οι διατητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε κόλπο. Μπορεί να είναι μια μικρή ή μεγάλη απόφαση. Εξαρτάται από το ματς. Όπου δεν υπάρχουν κάμερες μπορούν να κάνουν μεγάλα πράγματα», δηλώνει στον Guardian ο κ. Παναγή. Ισχυρίστηκε δε ότι οι «πραγματικά καθαροί» διατητές στην Κύπρο δεν ξεπερνούν το 10% του συνόλου. Η εφημερίδα σημειώνει ότι το αποτέλεσμα ενός πιλοτικού προγράμματος που επέτρεπε σε ποδοσφαιριστές να επισημαίνονται ύποπτοι αγώνες έδειξε πως το 71% των παικτών στη δεύτερη κατηγορία και το 71% στην πρώτη παραδέχονται ότι οι αγώνες είναι στημένοι. Οι περισσότεροι απέδωσαν το φαινόμενο στο παράνομο στοιχήμα, ενώ το 23% των παικτών δήλωσαν ότι τους είχαν προσεγγίσει προσωπικά για να στύσουν αγώνα, είτε από επιτροπές των συλλόγων είτε στο μικρόν, όταν θεωρητικά οι μόνοι που μπορούν να τους προσεγγίσουν είναι οι ιδιοκτήτες των συλλόγων. Και η αρμόδια αρχή; Ποια ήταν η αντίδρασή της σε ένα δημοσίευμα- έρευνα μιας εφημερίδας παγκοσμίου εμβέλειας; Να εκδώσει μια ανακοίνωση υποστηρίζοντας ότι η Guardian προσάθεσε με το δημοσίευμα να αυξήσει την επισκεψιμότητά της. Ναι, κύριοι της ΚΟΠ. Την έγνοια της Κύπρου είχε η Guardian για να αυξήσει την επισκεψιμότητά της. Το λιγότερο, ως γελοίο μπορεί να χαρακτηριστεί το επιχείρημα αυτό.

Αντί να προβληματιστούν για τα όσα καταγγέλλονται, καταλογίζουν «εξέκαθαρη πρόθεση να πληγεί το κυπριακό ποδόσφαιρο». Κούνια που τους κούναγε. Το κυπριακό ποδόσφαιρο το πλάντουν κύριοι όσοι το εκμεταλλεύονται και όσοι κάνουν τα στραβά μάτια. Εκεί να ψάξετε. Καταλήγοντας μάλιστα στην ανακοίνωσή της η ΚΟΠ, σημειώνει πως η ομοσπονδία δεν πρόκειται να ασκολληθεί ξανά με το θέμα αυτό, δίνοντάς το περισσότερη υπόσταση.

Άλλο που δεν θέλετε. Αφού οι αρχές της Δημοκρατίας παρά τις επώνυμες και γραπτές καταγγελίες που έχουν ενώπιόν τους δεν προχώρησαν ποτέ σε ουσιαστική έρευνα για διαλεύκανση των καταγγελιών, γιατί να σας καίγει η καρφή; Συνεχίστε να ενεργείτε με τον ίδιο τρόπο. Αυτοί όμως που λένε πως αγαπούν το κυπριακό ποδόσφαιρο, θα πρέπει να δράσουν, να αντιδράσουν, να προσταθείσουν το ποδόσφαιρο, τον αθλητισμό, τα παιδιά που ασκούνται με αυτό, τους φίλαθλους που θσιάζονται για τα σωματεία τους. Διαφορετικά, μιας και ακολουθούμε συχνά πυκνά αυτά που συμβαίνουν στην Ελλάδα, να αναμένετε κάποια στιγμή και το μεγάλο μπαμ, που θα σας τα τινάξει όλα στον αέρα.

Ο κ. Νίκος Κέττηρος είναι βουλευτής ΑΚΕΛ Αμμοχώστου.

Τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη της λογικής του μισθριατισμού σε σχέση με τις προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού θεωρήθηκε ως κάτι φυσιολογικό, σε μερικούς δε και ως πατριωτικό καθήκον. Σύμφωνα με τη Βικιπαίδεια, «ο όρος (μισθριατισμός) χρησιμοποιείται και μεταφορικά για να περιγράψει τη σταδιακή εξοικείωση και αποδοχή πραγμάτων που προηγουμένως θεωρούνταν ιδιαίτερα επικίνδυνα» (περισσότερα στο Υ.Γ.). Η καθημερινή διάσταση του μισθριατισμού εκφράζεται με αντιλήψεις του τύπου «λύση στο Κυπριακό όπως είμαστε», αλλά ως «τοίχον με στη μέση ως τζι πάνω», ή, κάτι πιο προσφύες, να αφήσουμε τον χρόνο να πάρει τις αποφάσεις του και να καταγγέλλουμε την κάθε φορά περιστροφή του. Με άλλα λόγια αυτό που παλαιότερα εθεωρείτο αδιανόητο και ελάχιστοι δήλωσαν υποστηρίξη σε αυτό («λύση όπως είμαστε»), σήμερα τείνει να μοιάζει σε ένα μέρος της κοινής γνώμης σαν μια κανονική δήλωση «αγαθών» προθέσεων, κάποιος δηλαδή να δηλώνει αποδοχή των τελετεσιμένων της εισβολής, εν ονόματι της απέχθειας σε ό,τι συνιστά η εισβολή.

Τι άλλαξε τα τελευταία χρόνια και ο μισθριατισμός ανέβασε στρόφους; Στην ανάπτυξη της μεγάλης εικόνας στο ιστορικό Κυπριακό, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι συνέβαλε αποφασιστικά η κόπωση από τις αλληπάλλυες αποτυχίες στις προσπάθειες επίλυσης στις οποίες κεντρικό ρόλο έπαιξε ο Ρ. Ντενκτάς. Ο Ντενκτάς με τη στερεότυπη επανάληψη της θέσης του για «λύση διπλά-διπλά», καθοδήγησε τον χρόνο και τον έθεσε στην υπηρεσία της κόπωσης των Ε/κ. Ωστόσο, με τη στήριξη της Άγκυρας η τ/κ κοινότητα άλλαξε προτεραιότητες θέτοντας στο περιθώριο τον Ντενκτάς και ψηφίζοντας Ταλάτ, ενώ η ε/κ κοινότητα πίστεψε ότι όλοι οι Τ/κ είναι

Ο μισθριατισμός ως πατριωτισμός

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Ντενκτάς, και έτσι, αυτή η κατασκευασμένη εντύπωση («τι Ντενκτάς, τι Ταλάτ»), έφερε μια μερική οπισθοδρόμηση στις σκέψεις ενός τμήματος στην ε/κ κοινότητα. Έτσι, σύμφωνα με τη σκέψη αυτή ότι «όλα είναι χαμένα από χέρι», καλύτερα σε μια περιχαράκωση γύρω από το σημερινό status quo για να διασφαλίσουμε το μείζον που πρακτικά ταυτίζεται με το έλασσον και αυτό ισούται με το 60% της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το άλλο (η επίλυση) παραμένει στη σφαίρα του απραγματοποίητου, και τώρα εντάσσεται στη σφαίρα του ανεπιθύμητου. Γιατί όμως αυτή η λογική του μισθριατισμού πήρε ανάπτυξη μετά την αποχώρηση Ντενκτάς από το προσκήνιο; Αναμφίβολα καταλυτικό ρόλο έπαιξε η τοξική ρητορεία των τελευταίων ετών στην ε/κ κοινότητα. Η συνεχής αμφισβήτηση της αξίας των ψηφισμάτων του ΟΗΕ και των Συμφωνιών Κορυφής. Η καλλιέργημενη, σκόνημη, εντύπωση ότι είμαστε μια μικρή χώρα πανταχόθεν βαλλόμενη, μικρή αλλά

έντιμη χώρα που αντιστέκεται σε όσους θέλουν να την αφανίσουν. Η συστηματική αγνόηση ή και υποτίμηση της ιστορικής αλλαγής που συνετελέσθη με την ένταξη της νήσου στην Ε.Ε. και η αδυναμία να οργανώσουμε την προσπάθειά μας με βάση το κεκτημένο της 16ης Απριλίου 2003 και της 1ης Μαΐου 2004. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα που για δεκαετίες μάς έμαθε (σωστά) πως να μην ξεχνάμε, αλλά έμαθε να μας μάθει πως να λύνουμε εξισώσεις που ακυρώνουν τη συρρίκνωση του κυπριακού ελληνισμού και τον καθιστούν ξανά παίκτα της ιστορίας σε ολόκληρη τη νήσο. Η ανάπτυξη ρευμάτων σκέψης που με όρους μεταφυσικής καλούν γέροντες και σοφούς να βάλουν φάρμακο στην πηληγή των Ε/κ με φαντασιώσεις και φοβίες κάθε είδους – η συνάντηση Πούτιν-Ερντογάν στην Αγία Πετρούπολη στις 9 Αυγούστου χαλάει λίγο τη συνταγή αυτή, αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κάτι θα βρεθεί και γι' αυτό ως μηχανισμός συσκότισης. Η

ταύτιση της πολιτικής του «όχι σε όλα», με μια πατριωτική ρητορεία, η οποία εκτιμά ότι η εάν κρύνεοι πίσω από τις πραγματικές εξελίξεις, αυτό θα σου δώσει μακροπρόθεσμο όφελος, επειδή το δίκαιο είναι με το μέρος μας και το «δίκαιο στο τέλος πάντα κερδίζει».

Αυτή η κουλτούρα του μισθριατισμού διαθέτει επιθετική «αυτάρκεια», πρώτο, γιατί κλείνει τα αυτιά της στις εξωτερικές διεργασίες και, δεύτερο, γιατί θεωρεί ότι η πρωική περιχαράκωση συνιστά μια «βολική» εξήγηση στην επιλογή της ακινοσίας, ακόμα και όταν οι εκκλήσεις για ένα δημιουργικό αύριο γίνονται εντός έδρας. Η πχ το Ζαν Κλοντ Γιούνγκερ απευθύνεται στους δύσπιστους και απρόθυμους Κύπριους, επικριρεί να πέσει όσους βλέπουν το μέλλον πέρα από το μισθριατισμό, επιδιώκει να κιντοποιήσει όσους ενδιαφέρονται να οικοδομήσουν μια Κύπρο της ελευθερίας, της ασφάλειας, της ανάπτυξης. Γι' αυτό, τονίζει με έμφαση στη Λευκωσία ότι «η Κύπρος είναι φάρος σταθερότητας σε ένα ιδιαίτερος ασταθές και ρευστό γεωπολιτικό περιβάλλον. Είστε ένας σταθερός παίκτης, διότι είστε Ευρωπαίοι. Μια ευρωπαϊκή, σταθερή, ευμερούσα Κύπρος δεν έχει να φοβηθεί τίποτα», 16 Ιουλίου 2015.

Υ.Γ.: Από τη Βικιπαίδεια:

«Μισθριατισμός αποκαλείται η πρακτική της αυτοπροστασίας από τη δράση ενός δηλητηρίου μέσω της σταδιακής αυτοχρήσης σε μη θανατηφόρες δόσεις. Σύμφωνα με τη μυθολογία, μετά την ήττα του από τον Πομπήιο, ο Μισθριδάτης αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει χρησιμοποιώντας δηλητήριο, αλλά απέτυχε λόγω της ανοσίας που είχε αναπτύξει και τελικά κατέφυγε σε έναν μισθοφόρο για να τον διαπεράσει με σπαθί».

www.larkoslarkou.org.cy

Περί δυναμικής Τουρκίας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Η γενικότερη κοινωνική και πολιτική εσωστρέφεια, η ενασχόληση με τα πραγματικά καυτά ζητήματα της υπερφορολόγησης και της οικονομικής δυσπραγίας αποπροσανατολίζουν από μείζονος σημασίας εξελίξεις που αφορούν κατ' απόλυτη προτεραιότητα και την Ελλάδα. Η τουρκική δυναμική, όπως αυτή εκφράζεται έπειτα από την απόπειρα πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου, φαίνεται να επιταχύνει διαφορές εξελίξεις οι οποίες επηρεάζουν –εμμέσως ή ευθέως– ολόκληρη την περιοχή. Η Τουρκία πρακτικά αλλάζει τις ισορροπίες στον πόλεμο της Συρίας, διαταράσσει (κάποιους) δυτικούς σχεδιασμούς στη Μέση Ανατολή, επαναφέρει τη Μόσχα στο ενεργειακό παιχνίδι μέσω της αναθέρμανσης των επαφών για έναν υπο-

θαλάσσιο αγωγό στον Εύξεινο Πόντο που θα συνδέει τις δύο χώρες, ανοίγει διαύλους συνεργασίας με το Ιράν.

Όλη αυτή η κινητικότητα δεν μοιάζει ακριβώς, όπως αρκεί το Δυτικό και εγκώριο αναλυτές και παρατηρητές εκτιμούν, με προσπάθεια συγκράτησης στην επιφάνεια, αλλά μάλλον για επίδειξη αυτοπεποίθησης και προβολή περιφερειακών φιλοδοξιών για το άμεσο και το μεσοπρόθεσμο μέλλον. Είναι πολύ πιθανόν κάποιες από αυτές τις φιλοδοξίες να διασφραγιστούν, κάποιοι από αυτούς τους στόχους να μην επιτευχθούν. Ένα είναι σίγουρο, η Τουρκία του Ερντογάν διεκδικεί τον ρόλο της στο υφιστάμενο παίγνιο και το κάνει δυναμικά και δίχως κανέναν ενδοιασμό. Εκ των πραγμάτων, λοιπόν, καθίσταται κρίσιμη παράμετρος

για την Ελλάδα η διάγνωση της κατάστασης στη γειτονική χώρα και η αναζήτηση ρόλου σε έναν γεωγραφικό χώρο ο οποίος θα καθορίζεται ολοένα και περισσότερο από την Τουρκία. Η πρόσφατη εμπειρία έδειξε ότι η συμμετοχή και μόνο στους ευρωατλαντικούς θεσμούς δεν είναι αρκετή για τη διατήρηση της στρατηγικής σημασίας της Ελλάδας στην περιοχή. Απαιτείται διεύρυνση των συμμαχιών, αλλαγή της οπτικής γωνίας και, ταυτόχρονα, εθνική πολιτική για την ενίσχυση όλων εκείνων των λειτουργιών του κράτους που το καθιστούν διακριτή οντότητα στην περιοχή, αξιόπιστο εταίρο και σύμμαχο για τους τρίτους και ισχυρό παράγοντα, η άποψη του οποίου έχει βαρύτητα και σημασία για τα τεκταινόμενα στην περιοχή. Προ-

φανώς, όσες φιλότιμες προσπάθειες και αν γίνονται, πολλά από αυτά δεν είναι δυνατόν να συμβούν εύκολα, τουλάχιστον όχι όσο η Ελλάδα παλεύει στα θαλάσσια στασιμοχρεοκτοπία.

Παράλληλα, η Ελλάδα θα πρέπει να στρέψει την κεφαλή και προς Ανατολάς, όχι διότι της ταιριάζει πολιτισμικά, όπως ενδεχομένως κάποιος αφελώς ισχυριστούν, αλλά επειδή το απαιτούν η ιστορία, η γεωγραφία και τα ζωτικά συμφέροντά της. Το προσφυγικό έφερε στην επιφάνεια ζητήματα τα οποία συνδέονται άμεσα με τον σκληρό πυρήνα της κρατικής κυριαρχίας, γι' αυτό και η Ελλάδα οφείλει να αναζητήσει λύσεις σε αυτά τα προβλήματα απευθείας με τους γείτονες και να μην περιοριστεί στην αποκλειστική μεσολάβηση των Βρυξελλών.

Η γνώση ως επένδυση και ανάπτυξη

Του ΚΩΣΤΑ ΓΟΥΛΙΑΜΟΥ

«**Τ**ο μυαλό δεν είναι ένα δοχείο που πρέπει να γεμίσει, αλλά μια φωτιά που πρέπει να ανάψει» μας υπενθυμίζει διαχρονικά ο Πλάτωνας. Ο ίδιος πίστευε ότι «όπως η γη, που όσο γίνονται κι αν είναι δεν μπορεί να κάνει τίποτα χωρίς καλλιέργεια, έτσι και ο νους, χωρίς εκπαίδευση δεν μπορεί να δώσει καλό καρπό». Η έμφαση, λοιπόν, στην εκπαίδευση και τη γνώση αποτελούσε από την αρχαιότητα κομβικές σημασίες κοινωνική δράση. Ωστόσο, σήμερα περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περίοδο, είναι αναγκαίο να προσεγγίσουμε τη γνώση και την έρευνα ως επένδυση. Ιδιαίτερα σε αυτή την περίοδο των κρίσεων, η γνώση συνδέεται αναπόφευκτα με σειρά ερωτημάτων που επικεντρώνονται στο στατικό της ανάπτυξης. Αν και υπάρχει πίεση λόγω υψηλού ανταγωνισμού από τη λεγόμενη «ελεύθερη αγορά» – με αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη η συμμετρία ανάμεσα σε παραδοσιακές αντιλήψεις και θεσμικές πρακτικές –, εν τούτοις η γνώση εξακολουθητικά αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα με προστιθέμενη αξία για το αναπτυξιακό, κοινωνικό και πολιτισμικό κεφάλαιο.

Πρόδηλα, η γνώση – με βραχίονα την εκπαίδευση – σηματοδοτεί ένα ανεκτίμητο πλεονέκτημα που συ-

νεχώς εντείνεται και επεκτείνεται. Είναι μάλιστα μέσω της γνώσης και της έρευνας που οι κοινωνίες αναπτύσσονται, βελτιώνοντας την ποιότητα της δημοκρατίας. Επειδή ακριβώς εισέρχονται νέες ιδέες, καινοτομικές λύσεις και νεοφυείς αντιλήψεις που, περισσότερο ίσως από τις επενδύσεις στις χρηματιστωτικές αγορές, αποτελούν την κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία κοινωνικού, οικονομικού και πολιτισμικού πλούτου. Προς τούτο, η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στρατηγικό στόχο να μειώσει το ποσοστό των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, φτάνοντας το 10% μέχρι το 2020, ενώ παράλληλα στοχεύει στην αύξηση των φοιτητών που ολοκληρώνουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ποσοστό 40% μέχρι την ίδια χρονική περίοδο. Σπεύδω να υπογραμμίσω πως στην Κύπρο το ποσοστό των φοιτητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο είναι μικρότερο του ευρωπαϊκού στόχου. Μολαταύτα, πρέπει πολλά – παρά τις συγκροτημένες πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας – να σχεδιαστούν και υλοποιηθούν από πλευράς πολιτείας, αφού η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες της Ε.Ε. με υψηλά αρνητικά πρόσημα, όσον αφορά στους νέους μη εργαζόμενους (άνερ-

γους) και μη έχοντας μόρφωση ή κατάρτιση (NEET – Not in Employment, Education or Training). Πάντως, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, ανήκοντας εξ ολοκλήρου στην Laureate – τον μεγαλύτερο οργανισμό παγκοσμίας επί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – αποδίδει ειδική βαρύτητα σε αυτό τον τομέα, παρέχοντας ειδικές υπηρεσίες και εκπαιδευτικές υποδομές, με αποτέλεσμα οι φοιτητές του σε ποσοστό 77% να έχουν θέση εργασίας μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την αποφοίτησή τους. Πραγματικά το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου διαθέτοντας στρατηγική εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα – ως βασικό άξονα του ακαδημαϊκού μοντέλου της Laureate – έχει δημιουργήσει ένα μοναδικό επίπεδο για τους φοιτητές, που ως τέτοιο ξεπερνά πλέον τα σύνορα της Κύπρου. Πέραν όμως τούτου, να σημειώσω πως βάσει μετρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 30% των κρατών-μελών της, στο οποίο συγκαταλέγεται η Κύπρος, δεν διαθέτουν στρατηγική εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα. Μεγαλύτερο, μάλιστα, έλλειμμα καταγράφεται σε χώρες που αποτυπώνουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας νέων.

Τούτων δοθέντων, οφείλουμε

όλοι – πολιτεία, πανεπιστήμια, βιομηχανία, κοινωνία – να καταστύσουμε τον τομέα της ανώτατης παιδείας ως βασική στρατηγική επένδυση με στόχο μια συμμετρική και βέλπια, αποτελεσματικότερη ανάπτυξη. Κρίσιμος πύλωνας σε αυτό το δεδομένο είναι η συμβολή της έρευνας στην αντιμετώπιση των διογκούμενων οικονομικών, πολιτισμικών και κοινωνικών προκλήσεων. Από την άποψη αυτή το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας οφείλει να εγκαταλείψει παρατηρούμενες πρακτικές κωλύσεως ή/και ανούσιων, αν όχι εν πολλοίς έωλων δικαιολογιών που απομειώνουν το στρατηγικό στόχο της κυβερνήσεως για την ανάδειξη της Κύπρου ως περιφερειακού κέντρου εκπαίδευσης. Σε κάθε περίπτωση, τα πανεπιστήμια (κρατικά και μη-κρατικά) μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν τον καταλύτη για μια συμμετρική και βιώσιμη ανάπτυξη. Επομένως, μια πολιτική άνευ διαχωριστικών γραμμών και διακρίσεων στην έρευνα αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την ουσιαστική ανάπτυξη της χώρας. Θυμίζω πως ο Paul Romer (Πανεπιστήμιο Σικάγο) παρουσίασε από τους πρώτους επιστήμονες το 1990 ένα μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης, στο οποίο η οικονομία της γνώσης διαδραμάτιζε

πρωταγωνιστικό ρόλο. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, το μοντέλο του παραμένει επίκαιρο.

Το ζητούμενο λοιπόν στην εποχή μας είναι η ισχυρή επένδυση στο γνωστικό κεφάλαιο. Συνεχόντι επιπλέον, απαιτείται η ύπαρξη ενός πλαισίου ορθολογικής κατανομής και αξιοποίησης πόρων. Ένας ολιστικός στρατηγικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της καινοτομίας. Από την άποψη αυτή κρίνεται αναγκαία η σύνδεση της ανώτατης εκπαίδευσης με την καινοτομία. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, χρειάζεται άμεσα έναν δημόσιο διάλογο με στόχο την ανάπτυξη πολιτικών, πρακτικών και δράσεων ώστε να καταλήξουμε στην εκκώλυση και εμπέδωση συνθηκών βιώσιμης καινοτομίας. Αυτή ακριβώς είναι και η αγωνία της ίδιας κοινωνίας που αναμένει μεταρρυθμίσεις, ικανές να διαρρήξουν κατεστημένες τάσεις και αντιλήψεις. Με επίκεντρο την ώσμωση του επιστημονικού με τον επαγγελματικό προσανατολισμό της ανώτατης εκπαίδευσης, μπορούν να υλοποιηθούν μεταρρυθμίσεις με στόχο αφενός να τονωθεί μια συμμετρική αναπτυξιακή δραστηριότητα, αφετέρου να καταστεί η εκπαίδευση μοχλός κοινωνικής και οικονομικής προόδου. Είναι πρόδηλο πως όλα αυτά προϋποθέτουν δομές, προσω-

Ο κ. Κώστας Γουλιάμος είναι πρύτανης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Έτσι θα διατηρηθεί και αναδειχθεί ο Ακάμας

Ο υπουργός Γεωργίας Νίκος Κουγιάλης ξεκαθαρίζει στην «Κ» το πλάνο για αναβάθμιση της περιοχής και τα μέτρα που προτείνονται

Του ΜΑΡΙΟΥ ΡΟΥΣΣΟΥ

Οι σχεδιασμοί της κυβέρνησης για την αξιοποίηση της περιοχής του Ακάμα και της προστασίας του φυσικού και μοναδικού περιβάλλοντος που προσφέρει, προχωρούν κανονικά. Διπλώσεις επί του θέματος έκανε ο υπουργός Γεωργίας Νίκος Κουγιάλης και μεταξύ άλλων τόνισε ότι η αναβάθμιση της περιοχής θα πραγματοποιηθεί εντός ενός χρόνου. Υπενθυμίζεται ωστόσο ότι αρχές του τρέχοντος έτους, το Υπουργικό Συμβούλιο είχε λάβει την απόφαση ν' υιοθετήσει την πρόταση της Υπουργικής Επιτροπής για τη διαχείριση και προστασία του Ακάμα που προσούσε, βάσει των όσων είχε δηλώσει ο υπουργός Γεωργίας Νίκος Κουγιάλης, την προστασία της φύσης και βιοποικιλότητας του

Ο κ. Κουγιάλης τόνισε πως πρόκειται να γίνουν τρία πράγματα για την περιοχή του Ακάμα.

Ακάμα και την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. Η πρόταση που κατατέθηκε περιλαμβάνει συγκεκριμένα σημεία, όπως η υιοθέτηση και υλοποίηση μέτρων διατήρησης και προστασίας της φύσης και μέτρων ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος. Εντός της πρότασης αναφέρονται διαδικασίες για την ανακήρυξη της κρατικής περιουσίας και δάσους που υπάγονται στο δικτυο «Natura 2000» σε εθνικό δασικό πάρκο. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως του Υπουργείου Εσωτερικών πρόκειται να εκπονήσει σχέδιο επανεξέτασης του υφιστάμενου πολεοδομικού καθεστώτος, το οποίο

Πιθανόν να χρειάζεται περίφραξη ή να απαγορευτεί η πρόσβαση αυτοκινήτων στην παραλία της Λάρας.

θα διαρκέσει 18 μήνες. Σε επικοινωνία της «Κ», με τον κ. Κουγιάλη ο υπουργός τόνισε πως πρόκειται να γίνουν τρία πράγματα για την περιοχή του Ακάμα. Ένας διεθνής οίκος θα αναλάβει τη δημιουργία ενός Εθνικού Πάρκου, θα παρθούν μέτρα προστασίας και ανάδειξης της περιοχής και θα εκπονηθεί ένα νέο τοπικό πολεοδομικό σχέδιο ανάπτυξης που δεν υπάρχει σήμερα. Ο κ. Κουγιάλης τόνισε πως «γενικά χρειάζεται ένα νέο σχέδιο ανάπτυξης που ξεκίνησε η Πολεοδομία να εκπονή, με διαβούλευση με τους κοινοτάρχες». Αναφορικά με τα μέτρα

διευκρίνισε ότι «υπάρχουν μέτρα

προστασίας και μέτρα ανάδειξης. Η βιοποικιλότητα και οι οικοτόποι οι οποίοι πρέπει να προστατευτούν να γίνουν τρία πράγματα για την περιοχή του Ακάμα. Ένας διεθνής οίκος θα αναλάβει τη δημιουργία ενός Εθνικού Πάρκου, θα παρθούν μέτρα προστασίας και ανάδειξης της περιοχής και θα εκπονηθεί ένα νέο τοπικό πολεοδομικό σχέδιο ανάπτυξης που δεν υπάρχει σήμερα. Ο κ. Κουγιάλης τόνισε πως «γενικά χρειάζεται ένα νέο σχέδιο ανάπτυξης που ξεκίνησε η Πολεοδομία να εκπονή, με διαβούλευση με τους κοινοτάρχες». Αναφορικά με τα μέτρα

Προστασία και ανάδειξη

Τα μέτρα τα οποία προτάθηκαν ήδη αφορούν τη διατήρηση, προστασία και ανάδειξης της περιοχής και του φυσικού πλούτου που προσφέρει. Ως εκ τούτου προτείνονται

18 μέτρα για τη διατήρηση και την προστασία και 13 για την ανάδειξη της περιοχής. Μεταξύ αυτών είναι η περίφραξη των οικοτόπων και η παρεμπόδιση πρόσβασης οχημάτων στις παραλίες, ενώ παράλληλα θα τοποθετηθούν επιπρόσθετες δεξαμενές πυρόσβεσης και πυροφυλάκων. Δίνεται επίσης σημασία στην μελέτη, περίφραξη και ενίσχυση περίφραξης σημαντικών ειδών κλωρίδας, στη συνέχιση και διατήρηση του δικτύου μικρο-αποθεμάτων φυτών αλλά και της αναβάθμισης του βοτανικού κήπου. Πρόκειται ακόμα να δημιουργηθεί πρόγραμμα παρακολούθησης ωτοκίας των θα-

λάσιων κελωνών αλλά θα καταρτιστεί και ειδικό σχέδιο διαχείρισης θηρεύσιμων ειδών στη Χερσόνησο του Ακάμα.

Αναφορικά με την ανάδειξη της περιοχής και τους σχεδιασμούς για εξυπηρέτηση επισκεπτών, έχουν προταθεί μέτρα τα οποία θα καθορίζουν τη διαμόρφωση θέσεων για θέαση της περιοχής. Προτείνεται η βελτίωση της ασφάλειας των επισκεπτών στα φαράγγια του Άβακα, του Πετράτη και Ανδρολύκου. Θα κατασκευαστούν κέντρα για την ενημέρωση της περιοχής Natura 2000 «Χερσόνησος Ακάμα» και ξε- νώνας και κέντρο φυσικής ιστορίας

Ακάμα εκτός της περιοχής Natura. Μεταξύ των έργων, συμπεριλαμβάνεται η συντήρηση υφιστάμενων και η διαμόρφωση νέων μονοπατιών παρατήρησης της φύσης. Επιπρόσθετα, θα παραχθεί οπτικοακουστικό υλικό ενημέρωσης και προώθησης της Προστατευόμενης περιοχής Natura 2000, το οποίο θα έχει δικό του αρχείο. Τέλος, προβλέπεται η εκπαίδευση των τοπικών παραδοσιακών επαγγελματιών για την προώθηση και ανάδειξη των επαγγελμάτων και προϊόντων τους.

Από το 2009 μέχρι σήμερα

Ο υπουργός Γεωργίας σε πρόσφατες δηλώσεις του στην «Κ» πάλι για το θέμα της προστασίας του Ακάμα είχε τονίσει πως η τελευταία απόφαση σχετικά με τον Ακάμα είχε ληφθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2009 και έκτοτε οι προηγούμενες κυβερνήσεις άφισαν αρκετές από τις αποφάσεις στα χαρτιά.

Θεωρεί δε, πως οι αποφάσεις δεν υλοποιήθηκαν, διότι υπήρχε δυσκολία στο να πραγματοποιηθούν απαλλοτριώσεις και να δοθούν αποζημιώσεις εκατομμυρίων ή να γίνει ανταλλαγή κρατικής γης, τη στιγμή που δεν υπάρχουν ικανοποιητικές εκτάσεις γης. Γι' αυτούς τους λόγους, ούτε η παρούσα κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε αποζημιώσεις ή απαλλοτριώσεις γης, ενώ και ο γενικός ελεγκτής σε επιστολή του προς τον υπουργό Γεωργίας αναφέρει ότι είναι αδύνατον να γίνουν επιλεκτικές ανταλλαγές γης και αποζημιώσεις σε συγκεκριμένους ιδιοκτήτες. «Είναι η πρώτη φορά που μία απόφαση Υπουργικού δεν αναφέρεται ονομαστικά σε μεγαλοιδιοκτήτες και δεν τους παρέχει αναπτυξιακά δικαιώματα» είχε τονίσει ο υπ. Γεωργίας.

Εσύ, τι τύπος είσαι;

Τύπος Stuffed Crust, Thin and Crispy ή τύπος Παραδοσιακός;

Μη χάσεις 15% έκπτωση από τα

Powerful Active Lovable

POWERED BY

KATEBAΣE TO TΩPA

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

Η ώρα της σωστής λύσης είναι τώρα

Ο Νίκος Τορναρίτης σε συνέντευξη του τονίζει πως αν αποτύχουμε αυτή τη φορά, θα πρέπει να διαχειριστούμε τη διχοτόμηση

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«**Η ώρα** της σωστής λύσης είναι τώρα» αναφέρει σε συνέντευξη του στην «Κ» ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης εξηγώντας πως τη δεδομένη χρονική στιγμή υπάρχει το κατάλληλο μομέντο. Ο ίδιος εξηγεί πως αν αποτύχουμε αυτή τη φορά, το επόμενο στάδιο είναι η διαχείριση της διχοτόμησης. Ο Νίκος Τορναρίτης αναλύει τους λόγους που είναι προς το συμφέρον της Τουρκίας να εγκαταλείψει την Κύπρο και σημειώνει πως σε αντίθεση με το 2004, αυτή τη φορά αν θα οδηγηθεί για ψήφιση μία λύση, θα είναι μία συμφωνημένη λύση.

–**Με δεδομένες τις εξελίξεις στη γύρω περιοχή αλλά και το γεγονός ότι οι συνομιλίες βρίσκονται σε κομβικό σημείο, πιστεύετε ότι η λύση αυτή τη φορά είναι εφικτή;**

–Προσωπικά πιστεύω ότι τώρα είναι η ώρα της σωστής επίλυσης του κυπριακού προβλήματος.

Προσωπικά δεν θα είχα πρόβλημα με εγγύηση της Κύπρου από το ΝΑΤΟ και ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ, αλλά αντιλαμβάνομαι τις ανησυχίες του ΑΚΕΛ, γι' αυτό και λέω ότι πρέπει να υπάρξει μία νέα μορφή ασφάλειας, αναφέρει στην «Κ» ο Νίκος Τορναρίτης.

“

Αν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έθετε ως κεντρικό στόχο την επανεκλογή του, θα φορούσε κι αυτός μια φουστάνελα του τσολιά και θα έβγαине στα μπαλκόνια με διαφόρων ειδών πατριωτικές κορώνες και ρητορείες.

–**Γιατί;**

Επειδή συνηγόρησαν πολλά για να φτάσουμε στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή και για να υπάρχει το συγκεκριμένο μομέντο. Πρώτο, οι ηγέτες στις δύο πλευρές είναι άνθρωποι που απέδειξαν μέσα από τη ζωή τους και την πολιτική τους πορεία ότι πιστεύουν στην επίλυση του κυπριακού. Δεύτερο και πολύ σημαντικό, αυτή τη στιγμή η Τουρκία έχει πολύ περισσότερα να κερδίσει εάν επιλύσει το Κυπριακό, παρά εάν επιμείνει στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης.

–**Αλλάξει;**

Εάν η Τουρκία επιλύσει το Κυπριακό στην παρούσα συγκυρία, θα έχει και η ίδια πολλά οφέλη. Κατά κύριο λόγο στο ενεργειακό. Οι ανάγκες της Τουρκίας για ενέργεια τα επόμενα χρόνια θα είναι τουλάχιστον διπλάσιες από τις σημερινές. Παράλληλα, η Τουρκία θέλει να παίξει ένα στρατηγικό ρόλο στην ενεργειακή χαρτογράφηση της περιοχής μας. Βλέπουμε την Τουρκία που ουσιαστικά βρισκόταν στα όρια πολέμου με το Ισραήλ να εξομαλύνει τις σχέσεις της και να γίνονται ανακοινώσεις ότι προχωρούν στην κατασκευή αγωγού που θα συνδέει το ισραηλινό αέριο με την Τουρκία και θα έχει τελικό προορισμό την Ευρώπη. Αυτός ο αγωγός κατά πάσα πιθανότητα θα πρέπει να περάσει από την αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου ή τα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό, όμως, θα είναι εφικτό μόνο μέσα από μια λειτουργική και διαχρονικά βιώσιμη λύση του Κυπριακού και αυτό είναι κάτι που η Τουρκία γνωρίζει πολύ καλά. Αλλά τα οφέλη της Τουρκίας από ενδεχόμενη λύση του Κυπριακού επεκτείνονται και πέραν του ενεργειακού. Η Τουρκία σήμερα πληρώνει υπηλότατο πολιτικό και οι-

κονομικό κόστος με την κατοχή της στην Κύπρο. Υπάρχουν τα στρατεύματά της που εδρεύουν εδώ και θέλει να τα μεταφέρει πίσω για να τα αξιοποιηθεί στις στρατιωτικές της επιχειρήσεις. Υπάρχει και η ευρωπαϊκή της πορεία που θα αρχίσει αργά ή γρήγορα να αναθερμαίνεται.

–**Μπορούμε να εμπιστευτούμε τον «απρόβλεπτο» Ερντογάν;**

–Πιστεύω κανένας ότι ο Ερντογάν θα τα έβρισκε με το Ισραήλ, τη στιγμή που οι σχέσεις τους είχαν επιδεινωθεί τόσο πολύ; Πιστεύω κανείς ότι θα τα έβρισκε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα με τη Ρωσία, όταν μόλις πριν από λίγους μήνες οι δύο χώρες βρίσκονταν ουσιαστικά στα πρόθυρα πολέμου; Ναι, πολύ εύκολα ο απρόβλεπτος Ερντογάν μπορεί να υπογράψει σύμφωνο φιλίας και συνεργασίας με τον ελληνισμό, με την Ελλάδα και την Κύπρο, φτάνει να προχωρήσει στην επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Οι σημερινές συνθήκες πιστεύω ότι διευκολύνουν την πορεία προς μια λειτουργική και βιώσιμη λύση. Πρέπει, λοιπόν, να εκμεταλλευτούμε τη συγκεκριμένη συγκυρία και να μην αφήσουμε τις εξελίξεις να μας προσπεράσουν. Τέτοιες συγκυρίες μπορεί να έρχονται μία – δύο φορές κάθε 30 χρόνια. Τώρα είναι η ώρα της επίλυσης του Κυπριακού. Η επίλυση, δεν σημαίνει ότι θα διαπραγματευτούμε μεταξύ μας οι Έλληνες και οι Τούρκοι και θα κατασκευάσουμε μια λύση. Θα είναι το αποτέλεσμα ενός συμβιβασμού που θα βασίζεται στις παραμέτρους των συμφωνιών κορυφής από το 1977 μέχρι σήμερα και στα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Χρειάζεται επομένως πολιτικό θάρρος και μη υπολογισμός του πολιτικού κόστους για να προχωρήσουμε μπροστά.

–**Αν αποτύχει αυτή η προσπάθεια;**

–Αν αποτύχει κι αυτή η προσπάθεια, και να μην με κατηγορήσουν κάποιοι ότι καλλιεργώ τον φόβο, ειδικά αυτοί που από πρώιμα μέχρι νυκτός χρησιμοποιούν τον φόβο, λέω ότι το επόμενο στάδιο θα είναι απλά η διαχείριση της διχοτόμησης. Αν αποτύχουμε και στήσουμε, έχουμε την εντύπωση πως η επιδίωξη λύσης βασισμένης στην ομοσπονδία τελειώνει απλά και διά παντός. Να προσθέσω πως τώρα είναι η ώρα της λύσης, γιατί πολύ σύντομα αλλάζει η διακυβέρνηση των ΗΠΑ, ο γ.γ. του ΟΗΕ αποχωρεί και βεβαίως η Κύπρος εισέρχεται σε περίοδο προεκλογικής περιόδου για τις προεδρικές εκλογές. Χωρίς να ισχυρίζομαι ότι πρέπει να υπάρχουν ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, λέω ότι υπάρχουν άτυπα συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, μέσα στα οποία, εάν λειτουργήσουμε μεθοδικά και συντονισμένα, μπορούμε να πετύχουμε τη σωστή επίλυση του Κυπριακού που για 42 χρόνια επιδιώκουμε.

–**Λόγω των προεδρικών, θα μπορούσε κάποιος να πει ότι και ο Νίκος Αναστασιάδης θα χρησιμοποιήσει το Κυπριακό για προεκλογικές σκοπιμότητες;**

–Αντίθετα. Εγώ θα έλεγα ότι αν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έθετε ως κεντρικό στόχο την επανεκλογή του θα φορούσε και αυτός μια φουστάνελα και θα έβγαίνε στα μπαλκόνια με διαφόρων ειδών πατριωτικές κορώνες και ρητορείες. Αντ' αυτού, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης επέλεξε τον δρόμο του πραγματισμού, του πατριωτικού ρεαλισμού. Το εθνικό συμφέρον των Ελλήνων της Κύπρου σήμερα υπαγορεύει τη λύση του Κυπριακού.

–**Υπάρχουν βέβαια συγκεκριμένα σημεία που συζητούνται που προκαλούν ανησυχία στην κοινή γνώμη.**

–Αν αποτύχει κι αυτή η προσπάθεια, και να μην με κατηγορήσουν κάποιοι ότι καλλιεργώ τον φόβο, ειδικά αυτοί που από πρώιμα μέχρι νυκτός χρησιμοποιούν τον φόβο, λέω ότι το επόμενο στάδιο θα είναι απλά η διαχείριση της διχοτόμησης. Αν αποτύχουμε και στήσουμε, έχουμε την εντύπωση πως η επιδίωξη λύσης βασισμένης στην ομοσπονδία τελειώνει απλά και διά παντός. Να προσθέσω πως τώρα είναι η ώρα της λύσης, γιατί πολύ σύντομα αλλάζει η διακυβέρνηση των ΗΠΑ, ο γ.γ. του ΟΗΕ αποχωρεί και βεβαίως η Κύπρος εισέρχεται σε περίοδο προεκλογικής περιόδου για τις προεδρικές εκλογές. Χωρίς να ισχυρίζομαι ότι πρέπει να υπάρχουν ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, λέω ότι υπάρχουν άτυπα συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, μέσα στα οποία, εάν λειτουργήσουμε μεθοδικά και συντονισμένα, μπορούμε να πετύχουμε τη σωστή επίλυση του Κυπριακού που για 42 χρόνια επιδιώκουμε.

–**Υπάρχει ζήτημα τριμερούς στη Νέα Υόρκη. Ποιοι κίνδυνοι ενδεχομένως να υπάρχουν;**

–Δεν είναι τριμερές, είναι συνάντηση του Ε/κ διαπραγματευτή και του Τ/κ διαπραγματευτή με τον γ.γ. του ΟΗΕ. Τέτοιες συναντήσεις έγιναν πολλές φορές στο παρελθόν. Εύχομαι κι ελπίζω να προχωρήσουν καλά τα πράγματα παρά τις συγκυρίες που ακούγονται και από την πλευρά μας και στα κατεχόμενα. Ακούτε την ΤΜΤ και τον Ντενκτάς καθημερινά. Δυστυχώς τα επίθετα που χρησιμοποιούν και η κριτική που ασκούν στον Τ/κ ηγέτη προσομοιάζουν με την κριτική που ασκείται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από κάποια ε/κ κόμματα.

–**Ακούγονται πολλά για εναλλακτικές μορφές εγγυήσεων. Πώς τις σχολιάζετε;**

–Δικαίωμα μονομερούς επέμβασης της Τουρκίας δεν μπορούμε να αποδεχτούμε. Αν με ρωτούσατε σε προσωπικό επίπεδο, θα σας απαντούσα ότι εγώ δεν θα είχα πρόβλημα με εγγύηση της Κύπρου από το ΝΑΤΟ και ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ. Αντιλαμβάνομαι, ωστόσο, τις ανησυχίες του ΑΚΕΛ και γι' αυτό λέω ότι πρέπει να υπάρξει μία νέα μορφή ασφάλειας, η οποία στρατηγικά θα λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η Κύπρος είναι πλήρως μέλος της Ε.Ε.

–**Λύση χωρίς Μόρφου δέχεται;**

–Η Μόρφου έχει καταστεί σύμβολο επιστροφής. Ως τέτοιο δεν μπορεί να υπάρξει λύση χωρίς να επιστρέψουν οι κάτοικοι της Μόρφου στα σπίτια τους.

–**Υπάρχουν δύο σχολές σκέψης γύρω από τη λύση. Η μία μιλά για επιδίωξη της οικονομίας και η άλλη για την απαρχή της οικονομικής ανάπτυξης. Εσείς πού ανήκετε;**

–Εγώ ενστερνίζομαι αυτό που είπα

και ο Κυριάκος Μάτσος ότι «ου περι χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα». Από εκεί και πέρα να προσθέσω ότι όταν γίνονταν οι συζητήσεις για επανένωση της Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας, υπήρχαν τότε εγγωσμένου κύρους οικονομολόγοι που έλεγαν ότι αν προχωρούσε η Δυτική Γερμανία σε ένωση με την Ανατολική το γερμανικό κράτος θα χρεοκοπούσε. Πού βρίσκεται άραγε η Δυτική Γερμανία σήμερα και πού βρίσκονταν άλλες χώρες; Πιστεύω ότι μεσοπρόθεσμα μπορεί να υπάρξει ένα πρώτο μούδιασμα, όπως σε κάθε αλλαγή, αλλά την ίδια ώρα θα υπάρξει μεγάλη ανάπτυξη – είναι αυταπόδεικτο το συγκεκριμένο – και θα λειτουργήσουν όλοι οι τομείς της οικονομίας. Μόνο και μόνο η ανοικοδόμηση της Αμμοχώστου θα προσφέρει δουλειά σε χιλιάδες των συμπολιτών μας. Δεν αναφέρομαι στις υπόλοιπες περιοχές, ούτε στο εύκρατο επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον που θα επικρατήσει με τη λύση, ούτε στο γεγονός ότι η Κύπρος θα καταστεί προνομιακός εμπορικός εταίρος της Τουρκίας.

“

Ποια είναι η διαφορά σήμερα με το 2004; Το 2004 οδηγήθηκε σε δημοψήφισμα μία μη συμφωνημένη λύση. Αυτή τη φορά θα οδηγηθεί σε δημοψήφισμα μια συμφωνημένη λύση.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Η κρατική κατήχηση

Υπήρχε μια εποχή που η ερώτηση «μα πού είναι το κράτος;» είχε γίνει κάτι σαν ανέκδοτο σε ολόκληρη τη χώρα. Ειδικά τις περιόδους των πλημμυρών, πολλοί αγανακτούσαν –στα πάντα πρόθυμα, να φιλοξενήσουν κραυγάζοντες, τηλεοπτικά κανάλια– για το γεγονός ότι πλημμύρισε το σπίτι τους, ενώ «η Πολιτεία απουσίαζε παντελώς». Βεβαίως, απέκρουσαν ότι το πλημμυρισμένο οίκημα ήταν χτισμένο σε κάποιο ρέμα και κρυφά από την Πολιτεία. Η επίκληση του κράτους ήταν περιοδική. Κάποιες φορές δεν το ήθελαν στα πόδια τους (όταν έτρεχαν) και κάποιες φορές ωρύνονταν για την απουσία του (όταν πλημμύριζε).

Το ίδιο σκηνικό σπιντόταν και

με τις χιονοπτώσεις, όταν αγανακτισμένοι έδειχναν λίγα εκατοστά χιονιού έξω από την πόρτα τους και αποφαινόταν ότι «δεν υπάρχει κράτος» για να τους το καθαρίσει.

Η αλήθεια, βέβαια, είναι ότι το κράτος, και δη το ελληνικό, αποτύγχανε (και αποτυγχάνει) σε πολύ σοβαρότερα θέματα από το να καθαρίσει τις αυλές των παραπονούμενων «χιονόπληκτων». Η κατάσταση στην Παιδεία, την Υγεία κ.ά. (ακόμη και πριν από την κρίση) το πιστοποιεί. Ετσι κι αλλιώς οι κυβερνήσεις, διαχρονικώς, έβλεπαν το κράτος ως μέσον καταπολέμησης της ανεργίας· ελάχιστες φορές επιδίωκαν παραγωγικό αποτέλεσμα. Παρ' όλα αυτά, πολλοί πολίτες αναζητούσαν με αξιο-

Η διάδοση της χριστιανικής πίστης είναι δουλειά της Εκκλησίας και ουχί της Πολιτείας.

θαύμαστη επιμονή το κράτος για να κάνει όσα αμελούσαν αυτοί, π.χ. να καθαρίσουν λίγα μέτρα χιόνι μπροστά από το σπίτι τους.

Δεν απέμειναν πολλοί μετά την κρίση που να επιζητούν με τόση θέρμη το κράτος να κάνει τη δική τους δουλειά. Μόνο κάποιιοι ιεράρχες της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, βασικό καθήκον των οποίων είναι η διάδοση της ορθόδοξης χριστιανικής διδα-

σκαλίας. Αυτή την παρακαταθήκη του άφησε ο ιδρυτής της χριστιανικής θρησκείας, ο οποίος «είπε προς αυτούς: Υπάγετε εις όλον τον κόσμον και κηρύξατε το ευαγγέλιον εις όλον την κτίσιν» (Μάρκ. 16:15). Η κατήχηση, ο προσπλητισμός είναι δική τους δουλειά και όχι του κ. Νίκου Φίλη ή της Πολιτείας. Μπορούμε να καταλάβουμε τις αντιρρήσεις της Πανελληνίας Ενωσης Θεολόγων, οι οποίοι φοβούνται πως «αν εφαρμοσθούν τα νέα προγράμματα σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών, θα αλλάξει άρδην ο χαρακτήρας του μαθήματος στη χώρα μας, και αυτή η αλλαγή αυτόματα θα μετατρέψει το μάθημα σε μια κοινωνικο-πολιτικο-φιλοσοφικο-

ψυχολογικού περιεχομένου πολυθρησκευτική φυλακία, όπου, ενδεχομένως, ακόμη και η αναφορά στο όνομα του Χριστού να θεωρείται μη πολιτικά και διδακτικά ορθή ή, ακόμη, και μη νόμιμη, δυσκολεύοντας έτσι το έργο του διδάσκοντος και οδηγώντας τους μαθητές στη θρησκευτική σύγχυση και ουσιαστικά στην άρνηση της πίστης τους, στον μηδενισμό και στην ατομική θρησκεία». Τις θέσεις και τη βοήθειά τους στο Δημόσιο υπερασπίζονται οι άνθρωποι, εξ ου και η αντιφατική επιχειρηματολογία τους: «Είναι εσφαλμένη, παραπλανητική και δεν έχει καμία σχέση με τη σχολική πραγματικότητα η αφοριστική διατύπωση του κ. Φίλη ότι το παρόν

μάθημα των Θρησκευτικών είναι «κατηχητικό» και «ομολογιακό». Η αλήθεια είναι ότι πρόκειται, κατά βάση, για ορθόδοξη χριστιανική αγωγή...». Αλλά οι ιεράρχες τι φοβούνται; Ότι το μήνυμα του Ιησού –το οποίο, σημειωτέον, άγγιξε εκατομμύρια ανθρώπους σε πολύ δύσκολες εποχές διώξεων και σφαγών– δεν περνάει χωρίς τα δεκανίκια του κράτους; Δεν πιστεύουν στη δύναμη του Ευαγγελίου ή μήπως έχουν γίνει κανονικοί δημόσιοι υπάλληλοι, σαν αυτούς που σπρώχνουν τη δουλειά τους στον προϊστάμενο για να μην πολυσκοτίζονται οι ίδιοι;

pmandravelis@kathimerini.gr

Αξιοπιστία στη διακυβέρνηση και επειγόντως

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Πώς τους ήρθε η ιδέα, θέλω να ξέρω, όταν τα ελληνικά ομόλογα συναγωνίζονται σε αποδόσεις εκείνα της Ουκρανίας και της Τουρκίας... Πώς φαντάστηκαν, δηλαδή, ότι άξιζε τον κόπο να βολιδοσκοπήσουν τις αγορές μέσω διαρροών ότι η «πτωχή πλυν τιμιά» σκέπτεται να κάνει μια έξοδο κατά τη μεριά τους. Απορώ, ώσπου ξαφνικά μου έρχονται στον νου δύο φατσούλες που θαρρείς ότι έχουν βγει από τα Μίκυ Μάους: τον Σταθάκη με το μόνιμο «παραλία» χαμόγελό του και τον Τσαλακώτο με κάτι από τον πανικόβλητο χωροφύλακα του Λουί ντε Φινές στο βλέμμα. Κάτι τέτοιο, στην καλύτερη περίπτωση –λέω στον εαυτό μου–, παίρνουν τις αποφάσεις. Επομένως, τι άλλο να περιμένεις από αυτή την κυβέρνηση, εκτός από γκάφες και αστοχίες; Κάθε μέρα, με κάθε τρόπο, δείχνουν ότι έννοιες όπως επαγγελματισμός, αξιοπιστία, συνέπεια τους είναι άγνωστες.

Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για τη «σύνοδο του Νότου» – το πανηγύρι της περασμένης Παρασκευής στην Αθήνα, με κορυφαία μορφή τον ζωντανό νεκρό της γαλλικής πολιτικής σκηνής και οικοδεσπότη τον Τσίπρα. Τι νόημα είχε αυτή η άσκηση υψηλής πολιτικής με τον Φρανσουά, τον Ματέο και τα άλλα τα παιδιά, όταν περίπου την ίδια ώρα η Ελλάδα ήταν πάλι ο σκράπας, το τούβλο, το «γκάου» του Eurogroup; Οι υπουργοί των χωρών της Ευρωζώνης –θα τα έχετε πληροφορηθεί– επανέφεραν στο τραπέζι τη γνωστή κριτική για την ελληνική αβελτηρία, γαρνιρισμένη με ολίγη ειρωνική συγκατάβαση: πάντα οι Έλληνες τρέχουν την τελευταία στιγμή, τι να κάνουμε; Μας έμαθαν...

Όταν έχεις κερδίσει αυτή τη φήμη στους κύκλους της Ένωσης και οι

άλλοι δεν περιμένουν μια τίποτε διαφορετικό από εσένα, πρέπει ή να είσαι τελείως άσχετος ή να έχεις κάποιον άδελφο, πονηρό σκοπό, για να νομίζουν ότι μπορείς να διαμορφώσεις με πρωτοβουλίες σου τη δομή της Ευρώπης. Το πιθανότερο, βέβαια, είναι ότι στην περίπτωση της κυβέρνησης Τσίπρα ισχύουν και τα δύο: η άγνοια (λόγω αντιπάθειας, ακόμη και εκθρόνισης) για την Ευρώπη και τους θεοτραγικούς σχεδιασμούς, που πηγάζουν από τη μαρξιστική-λενινιστική παιδεία τους.

Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η κυβέρνηση, με τον ιδιότυπο συνδυασμό αφέλειας και πονηρίας που χαρακτηρίζει τις κινήσεις της, πλήττει ό,τι ελάχιστο απέμεινε

από το κύρος της χώρας. Διότι παρουσιάζεται μια Ελλάδα η οποία δεν αντιλαμβάνεται τι σημαίνει αξιοπιστία. Δεν καταλαβαίνει, δηλαδή, τη σύνδεση των λόγων με τα έργα. Παρουσιάζεται, επίσης, μια Ελλάδα επηρμένη και ψωνάρα, η οποία, ενώ δεν μπορεί να κάνει τίποτε για να σώσει τον εαυτό της, έχει και άποψη για τους άλλους. (Αλλά, εδώ που τα λέμε, αυτή δεν είναι η Ελλάδα; Ας μην το κρύβουμε μεταξύ μας...) Η συγκεκριμένη στάση στα ευρωπαϊκά είναι αντανάκλαση των όσων βλέπουμε στο εσωτερικό: ενώ δεν μπορούν να μοιράσουν δυο γαϊδουριών άχυρα, εκπονούν μεγαλόπνοα σχέδια στον αέρα.

Προφανώς, με τις διπλωματικές κινήσεις του τελευταίου διάστη-

μα, ο Τσίπρας επιδιώκει να προκαλέσει εκ των προτέρων μια μικρή κρίση στις σχέσεις με τους εταίρους μας, ώστε να δικαιολογήσει τη μεγαλύτερη που έρχεται. Ενόψει δεύτερης αξιολόγησης, φέρ' ειπείν, πόσο εύκολο του είναι άραγε να καταργήσει τον συνδικαλισμό όπως τον ξέρουμε τόσα χρόνια στην Ελλάδα (αυτό έχει δεσμευθεί να κάνει), όταν η κυβέρνηση του καταδαφίζει συστηματικά τη μεταρρύθμιση της Διαμαντοπούλου στην παιδεία;

Το παικνίδι του Τσίπρα οξύνει μια κατάσταση ήδη βεβαρημένη από την εξάχρονη κλάψα και την ακινησία της χώρας. Δεν τον νοιάζει ο κίνδυνος, διότι η παιδεία του και τα ένστικτά του τον ωθούν προς σοσιαλιστικές μπανανίες τύ-

που Μαδούρο. Ο πραγματικός Τσίπρας –μη γελιέστε– είναι ο προεκλογικός του 2014, τότε που έλεγε, με την αναιδεια του καταλήψια: «Θα μας πετάξουν έξω από το Σένγκεν, μου λένε. Εγώ λέω, ας μας πετάξουν. Μικρό το κακό». Γι' αυτόν, προέχει πάντα να κρατήσει την εξουσία εδώ και, βεβαίως, η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών μόνον βραχυπρόθεσμα τον ανησυχεί, διότι μακροπρόθεσμα τον βολεύει απολύτως.

Με την πολιτική που ακολουθεί τώρα στην Ευρώπη, απευθύνεται στο εσωτερικό κοινό και φτιάχνει το υποβάθρο που θα μπορεί αύριο να δικαιολογήσει την αποτυχία του να πραγματοποιήσει όσα δεσμεύθηκε να πράξει στους έξω και

στους μέσα. Για τη διάσωση του ΣΥΡΙΖΑ φροντίζει και μόνον, ώστε το κόμμα να μπορεί να δώσει ξανά τη μάχη για τον σοσιαλισμό, υπό ευνοϊκότερες συνθήκες – πράγμα διόλου δύσκολο με τις ζημιές που επέφεραν στην οικονομία.

Αν θεωρείτε υπερβολική την εξήγηση που δίνω, επειδή προφανώς προϋποθέτει τερατώδη επιπολαιότητα, να σας θυμίσω την επιπολαιότητα της «ρύθμισης» που επεχείρησαν στο τηλεοπτικό πεδίο: δημιουργήσαν ένα χάος και το ονόμασαν τάξη, για το οποίο τώρα μας ξεφωνίζουν στην Ευρώπη ότι παρακολουθούμε την πολιτική του Ερντογάν. Και κάτι ακόμη, που θα σας φανεί άπιστευτο, αλλά δεν είναι, και το οποίο μας δίνει ένα μέτρο της ευήθειας του ελληνικού λαού: έμαθα ότι σε δημοσκοπήσεις που έγινε για λογαριασμό ιδιωτικού φορέα, στην ερώτηση «πιστεύετε ότι η χρεοκοπία της χώρας ήταν αποτέλεσμα διεθνούς συνωμοσίας;», το 71% απάντησε «ναι». Με τέτοια διάχυτη πληθότητα, λοιπόν, γιατί ο Τσίπρας να μην ονειρεύεται μαρξιστικό καθεστώς στην Ελλάδα;

Αν θέλουμε επιτέλους αυτή η χώρα να προχωρήσει, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αξιοπιστία της εκπροσώπησης της στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η τηλεοπτική συνέντευξη του Κυριάκου Μητσοτάκη στον Αλ. Παπαχελά έδειξε ότι ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας έχει επίγνωση της κατάστασης και όχι μόνον διαθέτει ρεαλισμό, αποφασιστικότητα, γνώση του προβλήματος και του κόσμου. Αυτά, δηλαδή, χρειαζόμαστε επειγόντως στη διακυβέρνηση της χώρας.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Geek
tech, gadgets and rock 'n' roll

Η «ΜΗΛΙΑ» ΑΝΘΗΣΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ, ΦΕΡΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟ iPhone 7

Το ολοκαίνουργιο smartphone της Apple, που παρουσιάστηκε μόλις πρόσφατα, είναι αδιάβροχο, φέρει την πιο ανθεκτική μπαταρία και προσφέρει την καλύτερη απόδοση που είχε ποτέ ένα iPhone.

Geek ΧΟΡΗΓΟΣ | ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Συνωμοσιολόγοι και ψεκασμένοι

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Μην εκπλαγεί κανείς μάς εάν ο κ. Αρτέμις Σώρρας περάσει το κατώφλι της Βουλής στις επόμενες εθνικές εκλογές. Οσο προκλητικός και αν είναι, όσο και αν φωνάζουν και του επιτίθενται τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης, ο λόγος του είναι πολύ πιθανό να πείθει κάποιους συμπολίτες μας. Ο κ. Σώρρας μπορεί να είναι ένα ακόμη προϊόν της εποχής μας.

Το έδαφος είναι εξαιρετικά πρόσφορο. Μια μεγάλη ομάδα συμπολιτών μας, ίσως μάλιστα

Ο ιστορικός του μέλλοντος θα γράψει για το πώς η κρίση στην Ελλάδα συνέπεσε με την ανατολή της εποχής της πολιτικής «πέρα από την αλήθεια», όπως την περιγράφει στο τελευταίο τεύχος του ο Economist.

να είναι και η πλειονότητα, θεωρεί ότι το μνημόνιο ήταν μια μεγάλη συνωμοσία για να βάλουν στο χέρι οι ξένοι τα καλύτερα «οικογενειακά μας κοσμήματα», τη θάλασσα, τα εξοχικά μας, τα πετρέλαια κ.λπ. Η τρόικα έκανε τραγικά λάθη και βοήθησε να καθούν ελληνικές περιουσίες αξίας άνω του ενός τρισεκατομμυρίου ευρώ. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία γι' αυτό και οι ευθύνες των έξω σε κρίσιμα σημεία είναι σημαντικές. Κυνικοί πολιτικοί, δημοσιογράφοι, τηλεπερσόνες και άλλοι πολλοί καβάλλισαν το κύμα της συνωμοσιολογίας και της παλαβομάρας. Σε μια εποχή που ο κόσμος ήταν τρο-

μαγμένος και ένιωθε ότι κάθε μέρα του έπαιρναν κάτι από αυτό που θεωρούσε δεδομένο, ήταν λογικό να προσχωρήσει σε αυτές τις απόψεις. Είμαστε φτιαγμένοι για τέτοιου είδους θεωρίες και εξηγήσεις, άλλωστε, έχοντας πίσω μας μακρά παράδοση επιρριψής ευθυνών στους ξένους για όλα μας τα δεινά. Ο ιστορικός του μέλλοντος θα γράψει για το πώς η κρίση στην Ελλάδα συνέπεσε με την ανατολή της εποχής της πολιτικής «πέρα από την αλήθεια», όπως την περιγράφει στο τελευταίο του τεύχος ο Economist. Μας χτύπησε πρώτους η ευρωπαϊκή κρίση, αλλά ήμασταν και οι πρώτοι που ψεκασθήκαμε μαζικά από τις αφιλητράριστες ακρότητες και ανοπίες του Διαδικτύου και των social media. Οι ψεκασμένοι πολλαπλασιάζονται παγκοσμίως όπως βλέπουμε, και μάλιστα ταχύτατα. Καμία χώρα δεν μπορεί να πάει μπροστά και να βγει από μια τόσο δομική κρίση χωρίς να αντιληφθεί πώς μπήκε σε αυτήν. Οσο πιστεύουμε ότι οι Γερμανοί μάς υπερχρέωσαν γιατί μας ζηλεύουν, γιατί θέλουν τα σπίτια μας και το φυσικό μας αέριο, θα βυθιζόμαστε στην παρακμή μας κυνηγώντας φαντάσματα. Η φτωχοποίηση της χώρας θα συνεχίζεται και η συλλογική μας θυματοποίηση θα μοιάζει σαν μια ελκυστική διέξοδο για όσους αναζητούν απλές απαντήσεις. Είναι εύκολο σε αυτό το περιβάλλον να σηκώσουμε κανείς τα χέρια ψηλά και να πει «αυτή η χώρα δεν παίζεται». Αν εξαφανισθεί κάθε αντίδοτο στον ψεκασμό και στην παράνοια, θα διασφαλισουμε ότι ο κ. Σώρρας θα μπει στη Βουλή ως ένας ακόμη πιο αυθεντικός εκφραστής αντισημικών απόψεων και ύστερα από αυτόν ένας Θεός ξέρει ποιος άλλος.

Η αμείλικτη πραγματικότητα

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΑΝΗ

Ο κ. Αλέξης Τσίπρας ασκεί την εξουσία περί το εικοσάμηνο. Όσοι κατά καιρούς προσεφλούσαν την άμεση ανατροπή του, που κάποτε αναπότρεπτα θα επέλθει, έχουν διαψευσθεί. Ίσως, λοιπόν, οι αντίπαλοί του σήμερα, που εν συνόλω εκπροσωπούν τη συντριπτικά πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών, θα πρέπει να εγκύψουν στην περίπτωση αυτού του ιδιότυπου ηγέτη, διότι υπάρχει κίνδυνος διολισθήσεως στον χώρο όπου κυριαρχεί η αυταπάτη και όπου η επιθυμία εκλαμβάνεται συχνά ως η πραγματικότητα. Ο κ. Τσίπρας είναι παράγωγος της κρίσεως του ελληνικού, αλλά παράλληλα και –ίδιας κυρίας– του ευρωπαϊκού συστήματος. Δεν είναι ούτε η πρώτη ούτε η μοναδική περίπτωση αυτής της τάσεως, που διαχέεται σε όλη τη Δύση, ανεξαρτήτως εάν η ιδεολογική τροπή της είναι αριστερή ή δεξιά. Είναι η έκφραση μιας εντονότατης πολιτικής αμφισβήτησεως της κυρίαρχου καθεστωτικής τάξεως, και διεκδικεί την εξουσία αξιοποιώντας συμβατικές διαδικασίες και όχι διά επαναστατικών μεθόδων. Το πρόβλημα με τους αντιπάλους αυτών των απιθανών νέων πολιτικών, η παρουσία των οποίων ενισχύεται ανησυχητικά ακόμη και σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Γαλλία, η Ιταλία και αλλού, είναι ότι εκ των πραγμάτων εμφανίζονται ως υπερασπιστές ενός κατεστημένου που διαρκώς απαξιώνεται, διότι είναι ανίκανο να διαχειριστεί προβλήματα που δημιουργήσε στη διάρκεια της ακμής του και της απόλυτης κυριαρχίας του. Ο κ. Τσίπρας ήταν ο πρώτος αμφισβητίας της μορφής αυτής που ανήλθε στην εξουσία. Ήταν ο πρώτος που συνεκρούσθη με το ευρωπαϊκό κατεστημένο και συνετριβή και προσεχώρησε σε αυτό. Σήμερα είναι ένας αξιόπιστος συνομιλητής της Γερμανίδας καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ, συνεργάζεται αρμονικότερα με τις

ΗΠΑ σε θέματα ασφαλείας και στη διάρκεια της πρόσφατης κρίσεως στην Τουρκία ενίσχυσε αντί να θέσει εν κινδύνω τις διμερείς μας σχέσεις με την Αγκυρα. Ενήργησε βεβαίως ως θαυματουργός υπαίθριων χώρων, αλλά προς το παρόν τουλάχιστον απέκλεισε την υπονόμευση της κυβερνήσεώς του από τη δράση εξωγενών δυνάμεων, σε μια περίοδο απολύτου εξαρτήσεως της χώρας. Επιδίδεται πλέον ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ και πρωθυπουργός στη δημιουργία νέας καθεστωτικής τάξεως εν Ελλάδι. Αυτό ακριβώς έπραξε το ΠΑΣΟΚ από το 1981, όταν ανήλθε στην εξουσία, και τα στελέχη του κόμματος εκείνου, με την «τεχνογνωσία» που διαθέτουν, είναι ακριβώς οι εφαρμοζόμενοι αυτή την πολιτική. Διότι ο κ. Τσίπρας δεν έχει ισχυρό, οργανωμένο κόμμα, δεν έχει καν οπαδούς, έχει απλώς ψηφοφόρους.

Η άνοδος του κ. Τσίπρα στην εξουσία απέτρεψε από μιν άποψη τον κίνδυνο μιας πληθειακής επαναστάσεως και τώρα επιδίδεται κάθεκτος εις την ταπεινώση και την καταστροφή της ανωτάτης τάξεως. Η εξαθλίωση των άλλων τάξεων είχε, εν πολλοίς, συντελεσθεί και ολοκληρώνεται επί της κυβερνήσεως του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ.

Επιπλε, εν ολίγοις, μια μοιραία σύμπτωση των ιστοπεδωτικών κομμουνιστικών πεποιθήσεων του κ. Τσίπρα με τα προαπαιτούμενα της παγκοσμιοποιήσεως, της απεθνικοποιήσεως, της πλήρους ομογενοποιήσεως. Η παρούσα κυβέρνηση συμβάλλει απλώς με τον αδέξιο και καταστροφικό της τρόπο στη διαμόρφωση της νέας τάξης πραγμάτων, που είναι αμείλικτη, σαρωτική του παλαιού συστήματος στο σύνολό του και όχι επιλεκτικά όπως φαντάζονταν ορισμένοι. Ας μην αυταπατάμεθα περί αυτού: άλλως, ο κ. Τσίπρας θα είχε προ πολλού ανατραπεί.

Τα μυστικά του έρωτα Τραμπ - Πούτιν

Του ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ

Η ακαταμάχητη γοντεία που ασκεί ο Βλαντιμίρ Πούτιν στον Ντόναλντ Τραμπ είναι μία από τις πιο μυστηριώδεις πτυχές μιας, ούτως ή άλλως, περιεργής προεκλογικής εκστρατείας. Πρώτη φορά υποψήφιος πρόεδρος των ΗΠΑ εκδηλώνει μεγαλύτερη εκτίμηση για ηγέτη άλλης χώρας εις βάρος του προέδρου της δικής του. Η άποψη του κ. Τραμπ δεν καταγράφτηκε σε μια στιγμή προσεξίας, τη δηλώνει με κάθε ευκαιρία. Σε τι αποσκοπεί αυτή η θέση, αυτή η τακτική του κ. Τραμπ; Έχει κάποιο σχέδιο ή αυτοσχεδιάζει, χωρίς να καταλαβαίνει τι κάνει;

Σε τηλεοπτική συνέντευξη που μεταδόθηκε την Τετάρτη, ο κ. Τραμπ ισχυρίστηκε ότι ο κ. Πούτιν είναι ηγέτης «σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τον δικό μας πρόεδρο». Σημείωσε ότι ο Ρώσος πρόεδρος απολαμβάνει ποσοστό αποδοχής 82% και πρόσθεσε: «Εάν λέει ωραία πράγματα για μένα, θα λέω ωραία πράγματα γι' αυτόν. Ήδη έχω πει ότι είναι πολύ μεγάλος πρόεδρος». Όταν ο συνομιλητής του σημείωσε ότι ο κ. Πούτιν έχει διατάξει εισβολή σε γειτονικές χώρες, ο κ. Τραμπ απάντησε: «Θέλετε να αρχίσω να περιγράφω τι κάνει ο πρόεδρος Ομπάμα;». Εδώ επένδυσε, μάλλον, στο ότι λίγιοι συμπαινώσεις του γνωρίζουν ή ενδιαφέρονται για το τι κάνει η Ρωσία στην ανατολική και κεντρική Ευρώπη.

Εάν ο κ. Τραμπ έχει σχέδιο, οι δηλώσεις υπέρ ενός ηγέτη του οποίου η πολιτική τον έχει φέρει σε αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ, αποσκοπούν στο να εκφράσει ο κ. Τραμπ την έντονη αφοσίωσή του προς την ελίτ της δικής του χώρας. Ξεκαθαρίζει ότι δεν λογαριάζει καμία καθεστωτική τάξη και άποψη. Σε γενικευμένο κλίμα αμφισβήτησεως των αρχών και της αυθεντίας, ο κ. Τραμπ δηλώνει ότι είναι ο μεγαλύτερος αμφισβητίας. Την ίδια ώρα, την εποχή που πολλοί αναζητούν ισχυρούς, αποφασιστικούς ηγέτες –και θέλονται από δημαγωγούς– ο κ. Τραμπ εκφράζει θαυμασμό για τον πιο «αποφασιστικό» ηγέτη απ' όλους. Γι' αυτό δηλώνει ότι θέλει να συμμαχήσει με τη Ρωσία κατά του αυτοσκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους' εφαρμόζει την τακτική «ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος» και την ίδια ώρα είναι σαν να λέει, «εμείς οι ισχυροί ξέρουμε τι να κάνουμε, ενώ οι άλλοι, οι λιγότερο ηγέτες, αδρανούν». Συνδέοντας εαυτόν με τον «ισχυρό», κλονώντας τον «φίλο», υπονοεί ταυτοχρόνως ότι οι αντίπαλοί του εντός των ΗΠΑ δεν είναι ισχυροί, άρα ούτε «φίλοι».

Οι συνεχείς επιθέσεις εναντίον της Χίλαρι Κλίντον, για υποτιθέμενη έλλειψη πατριωτισμού επειδή η υποψήφια των Δημοκρατικών χρησιμοποίησε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο εμπροχικώς εταιρείας και όχι της κυβέρνησης όταν ήταν υπουργός Εξωτερικών, είναι μέρος αυτής της προσπάθειας. Την ώρα που εκθειάζει ξένο ηγέτη, ο κ. Τραμπ παρουσιάζει την κ. Κλίντον ως επικίνδυνη για την ασφάλεια των ΗΠΑ και τον εαυτό του ως υπερπατριώτη.

Ίσως, όμως, ο κ. Τραμπ να βλέπει ότι τον συμφέρει να κολακεύει τον Ρώσο πρόεδρο. Ίσως του άνοιξε τα μάτια πρόην στενότητας συνεργάσεως του, που είχε στενές σχέσεις με τον ρωσόφιλο πρόην πρόεδρο της Ουκρανίας. Στις ΗΠΑ είναι διάχυτη η αίσθηση (και το FBI λέει ότι το έχει διαπιστώσει) ότι Ρώσοι κάκερ παρεμβαίνουν στην εκλογική διαδικασία. Από τη μία, με τις δηλώσεις υπέρ του κ. Πούτιν ίσως ο κ. Τραμπ θέλει να αποτρέψει κάποια ζημιά στην εκστρατεία του, από την άλλη, θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί το νοσηρό κλίμα για να ενισχύσει τις καταγγελίες που ήδη κάνει ότι η διαδικασία είναι σπιμένη εις βάρος του. Πιο κινητή θεωρία είναι ότι ο κ. Τραμπ γνωρίζει ότι θα χάσει έτσι κι αλλιώς και σκοπεύει να καρπωθεί για εμπροχικώς λόγους τις καλές σχέσεις με τον Ρώσο πρόεδρο στο μέλλον.

Ο κ. Τραμπ έχει τον αέρα του ανθρώπου που πιστεύει ότι μπορεί να ελέγξει τον κ. Πούτιν, να τιθασει αυτόν που άλλοι φοβούνται. Εδώ ίσως υπάρχει και ένα ασυνείδητο υποβαθρο στην πολιτική του.

Ο υποψήφιος πρόεδρος δείχνει να απολαμβάνει τον θαυμασμό του κ. Πούτιν – αυτό δηλώνει ο ίδιος ο κ. Τραμπ, άλλωστε. Από μόνο του αυτό θα αρκούσε για έναν νάρκισσο να ενδώσει στη γοντεία του άλλου. Επίσης, ίσως αρέσει στον κ. Τραμπ να ταυτίζεται με κάποιον που θεωρεί ισχυρό και επικίνδυνο, να του μοιάσει, να αποφύγει την οργή του. Αυτή η «ταύτιση με τον επιτιθέμενο» μπορεί να κρύβει πολλά μυστικά, αλλά έως ότου ο κ. Τραμπ μάς δείξει τον ψυχικό του κόσμο, δεν είμαστε σε θέση να τα γνωρίζουμε. Δεν είναι δυνατό, όμως, ο κ. Τραμπ να μην γνωρίζει τον κίνδυνο της υπέρμετρης «συμπάθεσης» για τον Ρώσο πρόεδρο. Ίσως αυτό να συνδέεται με μιν αίσθηση ότι είναι ακαταμάχητος, άτρωτος. Στην αρχή της εκστρατείας του, εξάλλου, είχε δηλώσει ότι και να πυροβολούσε κάποιον στο κέντρο της Νέας Υόρκης πάλι θα τον ψήφιζαν οι πολίτες. Ίσως έχει δίκιο, οπότε το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο από τον κ. Τραμπ. Ίσως ερωτοτροπεί με τον κίνδυνο για να δει έως πού μπορεί να φθάσει πριν καταστραφεί. Οπότε το πρόβλημα είναι δικό του και δεν θα αργήσει να φανερωθεί. Εως τότε το μυστήριο βαθαίνει.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Πώς αλλάζει το «κλίμα»

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. apetrulakis@kathimerini.gr

τική δημοκρατία» και η αθέτηση των συμβάσεων τυραννική αυθαιρεσία. Σήμερα αυτή η αλφαβήτα της ανθρωπιάς καταλείπεται με κοινής συναίνεσης «μνημόνια». Υπογράφουμε εκούσια τον εξανδραποδισμό μας.

Με την αλφαβήτα της ανθρωπιάς ο διορισμός στο Δημόσιο σπείρει: Επιλέγω να ζωή και τη ζωή μου, τη μία και μοναδική που έχω, υπηρετώντας τις ανάγκες της συλλογικότητας. Η συλλογικότητα σε ανταπόδοση συμφωνούσε συγκεκριμένο μισθό και σύνταξη. Σήμερα τα αμοιβαίως συμφωνημένα οι αναρχικόμενοι με παιχνιδία εντυπώσεων στην εξουσία τα αθετούν σαν κοινό απατεώνας. Μειώνουν κατά 60% μισθούς και συντάξεις, επειδή οι ίδιοι λήστεψαν το κοινωνικό χρήμα για να εξαγοράσουν ψήφους, να συντηρούν πελατεία. Αποφάσισε ο πολίτης να είναι κοινωνικός λειτουργός και βρέθηκε μπαινόγιο του υπόκοσμου, να λιμοκτονεί.

Οι πετοσκομμένοι μισθοί και τα ψιχουλά της σύνταξης κατατίθενται από το Δημόσιο υποχρεωτικά στις Τράπεζες, μαζί με τις κάποτε αποτιμήσεις του μόνχου των πολιτών. Οι Τράπεζες κεφαλοποιούν (αξιοποιούν προς ίδιον όφελος) τα χρήματα των πολιτών δίνοντας, μία φορά την εβδομάδα, ένα «καρτζιλίκι» στον πολίτη για επιβίωση. Όπως φρίτουμε σήμερα διαβάζοντας για τον απενωμένο βίο (τον ιόβιο απελπισμό) των δουλολατρικών στον δυτικό Μεσαίωνα, ίσως έτσι, ύστερα από κάποιους αιώνες, θα φρίτουν οι άνθρωποι με το δικό μας σήμερα εξανδραποδισμό. Θα σημάδευσουν την Ιστορία με ντροπή και φρίκη

κρατικής διαβάθμισης) –«Τσοβόλα δώσ' τα όλα» (θυσία των πάντων για χάρη των εντυπώσεων)– «δικαιούτο ο κ. τάδε να κάνει ένα δώρο στον εαυτό του, αλλά όχι και πεντακόσια εκατομμύρια» (αμνήστευε τη λωποδυσία του κοινωνικού χρήματος, αρκεί να είχε «πλάφον») κ.λπ., κ.λπ. Αλλάξε το κοινωνικό κλίμα, όταν ο Ανδρέας ανέβηκε στο βήμα της Βουλής με «ζιβάγκο», όταν αναβίωσε στη γλωσσική εκφραστική του την «αργκό» του Ζαχαριάδη («ο Γιούνους, ο Γιούλης, τον χτύπησε, τον πανεπιστήμιου»), όταν οι εκφωνητές, σχολιαστές, ανταποκριτές των κρατικών καναλιών διατάχθηκαν να μιλάνε μεταξύ τους στον ενικό και με τα μικρά τους ονόματα.

Τίποτε από αυτά δεν άλλαξε, όταν, παρενθετικά, έπαιρνε την εξουσία η Ν.Δ. Διατηρούσε άθικτο το πασοκικό «κλίμα», το θεωρούσε συνταγή επιτυχίας. Ακολουθούσε τυφλά την πασοκική «προοδευτική» πολιτική για «αποδόμιση» της ελληνικότητας (Γλώσσα, Παιδεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ραδιοτηλεοπτικά Μέσα). Ο μόνος ανταγωνισμός διαφορών από το ΠΑΣΟΚ ήταν, να πλειοδοτήσει η Ν.Δ. σε χρηματικές προσφορές (δάνεια χρημάτων) για την εξαγορά ψηφοφόρων. Τελικά, με τη συγκυβέρνηση Βενιζέλου - Σαμαρά, το ΠΑΣΟΚ εμφανίστηκε επιτέλους ενιαίο, δίχρωμο: πράσινο και γαλάζιο.

Ποτέ δεν γάναται η ελπίδα να ξαναγεννηθεί ο Ελληνισμός. Οχι πια από την τέφρα του, αλλά από την ολοσχερή του σήψη. Το κομμάτι, σήμερα, πολιτικό μας σύστημα, απολιθωμένο στη χρόνια κατεστημένη μικρόνια, στην τυποποιημένη, πεθαμένη από την κακομαχείριση γλώσσα, στα ανιαρά, ανούσια ιδεολογικά στερεότυπα, την πλήρη πίστη στην οικονομία σαν πανάκεια για κάθε νόσο – αυτό το σύστημα θα κλονηροποηθεί, μόλις εμφανιστούν μελετημένες, σοβαρές, διαυγέστατα ανιδιοτελείς, επομένως άκρω ευφυείς πολιτικές προτάσεις. Για απόλυτη προτεραιότητα του σχολείου, της γλωσσικής κατάρτισης, της ιστορικής αυτοσυνειδησίας, της αισθητικής - κοινωνικής καλλιέργειας, της τιμίας αποκεντρώσεως και κοινοτικής αυτοδιοίκησης.

Αυτά όλα όχι για ψυχαναγκαστική ιδεολογική ντόπα, όχι ως παροχή από την εξουσία σε παθητικούς καταναλωτές πολιτικής. Αλλά ως πρόκληση - πρόκληση σε δημοκρατικούς συμμετόχους, για τη χώρα κοινωνίας της ζωής και των ελπίδων.

Πηγαίνουμε προς τη λάθος κατεύθυνση

Περιβάλλον απογοήτευσης, χαμηλών προσδοκιών και απαισιοδοξίας προκύπτει από τη νέα έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Των **ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΑΝΤΖΙΔΗ** και **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΙΑΚΑ***

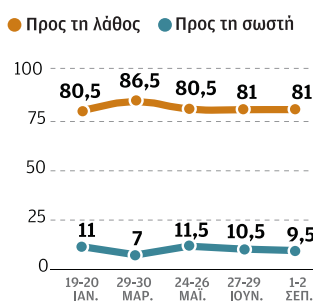
Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης συνιστά ένα πολιτικό γεγονός εθνικής εμβέλειας, καθώς με την έλευση του πρωθυπουργού, του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης και του συνόλου των πολιτών αρχηγών αποτελεί πεδίο οικονομικών εξαγγελιών και πολιτικών αντιπαράθεσης. Τα τελευταία χρόνια, ιδίως, η παρουσία των πολιτικών αρχηγών στη ΔΕΘ σηματοδοτεί τις πολιτικές εξελίξεις. Από ποια αφετηρία εκκινούν οι πολιτικοί αρχηγοί, ποιο είναι το σημειοτικό κλίμα και ποιες είναι οι προσδοκίες των πολιτών ενόψει της ΔΕΘ;

Η πρόσφατη έρευνα της Μονάδας Ερευνών Κοινής Γνώμης και Αγοράς του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία διεξήχθη 1-2 Σεπτεμβρίου 2016 για λογαριασμό του ΣΚΑΪ και της «Καθημερινής», αποτύπωσε περιβάλλον απογοήτευσης, χαμηλών προσδοκιών και οικονομικής απαισιοδοξίας των πολιτών. Σε όμοια κατεύθυνση με την προ του καλοκαιριού έρευνα, 8 στους 10 ερωτηθέντες πολίτες εκτιμούν πως τα πράγματα «πηγαίνουν προς τη λάθος κατεύθυνση», ενώ σταθερά πάνω από 8 στους 10 δηλώνουν απογοητευμένοι από τις επιδόσεις της κυβέρνησης. Επίσης 9 στους 10 εκτιμούν πως η οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους θα παραμείνει η ίδια ή θα επιδεινωθεί μέσα στον επόμενο χρόνο.

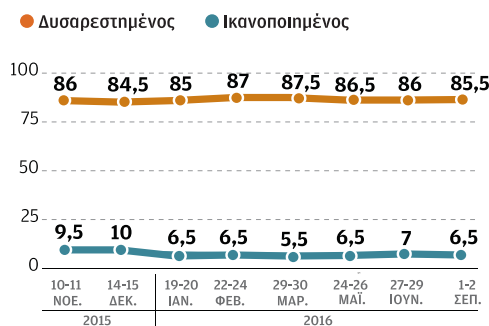
Η διαφορά Ν.Δ. - ΣΥΡΙΖΑ

Η τελευταία έρευνα, όπως και η προηγούμενη, αποτυπώνει το δημοσκοπικό προβάδισμα της Νέας Δημοκρατίας και την υψηλή συσπείρωσή της, καθώς 8 στους 10 ψηφοφόρους της Ν.Δ. του Σεπτεμβρίου 2015 δηλώνουν πως θα επιλέξουν

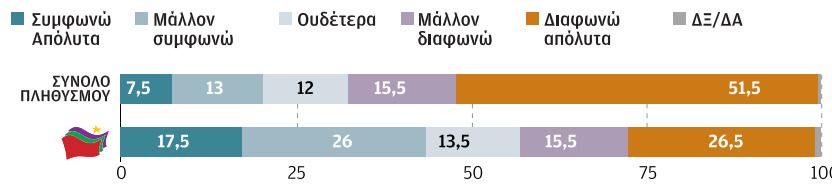
θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν πιστεύετε πως τα πράγματα κινούνται προς τη σωστή ή προς τη λάθος κατεύθυνση Διαχρονική σύγκριση, σύνολο δείγματος

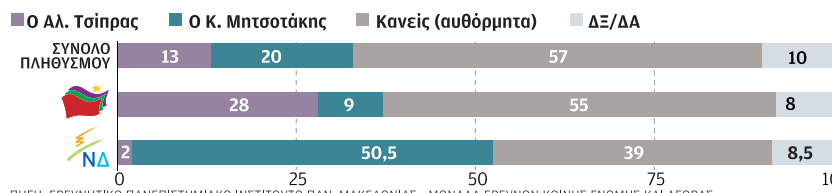
Γενικά μιλώντας, είστε ικανοποιημένοι από τις επιδόσεις της κυβέρνησης μέχρι τώρα; Διαχρονική σύγκριση, σύνολο δείγματος

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ έχει ακόμη να προσφέρει στη χώρα

Ποιος από τους δύο, ο πρωθυπουργός ή ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης πιστεύετε πως θα παρουσιάσει το πιο αξιόπιστο πρόγραμμα για το μέλλον της χώρας στο πλαίσιο της 81ης ΔΕΘ;

ΠΗΓΗ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΣ

και πάλι τη Ν.Δ. σε ενδεχόμενες εκλογές. Επιπλέον, συνεχίζεται να καταγράφεται η χαμηλή συσπείρωση του ΣΥΡΙΖΑ που παρατηρείται εδώ και αρκετούς μήνες. Λιγότερο από ένας στους δύο ψηφοφόρους του ΣΥΡΙΖΑ του περασμένου Σεπτεμβρίου δηλώνει πως θα επέλεγε εκ νέου το ίδιο κόμμα σε προσεχείς εκλογές. Καταγράφεται έτσι μια διαφορά υπέρ της Ν.Δ. της τάξης των 10 μονάδων, που δεν μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα στην παρούσα φάση όμως, πρέπει να υπογραμμιστεί

πως βασίζεται προς το παρόν περισσότερο στην υψηλή κομματική συσπείρωση της Νέας Δημοκρατίας και την αντίστοιχα πολύ χαμηλή του ΣΥΡΙΖΑ και όχι σε σημαντικές εισροές ψηφοφόρων από άλλα κόμματα προς τη Ν.Δ.

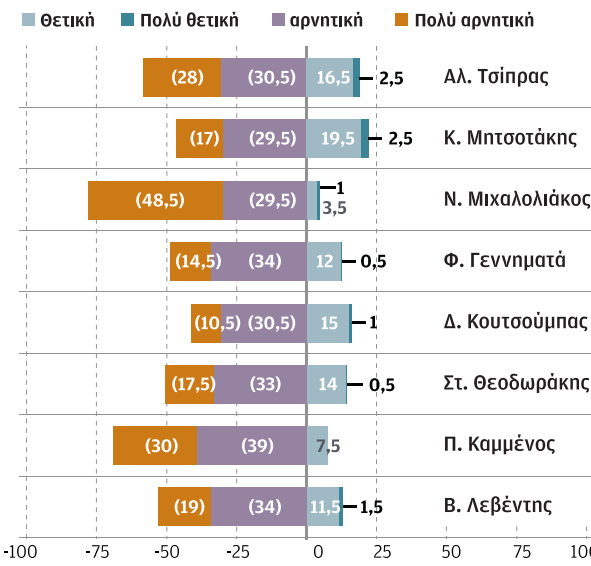
Το πρόβλημα συσπείρωσης του ΣΥΡΙΖΑ συνδέεται απόλυτα με την απογοήτευση για τις κυβερνητικές επιδόσεις και τις χαμηλές προσδοκίες για το τι μπορεί να πετύχει η παρούσα κυβέρνηση στο μέλλον. Μόλις 2 στους 10 πολίτες συμφωνούν πως «η κυβερ-

νη ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ έχει ακόμη να προσφέρει στη χώρα» ενώ 7 στους 10 έχουν διαφορετική άποψη. Ανάμεσα στους ψηφοφόρους του ΣΥΡΙΖΑ του Σεπτεμβρίου 2016, είναι αξιοσημείωτο πως ένας σημαντικός αριθμός πολιτών δείχνει να μην έχει πλέον θετικές προσδοκίες από την κυβέρνηση. Ένας στους τέσσερις εκτιμά πως ο κύκλος της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ έχει ολοκληρωθεί.

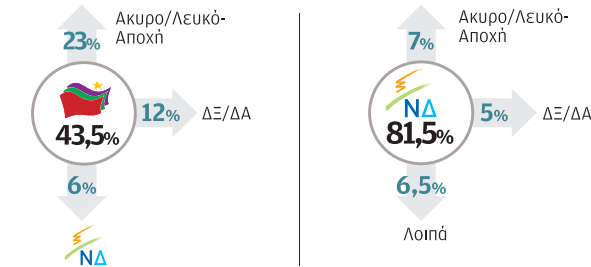
Ιδιαίτερα αξιοσημείωτοι είναι η άνοδος των επιλογών διαμαρτυρίας (του λευκού και του άκυρου) καθώς

και όσων δηλώνουν πως δεν προτιθενται να ψηφίσουν. Η «άκυρη» και «λευκή» ψήφος ανέρχεται στο 7% και η αποχή στο 17%, ενώ τα ποσοστά της προηγούμενης έρευνας ήταν 3% και 14,5% αντίστοιχα. Χαμηλές εμφανίζονται και οι προσδοκίες των πολιτών από τους πολιτικούς αρχηγούς που παραδοσιακά αξιοποιούν το βήμα της ΔΕΘ για να εκθέσουν το οικονομικό τους πρόγραμμα για το μέλλον της χώρας. Συγκρίνοντας τις επιδόσεις του πρωθυπουργού και του αρχηγού της αξιωματικής αντι-

Δημοτικότητα πολιτικών αρχηγών

Μετακινήσεις

πολίτευσης για το ποιος από τους δύο μπορεί να εκφράσει ένα αξιόπιστο οικονομικό πρόγραμμα για το μέλλον της χώρας, παρατηρούμε πως ο Κυριάκος Μητσοτάκης προηγείται με 7 μονάδες του Αλέξη Τσίπρα (20% - 13%), έχοντας όμως να αντιμετωπίσει τη δυσπιστία της πλειονότητας (57%) του πληθυσμού που εκτιμά πως κανείς από τους δύο δεν μπορεί. Βέβαια, οι επιδόσεις του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης εμφανίζονται πολύ καλύτερες από τις αντίστοιχες του πρωθυπουργού ανάμεσα στους ψηφοφόρους των κομμάτων τους.

Όσοι είχαν επιλέξει τον ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2015 θεωρούν πως κανείς από τους δύο δεν μπορεί να εκφράσει ένα αξιόπιστο πρόγραμμα σε ποσοστό 55%, ενώ θεωρούν πως αυτό μπορεί να το πράξει ο Αλ. Τσίπρας σε ποσοστό 28%. Από την άλλη, οι ψηφοφόροι της Νέας Δημοκρατίας εκτιμούν πως ο Κυρ. Μητσοτάκης μπορεί να εκφράσει ένα αξιόπιστο πρόγραμμα σε ποσοστό 50,5% και κανείς από τους δύο το 39%. Στο σύνολο του πληθυσμού, ο Κυριάκος Μητσοτάκης εμφανίζεται ως ο πιο δημοφιλής πολιτικός αρχηγός με 22% θετικές απόψεις έναντι 19% του Αλέξη Τσίπρα που έρχεται δεύτερος. Όμως, ο πολιτικοί αρχηγοί στο σύνολο τους εμφανίζουν αρνητικό ισοζύγιο, με τις αρνητικές γνώμες να υπερνικούν τις θετικές. Ο Δ. Κουτσούμπας εμφανίζει το λιγότερο αρνητικό ισοζύγιο (-41), δεύτερος έρχεται ο Κ. Μητσοτάκης (-46,5), με τον άλλοτε εξαιρετικά δημοφιλή Αλέξη Τσίπρα να περιορίζεται στην έκρη θέση.

*Ο κ. Ν. Μαραντζίδης είναι καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και ο κ. Γ. Σιάκας είναι διευθυντής Ερευνών στη Μονάδα Ερευνών Κοινής Γνώμης και Αγοράς του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου του Παν. Μακεδονίας.

Advertisement for 'MAGOI της ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ' (WIZARDS of TECHNOLOGY) featuring 10 top educational books available for free. The books are: Amazon, Pixar, Facebook, Google, Instagram, Netflix, Pinterest, Tumblr, Twitter, and YouTube. The campaign is part of the 'READ' initiative, a translation of the MTN program into Greek. The books are available for free to students in American schools, and the series is also available in Greek and English. The campaign is supported by the MTN Foundation in Cyprus.

Το ΣτΕ είχε εγκρίνει για τις άδειες και το ΕΣΡ από το 2014

Πώς δύο αποφάσεις της Ολομέλειας του έρχονται σε αντίθεση με την ενέργεια Παππά

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Αν διαβάσετε σε ένα νομικό κείμενο τη φράση «η χορήγηση των αδειών, ο έλεγχος της εξυπηρέτησης των σκοπών δημοσίου συμφέροντος και η επιβολή κυρώσεων ανατίθεται σε ανεξάρτητη αρχή, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοηλεκτρονικής», τι ακριβώς θα καταλαβαίνετε; Οτι ήταν σύνομη η επιλογή του κ. Νίκου Παππά να καθορίσει τον αριθμό των τηλεοπτικών αδειών και επιπλέον να διενεργήσει τον πρόσφατο διαγωνισμό για τη χορήγηση τους; Δεν σας είναι απολύτως ξεκάθαρο από τη συγκεκριμένη διατύπωση ότι το ΕΣΡ έχει την αποκλειστική ευθύνη για την έκδοση των αδειών και επομένως τον τρόπο με τον οποίο αυτές θα χορηγηθούν;

Δεν ετέθη τυχαία εντός εισαγωγικών η προλογική φράση. Διότι δεν πρόκειται περί ενός απλού νομικού κειμένου. Η εν λόγω διατύπωση είναι ακριβώς αυτή που επέλεξε για να ερμηνεύσει το Σύνταγμα όχι ένα τμήμα, αλλά η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας στις 26 Φεβρουαρίου του 2014. Η δε αφορμή για να ενταχθεί η εν λόγω φράση στην παράγραφο 15 της απόφασης 1901/2014 ήταν το λουκέτο της ΕΡΤ. Πρόεδρος της Ολομέλειας του ΣτΕ ήταν τότε ένας πολύ έμπειρος ανώτατος δικαστικός, ο κ. Σωτ. Ρίζος, εξ ου και έχει επιλεγεί σήμερα ως σύμβουλος επί

συνταγματικών θεμάτων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Πρόκοπη Παυλόπουλο.

Η απόφαση αυτή είναι βέβαια γνωστή στους συνταματολόγους και θα αποτελέσει ένα από τα βασικά επιχειρήματά τους στη νέα συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΣτΕ, που θα κληθεί να κρίνει τελεσίδικα αν η επιλογή του κ. Παππά να χορηγήσει μόνος του τις άδειες ήταν σύνομη με το Σύνταγμα. Μια συνεδρίαση που τοποθετείται περί τα μέσα του επόμενου μήνα και θεωρείται βέβαια κρίσιμη για την ίδια την επιβίωση της κυβέρνησης, καθώς θα είναι πολιτικός κόλαφος να κριθεί αντισυνταγματικό όλο το σχέδιό της, για το οποίο σήμερα πανηγυρίζει.

Το αντεπιχείρημα του κ. Παππά είναι ότι, ενώ το Σύνταγμα αναφέρει ρητά (άρθρο 15 παρ 2) ότι «ο έλεγχος η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων (στα κανάλια) υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεκτρονικής», δεν περιλαμβάνει στις αρμοδιότητές του ΕΣΡ και τη χορήγηση των αδειών. Επιπλέον ισχυρίζεται ότι οι έκτακτες συνθήκες που προκλήθηκαν λόγω της αδυναμίας επανασυγκρότησης του ΕΣΡ εκκωρουν στην κυβέρνηση αυτή την αρμοδιότητα.

Αλλά αυτήν ακριβώς τη συνταγματική «ασάφεια» ήρθε να εξηγήσει η Ολομέλεια του ΣτΕ με την από-

φαση 1901/2014, που περιλαμβάνει ρητώς στις αρμοδιότητες του ΕΣΡ και τη χορήγηση των αδειών. Ο δε λόγος που σήμερα επανλαμβάνεται η εν λόγω φράση μάλλον θα σας εκπλήξει.

Η «Κ», αναζητώντας τις ακόμη πιο πρόσφατες αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ, εντόπισε μια ακόμη ταυτόσημη απόφασή της.

Αυτή δημοσιεύθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου του 2015 –δηλαδή μόλις προ δεκαμήνου– και διατυπώθηκε και πάλι με αφορμή την υπόθεση της ΕΡΤ. Πρόκειται για την απόφαση 3914/2015 της Ολομέλειας του ΣτΕ, η οποία παραδόξως δεν έχει αναδειχθεί ούτε από τους συνταματολόγους ούτε και από την αντιπολίτευση στις πρόσφατες αντεγκλήσεις στη Βουλή με τον κ. Παππά.

Η παράγραφος 17

Τι αναφέρει η συγκεκριμένη απόφαση στην παράγραφο 17; Αφού περιγράφεται ότι, «ειδικά ως προς τους ραδιοηλεκτρονικούς σταθμούς, ο συνταγματικός νομοθέτης, έχοντας υπόψη τη μεγάλη εμπέδωση, τη χρονική αμεσότητα και την ιδιαιτερότητα της λειτουργίας που διαθέτουν, όρισε ότι η λειτουργία τους υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του κράτους», επαναλαμβάνει επί λέξει ότι «η χορήγηση των αδειών, ο έλεγχος της εξυπηρέτησης των ανωτέρω σκοπών δημοσίου συμ-

Ο Σεπτέμβριος είναι ο κρίσιμος μήνας, αφού στις 16 του μηνός έχουν προσδιοριστεί να εκδικαστούν οι αιτήσεις των εννέα επιχειρήσεων ΜΜΕ.

φέροντος και η επιβολή κυρώσεων ανατίθενται σε ανεξάρτητη αρχή, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοηλεκτρονικής».

Τι σημαίνει αυτό με απλά λόγια; Οτι το ανώτατο δικαστήριο της χώρας, στην πλήρη σύνθεσή του, έχει ήδη αποφανθεί δύο φορές την τελευταία διετία για το ποιος έχει την αρμοδιότητα χορήγησης των τηλε-

οπτικών αδειών, επισημαίνοντας ξεκάθαρα ότι αυτή εκ του Συντάγματος ανήκει στο ΕΣΡ και επ' ουδενί στην εκάστοτε κυβέρνηση.

Υπάρχει δε και ένας επιπλέον λόγος που έχει μείζονα σημασία η δεύτερη απόφαση του 2015 που αποκαλύπτει σήμερα η «Κ». Διότι στη συγκεκριμένη Ολομέλεια δεν προήδρευε ο κ. Σωτ. Ρίζος, αλλά ο

κ. Νίκος Σακελλαρίου. Δηλαδή ο σημερινός πρόεδρος του ΣτΕ. Θα είναι, λοιπόν, πραγματικά παράδοξο –και προφανώς δεν θα έχει προηγούμενο– το Ανώτατο Δικαστήριο της χώρας, με την ίδια σύνθεση στο προεδρείο του, να ερμηνεύσει το Σύνταγμα με εντελώς διαφορετικό τρόπο μέσα σε μόλις 10 μήνες.

«Νάρκες» εκατομμυρίων για τα κανάλια και τον κλάδο του τραπεζικού δανεισμού

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Το φθιλι που δυναμιτίζει το τηλεοπτικό σκηνικό στη χώρα άναψε η πρόσφατη δημοπρασία τηλεοπτικών αδειών. Από τη μια πλευρά η σοβιετική λογική της κυβέρνησης να διαθέσει μόνον τέσσερις άδειες, και από την άλλη πλευρά η πρόθεση κάποιων να αποκτήσουν τηλεοπτική άδεια σε οποιοδήποτε κόστος, ναρκωθέτως ολόκληρο τον κλάδο. Μαζί, ναρκωθετήθηκε τραπεζικός δανεισμός ύψους άνω των 400 εκατ. ευρώ, αλλά και επιπλέον υποχρεώσεις των καναλιών προς τρίτους, ύψους άνω των 300 εκατ. ευρώ. Επίσης, περίπου 1.500 εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της ανεργίας.

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, το «μαύρο» σε ορισμένα ιδιωτικά κανάλια

Πόσο στοιχίζει η ασυνέχεια του κράτους, η εκδικητική μανία και τα έδωλα επιχειρήματα.

θα κοστίζει πάνω από 1,66 δισ. ευρώ σε ορίζοντα δεκαετίας ή 160 εκατ. ευρώ κατά μέσο όρο ετησίως. Η ίδια μελέτη αναφέρει ότι, κατά την τελευταία δεκαετία, η συνεισφορά όλων των καναλιών σε φόρους ανήλθε σε 930 εκατ. ευρώ, σε ασφαλιστικές εισφορές και αγγελιόσημο σε 730 εκατ. ευρώ και τέλος, οι επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και προγράμματα ξεπέρασε το 1,75 δισ. ευρώ.

Η τελευταία περίοδος οριστικά ήταν μια περίοδος «ισχνών αγγέλων». Αυτό συνέβη τόσο εξαιτίας της μειωμένης διαφημιστικής δαπάνης, όσο και της πίεσης που ασκούν τα νέα μέσα επικοινωνια-

Καθαρές απώλειες τα επόμενα 10 χρόνια μετά τον υπολογισμό απορρόφησης προσωπικού και έργου από άλλα κανάλια, από το κλείσιμο των σταθμών STAR, ALPHA, MEGA, MAKEDONIA TV, ART, ΕΨΙΛΟΝ

Άμεση και έμμεση απώλεια θέσεων απασχόλησης (ισοδύναμες θέσεις πλήρους απασχόλησης)

1.657

ΠΗΓΗ: ΣΕΒ, ΕΠΙΧΕΣΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ωνίας (internet, κινητή τηλεφωνία, συνδρομητική τηλεόραση κ.λπ.). Ετσι, τα έσοδα από την τηλεοπτική διαφήμιση βγαίνουν μειωμένα, ενώ μόνον ο τραπεζικός δανεισμός αντιστοιχεί κατά μέσο όρο περίπου σε 1,5 φορά τα ετήσια έσοδα του κλάδου, και το σύνολο των υποχρεώσεων αντιστοιχεί σε περίπου οκτώ φορές τα ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων.

Εκτός ορίου

Όμως ακόμη και αν ο κλάδος δεν αντιμετωπίζει τα προαναφερθέντα προβλήματα, τα τμήματα που προσφέρθηκαν για την απόκτηση των τηλεοπτικών αδειών ξεφεύγουν από το όριο. Χονδρικά οι επιχειρήσεις αυτές καλούνται να καταβάλλουν κάθε χρόνο το 10% του ετήσιου τζίρου τους (περίπου 25 εκατ. ευρώ ετησίως) για να συνεχίσουν να λειτουργούν.

Η υπερβολή αυτή γίνεται αντιληπτή αν εκτιμηθεί ότι οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας το 2012 ανανέωσαν τις άδειες λειτουργίας τους αντί 350 εκατ. ευρώ. Μάλιστα η ανανέωση αυτή

αφορά περίοδο 15 ετών, και όχι 10 έτη όπως ισχύει στην περίπτωση τηλεοπτικών αδειών. Στην πράξη, οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας συμφώνησαν να καταβάλουν στο Δημόσιο κάθε χρόνο λιγότερο από το 1% του ετήσιου τζίρου τους, που κατά τη χρονιά που ανανέωσαν τις άδειές τους ανήλθε σε 3 δισ. ευρώ. Αν οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών συμφωνούσαν να καταβάλλουν ποσό αντίστοιχο με εκείνο των τηλεοπτικών σταθμών, τότε θα έπρεπε να συμφωνήσουν στο ιλιγγιώδες ποσό των 4,5 δισ. ευρώ.

Η σύγκριση ωστόσο των τιμημάτων των δημοπρασιών των αδειών κινητής τηλεφωνίας και τηλεοπτικών σταθμών είναι εντελώς σχηματική. Γίνεται αποκλειστικά για να καταδειχθεί ο παραλογισμός. Στην περίπτωση της κινητής τηλεφωνίας, το ελληνικό Δημόσιο αμείβεται όχι για το δικαίωμα λειτουργίας μιας επιχείρησης, αλλά για τις συχνότητες τις οποίες εκχωρεί ο' αυτήν και οι οποίες συνιστούν ένα σπάνιο αγαθό. Χωρίς τις συχνότητες δεν μπορούν να λειτουργήσουν τα δι-

κτυα κινητής τηλεφωνίας. Με τη δημοπρασία των τηλεοπτικών αδειών, η κυβέρνηση εκκωρεί ουσιαστικά μόνον το δικαίωμα λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι δεν αξιοποιούν συχνότητες, όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

Η όποια χρήση συχνοτήτων γίνεται από την Digea, η οποία ήδη έχει καταβάλει 18 εκατ. ευρώ για την 10ετή άδεια που απέκτησε το 2014.

Η κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ κρίνει ότι η Digea έλαβε τη σχετική άδεια πολύ φθηνά. Κάτι τέτοιο όμως δεν ισχύει, δεδομένου ότι το ποσό που κατέβαλε αντιστοιχεί περίπου στο 0,6% της ετήσιας τηλεοπτικής αγοράς και είναι αντίστοιχο εκείνου που κατέβαλαν οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα, αλλά και άλλοι ψηφιακοί πάροχοι στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Η ΕΕΤΤ άλλωστε δεν αφήνει τέτοιου είδους ζητήματα στην τύχη.

Ασυνέχεια

Ανεξαρτήτως πάντως του πόσο φθηνά ή ακριβά μίσθωσε η Digea τις συχνότητες, η στάση της κυβέρνησης δείχνει την ασυνέχεια του ελληνικού κράτους και κυρίως την εκδικητική μανία του ΣΥΡΙΖΑ απέναντι στην επιχειρηματικότητα και κυρίως προς τις τηλεοπτικές επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι αν ισχύει και η ηλεκτρονική πλατφόρμα διαφήμισης, τότε οι τηλεοπτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να καταβάλουν ένα επιπλέον 10% των εσόδων τους.

Κι επειδή από 1/1/2015 καταβάλλουν και ειδικό φόρο 20%, τότε από τα 100 ευρώ που θα εισπράτουν τα 40 θα πηγαίνουν κατευθείαν στο ελληνικό Δημόσιο. Και σ' αυτά θα πρέπει να προστεθούν ο ΦΠΑ και ο φόρος εισοδήματος.

Αγνωστο παραμένει πότε θα εκδοθεί η τελική απόφαση

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ

Και στο δικαστικό πεδίο μαινεται η αντιπαράθεση για τις τηλεοπτικές άδειες, καθώς πλειοδότες προσφεύγουν εκεί για θέματα που σχετίζονται με τη διαγωνιστική διαδικασία. Κατ' αρχάς, τα βλέμματα όλων είναι στραμμένα στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ). Και αυτό γιατί το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο θα πει την τελευταία λέξη για τη νομιμότητα ή μη του διαγωνισμού.

Το ΣτΕ, που δίκασε προσφυγές τηλεοπτικών σταθμών τον περασμένο Ιούλιο, φέρει τώρα το βάρος της απόφασης αναφορικά με το αν το οικοδόμημα (νόμος και υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν από τον αρμόδιο υπουργό Επικρατείας) για τον εν λόγω διαγωνισμό ήταν θεμελιωμένο στο Σύνταγμα και στις ευρωπαϊκές συμβάσεις. Δικαστικές πηγές και νομικοί που γνωρίζουν άριστα τις διαδικασίες ενώπιον του ανωτάτου δικαστηρίου διαβεβαιώνουν ότι η κρίσιμη απόφαση που θα περιστραφεί στην ουσία του νόμου για τις τηλεοπτικές άδειες, καθώς θα κληθεί να απαντήσει στο μείζονος σημασίας ερώτημα: Μπορούσε ο υπουργός να οργανώσει τον διαγωνισμό ή αυτή η αρμοδιότητα ανήκει μόνον στο Εθνικό Ραδιοηλεκτρονικό Συμβούλιο; Επιπροσθέτως, το δικαστήριο θα σταθεί και στον περιοριστικό αριθμό 4 για τις άδειες που τελικώς προκηρύχθηκαν και δόθηκαν.

Η ζυγαριά

Συνταγματικές διατάξεις που αφορούν την προστασία της οικονομικής ελευθερίας, της ελευθερίας του Τύπου και άλλες θα μπουν στη ζυγαριά των μελών της Ολομέλειας, όπως βέβαια και διατάξεις από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση που σχετίζονται όχι μόνον με θέματα ελευθερίας του Τύπου, αλλά και με την ελευθερία στον ανταγωνισμό και την οικονομική δραστηριότητα. Να σημειωθεί ότι προς το παρόν δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη η

ημερομηνία διάσκεψης των δικαστών από τον πρόεδρο του δικαστηρίου Νίκο Σακελλαρίου, με αποτέλεσμα να μην υπάρξει πρόγνωση για το πότε μπορεί να εκδοθεί η απόφαση, η οποία ούτως ή άλλως θα έπεται του διαγωνισμού.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως δεν μπορεί –όπως λένε νομικές πηγές– το δικαστήριο να προχωρήσει σε ανατροπή των όσων έχουν ήδη ολοκληρωθεί με τη διαγωνιστική διαδικασία, αν κρίνει τον νόμο και τη δικαιοσύνη.

Ποιο είναι το μείζονος σημασίας ερώτημα στο οποίο θα κληθεί να απαντήσει το ανώτατο δικαστήριο.

το έδαφος πάνω στο οποίο πατάνε οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις ως αντισυνταγματικές. Πάμπολλες φορές, τις περισσότερες δυστυχώς, τόναν οι ίδιες πηγές, το δικαστήριο αποφαινεται για κρίσιμα θέματα συνταγματικότητας εκ των υστέρων. Αλλάωστε, εκ των υστέρων αναμένεται να κριθούν και οι εννέα αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που έχουν υποβληθεί στο ΣτΕ από επιχειρηματικά σχήματα που μετείχαν στον διαγωνισμό βάλλοντας είτε κατά της Γενικής Γραμματείας Τύπου είτε κατά συνηγορημάτων τους, για τους οποίους μερικοί από τους τελικούς έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό. Οι συγκεκριμένες αιτήσεις έχουν προσδιοριστεί να δικαστούν την πρώτη ημέρα του νέου δικαστικού έτους στις 16 Σεπτεμβρίου.

Μηνύσεις και αγωγές που κατέθεσε επίσης ο τηλεοπτικός σταθμός Alpha κατά της συμμετοχής του επιχειρηματικού σχήματος Ιβάν Σαββίδη στη διαδικασία και τον ρόλο του σε αυτή. Τέλος, ανοικτό παραμένει το θέμα για το αν τελικώς οι κασέτες από τη διαγωνιστική διαδικασία επιτρέπεται να δοθούν σε ενδιαφερόμενους που θα το ζη-

Σε θρίλερ εξελίσσονται οι εκλογές στις ΗΠΑ

Για πρώτη φορά μεταπολεμικά, υποψήφιοι απωθούν την πλειονότητα των Αμερικανών

Δύο μήνες πριν από τις αμερικανικές εκλογές της 8ης Νοεμβρίου, η εικόνα δεν διαγράφεται τόσο καθαρή όσο θα περίμενε κανείς μέχρι πρότινος. Η Χίλαρι Κλίντον παραμένει αδιαφιλονίκητο φαβορί για τα γραφεία στοιχημάτων, ενώ προηγείται στις περισσότερες δημοσκοπήσεις. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι έχει δαπανήσει πολλά χρήματα από τον Ντόναλντ Τραμπ στον προεκλογικό αγώνα, βλέπει το προβάδισμά της να συρρικνώνεται. Από οκτώ μονάδες που ήταν, κατά μέσον όρο, στις αρχές Αυγούστου, έχει περιοριστεί στις τρεις μονάδες.

Τα μάτια όλων στις 26 Σεπτεμβρίου, οπότε θα διεξαχθεί η πρώτη τηλεοπτική μονομαχία Κλίντον - Τραμπ.

Μάλιστα, ορισμένες δημοσκοπήσεις φέρουν τον Ρεπουμπλικανό υποψήφιο να έχει πάρει κεφάλι - με 40% έναντι 39% σύμφωνα με το Reuters και με 44% έναντι 42%, σύμφωνα με το CNN.

Βεβαίως, πρόεδρος των ΗΠΑ δεν εκλέγεται αναγκαστικά εκείνος που θα λάβει τις περισσότερες ψήφους, αλλά εκείνος που θα εξασφαλίσει την πλειοψηφία στο Κολλέγιο των Εκλεκτόρων, τους οποίους αναδεικνύουν οι ψηφοφόροι σε κάθε πολιτεία. Σ' αυτό το επίπεδο, η υπεροχή της Χίλαρι Κλίντον εμφανίζεται ακόμη μεγαλύτερη. Και πάλι, όμως, κανείς δεν μπορεί να είναι βέβαιος, καθώς το εκλογικό σώμα εμφανίζεται περισσότερο αβέβαιο από κάθε άλλη φορά, τις τελευταίες δεκα-

ετίες. Μεγάλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της Washington Post κατέδειξε τη διάχυτη απαισιοδοξία των Αμερικανών για το πολιτικό τους σύστημα και την αποξένωσή τους και από τους δύο διεκδικητές της προεδρίας. Το 55% των ψηφοφόρων πιστεύει ότι μια προεδρία Κλίντον θα ήταν επιβλαβής για την ευημερία της Αμερικής, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για μια προεδρία Τραμπ ανέρχεται στο 61%. Για πρώτη φορά, τουλάχιστον στη μεταπολεμική Αμερική, οι υποψήφιοι και των δύο μεγάλων κομμάτων απωθούν την πλειονότητα του κοινωνικού σώματος.

Δεν είναι να απορεί κανείς που ο Ντόναλντ Τραμπ προκαλεί αλλεργία σε μεγάλα τμήματα της αμερικανικής κοινωνίας -κυρίως γυναίκες, μαύρους, ισπανόφωνους- με τις ακραία αντιδραστικές θέσεις του σε σειρά θεμάτων. Αλλά και η Χίλαρι Κλίντον αδυνατεί να εμπνεύσει εμπιστοσύνη και συμπάθεια. Το σίριαλ με την προσωπική της ηλεκτρονική αλληλογραφία όταν ήταν υπουργός Εξωτερικών και ο θόρυβος για τα οικονομικά του Ιδρύματος Κλίντον είναι μόνο τα συμπτώματα, που διαμνύουν ότι η υποψήφια των Δημοκρατικών θεωρείται από μεγάλη μερίδα των Αμερικανών ως η επιτομή του «κατεστημένου» της Ουάσιγκτον» και των διαπλεκόμενων συμφερόντων.

Το πολιτικό κενό που αφήνει το δίπολο Κλίντον - Τραμπ προσπαθούν να καλύψουν οι δύο άλλοι υποψήφιοι που συμπληρώνουν την προεκλογική εικόνα: η «Πράσινη» Τζιλ Στάνι, η οποία επιχειρεί να σερφάρι πάνω στο ρεύμα που εξεφραζε μέχρι πρότινος ο αριστοτελής Δημοκρατικός υποψήφιος Μπέρνι Σάντερς (τώρα κάνει καμ-

Η Χίλαρι Κλίντον παραμένει αδιαφιλονίκητο φαβορί για τα γραφεία στοιχημάτων, ενώ προηγείται στις περισσότερες δημοσκοπήσεις.

πάνια στο πλευρό της Κλίντον), και ο πρώην Ρεπουμπλικανός κυβερνήτης Νέου Μεξικού, Γκάρι Τζόνσον. Ειδικά ο τελευταίος, που προβάλλει ριζοσπαστικά φιλελεύθερες θέσεις τόσο στην οικονομία όσο και σε κοινωνικά θέματα (κατάργηση του φόρου εισοδήματος, νομιμοποίηση της μαριχουάνας κ.ά.), φέρεται να συγκεντρώνει την υποστήριξη σημαντικού ποσοστού του εκλογικού σώματος, της τάξεως του 9%.

Σε αυτό το φόντο, με ενδιαφέρον αναμένονται οι τηλεοπτικές μονομαχίες μεταξύ των δύο κυριότερων υποψηφίων, η πρώτη εκ των οποίων θα λάβει χώρα στις 26 Σεπτεμβρίου. Μια πρώτη γεύση πήραμε το βράδυ της περασμένης Τετάρτης, όταν Κλίντον και Τραμπ «ανακρίθηκαν» διαδοχικά από δημοσιογράφο του NBC και στρα-

τωτικούς γύρω από τις θέσεις τους για τα ζητήματα εθνικής ασφαλείας. Στο ενδιαφέρον αυτό φόρουμ, η Χίλαρι Κλίντον προσπάθησε να ντινάξει από πάνω της το στίγμα που της άφησε η υποστήριξη στον πόλεμο του Ιράκ, διαβεβαιώνοντας ότι δεν θα στείλει Αμερικανούς στρατιώτες στη Μέση Ανατολή. Από την πλευρά του, ο Ντόναλντ Τραμπ επέμεινε στο θεαματικό άνοιγμα του προς τη Ρωσία και εξέφρασε εκ νέου την εκτίμησή του στον πρόεδρο Πούτιν, τονίζοντας ότι «τον υποστηρίζει το 82% του λαού του». Μια τοποθέτηση που του έχει στοιχίσει σωρεία επιθέσεων, οι οποίες, παραδόξως, δεν φαίνεται να τον κάμπτουν.

AFP, REUTERS

«Η τακτική... Κοντορεβιθούλη» από τον Ολάντ

Τα κρυφά σχέδιά του για την προεδρία

Τη βούλησή του να καταπολεμήσει την τρομοκρατία, χάρη στην ιδιότητά του ως αρχηγού των ενόπλων δυνάμεων, εξέθεσε ο πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ, σε σημαντική ομιλία που παραχώρησε την Πέμπτη σε συνέδριο με θέμα «Η δημοκρατία απέναντι στην τρομοκρατία» στο Παρίσι, με τους αναλυτές να χαρακτηρίζουν την ομιλία την πρώτη ξεκάθαρα προεκλογική του Φρανσουά Ολάντ.

Παρότι ο Γάλλος πρόεδρος παραμένει, μέχρι στιγμής, πεισματικά προσκολλημένος στο χρονοδιάγραμμα που ο ίδιος έθεσε και προβλέπει την επίσημη ανακοίνωση της υποψηφιότητάς του για τις εκλογές του 2017 να γίνει στις αρχές Δεκεμβρίου, η ομιλία της Πέμπτης αποτέλεσε ένα ακόμη βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Ουδέποτε εν ενεργεία πρόεδρος αρνήθηκε να διεκδικήσει δεύτερη θητεία, ενώ ο Φρανσουά Ολάντ έχει ήδη μοιραστεί τη φιλοδοξία του αυτή, μιλώντας στους δημοσιογράφους και συγγραφείς Αντονέν Αντρέ και Καρίμ Ρισουλί.

Ολα είναι τώρα θέμα δοσολογίας, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ζοφρούα Κλαβέλ, σε άρθρο του στη γαλλική ειδησιογραφική ιστοσελίδα Huffington Post.

Ακολουθώντας το παράδειγμα των προκατόχων του, ο Φρανσουά Ολάντ επιδιώκει να διατηρήσει για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα την προεδρία, πηγή σημαντικών προνομίων στην αντιπαράθεση με τους αντιπάλους του, όπως η διοίκηση των ενόπλων δυνάμεων, η απρόσκοπτη και χωρίς όρια πρόσβαση στα μέσα ενημέρωσης και στη διεθνή σκηνή.

«Μέχρι και τον Φρανσουά Ολάντ, όλοι οι απερχόμενοι πρόεδροι επέλεξαν τη διεξαγωγή επανεκλογής-αστραπή, με προεκλογική εκστρατεία μικρής διάρκειας. Παρά τις αρνητικές δημοσκοπήσεις, ο Νικολά Σαρκοζι ανακοίνωσε την πρόθεσή του να επανεκλεγεί στα μέσα Φεβρουαρίου 2012. Το 2002, ο Ζακ Σιράκ είχε επιλέξει την 11η Φεβρουαρίου για να ανακοινώσει την υποψηφιότητά του, απέναντι στον πρωθυπουργό «της συγκατοίκησης» Λιονέλ Ζοσπέν. Το 1981 και το 1988, ο Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν και ο Φρανσουά Μιτεράν είχαν διατηρήσει την αγωνία μέχρι και τον Μάρτιο», αναφέρει ο Ζοφρούα Κλαβέλ.

Μία ενδεχομένης βεβαιωμένη υποψηφιότητα του Φρανσουά Ολάντ θα έβαζε «τελεία» στην πενταετία της προεδρίας του, την ώρα που φλέγοντα ζητήματα, όπως η ανάκαμψη της

απασχόλησης, μένουν άλυτα.

Παρά τους κινδύνους της πρόωρης καθόδου στον προεκλογικό στίβο, όμως, η πολιτική αδυναμία του κ. Ολάντ, όπως αυτή αποκαλύπτεται σε όλες τις δημοσκοπήσεις, τον υποκρέωνει να αναλάβει δράση. Σε αντίθεση με τους προηγούμενους ενοίκους του Μεγάρου των Ηλυσίων, ο Φρανσουά Ολάντ δέχεται αμφισβήτηση ακόμη και από το εσωτερικό του κόμματός του, όπου πολλοί πρώην υπουργοί της κυβέρνησής του, από την Οικολόγο Σεσίλ Ντιφλό μέχρι και τον φιλελεύθερο Εμανουέλ Μακρόν, φιλοδοξούν να τον αντικαταστήσουν στην ηγεσία της Κεντροαριστεράς, κάτι που ουδέποτε χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν οι Μιτεράν, Σιράκ και Σαρκοζι.

Σε δημοσκόπηση της εταιρείας TNS Sofres-One Point στις αρχές της εβδομάδας, ο Φρανσουά Ολάντ εμφανίζεται

Σε αντίθεση με τους προηγούμενους ενοίκους του Μεγάρου Ηλυσίων, δέχεται αμφισβήτηση ακόμη και από το κόμμα του.

να πττάει, ανεξάρτητα από το ποιο θα είναι οι αντίπαλοί του στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών την άνοιξη του 2017.

Ο πρώην υπουργός Οικονομικών, Εμανουέλ Μακρόν, παρότι δεν περνάει ούτε και αυτός στον δεύτερο γύρο, ξεπερνά με άνεση τον αρχηγό του κράτους στα ποσοστά πρόθεσης ψήφου. Αυτό υπήρξε αρκετό για τους οπαδούς του κινήματος «Εμπρός!» του Μακρόν, οι οποίοι εμφανίζουν πλέον τον υποψήφιο τους ως τον μόνο ικανό να επαναφέρει την Αριστερά στην εξουσία το 2017.

Την «τακτική του Κοντορεβιθούλη» προκρίνει για τον Φρανσουά Ολάντ ο αρθρογράφος του γαλλικού Huffington Post, συστηνοντας στον πρόεδρο να αφήνει πίσω του ολόκληρη την 11η Φεβρουαρίου για να ανακοινώσει την υποψηφιότητά του, απέναντι στον πρωθυπουργό «της συγκατοίκησης» Λιονέλ Ζοσπέν. Το 1981 και το 1988, ο Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν και ο Φρανσουά Μιτεράν είχαν διατηρήσει την αγωνία μέχρι και τον Μάρτιο», αναφέρει ο Ζοφρούα Κλαβέλ.

Μία ενδεχομένης βεβαιωμένη υποψηφιότητα του Φρανσουά Ολάντ θα έβαζε «τελεία» στην πενταετία της προεδρίας του, την ώρα που φλέγοντα ζητήματα, όπως η ανάκαμψη της

AFP

Ο Μπαράκ Ομπάμα και οι ύβρεις του Ντουτέρτε

Ο ιδιόρρυθμος πρόεδρος των Φιλιππίνων και η απρεπής γλώσσα που χρησιμοποίησε

Της **CHRISTINE HAUSER**
THE NEW YORK TIMES

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Μπαράκ Ομπάμα, ματαίωσε την προγραμματισμένη συνάντηση με τον πρόεδρο των Φιλιππίνων Ροντρίγκο Ντουτέρτε, μετά τις απίστευτες ύβρεις που αυτός εκστόμισε εναντίον του Αμερικανού ηγέτη. Βέβαια, την επόμενη ημέρα ο Ντουτέρτε ανέφερε ότι μετανοεί που

«Προφανώς πρόκειται για έναν γραφικό άνθρωπο», τόνισε ο Ομπάμα. «Θέλω πάντα να είμαι βέβαιος ότι οι συναντήσεις μου είναι παραγωγικές».

οι ύβρεις που χρησιμοποίησε θεωρήθηκαν προσωπική επίθεση εναντίον του Ομπάμα, επιρριπώντας την ευθύνη για την επιλογή των λέξεων σε κάποιες «ερωτήσεις των δημοσιογράφων που προκάλεσαν ανησυχία και σύγχυση».

Ο Ντουτέρτε είχε προειδοποιήσει τον πρόεδρο Ομπάμα να μην του θέσει ερωτήματα για τις δολοφονίες που έγιναν στο πλαίσιο

Ο Αμερικανός πρόεδρος είχε προγραμματίσει να συναντήσει τον πρόεδρο Ντουτέρτε στο Λάος, αλλά ο Λευκός Οίκος ανακοίνωσε ότι η συνάντηση των δύο ανδρών ματαιώθηκε.

του πολέμου κατά των ναρκωτικών.

«Είμαι πρόεδρος ενός κυρίαρχου κράτους και εδώ και πολύ καιρό πάψαμε να είμαστε αποικία», τόνισε ο Ντουτέρτε στους δημοσιογράφους λίγο πριν αναχωρήσει για το Λάος, όπου μαζί με τον Αμερικανό πρόεδρο θα συμμετάσχει στη συνδιάσκεψη της Ενωσης Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας.

«Δεν έχω αφεντικό άλλο από τον λαό των Φιλιππίνων. Κανέναν, μα κανέναν» και προφανώς απευθυνόμενος στον πρόεδρο Ομπάμα συνέχισε λέγοντας: «Πρέπει να δείξεις σεβασμό. Μην θέτεις ερωτήματα», ενώ μιλώντας στη μητρική του γλώσσα προσέθεσε κάτι που θα μπορούσε να μεταφραστεί ως «σκύλας γιε! Θα σε βρῖσω στη συνδιάσκεψη».

Ο Ομπάμα θα είναι ο πρώτος Αμερικανός πρόεδρος που επισκέπτεται το Λάος, όπου θα μιλήσει σε ένα φόρουμ για νέους.

Κανονικά ο Αμερικανός πρόεδρος είχε προγραμματίσει να συναντήσει τον πρόεδρο Ντουτέρτε στο Λάος, αλλά ο Λευκός Οίκος ανακοίνωσε ότι η συνάντηση των δύο ανδρών ματαιώθηκε. «Προφανώς πρόκειται για έναν γραφικό άνθρωπο», τόνισε ο Ομπάμα τη Δευτέρα. «Θέλω πάντα να είμαι βέβαιος ότι οι συναντήσεις μου είναι παραγωγικές». Ο Ντουτέρτε αναγνώρισε την Τρίτη ότι η συνάντηση ματαιώθηκε και προσπάθησε να εμφανιστεί λιγότερο οξύς.

Η αλήθεια είναι πως η εικόνα του προέδρου των Φιλιππίνων έχει επανειλημμένως αμαυρωθεί από τη σκληρή και συχνά απρεπή γλώσσα που χρησιμοποιεί, κυρίως εναντίον των αντιπάλων του.

Σε μία περίπτωση αστειεύτηκε για τον βιασμό ενός Αυστραλού ιεραπόστολου στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας και έβρισε χυδαία τον Προκαθήμενο της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας Πάπα Φραγκίσκο και τη συνοδεία του επειδή προκάλεσαν κυκλοφοριακή συμφόρηση κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Ποντίφικα στις Φιλιππίνες το 2015.

Η μεγαλύτερη πυρηνική δοκιμή από τη Β. Κορέα

Την πέμπτη -και μέχρι στιγμής μεγαλύτερη- πυρηνική της δοκιμή πραγματοποίησε την Παρασκευή η Βόρεια Κορέα, που ανακοίνωσε ότι τελειοποίησε τη διαδικασία εξοπλισμού πυρηνικής κεφαλής σε βαλλιστικό πύραυλο.

Η έκρηξη, που συνέπεσε με την 68η επέτειο της ίδρυσης της Λαϊκής Δημοκρατίας, ήταν ισχυρότερη από εκείνη της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα, προκαλώντας την αντίδραση της Ουάσιγκτον, αλλά και του Πεκίνου. Για «σοβαρές συνέπειες» έκανε λόγο ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, ενώ η πρόεδρος της Νότιας Κορέας Παρκ

Γκέουν Χιέ δήλωσε ότι ο Κιμ Γιονγκ Ουν συμπεριφέρθηκε πάλι σαν «ριψοκίνδυνος μανιακός». Τη διαφωνία της με την πραγματοποίηση της πυρηνικής δοκιμής εξέφρασε και η Κίνα, με εκπρόσωπο του υπουργείου Εξωτερικών στο Πεκίνο να αναφέρει ότι η κυβέρνηση θα καταθέσει διάβημα διαμαρτυρίας στην πρεσβεία της Βόρειας Κορέας. Σε χθεσινό ανακοινωθέν, λίγο μετά τη δοκιμή, το κρατικό τηλεοπτικό δίκτυο της Βόρειας Κορέας ανέφερε ότι η Πιονγιάνγκ είναι πλέον ικανή να σμικρύνει πυρηνικές κεφαλές και να τις εγκαταστήσει σε πυραύλους μέσου βελνεκούς.

Το λυκόφως, η καγκελαρία και η Μέρκελ

Οι λεπτές ισορροπίες και το αβέβαιο μέλλον της καγκελαρίας, που βαρύνεται από την άνοδο των ακραίων στην εκλογική περιφέρειά της

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

«Θα τα καταφέρουμε». Ήταν η φράση που δεν επιώθηκε από τη Γερμανίδα καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ κατά την ομιλία της στη γερμανική Βουλή την περασμένη Τετάρτη. Οχι τυχαία. Η εμπειρική προσέγγιση των Γερμανών πολίτες φράση συνδέθηκε πέρυσι με την πολιτική της στο προσφυγικό ζήτημα και έγινε συνώνυμη της κουλτούρας υποδοχής των προσφύγων, την οποία επέβαλε η Μέρκελ. Φέτος όλοι προσπαθούν να την ξεχάσουν και να αποστασιοποιηθούν από αυτήν. Ακόμη και η ίδια η καγκελάρια.

Μπορεί στην ομιλία της να επέμεινε για την ορθότητα των περυσινών της επιλογών, η επωδός όμως ήταν «η Γερμανία θα παραμείνει Γερμανία με όλα όσα μας είναι αγαπημένα και ακριβά». Ήταν μια αποστροφή προς το κομμάτι του εκλογικού σώματος το οποίο «δεν έχει νόημα να καθυβρίζουμε», όπως χαρακτηριστικά είπε η Μέρκελ, επειδή κατευθύνεται προς την ξενοφοβική Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD).

Υπενθυμίζεται ότι την περασμένη Κυριακή το κόμμα κατάφερε να

Γκρίνια και ατμόσφαιρα πολέμου από στελέχη στη συντηρητική παράταξη για την πολιτική της.

«Η Γερμανία θα παραμείνει Γερμανία με όλα όσα μας είναι αγαπημένα και ακριβά», δήλωσε η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ κατά την ομιλία της στη γερμανική Βουλή. Γύρω από αυτήν -κυρίως για το προσφυγικό- συσπειρώθηκαν οι Σοσιαλδημοκράτες του αντικαγκελαρίου Ζίγκμαρ Γκάμπριελ.

αναδειχθεί δεύτερη μεγαλύτερη δύναμη στο τοπικό κοινοβούλιο του Μεκλεμβούργου-Δ. Πομερανίας, εκτοπιζοντας τους Χριστιανοδημοκράτες (CDU). Το κρατίδιο θεωρείται μάλλον περιθωριακής σημασίας, αφού είναι ένα από τα λιγότερο ανεπτυγμένα στη χώρα όσον αφορά την οικονομία, με ρυθμούς ανάπτυξης πολύ χαμηλότερους και ανεργία πολύ υψηλότερη από τον εθνικό μέσο όρο (9% έναντι 6%). Είναι όμως η εκλογική περιφέρεια της Μέρκελ και για αυτό η ήττα του CDU θεωρήθηκε εξόχως συμβολική.

Στο μεταξύ, εκπροσώπηση αναμένεται να αποκτήσει η AfD την επόμενη Κυριακή και στο τοπικό κοινοβούλιο του Βερολίνου, το δέκατο κατά σειρά σε ολόκληρη τη χώρα.

Αλλωστε στις προηγούμενες ομοσπονδιακές εκλογές δεν ξητέρασε το εκλογικό όριο του 5% για μερικές χιλιάδες ψήφους, στόχο, τον οποίο θεωρείται περίπου βέβαιο ότι θα πετύχει το φθινόπωρο του 2017.

Η εγκαθίδρυση ενός σχηματισμού στα δεξιά του CDU έχει αρρυθμώσει, εκτός από το κόμμα της Μέρκελ, τους Βαυαρούς Χριστιανοκοινωνιστές (CSU) που παραδοσιακά εξέφραζαν τα συντηρητικότερα ακροατήρια στη Γερμανία. Ο επικεφαλής του CSU, Χορστ Ζεεκόφερ, ήταν από το 2015 ο πλέον προβλεπόμενος πολέμιος της πολιτικής Μέρκελ στο προσφυγικό, και μετά τα πρόσφατα εκλογικά αποτελέσματα στις τοπικές εκλογές αισθάνεται δικαιωμένος.

Σε βαθμό που μοιάζει έτοιμος να θέσει ξεχωριστή υποψηφιότητα για την καγκελαρία, σε μια σαφή ρήξη με την καγκελάρια. «Οποιοι διολισθαίνει συνέχεια προς τα αριστερά αφήνει χώρο στα δεξιά του», δήλωσε ο Βαυαρός υπουργός Οικονομικών, Μάρκος Ζέντερ, και στον πυρήνα αυτής της θέωρησης βρίσκεται η πάγια θέση του ιερού τέρατος των Χριστιανοκοινωνιστών, Φραντς Γιόζεφ Στράους, ότι «δεξιά της Ενωσης δεν πρέπει να υπάρχει άλλο δημοκρατικό νομιμοποιημένο κόμμα». Είμαστε ανεξάρτητο άλλο δημοκρατικό νομιμοποιημένο κόμμα, δεν πρόκειται να κάνουμε ό,τι μας υπαγορεύει το CDU, διαμνύει με κάθε τρόπο το βαυαρικό αδελφό κόμμα.

Είτε πρόκειται για προσωπική φιλοδοξία του Ζεεκόφερ είτε για

ιδεολογική αντιπαράθεση, ο εμφύλιος στη συντηρητική παράταξη δεν απειλεί ακόμη ευθέως τη Μέρκελ. Η αρχηγική της εμφάνιση την Τετάρτη επιβεβαίωσε την υποψία πολλών ότι μάλλον θα διεκδικήσει μια τέταρτη θητεία και ότι το «λυκόφως» της που τόσο αναλυτές πρόβλεψαν αργεί ακόμη.

Ενδεικτική ήταν επίσης η συσπείρωση των Σοσιαλδημοκρατών γύρω της, που απέδειξε ότι στο προσφυγικό ζήτημα δεν υπάρχει τελικά περιθώριο για σοβαρές διαφοροποιήσεις, παρά τις πρόσφατες προεπιθέσεις του Σοσιαλδημοκρατικού αντικαγκελαρίου Ζίγκμαρ Γκάμπριελ να ασκήσει εκ δεξιών κριτική στην προϊστορία του.

Αυτό πρόκειται για προβληματική τα μεγάλα κόμματα στη Γερμανία

είναι η δυνατότητα που έδειξε στο Μεκλεμβούργο η Εναλλακτική να κινητοποιήσει απάθει ψηφοφόρους που δεν είχαν μεταβεί στις κάλπες σε προηγούμενες αναμετρήσεις, να τους σπρώξει από τον καναπέ τους και να τους οδηγήσει σε αυτήν την -αντικοινοβουλευτική ουσιαστικά- επιλογή ψηφοδελτίου.

Η τάση αυτή αποστασιοποίησε από τα συστημικά κόμματα θα μπορούσε να γενικευτεί, προειδοποιούν εκλογολόγοι που μελετούν τις τάσεις στο γερμανικό εκλογικό σώμα. Και στο Βερολίνο, όπου διεξάγονται εκλογές την επόμενη Κυριακή, η AfD είναι μαζί με το κόμμα της Αριστεράς (Die Linke) το μοναδικό κόμμα που εμφανίζεται στις δημοσκοπήσεις να αυξάνει σημαντικά την επιρροή του.

Τα «φραντάσματα» επιστρέφουν

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΞΗ**

Η φαινομενικά παράδοξη εκλογική εκτίναξη ενός ξενοφοβικού κόμματος σε μια γερμανική επαρχία χωρίς ξένους είναι ένδειξη πολύ έντονων κοινωνικών διεργασιών στην ισχυρότερη χώρα της Ευρώπης. Δεν χρειάζεται να ανατρέξει κανείς στο εθνικοσοσιαλιστικό παρελθόν, όπως έκανε ο καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο του Μάιντς, Γιούργκεν Φάλτερ, ο οποίος επισήμανε ότι και τη δεκαετία του 1930 το μίσος προς τους Εβραίους ήταν εντονότερο σε περιοχές στις οποίες ζούσαν λιγότεροι Εβραίοι. Περιττεύει να αναφερθούν τα φραντάσματα του ναζισμού, καθώς η σημερινή συγκυρία προσφέρει επαρκείς εξηγήσεις.

Μια πρώτη απόπειρα ερμηνείας από τον επικεφαλής του πολιτικού ρεπορτάζ του περιοδικού Spiegel, Ρόλαντ Νέλες, αναφέρεται σε κάποια προβληματικά χαρακτηριστικά της γερμανικής κοινωνίας. «Έχουμε στη Γερμανία ένα ποσοστό ρατσιστών. Με την προσφυγική κρίση, δείχνουν το πρόσωπό τους και ψηφίζουν AfD», υποστήριξε ο Νέλες.

Υπάρχουν όμως και δυναμικές παράμετροι που επηρεάζουν το πολιτικό αυτό φαινόμενο. «Η προσφυγική πολιτική είναι μόνο η βαλβίδα εκτόνωσης. Το πρόβλημα είναι πολύ βαθύτερο, υποκρύπτει μια κριτική κατά του συστήματος», είχε υποστηρίξει μετά τις πρώτες εκλογικές επιτυχίες της AfD ο Βαυαρός πρωθυπουργός Χορστ

Ζεεκόφερ (εν συνεχεία ο Ζεεκόφερ αντέγραψε τα πολιτικά πυροτεχνήματα της AfD, ελπίζοντας πιθανώς να φέρει τα απολωλότερα πρόβλα εντός του συστήματος, αλλά καταλήγοντας να υποκρίνεται ακόμη περισσότερο τα θεμέλιά του).

Το μέγεθος της δυσπιστίας προς οτιδήποτε προέρχεται από επίση-

«Το προσφυγικό είναι η βαλβίδα εκτόνωσης. Το πρόβλημα υποκρύπτει μια κριτική κατά του συστήματος».

μα κείλη έγινε σαφές σε τηλεοπτικό ρεπορτάζ μεταξύ των συγκεντρωμένων σε προεκλογική εκδήλωση στο Μεκλεμβούργο, στο κρατίδιο που χάρισε 20,8% στην AfD την περασμένη εβδομάδα. Οι συγκεντρωμένοι θεωρούσαν ότι οι αριθμοί των προσφύγων ήταν πολύ υψηλότεροι από τους πραγματικούς, ενώ όταν πληροφορούνταν τα επίσημα στοιχεία, τα απέρριπταν ως «στατιστικά ψέματα». Στα τέλη του 2015 οι γερμανικές αρχές όντως είχαν χάσει το μέτρο όσον κατέφθαναν με το προσφυγικό καραβάνι, όμως ο περιορισμός των ροών αποκατέστησε πολύ γρήγορα την τάξη. Η δυσπιστία, ωστόσο, έμεινε - ίσως γιατί το αίσθημα απώλειας του ελέγχου έχει πολύ βαθύτερες ρίζες.

Σε αντίθεση με τις πρώτες με-

ταπολεμικές δεκαετίες, όταν υπήρχε η διαδεδομένη αισιοδοξία ότι το γερμανικό οικονομικό θαύμα ωφελεί τους πάντες, η οικονομική ευρωστία των τελευταίων ετών έχει πατήσει «επί πτωμάτων», αποκλείοντας σημαντικά κομμάτια επισφαλώς εργαζόμενων και ανθρώπων που ζουν με το έλεος των κοινωνικών παροχών.

Δεν πρόκειται εκπλήξη το γεγονός ότι τα στρώματα αυτά στρέφονται τώρα προς την AfD, η οποία απειλεί να γίνει το νέο κόμμα της εργατικής τάξης. Όμως ότι στο ζεστό καταφύγιο του εθνικισμού, στη ρητορική για τη «κλιόχρονο Γερμανία» και στην απόρριψη της δημοκρατικής πολιτικής, κατέφυγε και τμήμα της γερμανικής μεσοκλάσης τάξης, που έως τώρα θεωρούνταν άγκυρα της σταθερότητας.

Η AfD, όπως και η Μαρίν Λεπέν και ο Ντόναλντ Τραμπ, πατάει στην ανάγκη αναδιπλώσεως σε οικεία εθνικά σχήματα, μπροστά στις όλο και πιο άγριες δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Το αίσθημα ότι οι ελίτ αποφασίζουν χωρίς τους πολίτες αφορά τις επιλογές της γερμανικής κυβέρνησης όχι μόνο στο προσφυγικό αλλά και σε κεντρικά οικονομικά ζητήματα. Ένας τρόπος να καταπολεμηθεί η άνοδος της AfD είναι να ασχοληθεί η γερμανική κυβέρνηση με τα προβλήματα αυτά - και, αντιστρόφως, ένας τρόπος να αποφευχθεί η ουσιαστική συζήτηση για το οικονομικό υπόβαθρο της συσσωρευμένων οργής είναι να αποδίδεται αυτή αποκλειστικά στον «ενυπάρχοντα ρατσισμό».

«Υπομονή μέχρι τον Δεκέμβριο»

Η μαζική εισροή μεταναστών από τη Συρία προς τη Γερμανία μπορεί να έχει περιοριστεί σοβαρά, ωστόσο η επιρροή της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD) δεν μοιάζει να φθίνει, έγραψε σε πρόσφατο άρθρο του στους Financial Times ο αναπληρωτής διευθυντής της γερμανικής εφημερίδας Bild, Νικόλας Μπλόμε, θέτοντας την καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ ενώπιον του διλήμματος να αντιμετωπίσει το ξενοφοβικό κόμμα.

Το κρατίδιο του Μεκλεμβούργου-Δ. Πομερανίας είναι τόσο ψυχοκαί απομονωμένο, ώστε ο Οτοφον Μπίσμαρκ έλεγε ότι αν έρθει η συντέλεια του κόσμου, θα μετακομίσει εκεί γιατί η Αποκάλυψη θα χρειαστεί άλλο μισόν αιώνα για να φτάσει.

Ωστόσο, οι εκλογές στο συγκεκριμένο κρατίδιο αποδείχθηκαν σημείο καμπής για την πολιτική της Μέρκελ, ειδικά απέναντι στην AfD. Κατά τον Μπλόμε, η δυσκολία έγκειται στο ότι πολλοί από τους συνθήκες κανόνες που έχουν εφαρμογή στη γερμανική πολιτική σκηνή δεν μοιάζει να ισχύουν γι' αυτό το κόμμα.

Συνήθως, π.χ., οι ψηφοφόροι αδιαφορούν για κόμμα των οποίων οι ηγέτες μαλώνουν μεταξύ τους. Και όμως στην περίπτωση της AfD, οι δημόσιες αντιπαραθέσεις μεταξύ των ηγετών του φαίνεται πως δεν ενοχλούν το εκλογικό σώμα. Επιπλέον, οι ψηφοφόροι παραδοσιακά εγκαταλείπουν τα αντισυστημικά κόμματα μόλις επιλυθεί ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή σταματήσει να βρίσκεται

στην κορυφή της πολιτικής ατζέντας. Αυτό συνέβη στις αρχές του καλοκαιριού του 2015, όταν επιλύθηκε η κρίση της Ευρωζώνης, για τη Γερμανία (AfD) δεν μοιάζει να φθίνει, έγραψε σε πρόσφατο άρθρο του στους Financial Times ο αναπληρωτής διευθυντής της γερμανικής εφημερίδας Bild, Νικόλας Μπλόμε, θέτοντας την καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ ενώπιον του διλήμματος να αντιμετωπίσει το ξενοφοβικό κόμμα.

Η ενσωμάτωση της AfD θα μπορούσε να είναι η λύση για την αντιμετώπιση του λαϊκιστικού κινήματος.

κακό νέο για τη Μέρκελ. Το στυλ της είναι περισσότερο ρεαλιστικό παρά συναισθηματικό ή χαρισματικό. Αυτά όμως που πυροδοτούν την άνοδο της AfD είναι το θύμα και ο φόβος, και η καγκελάρια μοιάζει να μην έχει απαντήσεις σε όλα αυτά. Παρ' όλα αυτά δεν θα υποχωρήσει. Την περασμένη εβδομάδα, επιβεβαίωσε την προσφυγική πολιτική της. «Δεν μετανιώνω για κάτι», είπε σε συνέντευξη της στην Bild. Μετά την τρίτη θέση των Χριστιανοδημοκρατών στο Μεκλεμβούργο, στέλεχη του κόμματός της αναρωτιούνται αν μπορούν ακόμη να κερδίσουν εκλογές με τη Μέρκελ επικεφαλής.

Ταυτόχρονα όμως, επιτείνοντας την αίσθηση του αδιεξόδου, δεν υπάρχει κάποια προφανής ή πι-

Οι σκληροί Βαυαροί

Η άνοδος της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD) εξώθησε τους Βαυαρούς Χριστιανοκοινωνιστές (CSU) να πλειοδοτήσουν σε σκληρότητα στο προσφυγικό ζήτημα, προτείνοντας πλαφόν 200.000 στον ετήσιο αριθμό υποδοχής προσφύγων, απαγόρευση της μπουργκας, κατάργηση της διπλής υπηκοότητας αλλά και προτεραιότητα φιλοξενίας χριστιανών προσφύγων. Η αντίδραση ήταν άμεση και τα κόμματα της αντιπολίτευσης μαζί με τους συγκυβερνώντες Σοσιαλδημοκράτες (SPD) έκαναν λόγο για παρωχημένες πολιτικές. «Ο ηγέτης του CSU Χορστ Ζεεκόφερ θέλει προφανώς να μετατρέψει το κόμμα του σε βαυαρικό αδερφάκι της Εναλλακτικής», σχολίασε πικρόχολα η επικεφαλής των Πρασίνων Σιμόνε Πέτερ, ενώ άλλοι ομοϊδεάτες της επισήμαναν ότι όλες οι προτάσεις των Χριστιανοκοινωνιστών είναι αντισυνταγματικές. Την ίδια άποψη έχουν, εκτός από τους Πρασίνους, Σοσιαλδημοκράτες και στελέχη του Die Linke.

Αριστεροί πολιτικοί κατηγορούν το CSU πως έχει γίνει κέκτητο της ξενοφοβικής AfD και βάζει...αντίγραφο του προγράμματος της Εναλλακτικής στο υποσυγκριτικό συμβούλιο. Επιπλέον, κατήγγειλαν τους Βαυαρούς ότι είναι ρατσιστικό να κάνουν διολίσθηση ανθρώπων με βάση τη θρησκευτική και πολιτισμική τους καταγωγή. Στο πλαίσιο των προσαρμογών εξεμμενισμού των Βαυαρικών συμμάχων της, η Άγκελα Μέρκελ δεν αποκλείεται να δεχθεί σήμερα να συζητήσει τις προτάσεις του CSU, στο πλαίσιο συνάντησης των ηγετών των τριών κομμάτων που συμμετέχουν στον κυβερνητικό συνασπισμό.

ASSOCIATED PRESS

KSPORTS

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Χρησιμοποιεί την επιρροή της η Κύπρος

Την Τετάρτη η UEFA εκλέγει νέο πρόεδρο, με τον Αλεξάντερ Σέφερν να στηρίζεται με έργα από την ισχυρή παρασκηνιακή ΚΟΠ

Του **ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥΣ**

Την Τετάρτη 14 Σεπτεμβρίου κλείνει ο κύκλος του Μισέλ Πλατινί στην προεδρία της UEFA, αφού στο έκτακτο κογκρέσο της ευρωπαϊκής ομοσπονδίας ποδοσφαίρου που θα γίνει στην Αθήνα, θα εκλεγεί νέος πρόεδρος, που θα εξαντλήσει το υπόλοιπο της θητείας του τιμωρημένου από τον περασμένο Οκτώβριο Γάλλο, μια θητεία που κανονικά ολοκληρωνόταν τον Μάρτιο του 2019. Φαβορί για την εκλογή είναι ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου της Σλοβενίας, ο 49χρονος Αλεξάντερ Σέφερν, ο οποίος έχει αντίπαλο τον Ολλανδό Μάικλ φαν Πραγκ. Από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές του Σλοβένου είναι η Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, η οποία αξιοποιώντας τη –δυσανάλογη με το μ-

λανδία, μεταξύ άλλων. Επίσης, τον Ιούνιο οι τέσσερις σκανδιναβικές χώρες, Δανία, Σουηδία, Φινλανδία και Νορβηγία, σε κοινή τους επιστολή χαιρέτησαν την υποψηφιότητα Σέφερν. Οι τέσσερις –αξίζει να αναφερθεί– ετοιμάζουν τετραπλή συνυποψηφιότητα για το Euro 2024, με τον Φαν Πραγκ να κατηγορεί τον Σλοβένο ότι θα προωθήσει την υποψηφιότητά τους. Ο τελευταίος απάντησε ότι είναι η εκτελεστική που αποφασίζει τις διοργανώτριες και όχι ο πρόεδρος.

Από την άλλη, τον 68χρονο Ολλανδό (που δεν θα δικαιούται να διεκδικήσει ακολούθως δεύτερη θητεία, αν εκλεγεί, αφού η UEFA έχει όριο τα 70 έτη για τους υποψηφίους) στηρίζει η Αγγλία και οι χώρες της δικής της επιρροής, όπως είναι για παράδειγμα το Γιβραλτάρ. Η Ολλανδία ψηφίζει –ασφαλώς– Φαν Πραγκ, ενώ μυστήριο αποτελεί η Ισπανία, μετά την απόσυρση της υποψηφιότητας του Βιγιάρ. Αρκετές είναι οι αναποφάσιστες χώρες, με την «Κ» να μαθαίνει πως η ΚΟΠ εργάζεται για να πειστούν να ψηφίσουν υπέρ του Σέφερν, όπως έγινε πρόσφατα όταν συναντήθηκαν οι Κύπριοι με τους Βέλγους ποδοσφαιρικούς αξιωματούχους, πριν από τον αγώνα για τα προκριματικά του Μουντιάλ.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», με βάση τις μέχρι σήμερα εκτιμήσεις, αναμένεται πως στη χειρότερη περίπτωση ο Σέφερν θα λάβει 30 ψήφους, ενώ οι προβλέψεις λένε πως ίσως κυμανθεί γύρω στις 35 ψήφους, τη στιγμή που χρειάζεται 28 για να εκλεγεί. Η καθεμία από τα 55

Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», με βάση τις μέχρι σήμερα εκτιμήσεις, αναμένεται πως στη χειρότερη περίπτωση ο Αλεξάντερ Σέφερν (αριστερά) θα λάβει 30 ψήφους, ενώ οι προβλέψεις λένε πως ίσως κυμανθεί γύρω στις 35 ψήφους, τη στιγμή που χρειάζεται 28 για να εκλεγεί. Ο αντίπαλος του είναι ο Ολλανδός Μάικλ φαν Πραγκ (δεξιά).

χώρες-μέλη της UEFA (ανάμεσά τους οι «νέοι» Κόσοβο και Γιβραλτάρ) έχει από μία ψήφο, με τον άνθρωπο που θα εκλεγεί πρόεδρος της UEFA να αναλαμβάνει την προεδρία μια πανοσιχρής ομοσπονδίας ποδοσφαίρου, που χειρίζεται δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ παράλληλα λαμβάνει αυτόματα τη θέση αντιπροέδρου στη FIFA.

Ο 7ος πρόεδρος

Ο Αλεξάντερ Σέφερν ή ο Μάικλ Φαν Πραγκ θα γίνει ο 7ος πρόεδρος της UEFA, από το 1954. Ο Δανός Έμπε Σουάρτζ ήταν πρόεδρος από το 1954 μέχρι το 1962. Ο Ελβετός Γκούσταβ Βίντερκερ από το 1962 μέχρι το 1972. Ο Ιταλός Αρτέμιο Φράνκι από το 1973 μέχρι το 1983. Ο Γάλλος Ζακ Ζορζ από το 1983 μέχρι το 1990. Ο Σουηδός Λέναρτ Γιόχανσον από

το 1990 μέχρι το 2007 και ο Μισέλ Πλατινί από το 2007 μέχρι το 2015. Ενδιάμεσα, μεταξύ 1972 και 1973 προσωρινός πρόεδρος διετέλεσε ο Ούγγρος Σάντορ Μπαρκς (μετά τον θάνατο του Βίντερκερ), ενώ από τον Οκτώβριο του 2015 μέχρι σήμερα, την UEFA ηγείται προσωρινά ο Άνγκελ Μαρία Βιγιάρ (σε αντικατάσταση του τιμωρημένου Πλατινί).

Ο 66χρονος Βάσκος, πρόεδρος της ισπανικής ομοσπονδίας από το 1988, ήταν αρχικά ο τρίτος υποψήφιος για την προεδρία της UEFA, όμως αποσύρθηκε την περασμένη εβδομάδα. Ο Άνγκελ Μαρία Βιγιάρ εξήγησε ότι προκώπησε στην απόσυρση αυτή, επειδή ήθελε να συγκεντρωθεί στη δουλειά του στην ισπανική ομοσπονδία και στην πιθανή επανεκλογή του. Όμως όπως μαθαίνει η «Κ» φάνηκε ότι θα έπαιρνε

την 3η θέση στις εκλογές της UEFA, με λίγους μάλιστα ψήφους, έτσι για να αποφύγει τον διασυρμό, προτίμησε να αποσυρθεί.

Κόντρα των δύο

Με τις μέρες μέχρι τις εκλογές να λιγοστεύουν, οι Σέφερν και Φαν Πραγκ κόντραρονται ιδιαίτερα σκληρά. Πρόσφατα ο Φαν Πραγκ κατηγορήσε τον Σλοβένο ότι υποστηρίζει από τον πρόεδρο της FIFA, Τζιάνι Ινφαντίνο, ο οποίος από την πλευρά του αποτελούσε το δεξί χέρι του Πλατινί όταν ήταν στην UEFA. «Χρειαζόμαστε έναν ειλικρινή ποδοσφαιρικό ηγέτη. Όχι πολιτικούς, 'πεινασμένους' για εξουσία. Κάποιον που να του εμπιστευτεί το ποδόσφαιρο», έγραψε στο Twitter ο Φαν Πραγκ. Ο Σέφερν, από την πλευρά του, απάντησε ότι ο ίδιος φροντίζει

να επικοινωνεί και με τις 55 ομοσπονδίες και να ψάχνει λύσεις για τα προβλήματά τους και όχι να παίζει επικοινωνιακά παιχνίδια στα social media 'φτιάχνοντας' ιστορίες.

Η κόντρα Σέφερν-Φαν Πραγκ μεταφέρθηκε και στην κυπριακή επικαιρότητα την περασμένη εβδομάδα. Η ανακοίνωση-απάντηση της ΚΟΠ προς την Guardian προσεγγίστηκε εμφανειακά από την εδώ κάλυψη της επικαιρότητας, όμως πίσω της κρύβονταν ξεκάθαρες «σιπόντες» από την Ομοσπονδία. Συγκεκριμένα, όπως αποκάλυψε η «Κ» στην ηλεκτρονική της έκδοση πριν από μερικές μέρες, στην ΚΟΠ θεωρούν πως το δημοσίευμα της αγγλικής εφημερίδας αποτελεί κομμάτι της προεκλογικής προσπάθειας να φανερίσει ότι ο Σέφερν υποστηρίζεται από «διεφθαρμένους».

Ο ρόλος της ΚΟΠ

Στην Αθήνα την ερχόμενη εβδομάδα θα βρίσκονται οι Κωστάκης Κουτσοκούμνης, Γιώργος Κούμας και Φοίβος Βάκινς, οι οποίοι θα εκπροσωπήσουν την ΚΟΠ στο κογκρέσο της UEFA. Η κυπριακή ομοσπονδία ήταν μία από τις πρώτες που τάχθηκαν δημόσια υπέρ του Σέφερν, ενώ ακολούθησε η ΚΟΠ μέσω της μεγάλης επιρροής που έχει στο χώρο του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου, εργάστηκε για την εκλογή του Σλοβένου. Ο Σέφερν θεωρείται «καθαρό» πρόσωπο, αφού δεν μετείχε ποτέ στην εκτελεστική της UEFA και της FIFA, σε αντίθεση με τον Φαν Πραγκ που είναι μέλος των συγκεκριμένων ισχυρών επιτροπών εδώ και πολλά χρόνια.

Η εκλογή του Σέφερν αναμένεται να βοηθήσει τις μικρές ομοσπονδίες, αφού και ο ίδιος προέρχεται από μια μικρομεσαία χώρα και γνωρίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Στον ίδιο βαθμό που βοήθησε και ο Μισέλ Πλατινί, αν και Γάλλος, ο οποίος με την εκλογή του, είχε εξασφαλίσει (π.χ. με το Champions route στα προκριματικά) περισσότερα έσοδα για τους μικρούς.

Έχοντας στηρίζει πέρυσι Ινφαντίνο και παλαιότερα Πλατινί και μάλιστα με πράξεις, η ΚΟΠ αποκομίζει κέρδος μέσα από τις συγκεκριμένες συμμαχίες, κάτι που προσδοκεί να γίνει και με τον Σέφερν. Το κέρδος αφορά περισσότερο την προώθηση των Κυπρίων σε θέσεις-κλειδιά στην UEFA και αύξηση της επιρροής της χώρας μας στα κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Πρωώθηση των Κυπρίων σε θέσεις-κλειδιά στα κέντρα λήψεως αποφάσεων και αύξηση της επιρροής της, είναι το κέρδος που επιδιώκει η ΚΟΠ από τη στήριξη Σέφερν.

κρό μέγεθος της –μεγάλη της επιρροή, κάνει και προεκλογικά καμπάνια υπέρ του.

Φαβορί ο Σέφερν

Τον Σέφερν στηρίζει ο όμιλος επιρροής των βαλκανικών και ανατολικών χωρών, όπου μετέχει η Κύπρος αλλά και η Ελλάδα και αποτελείται από δεκατρείς χώρες. Ο Όμιλος αυτός συναντήθηκε τρεις φορές τους τελευταίους μήνες, σε Ποντοκώριτσα, Βελιγράδι και Κωνσταντινούπολη. Αν και δεκατρείς οι ψήφοι, δεν αποκλείεται λίγες από τις χώρες του συγκεκριμένου «Ομίλου» να αλλάξουν στρατόπεδο και να ψηφίσουν Φαν Πραγκ, αφού δεν είναι συμπαγής όμιλος. Στο πλευρό του Σέφερν τάχθηκαν επίσης μεγάλες χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία, αλλά και οι Ρωσία και Τουρκία που βρίσκονται στον Όμιλο που αναφέραμε πιο πάνω. Τον Σλοβένο υποστηρίζει επίσης η Πολωνία και η Ιρ-

Οι αλλαγές στο Champions League

Η απόφαση για τις επικείμενες αλλαγές στο Champions League, με τις τρίτες και τέταρτες των μεγάλων πρωταθλημάτων να παίρνουν πλέον απευθείας θέση στους Ομίλους, κάτι που θα σημαίνει λιγότερες θέσεις για τις μικρότερες χώρες, πάρθηκε από την εκτελεστική επιτροπή και δεν έχει να κάνει με το ποιος είναι ή θα είναι πρόεδρος της UEFA. Όπως μαθαίνει η «Κ», η απόφαση είναι οριστική και δεν παίζει ρόλο αν θα εκλεγεί ο Φαν Πραγκ ή ο Σέφερν. Πάντως, πρέπει να τονιστεί ότι η συγκεκριμένη αλλαγή αποτελεί συμβιβασμό μεταξύ των μικρών και των μεγάλων, σε μία περίοδο που ακόμη και αυτή η ενόπια του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου κινδύνευε, στα πρότυπα της διάσπασης της FIBA. Οι μεγάλες χώρες πήραν εν τέλει επιπλέον θέσεις στους ομίλους και περισσότερα χρήματα, όμως την ίδια στιγμή, οι μικροί δεν έχασαν πολλές θέσεις στα προκριματικά, με την οδό των πρωταθλητών (Champions Route) να παραμένει έστω με μία θέση λιγότερη. Έτσι κι αλλιώς, είναι οι μεγάλες χώρες που φέρνουν τα περισσότερα χρήματα στα ταμεία της UEFA, αν και οι μικροί επιδιώκουν ανάμεσα στις αλλαγές που προωθούνται, να πάρουν ακόμη περισσότερη από την πύλα των χρημάτων που διαχειρίζεται η UEFA.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Αγγλία - Πρέμιερ Λιγκ

Σουόνσι	Ισπανία	Τσέλι
5,00	4,00	1,66

bet365.com
ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΓΙΑ ΣΟΒΑΡΟΥΣ ΠΑΙΚΤΕΣ

BONUS
εγγραφής
€100

ΑΠΟΨΗ

Έχει δικιο η ΚΟΠ. Αλλά...

Του **ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥΣ**

Έχει δικιο η ΚΟΠ! Ναι, η Guardian όντως σέρβριε ξαναζεσταμένο φαγητό. Ναι, το κείμενό της στηρίχτηκε σε γεγονότα που έγιναν πριν από περισσότερα από δύο χρόνια. Είναι επίσης σωστή εκεί που λέει ότι όλα όσα έγιναν δεν στοιχειοθετήθηκαν και πως είναι ανύπαρκτη (σ.σ. βάση αυτής της μη στοιχειοθέτησης) η «τρομοκρατική οργάνωση». Ίσως να ισχύει και αυτό που πιστεύουν στην ΚΟΠ, πως όλα αυτά έγιναν για να δημι-

ουργηθούν –από τους Άγγλους, που είναι αντίπαλοι στις εκλογές της UEFA του Αλεξάντερ Σέφερν– εντυπώσεις και να πληγεί το κυπριακό ποδόσφαιρο (που στηρίζει έντονα τον Σλοβένο), παρουσιάζοντάς το ως απόλυτα διεφθαρμένο, ενισχύοντας έτσι ακόμη λίγο τον Ολλανδό Μάικλ Φαν Πραγκ. Φτάνουμε τώρα στην ουσία. Η ΚΟΠ είπε πως «κανείς δεν κρύβεται πίσω από το δάχτυλό του και ουδείς μπορεί να αρνηθεί τα προβλήματα που

υπάρχουν». Πολύ σωστά. Είναι πολλά τα προβλήματα, σε τέτοιο βαθμό που προκαλούν μεγάλες πληγές στο αγαπημένο άθλημα των Κυπρίων, λέμε εμείς. Η ΚΟΠ λέει επίσης πως «η διαφύλαξη της αξιοπιστίας του ποδοσφαίρου μας αποτελεί βασική προτεραιότητά της». Αλίμονο αν αυτό δεν ισχυε. Και κλείνει, λέγοντας πως κάνει ενέργειες για να διορθώσει το πρόβλημα, όπως τα πρόσφατα μέτρα με βαριές ποινές σε σχέση

με τους φακέλους UEFA. Αρθρογράφος πρόσφατα ότι το συγκεκριμένο μέτρο ήταν ένα βήμα μπρος τα εμπρός.

Όμως. Η πραγματικότητα είναι πως το πρόβλημα είναι αληθινά τεράστιο. Και δεν γίνονται ακόμη αρκετά για διόρθωσή του. Ο κόσμος έχει γυρίσει την πλάτη στο ποδόσφαιρο, η γενική εντύπωση που υπάρχει είναι πως σημαντικό κομμάτι απ' αυτά που βλέπουμε στα γήπεδα είναι προσηυνονημένα. Και λαν-

θασμένη να είναι αυτή η αντίληψη του κόσμου, πάλι υπάρχει αυτή η ατιμωμένη γύρω από το σπορ. Δεν υπάρχει μαγικός τρόπος να λυθούν όλα τα προβλήματα. Υπάρχει μόνο ειλικρινής πρόθεση να διορθωθούν, που απαιτεί προσήλωτο στον στόχο, οργάνωση και ειλικρίνεια. Προς το παρόν αυτά δεν τα διακρίνουμε. Αν η ΚΟΠ έχει ως βασική προτεραιότητα τη διαφύλαξη της αξιοπιστίας, τότε έχει πραγματικά πολύ δουλειά να κάνει.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

Χορηγός
Μεταδόσεων

Πρωτάθλημα CΥΤΑ

Κυριακή 11/09/2016

ΑΡΗΣ - ΑΝΟΡΘΩΣΗ

20:00 **cytavision SPORTS 1**

ΑΕΖ ΖΑΚΑΚΙΟΥ - ΑΠΟΛΛΩΝ

18:00 **cytavision SPORTS 2**

Δωρεάν εγκατάσταση μέχρι 31 Οκτωβρίου.

cytavision

Μάχη προπονητών στο Τσάμπιονς Λιγκ

Επιστρέφει ο Κάρλο Αντσελότι στον πάγκο της Μπάγερν, αλλά θα απουσιάζει ο Ζοζέ Μουρίνιο

Τικιαν για πρώτη φορά μετά δύο δεκαετίες το σεντόνι του Τσάμπιονς Λιγκ δεν θα κουνιθεί σε ελληνικό γήπεδο φέτος; Η διοργάνωση των αστέρων επιστρέφει με τεράστιο ενδιαφέρον για τους λάτρεις του ποιοτικού ποδοσφαίρου με σπουδαίους αγώνες από την πρώτη κιόλας αγωνιστική της φάσης των ομίλων, δηλαδή την ερχόμενη Τρίτη και την Τετάρτη.

Με εννέα πρώην νικητές του τροπαιού, περιλαμβανομένης της κατόχου και πολυνίκου Ρεάλ Μαδρίτης, το φετινό Τσάμπιονς Λιγκ ξεχωρίζει όχι μόνο για την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα των 32 διεκδικητών του, αλλά και για... το ανάκατομα της τράπουλας που προέκυψε από τις μετακινήσεις κυρίως των προπονητών

Ο θριαμβευτής του Γιουρόπα με τη Σεβίλλη Ουνάι Εμερι κάθεται πλέον στον πάγκο της Παρί Σεν Ζερμέν.

και λιγότερο των ποδοσφαιριστών.

Έτσι, επιστρέφει στον θεσμό ο Κάρλο Αντσελότι στον πάγκο της Μπάγερν, αλλά θα απουσιάζει ο πολύς Ζοζέ Μουρίνιο, αφού η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ θα παίζει φέτος... τις Πέμπτες στην Ευρώπη. Ο θριαμβευτής του Γιουρόπα Λιγκ με τη Σεβίλλη Ουνάι Εμερι κάθεται πλέον στον πάγκο της Παρί Σεν Ζερμέν και ο Πιπ Γουαρδιόλα καθοδηγεί τη Μάντσεστερ Σιτι. Όσο για τη Ρεάλ και την Μπαρτσελόνα, οι πρώην άσοι τους Ζινεντίν Ζιντάν και Λουίς Ενρίκε, αντιστοίχως, παραμένουν στο τιμόνι τους, όπως και ο μεγάλος Ντιέγο Σιμεόνε στην τεχνική ηγεσία της Ατλέτικο. Όλα φέτος είναι πιθανά και δεν υπάρχει

το μεγάλο φαβορί. Η διοργάνωση υποσχεται εκπλήξεις με το καλημέρα – άλλωστε, κατά κανόνα οι ευρωπαϊκές διοργανώσεις εκκινούν με εκπλήξεις ύστερα από μια μεγάλη διοργάνωση εθνικών ομάδων όπως το φετινό Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα. Πολλοί όμιλοι κρύβουν παγίδες για τα φαβορί, όπως για παράδειγμα ο Γ' όμιλος με τις Μπαρτσελόνα, Μάντσεστερ Σιτι, Σέλτικ και Γκλάντμπαχ. Θα μπορούσαν Μπαρτσα και Σιτι να αποφύγουν τα προβλήματα που θα τους παρουσιάσουν Σέλτικ και Γκλάντμπαχ αντιστοίχως το βράδυ της Τρίτης; «Πονηρός» είναι και ο Δ' όμιλος, όπου η περυσινή φιναλίστ Ατλέτικο ταξιδεύει την Τρίτη στην έδρα της Αϊντχόφεν, ενώ η Μπάγερν φιλοξενεί την πρωτοφανοζόμενη αλλά σαφώς πιο έτοιμη Ρουτόφ, που απέκλεισε στα πλέι οφ τον Αγιάξ. Ωστόσο, το σημαντικότερο ματς της πρεμιέρας, επίσης την Τρίτη, διεξάγεται στο Παρίσι. Η Παρί Σ.Ζ., που εισήλθε με προβλήματα στη μετά Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς εποχή, υποδέχεται την εξίσου ασταθή ως τώρα Αρσενάλ, ενώ στη γειτονική Ελβετία η Βασίλια υποδέχεται τη βουλγαρική Λουντογκόρετς. Παίζουν ακόμη την Τρίτη η Μπενφίκα των Μήτρογλου και Σάμαρη με την Μπεςίκτας, και η Ντινάμο Κιέβου με τη Νάπολι. Την Τετάρτη ξεχωρίζει η μάχη της ιδιαίτερας φιλόδοξης φέτος Γιουβέντους με την κατά στροφή νικήτρια του Γιουρόπα Λιγκ Σεβίλλη, ενώ η Λιόν θα παίζει με την Ντινάμο Ζάγκρεμπ. Στον Ζ' όμιλο η Λέστερ θα κάνει το ντεμπούτο της στον θεσμό στην έδρα της Μπριζ, όταν η Πόρτο θα υποδέχεται την Κοπεγχάγη. Ο Ε' όμιλος παρουσιάζεται εντελώς ανοιχτός: Εκεί η Τότεναμ φιλοξενεί τη Μονακό και η Λεβερκούζεν την ΤΣΣΚΑ, ενώ στο ΣΤ' γκρουπ η Ρεάλ (εντός με Σπέρτινγκ) και η Ντόρτμουντ (εκτός με Λέγκια) είναι τα φαβορί.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Κάρλο Αντσελότι επιστρέφει στο Τσάμπιονς Λιγκ, διαδεχόμενος τον Πιπ Γουαρδιόλα στην Μπάγερν.

ΤΡΙΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΟΥΕΦΑ Τσάμπιονς Λιγκ

Παρί Σεν Ζερμέν	Ισπαλία	Άρσενάλ
1,72	3,60	4,75

bet365.com

ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΓΙΑ ΣΟΒΑΡΟΥΣ ΠΑΙΚΤΕΣ

BONUS
εγγραφής
€100

παρασκήνια

Στάσιμο

Επιβεβαίωση ότι... τα πράγματα παραμένουν προκλητικά στάσιμα σε ό,τι αφορά το θέμα του γηπέδου της Λεμεσού, αποτέλεσε το ρεπορτάζ της Οικονομικής Καθημερινής την περασμένη εβδομάδα. Όσα έγραφε ο Χρ. Ζαβός στην «Κ» σε αποκαλυπτικό θέμα τον Ιούνιο του 2015, επαναλαμβάνονταν από τους ιθύνοντες στο πλαίσιο του ρεπορτάζ του Σεπτεμβρίου 2016». Είδαμε και τα ίδια ευκολόγια, ότι το γήπεδο ξεκινά σε λίγους μήνες και θα είναι έτοιμο σε δύο χρόνια. Ό,τι μας έλεγαν και πρόπερι και παλαιότερα...

Γιορτή τον Δεκέμβριο

Η Ένωση Αθλητικογράφων Κύπρου θα κάνει φέτος την ετήσια της γιορτή νωρίτερα και συγκεκριμένα στα μέσα Δεκεμβρίου, για να μπορέσει ναδώσουν το παρών τους οι κορυφαίοι αθλητές μας. Συνήθως τον Ιανουάριο, όταν γίνεται παραδοσιακά η σημαντικότερη ετήσια αθλητική γιορτή, λείπουν αρκετοί αθλητές στο εξωτερικό για προετοιμασία.

Εκτέθηκαν

Μπορεί το ντεμπούτο της ΑΕΚ Arena να καθυστερεί για μερικές εβδομάδες, λόγω ανετοιμότητας του κλοσάππια, όμως δεν παύει να αποτελεί γεγονός ότι το νέο στάδιο στη Λάρνακα εκθέτει πολύ κόσμο. Ειδικά στη Λεμεσό, πρέπει να νιώθουν πολύ... down από το γεγονός ότι η Λάρνακα διαθέτει πλέον τέσσερα κατάλληλα στάδια για ποδόσφαιρο και η πόλη τους... μισό.

Μας παραξένεψαν

Οι Βέλγοι χειροκροτούσαν τον Εθνικό μας Ύμνο. Ανέμιζαν κυπριακές σημαίες. Και όταν -για κάποιο λόγο- καμιά 20αριά Βέλγοι έκασαν στη νότια, ανάμεσα στους Κύπριους, δεν έγινε η παραμικρή ασχήμια. Εμείς τους βλέπαμε

Θέλουν προσπάθεια

Για χρόνια λέγαμε ότι οι Κύπριοι φιλάθλοι γυρίζουν την πλάτη στην Εθνική επειδή θέλουν να βλέπουν την ομάδα να παίρνει αποτελέσματα. Έλα όμως που αποδείχτηκε τα δύο τελευταία χρόνια ότι δεν είναι το αποτέλεσμα που θέλουν οι φιλάθλοι για να πάνε γήπεδο και να στηρίξουν την Εθνική, αλλά την προσπάθεια. Η πολύ καλή προσπάθεια της Κύπρου δεν έφερε το αποτέλεσμα στα προκριματικά του Ευρο, όμως στο πρώτο ματς για τα προκριματικά του Μουντιάλ, ο κόσμος πάλι γέμισε το ΓΣΠ. Στα χέρια των διεθνών είναι να κρατήσουν τον κόσμο κοντά...

και τρελαινώμασαν από το ανώτερό τους επίπεδο...

Λάθος

Η παραπομπή του Σπύρου Νεοφυτίδη στη δικαστική, λόγω των δηλώσεων που έκανε στην Guardian, αποτελεί σοβαρό λάθος από πλευράς των αρμοδίων. Ο κ. Νεοφυτίδης μπορεί να είναι ο προπονητής τερματοφυλάκων της Νέας Σαλαμίνας, όμως είναι με την ιδιότητα του προέδρου του ΠΑΣΠ και του μέλους της Δ.Σ. της FIFPro που μίλησε, ιδιότητες που του επιτρέπουν κάτι τέτοιο και πρέπει να τυχάνει σε-

βασμού. Και έτσι κι αλλιώς, δεν είχε και κάτι ακραίο ή προκλητικό, απλά σχολίασε τα αποτελέσματα μιας κοινής (!) έρευνας ΚΟΠ-ΠΑΣΠ.

Αλλαγή σε λίγες ώρες

Το βράδυ της Τρίτης 6 Σεπτεμβρίου το ΓΣΠ φιλοξένησε 15 χιλιάδες θεατές στο ματς Κύπρος-Βέλγιο. Περίπου 22 ώρες μετά, το στάδιο φιλοξενούσε χιλιάδες κόσμο για τη συναυλία των Σάκν Ρουβ, Δέσποινα Βανδή, Αντώνη Ρέμο και Έλενα Παπαρίζου. Μάθαμε πως για να μετατραπεί το στάδιο, εργάζονταν κάθε στιγμή περίπου 150 άτομα, με τη δου-

λειά να ήταν συνεχόμενη από το τέλος του ματς μέχρι την επομένη.

Αθλητικός νόμος

Πολύ σημαντική εισήγηση κατέθεσε ο πρόεδρος της ΚΟΕ, Ντίνος Μιχαηλίδης. Συγκεκριμένα, μίλησε δημόσια για την ανάγκη δημιουργίας Ενιαίας Αθλητικής Νομοθεσίας, κάτω από την οποία θα τεθούν όλοι οι τομείς του κυπριακού αθλητισμού, από το σχολικό μέχρι τον επαγγελματικό. Μάλιστα, ο πρόεδρος της ΚΟΕ ξεκίνησε ήδη επαφές με τα πολιτικά κόμματα για να πείσει για την ανάγκη να προχωρήσει το θέμα.

απόψεις

Αυτοδιοίκητο... μέχρι που;

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Είναι κάποιες φορές που πραγματικά το άτομο σπκνώνει ψηλά τα χέρια, επιβεβαιώνοντας έτσι την αδυναμία του ν' αντεπεξέλθει σε μια κατάσταση. Κάπως έτσι συμβαίνει και στην περίπτωση του δικού μας ποδοσφαίρου και έτσι όπως αυτό διοικείται από συγκεκριμένα άτομα εδώ και πολλά χρόνια. Γράφτηκε η γράφτηκε από τη γνωστή βρετανική εφημερίδα Guardian για το κυπριακό πρωτάθλημα (αλήθεια στην τελική δεν έγραψαν και κάτι που δεν γνωρίζουμε), είχαμε κιόλας την αντίδραση της ΚΟΠ έτσι όπως αυτή εκφράστηκε στη γραπτή επιστολή που δημοσιεύτηκε... δεν έφτανε όμως μόνο αυτό. Η ΚΟΠ για ακόμη μία φορά λειτουργώντας ως απολυταρχικό καθεστώς αποφάσισε να παραπέμψει τον πρόεδρο του συνδικαλιστικού οργάνου των ποδοσφαιριστών Σπύρο Νεοφυτίδη στον αθλητικό δικαστή. Ο λόγος; Επειδή ακριβώς με τις δηλώσεις του συμμετείχε στο ρεπορτάζ της βρετανικής εφημερίδας. Προσοχή: Αλλά έκανε κάποιες δηλώσεις που δεν θεωρούνται και πέρα για πέρα επιθετικές για την ΚΟΠ. Κι όμως η «επιτροπή λογοκρισίας» της Ομοσπονδίας παραπέμπει το μέλος της, γιατί απλά μίλησε. Είναι γνωστό ότι στο ποδόσφαιρο υπάρχει το «αυτοδιοίκητο». Το επιβάλλει η Παγκόσμια Ομοσπονδία σε όλα τα μέλη της προκειμένου έτσι να αποφεύγουν οι παρεμβάσεις από τις κυβερνήσεις των χωρών. Μπορεί όμως το περιβάλλον αυτοδιοίκητο, να παρεμβαίνει ακόμη και στο υπέρτατο αγαθό που αφορά την ανθρωπινή ελευθερία και ελευθρία; Αναρωτιέσαι αν οντως ο νομικός κόσμος του νησιού (δεν μπορεί να υπάρχουν και επιστήμονες που ενδιαφέρονται για τη βελτίωση της κατάστασης) μπορεί να πάρει θέση επί τούτου. Μπορεί δηλαδή ένας πολίτης της κυπριακής κοινωνίας που ανήκει στα μπράβια της ΚΟΠ να μην έχει το δικαίωμα απλά να μιλήσει; Μου φαντάζει απάνθρωπο ή σεναρίο βγαλμένο από τον μεσαιώνα. Υπάρχει κάποιος επιτέλους σ' αυτό το νησί που μπορεί να δώσει τα φώτα του ως προς την πολιτική που εκπονεί η ΚΟΠ απέναντι στα μέλη της; Αυτοδιοίκητο οντως υπάρχει. Μέχρι που όμως μπορεί να φτάσει;

Κάτι περισσότερο από ένα πρωτάθλημα!

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΤΗ**

Τα εγκαίνια της ΑΕΚ Arena αναβλήθηκαν, πήραν αναβολή για μερικές ακόμη μέρες, η ουσία όμως δεν αλλάζει. Σε μια δύσκολη οικονομική περίοδο για την Κύπρο, σε μια εποχή που οι κυπριακές ομάδες συνυψίζονται στα λίγα στάδια -κατάλληλα και εγκατεμένα με βάση διεθνείς κανονισμούς, για ποδόσφαιρο, η απόκτηση ιδιόκτητου γηπέδου αποτελεί μια τεράστια και ιστορική επιτυχία, για ένα σωματείο του εκτοπισμού της ΑΕΚ. Η κατασκευή της ΑΕΚ Arena αποτελεί ηχηρό μήνυμα σε μεγάλες ποδοσφαιρικές δυνάμεις της Κύπρου, οι οποίες αρκέστηκαν στις εξαγγελίες, στις μελέτες, στα αρχιτεκτονικά σχέδια και τις μακέτες, ενώ στη Λεμεσό τρέχουν τώρα και δεν φτάνουν, αφού μέχρι να αντιληφθούν το κοινό τους συμφέρον και να αποβάλουν τα οπαδικά τους σύνδρομα, τους πρόλαβε η οικονομική κρίση. Η εξεύρεση των πολλών εκατομμυρίων που απαιτεί η κατασκευή ενός σύγχρονου ποδοσφαιρικού γηπέδου, σαφώς και διαδραματίζει τον πρωτεύοντα ρόλο για την υλοποίηση ενός τέτοιου μεγαλεπήβολου σχεδίου. Η επιτυχία της ΑΕΚ, ωστόσο, η κατασκευή σε χρόνο ρεκόρ για τα κυπριακά δεδομένα της ΑΕΚ Arena δεν οφείλεται μόνο στη δυνατότητα του προέδρου, κατά κύριο λόγο και των συνεργατών του, να εξεύρουν οικονομικούς πόρους, στρατηγικούς επενδυτές και μέλη-μέτοχους. Λεφτά πέρασαν από τα ταμεία και άλλων συλλόγων, αλλά δεν αξιοποιήθηκαν κατάλληλα... Το επίτευγμα της ΑΕΚ, αποδεικνύει πως στο ποδόσφαιρο, πέραν από λεφτά, χρειάζεται όραμα, σωστός προγραμματισμός και άνθρωποι ικανοί να βλέπουν μπροστά, πιο μακριά από το πρόσκαιρο αγωνιστικό συμφέρον, ικανοί να υλοποιήσουν μακροπρόθεσμους στόχους. Γι' αυτό άλλωστε και η ΑΕΚ, πριν από την κατασκευή ιδιόκτητου γηπέδου, μπόρεσε με αργά και σταθερά βήματα να δημιουργήσει μια ομάδα ικανή να κάνει το βήμα παραπάνω, σε σχέση με την πορεία της τα προηγούμενα χρόνια και από την ημέρα ίδρυσής της. Η ΑΕΚ Arena για την ομάδα της Λάρνακας αποτελεί κάτι περισσότερο από ένα πρωτάθλημα, το οποίο διεκδικεί με αξιοψείας τα τελευταία χρόνια. Για τους υπόλοιπους, σωματεία και ποδοσφαιρικές εταιρίες με πολύ μεγαλύτερο εκτόπισμα, αποτελεί ένα ηχηρό μήνυμα και ταυτόχρονα ένα δυνατό χα στούκι αφύπνισης...

bet365.com

ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΓΙΑ ΣΟΒΑΡΟΥΣ ΠΑΙΚΤΕΣ

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
-0,17%Χ.Α.
-1,98%

Dow Jones

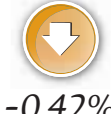
-1,04%

Nasdaq

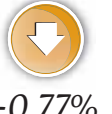
-0,68%

Nikkei

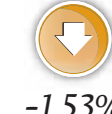
-0,42%

Dax

-0,77%

FTSE 100

-1,53%

ΔΙΕΘΝΗ
Οι τραπεζίτες
απειλούν να
εγκαταλείψουν
μαζικώς το Σίτι
Σελ. 10

Πετρέλαιο

4,45%

€/€

0,62%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ

Τρίμηνη θητεία για παιδιά εφοπλιστών

Η πλήρης απαλλαγή από θητεία στην Εθνική Φρουρά που πρόσφερε σε πλοιοκτήτες κυπριακής καταγωγής και στα παιδιά το Υπουργικό Συμβούλιο, εφόσον θα αναπτύξουν οικονομικές δραστηριότητες, φαίνεται πως δεν τους άφησε ικανοποιημένους και μετατράπηκε σε... τρίμηνη. **Σελ. 4**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Θέλουν τους Βρετανούς στις λήψεις αποφάσεων

Οι ευρωπαίοι επιχειρηματίες επιθυμούν όπως οι Βρετανοί εταίροι τους διατηρήσουν ρόλο και λόγο σε θέματα επιχειρηματικότητας. Οι Βρετανοί είχαν πάντα καίριες θέσεις σε θέματα ανταγωνιστικότητας, παραγωγικότητας και συμμόρφωσης, σχολίασε ο ΓΔ της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Στα αζήτητα οι ελληνικές μετοχές

Σε διεθνή απομόνωση από τον Ιούνιο - που εγκρίθηκε η πρώτη αξιολόγηση της χώρας και εκταμιεύθηκαν τα 7,5 δισ. ευρώ της συνολικής δόσης των 10,3 δισ. ευρώ - παραμένουν τα ελληνικά κρατικά ομόλογα και οι μετοχές. Οι ξένοι επενδυτές αδιαφορούν για τους ελληνικούς τίτλους. **Σελ. 8**

Real Estate

Ζήτηση για εμπορικά ακίνητα στην Αθήνα

Στα εμπορικά κέντρα και στα δημοφιλέστερα σημεία των εμπορικών δρόμων της Αθήνας συγκεντρώνεται πλέον το μεγαλύτερο μέρος του λιανεμπορίου με αποτέλεσμα να καταγράφεται και στροφή της ζήτησης για εμπορικά ακίνητα προς τις συγκεκριμένες κατηγορίες, εις βάρος των συνοικιακών καταστημάτων. **Σελ. 12**

Με δικό της Υφυπουργείο η Ναυτιλία

Στόχος να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου και θα αποτελεί μετεξέλιξη του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας

Προσέδριο νομοσχεδίου για δημιουργία Υφυπουργείου Ναυτιλίας, το οποίο θα είναι μετεξέλιξη του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, έχει προωθηθεί στα κόμματα για να τοποθετηθούν, έτσι ώστε να μεταφερθεί και ενώπιον του

Υπουργικού Συμβουλίου, πριν σταλεί στη Βουλή προς ψήφισμα. Πάντως, όπως σημειώνεται στην έκθεση, ο Νόμος προορίζεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2017. Η παρούσα πρόταση, εξάλλου, συμπεριλαμβανόταν και στις εξαγγελίες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ο σκοπός ίδρυσης

Ανάμεσα στις αρμοδιότητές του θα είναι η υποβολή προτάσεων απλοποίησης διαδικασιών.

του εν λόγω υφυπουργείου είναι πολύπλευρος και πολυσύνθετος. Όπως αναφέρεται στο προσέδριο, σημαντική πτυχή είναι η χάραξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής ναυτιλίας και ο επιτελικός σχεδιασμός της ανάπτυξης του ναυτιλιακού συμπλέγματος της Κύπρου. Επίσης, η πρόταση στο-

χεύει στον συντονισμό και την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής ναυτιλίας με τη χρήση απαραίτητων οριζόντιων πολιτικών και τη στήριξη των επενδύσεων στη ναυτιλία συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και υλοποίησης κινητήρων και τη χάραξη στρατηγικής προβολής. **Σελ. 6**

Ποντάρει στο iPhone 7 η Apple

Με μεγάλες προσδοκίες παρουσίασε ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ, το iPhone 7. Ο κολοσσός της υψηλής τεχνολογίας ευελπιστεί πως το νέο μοντέλο θα σημειώσει μεγαλύτερες πωλήσεις μετά την πτώση 15% που κατέγραψαν οι πωλήσεις του iPhone 6 σε ετήσια βάση.

Η νέα πρόκληση των τραπεζών ονομάζεται MREL

Οι κυπριακές τράπεζες έχουν ήδη αρχίσει να εξετάζουν τις επιλογές τους για τις νέες κεφαλαιακές απαιτήσεις που θα προκύψουν από το MREL (Minimum Requirements for own Funds and Eligible Liabilities). Το MREL εμπίπτει στο πλαίσιο Οδηγίας σχετικά με την Εξυγίανση και Ανάκαμψη και οι τράπεζες θα υποκεινται σε ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων. Κεφάλαια και χρονικός ορίζοντας είναι ακόμα άγνωστα. **Σελ. 3**

Πολιτογραφηθείς μέσω 400 εκατ. σε κρατικά ομόλογα

Με το Υπουργικό να ετοιμάζεται να τροποποιήσει τα κίνητρα για κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών, μία ανάλυση των εκδόσεων εξαετών ομολόγων για φυσικά πρόσωπα από το 2014 και μετά, καταδεικνύει τη συνεισφορά που είχε το μέτρο. Από την έναρξη έκδοσης των εξαετών ομολόγων για φυσικά πρόσωπα, 115 αλλοδαποί επένδυσαν 402 εκατ. ευρώ. **Σελ. 4**

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Να κεφαλαιοποιηθεί η πρόοδος στην οικονομία

Μετά την πρόσφατη έκδοση του δεκαετούς ομολόγου με το οποίο αντλήθηκαν 1 δισ. ευρώ, ανακινώθηκε η πρόοψη αποπληρωμής ομολόγων συνολικής αξίας 236 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για τέσσερα διαφορετικά ομόλογα που λήγουν την κρίσιμη διετία 2020-2021 και η μείωση των οφειλόμενων ποσών εκείνης της διετίας αποτελεί ακόμα ένα βήμα για εξομάλυνση των λήξεων. Την ίδια ώρα, με την έκδοση του ομολόγου, έχουν καλυφθεί οι ανάγκες αποπληρωμής χρέους μέχρι και το τέλος του 2017.

Ακόμα μία επταετούς διάρκειας έκδοση μέσα στο 2017 θεωρείται δεδομένη, ώστε να συνάδει με λήξη εντός του 2023 οπότε και οι υφιστάμενες λήξεις είναι μικρές. Άρα, θα πρέπει να αναμένεται ακόμα με-

γαλύτερη εξομάλυνση των λήξεων της διετίας 2020-2021.

Στο ενδιάμεσο, υπάρχουν κάποια σημεία που είναι καθοριστικά. Η ορθότητα στις προβλέψεις των κρατικών εσόδων για τον προϋπολογισμό της νέας χρονιάς. Η διατήρηση ισχυρών ρυθμών ανάπτυξης (έστω κι αν λένε κάποιοι πως δεν τη βλέπουν). Να πειστούν οι οίκοι αξιολόγησης πως οι αναδιαρθρώσεις έχουν αρχίσει να αποδίδουν. Δυστυχώς, οι οίκοι δεν βλέπουν μόνο το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων ή τα δισεκατομμύρια των δαμνίων που αναδιαρθρώθηκαν αλλά την πραγματική ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών. Όλα αυτά Σεπτέμβρη και Οκτώβρη. Θα ακολουθήσουν τα ευρήματα της αξιολόγησης του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού τα οποία πέρυσι οδήγησαν σε αύξηση προβλέψεων και

κεφαλαιακή ενίσχυση του Συνεργιστικού από το κράτος. Η Τράπεζα Κύπρου ήδη ανακοίνωσε πως τα όποια κέρδη για το υπόλοιπο της χρονιάς θα χρησιμοποιηθούν για αύξηση των προβλέψεων. Η ελληνική βρίσκεται σε διαβουλεύσεις για πώληση δανείων ύψους 500 εκατ. ευρώ και ο Συνεργιστικός ετοιμάζεται για ένταξη στο ΧΑΚ ώστε, αν χρειαστεί να επιχειρήσει να αντλήσει κεφάλαια μέχρι τα μέσα του 2017.

Την ίδια ώρα, τα νομοσχέδια για τη μεταρρύθμιση του κρατικού τομέα θα βρεθούν ξανά στο επίκεντρο (σχετική συνεδρία αύριο) χωρίς άλλα νομικιστικά τερτίπια. Το νομοσχέδιο για ρύθμιση του κρατικού μισθολογίου και των αυξήσεων θα βρεθεί στο επίκεντρο των διαβουλεύσεων, με κόμματα να έχουν ήδη εκφράσει ανησυχίες, άλλα να έχουν

καταθέσει τροποποιήσεις κι άλλα να το έχουν απορρίψει ασυζητητί (πόσα κόμματα έχουμε τέλος πάντων;) Ενδεχομένως σε μία άλλη χώρα, το ζήτημα δεν θα χρειαζόταν νομοθετική ρύθμιση, αφού θα ήταν αυτονόητες και μετρήσιμες οι ανάγκες και οι δυνατότητες των δημοσίων ταμείων. Δυστυχώς στην Κύπρο κάτι τέτοιο δεν ισχύει και εάν δεν περάσει η ρύθμιση που να συνδέει την αύξηση του κρατικού μισθολογίου με τον ρυθμό ανάπτυξης, είναι πολύ πιθανόν τα όποια πλεονάσματα να διοχετεύονται εκεί. Μην πούμε και για αύξηση των ελλειμμάτων. Την ίδια ώρα, η κυβέρνηση Αναστασιάδη τους τελευταίους μήνες έχει προχωρήσει σε ένα μπαράζ προσλήψεων στο δημόσιο, με τον υπουργό Οικονομικών να δηλώνει πως έχουν όλα προϋπολογισθεί. Αν και έχει την έξοθεν καλή

μαρτυρία περί λιτότητας ο υπουργός, το βασικό δεν είναι να έχουν προϋπολογισθεί αλλά στο τέλος του χρόνου να έχουν καλυφθεί από τα έσοδα. Για να μην αναφερθούμε στο κατά πόσο αυτές οι προσλήψεις αποτελούσαν πρώτη προτεραιότητα σε τέτοια περίοδο. Ειδικά όταν ο ίδιος ο υπουργός βγαίνει και δηλώνει πως δέχεται αφόρητες πιέσεις πανταχούθεν, ακόμα και από φίλιες δυνάμεις, για να αυξήσει τις δαπάνες του κράτους (ποιος δεν θυμάται την αλυσμένην ατάκα του Παμπορίδη: όταν φύγει η τρούφα θα πάσω τον Χάρη από τα αυτιά).

Οι προκλήσεις για τις εθνικές οικονομίες δεν τελειώνουν ποτέ. Ακόμα και για χώρες με αξιολόγηση AAA που θεωρούνται υποδείγματα, όπως η Νορβηγία, οι προκλήσεις είναι πάντα εκεί. Το κλειδί είναι στη διαχείριση και την προετοιμασία.

www.pwc.com.cy

Expertise Solutions Value

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ABHINAV RAMNARAYAN / REUTERS**

Το κόστος των μακροχρόνιων ομολόγων

Ορισμένα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης έχουν την τάση να δανείζονται με την έκδοση ομολόγων που λήγουν σε βάθος χρόνου, εκμεταλλευόμενα τα ιστορικά χαμηλά επιτόκια. Εντούτοις, η τάση αυτή μπορεί να έχει υψηλό τίμημα – αλλά, ίσως, να αξίζει να το πληρώσουν τουλάχιστον τα κράτη-μέλη που έπασχαν στην κρίση δημόσιου χρέους την περίοδο 2010-12.

Η Γαλλία, το Βέλγιο και η Ισπανία έχουν εκδώσει 50ετή ομόλογα το 2016 με ιστορικά χαμηλά επιτόκια. Η Ιταλία είναι έτοιμη να ακολουθήσει το παράδειγμά τους. Η Ιρλανδία και το Βέλγιο έχουν δανειστεί από τις αγορές με την έκδοση 100ετών ομολόγων, αν και έχουν αντλήσει μικρά ποσά.

Μερίδα τραπεζικών αναλυτών προειδοποιούν πως, ίσως, να μην έχουν νόημα τέτοιες φύ-

εξασφαλίσουν έστω κάποια απόδοση. Με βάση κάποιους υπολογισμούς της Deutsche Bank, η Ιταλία μπορεί να πληρώνει ετήσιο τόκο 2,65% σε 50ετές ομόλογο. Εντούτοις, η Deutsche ισχυρίζεται πως η Ιταλία έχει περισσότερα να κερδίσει εάν πουλήσει 30ετές ομόλογο με επιτόκιο 2,2% αρχικά και εκδώσει 20ετές ομόλογο έπειτα από μια 30ετία. Έτσι ο Ιταλός φορολογούμενος θα επωμιζόταν λιγότερα.

Παραμένει, βέβαια, άγνωστο σε τι επίπεδα θα κυμαίνεται το επιτόκιο ενός 20ετούς ιταλικού ομολόγου σε μια 30ετία. Η Deutsche υπολόγισε πως το επιτόκιο θα είναι υψηλότερο μετά τρεις δεκαετίες, ίσως υπερδιπλάσιο από τα τρέχοντα επίπεδα του 1,75% που, όμως, θα είναι ισάξιο με τα κουπόνια που θα επιβαρύνονταν το ιταλικό Δημόσιο καθ' όλη τη διάρκεια ενός 50ετούς ομολόγου. «Αυτές οι εκτιμήσεις υπονοούν πως εάν η Ιταλία εκδώσει 30ετές ομόλογο σήμερα και πωλούσε έπειτα από μια 30ετία ένα 20ετές ομόλογο με απόδοση 4,5% και πάλι θα εξοικονομούσε περισσότερα από την έκδοση ενός 50ετούς ομολόγου σήμερα», σημειώνει η Deutsche. «Δηλαδή, από καθαρά οικονομική άποψη, ένα 50ετές ομόλογο σήμερα θα κοστίζει πιο πολλά στο ιταλικό Δημόσιο».

Από την άλλη πλευρά, όμως, ο κίνδυνος είναι μήπως η σημερινή περίοδος του φθηνού κόστους δανεισμού για τα κράτη είναι πολύ μακρινή ανάμνηση μέχρι το 2046. Την τελευταία φορά που οι αποδόσεις των 20ετών ιταλικών ομολόγων βρέθηκαν στο 4,5% ήταν προ τριετίας, ενώ είχαν εκτοξευθεί στο 8,2% στην κρίση χρέους και ειδικότερα το 2011.

Συν τοις άλλοις, είναι μια ικανοποιητική επιλογή για τους επενδυτές. Στο πλαίσιο του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης, η ΕΚΤ αγοράζει κρατικά ομόλογα με φάσμα ωρίμανσης από δύο έως 30 έτη, οδηγώντας τις αποδόσεις σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αλλά για τα ομόλογα που δεν περιλαμβάνονται στη «λίστα» της ΕΚΤ και ξεπερνούν την 30ετία, οι αποδόσεις είναι πολύ πιο ικανοποιητικές. Οι επενδυτές, όμως, μπορεί να αποθαρρυνθούν από την πολιτική και οικονομική αβεβαιότητα που επικρατεί σήμερα στην Ευρωζώνη.

Τα κράτη θα μπορούσαν να εξοικονομήσουν περισσότερα με εκδόσεις χρέους μικρότερης χρονικής διάρκειας.

σεως συναλλαγές. Εκτιμούν πως η Ιταλία μπορεί να εξοικονομήσει περισσότερα σε έντοκος πληρωμές εάν προχωρούσε σε έκδοση 30ετών ομολόγων και επέστρεφε στις αγορές για να δανειστεί εκ νέου για την υπόλοιπη 20ετία.

Οι δανειζόμενοι επιδιώκουν, επίσης, να θωρακίσουν τις οικονομίες τους από μια κρίση αποπληρωμής στο μέλλον όπως συνέβη στην προηγούμενη κρίση της Ευρωζώνης. Μέχρι στιγμής, δεν έχει υπάρξει έλλειψη αγοραστών. Βασικός λόγος είναι πως δεν υπάρχουν ικανοποιητικές αποδόσεις σε βραχυπρόθεσμους τίτλους.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι αποδόσεις των βραχυπρόθεσμων τίτλων είναι αρνητικές λόγω του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πάνω από έναν χρόνο. Μεγάλοι θεσμικοί επενδυτές, όπως είναι τα συνταξιοδοτικά και τα ασφαλιστικά ταμεία, έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για επενδύσεις σε τόσο μακροπρόθεσμα ομόλογα, διότι έχουν τη δυνατότητα να

ΔΗΚΤΗΣ

Welcome to Cyprus Mr. Kouyiialis! Welcome.

Της μεταρρύθμισης

«**Η μεταρρύθμιση** θα κριθεί από το περιεχόμενό της», σχολίασε ο Στέφανος Στεφάνου του ΑΚΕΛ στη μίνι κόντρα του για τη μεταρρύθμιση του Δημοσίου με τον υφυπουργό Κωνσταντίνο Πετρίδη. Τη μεταρρύθμιση δεν θα την κρίνει το περιεχόμενό της, αλλά η ίδια η εφαρμογή της. Εκεί θα διαφανεί και η επίδραση των τροποποιήσεων που σχεδιάζουν τα κόμματα.

Πολλές οι εταιρείες

Συνολικά 8.615 εταιρείες εγγράφηκαν στην Κύπρο το πρώτο οκτάμηνο του 2016, 23,6% περισσότερες από πέρυσι την ίδια περίοδο. Απομένει να διαφανεί αν πρόκειται για εταιρείες με πραγματικές εργασίες, πραγματική υπόσταση και ποιότητα ή αν πρόκειται για εταιρείες που απλώς θα έχουν ρόλο φροντάσματος και θα γεμίσει το Τμήμα Εταιρειών με μερικά εκατομμύρια εταιρείες που στην ουσία δεν θα υπάρχουν.

Denmark Papers

Ένα εκατομμύριο λίρες για να αγοράσει έγγραφα που προέρχονται από τα Panama Papers κατέβαλε η Δανία και μάλιστα από ανώνυμη πηγή. Η χώρα θα εξετάσει κατά πόσο 500-600 Δανοί που αναφέρονται στη λίστα μπορεί να κατέφυγαν σε φοροδιαφυγή. Ακούγεται καλή συμφωνία πάντως, ένα μεγάλο ψάρι να πιάσει θα βγάλει τα σπασμένα. Ενώ θα στείλει και ισχυρό μήνυμα στους υπόλοιπους.

Λίγοι θα φύγουν

Μικρή χαρακτηρίζεται μέχρι στιγμής η «ζήτηση»

για το σχέδιο εθελούσιων αποχωρήσεων που εξήγγειλε ο Συνεργατισμός και το οποίο κλείνει στις 15 Σεπτεμβρίου. Ο στόχος για αποχώρηση 100-140 ατόμων δύσκολα θα επιτευχθεί, και δεν αποκλείεται να δοθεί παράταση μέχρι το τέλος του μήνα. Ακόμα και αν δεν επιτευχθεί ο στόχος, ούτε νέο σχέδιο θα προκύψει ούτε πλεονασμοί. Απλώς θα περιοριστούν οι προσλήψεις μέχρι να ολοκληρωθούν κάποια συμβόλαια και να ανοίξουν θέσεις. Μέχρι στιγμής 40-50 άτομα φαίνεται να έδειξαν ενδιαφέρον.

Της μουρλής

Με μια μουρλή πρόσκληση - πλακέτα με χρυσά γράμματα (το «Παρακαλώ απαντήστε κτλ. θα μπορούσε να αποφευχθεί) μας προσκάλεσε στα εγκαίνια του καταστήματός της στην Κύπρο η H&M. Την Πέμπτη λοιπόν 22/9 στις 7 το απόγευμα. Για καλό και κακό τις πρώτες μέρες αποφύγετε τους περιπάτους στο συγκεκριμένο σημείο της Λήδρας γιατί ως γνωστό όποτε έρθει ένα ξένο brand στην Κύπρο μια பிரιάς υστερία (McDonald's, Lidl κτλ.).

Ακόμα ελπίζουμε

Αν και μέχρι σήμερα η μη πραγματοποιηθείσα ζημία για τη Δήμητρα Επενδυτική στη μετοχή της Ελληνικής Τράπεζας ανήλθε σε 15 εκατ. Ευρώ, επηρεάζοντας την καθαρή εσωτερική αξία της μετοχής, εντούτοις ευελπιστούμε πως τα δεδομένα θα αλλάξουν. Ο CEO της επενδυτικής εταιρείας Νίκος Μικαλάς χαρακτήρισε στρατηγική την επένδυση στην Ελληνική και είπε στους μετόχους πως ευελπιστεί πως μεσοπρόθεσμα θα τους ανταμειψεί. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. Αντνης Σκορδής αναφέρθηκε στα θετικά αποτελέσματα της τράπεζας, με την αισιοδοξία ότι θα βελτιωθούν. Για να δούμε, πόσο θα αντέξουν.

Λευτεριά στα οικόπεδα

Μα να μην τους κάνουν τα πεζοδρόμια να μπορέσει κι αυτός να πουλήσει κανένα οικόπεδο να ξελασπώσει, βρε παιδί μου. Ε, μα δεν γίνεται κοτζίμ μπροπολίτης Κύκκου και Τηλυφύρας να έχει 100 οικόπεδα στον Κόλπο των Κοραλλίων και να μην μπορεί να πουλήσει κανένα. Είναι άδικο και από τον Θεό.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αναπτυσσόμενη Οικονομία

Αναπτυσσόμενη καλείται η οικονομία η οποία βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης, σε σύγκριση με άλλες οικονομίες. Ο συγκριτικά χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το επίπεδο μόρφωσης και εκπαίδευσης του πληθυσμού, τις υποδομές, τα επίπεδα παραγωγής, κατανάλωσης και επενδύσεων, τα επίπεδα απασχόλησης, το κατά κεφαλήν εισόδημα, το ΑΕΠ, τους θεσμούς, τη διαφθορά και γενικότερα το βιοτικό επίπεδο.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing, The Cyprus Business School

Deloitte.

Φορολογική εκπομπή (tax webcast), Q2 2016

από τη Φορολογική Ομάδα της Deloitte

Η Deloitte έχει κυκλοφορήσει τη νέα φορολογική εκπομπή στο διαδίκτυο (Webcast) για το δεύτερο τρίμηνο του 2016 (Q2 2016) με παρουσίαση των κ. Πιέρη Μάρκου, Επικεφαλής του Τμήματος Φορολογικών και Νομικών Υπηρεσιών της Deloitte.

Η νέα φορολογική εκπομπή της Deloitte καλύπτει τις σημαντικότερες φορολογικές νομοθεσίες που έχουν ψηφιστεί ή που εκκρεμούν για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθώς και κανονισμούς και εγκυκλίους που εκδόθηκαν κατά το τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016. Επιπλέον, παρέχεται ενημέρωση σε σχέση με νέες φορολογικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί ή που έχουν τεθεί σε ισχύ κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου καθώς και σημαντικές διεθνείς φορολογικές εξελίξεις.

Η σειρά των φορολογικών εκπομπών της Deloitte, η οποία προβλήθηκε για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 2015, έχει αποτελέσει ένα σημαντικό μέσο φορολογικής ενημέρωσης και από την πρώτη προβολή της έχει πετύχει περισσότερο από 2000 επισκέψεις από επιχειρηματίες και επαγγελματίες στον τομέα αυτό.

Κύριος στόχος των τριμηνιαίων φορολογικών αυτών εκπομπών είναι η ενημέρωση για τις σημαντικότερες φορολογικές εξελίξεις που αφορούν την Κύπρο τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται την πρώτη Παρασκευή μετά τη λήξη του σχετικού τριμήνου.

Η νέα φορολογική εκπομπή αλλά και όλες οι άλλες προηγούμενες φορολογικές εκπομπές είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Deloitte www.deloitte.com/cy/taxwebcasts όπου μπορείτε επίσης να εγγραφείτε ηλεκτρονικά για να ενημερωθείτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για όλες τις καινούριες φορολογικές εκπομπές.

ΑΝΑΛΥΣΗ Των **ΤΙΤΟ ΒΟΕΡΙ***, **PIETRO GARIBALDI**** ΚΑΙ **ESPEN MOEN*****

Η χαμένη γενιά της κρίσης στην Ευρώπη

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες εμφάνισαν δραματική αύξηση στην ανεργία των νέων από την αρχική της ύφεσης, τον Απρίλιο του 2008. Στην Ευρωζώνη συνολικά η απασχόληση των νέων 15-24 ετών ελαττώθηκε σχεδόν 17% μέσα σε έξι χρόνια. Ειδικότερα, στη νότια Ευρώπη η μικρότερη πτώση ήταν το 34% στην Ιταλία και η μεγαλύτερη το 57% στην Ισπανία. Συνολικά για τους μεγαλύτερους εργαζομένους η απασχόληση ελαττώθηκε από ένα τρίτο έως ένα έκτο της μείωσης της απασχόλησης των νέων. Στις ηλικίες 55-65 ετών η απασχόληση στην Ευρωζώνη αυξήθηκε σχεδόν 10%, αλλά δεν είναι δημογραφικοί οι παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν τις αλλαγές. Πάντως, τόσο τα επίπεδα απασχόλησης όσο και το ποσοστό απασχόλησης κινούνται σε αντίθετες κατευθύνσεις για νέους και μεγαλύτερους. Σε μελέτες (Σεν - Πολ, 1993, Μπόερι, 2011) προβλέπεται πως η ανεργία των νέων δείχνει εντονότερη αύξηση όταν υπάρχουν διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου σε χώρες με αυστηρό προστατευτικό πλαίσιο των μονίμως απασχολούμενων και των ημιαπασχολούμενων, οι οποίοι απολύονται με ευκολία. Το 2007 η Πορτογαλία, το

Ισως τελικά οι μεταρρυθμίσεις να μειώνουν τις προοπτικές απασχόλησης των νεότερων.

2011 η Ισπανία και η Ιταλία, καθώς και η Ελλάδα σε διάφορες φάσεις από το 2010 έως το 2016, αύξησαν το όριο συνταξιοδότησης σε περίοδο ύφεσης. Μήπως, λοιπόν, η κάμψη της απασχόλησης των νέων σχετίζεται με τις μεταβολές στους όρους συνταξιοδότησης; Η σχετική έρευνα για το θέμα συνήθως εστιάζει στην πλευρά της προσφοράς. Ως αποτέλεσμα, αγνοεί την αμοιβαία αντιπαράθεση μεταξύ νεότερων και μεγαλύτερων εργαζομένων από την πλευρά της ζήτησης. Τα οικονομικά της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης και της ζήτησης εργατικών χεριών δεν είναι τόσο προφανή όσο μια απλή εξωγενής μεταβολή στην προσφορά εργασίας. Η Ιταλία, πάντως, προσφέρει μια εξαιρετικά υπόθεση εργασίας σχετικά με το εάν οι απροσδόκπτες αυξήσεις στα συνταξιοδοτικά όρια μπορούν να επιηρεάσουν δυσμενώς την απασχόληση των νε-

ων. Μεσούσης της ύφεσης, η αγορά εργασίας διαμορφώνεται από την πλευρά της ζήτησης. Στην Ιταλία, το ποσοστό απασχόλησης για τις ομάδες των 15-24 ετών και των 55-64 ετών ήταν σχεδόν 45%, ενώ για τους νεότερους μόλις το σχεδόν 12%. Σε αυτήν τη δεκαετία το ηλικιακό όριο για τη συνταξιοδότηση αυξήθηκε, ενώ κατέστησαν αυστηρότερες οι προδιαγραφές των ελάχιστων συνταξιοδοτικών εισφορών για πρόσβαση σε οσχία πρόωρης συνταξιοδότησης. Τον Δεκέμβριο του 2011 οι μεταρρυθμίσεις των Μόντι - Φορνέρο προέβλεψαν άνοδο του ορίου συνταξιοδότησης έως και κατά πέντε χρόνια για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων. Χρησιμοποιούμε αυτό το πείραμα της κοινωνικής πολιτικής για να υπολογίσουμε τον αντίκτυπο της αύξησης του συνταξιοδοτικού ορίου στην ζήτηση εργασίας από νέους. Τα αποτελέσματα είναι ξεκάθαρα. Πριν και μετά τις μεταρρυθμίσεις, όσες επιχειρήσεις ήταν περισσότερο εκτεθειμένες στην υποχρεωτική αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης μείωσαν σημαντικά τις προσλήψεις

νών εν συγκρίσει με όσες ήταν λιγότερο εκτεθειμένες. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε πως οι τελευταίες ίσως αύξησαν τις προσλήψεις λόγω μεταρρυθμίσεων χάρις στις συνέπειες μιας γενικότερης εξισορρόπησης. Πάντως, ισχυριζόμαστε ότι ίσως οι μεταρρυθμίσεις περιτέλλουν τις προοπτικές απασχόλησης των νεότερων. Υπολογίσαμε ότι κάθε πέντε άτομα που εργάζονται ένα χρόνο επιπλέον, η εταιρεία προσλαμβάνει, σχεδόν, ένα νεότερο.

Εν κατακλείδι και με επιφύλαξη, συμπεραίνουμε τα εξής: Πρώτον, η μείωση των γενναίων δώρων συντάξεων μεσοούσης της κρίσης χρέους στην Ευρώπη ίσως ήταν αναπόφευκτη, αν και η περιστολή θα έπρεπε να γίνει στους πρόωρα συνταξιοδοτούμενους, και, δεύτερον, θα έπρεπε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευέλικτο το όριο συνταξιοδότησης, καθώς οι κοντόθωροι δημοσιονομικοί κανόνες με αφηνιδια αύξηση του ορίου σε συνθήκες δεινής ύφεσης ίσως έχουν αρνητικό αντίκτυπο.

* Πρόεδρος Ιδρύματος Κοινωνικής Ασφάλισης (Ιταλία).
** Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Τορίνο.
*** Καθηγητής, Σχολή Διοίκησης Επικειρήσεων BI Norwegian.
Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο vox.eu.org.

Το MREL μπαίνει στη... ζωή των τραπεζών

Οι κυπριακές τράπεζες έχουν ήδη αρχίσει να εξετάζουν τις επιλογές τους για τις νέες κεφαλαιακές απαιτήσεις που θα προκύψουν

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Οι κυπριακές τράπεζες είχαν στο τέλος του 2015 την πρώτη τους εικόνα από την εποπτική αξιολόγηση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, το γνωστό SREP, που οδήγησε κάποιες από αυτές να αυξήσουν τα κεφάλαιά τους και κάποιες τις προβλέψεις τους, ενώ επέβαλε και αυστηρότερο Δείκτη CET 1.

Πλέον, έχουν εισέλθει στην τελική ευθεία για ολοκλήρωση της δεύτερης άσκησης SREP με βάση τα αποτελέσματα του 2015, με την άσκηση να ολοκληρώνεται πριν από το τέλος του χρόνου. Κι αν για τα ευρήματα του SREP οι τράπεζες ξέρουν λίγο-πολύ τι να περιμένουν, δεν ισχύει το ίδιο για το MREL (Minimum Requirements for own funds and Eligible Liabilities). Το MREL εμπίπτει στα πλαίσια της

Αφορά επιπρόσθετα κεφάλαια για εξυγίανση, αν παραστεί ανάγκη.

Οδηγίας σχετικά με την Εξυγίανση και Ανάκαμψη των τραπεζών και οι τράπεζες θα υπόκεινται σε ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων.

Παρόλο που οι ευρωπαϊκές αρχές βρίσκονται ακόμα στη διαδικασία θέσπισης των απαιτήσεων που θα ζητήσουν από κάθε τράπεζα, με τις τράπεζες να εκτιμούν ότι αυτό θα καθοριστούν μέχρι το τέλος του χρόνου, εντούτοις, φαίνεται πως έχουν αρχίσει να υπολογίζουν από τώρα τις τυχόν επιπτώσεις που θα έχει η εφαρμογή της στα κεφάλαια τους. Ενδεικτικά η αναφορά στα εξαμηνιαία αποτελέσματα της Τράπεζας Κύπρου, όπου σημειώνεται

Το ποσοστό επιπρόσθετων κεφαλαίων για κάθε τράπεζα θα καθοριστεί μέχρι το τέλος του χρόνου, όπως και το πότε θα πρέπει να επιτύχουν αυτό το νέο όριο.

πως αν και ακόμα τα δεδομένα δεν είναι ξεκάθαρα, ούτε επί της ουσίας, ούτε σε σχέση με τα χρονοδιαγράμματα, η τράπεζα συνεχίζει να αξιολογεί διάφορες χρηματοδοτικές επιλογές όπως η έκδοση ομολογιακού δανείου, κεφαλαίων μειωμένης εξασφάλισης. Το θέμα απασχολεί και την Ελληνική Τράπεζα, η οποία αναμένει περί τα τέλη του χρόνου να ενημερωθεί για τις απαιτήσεις που

θα της ζητηθούν, χωρίς όμως να αναφέρει αν ήδη κάνει κάποιες σκέψεις για επιπλέον χρηματοδότηση. Το MREL θα έρθει να προστεθεί σε μια σειρά άλλων κεφαλαιακών υποχρεώσεων που έχουν οι τράπεζες με πρώτο και καλύτερο τον δείκτη ελάχιστων κοινών κεφαλαίων (CET 1), ο οποίος προκύπτει σε μεγάλο βαθμό από τα SREP της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Μάλιστα, οι τράπεζες δεν πρέπει απλώς να τηρούν αυτόν τον δείκτη αλλά ακόμα κι αν υπάρχει περίπτωση να τον υπερβαίνουν μόνο κατά 0,25% θα πρέπει να ενημερώσουν την ευρωπαϊκή αρχή. Επιπρόσθετα, από το 2019, Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική Τράπεζα, RCB, Συνεργατική Κεντρική, Eurobank και Alpha Bank θα πρέπει να δημιουργήσουν επιπρόσθετο

απόθεμα ασφαλείας, το οποίο θα αυξάνεται μέχρι το 2022. Από 2% για την Τράπεζα Κύπρου σε 0,5% για Eurobank και Alpha Bank. Και μαξιλάρι. Επιπρόσθετα, από την αρχή του χρόνου, η Κεντρική Τράπεζα κάθε τρίμηνο καθορίζει το ποσοστό του λεγόμενου αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας. Με βάση τον

τρόπο υπολογισμού του αποθέματος, μέχρι σήμερα οι απαιτήσεις ήταν μηδενικές, ωστόσο, δεν αποκλείεται κάποια στιγμή αυτό να αλλάξει.

Το νέο φρούτο

Το MREL, ουσιαστικά, θα αποτελέσει ένα μαξιλάρι ασφαλείας ικανό να απορροφήσει τις απώλειες που θα παρουσιάσει μία τράπεζα σε περίπτωση που τεθεί σε διαδικασία εξυγίανσης.

Οι αρχικές εκτιμήσεις θέλουν το όριο να τίθεται στο 8% των συνολικών υποχρεώσεων μιας τράπεζας, ωστόσο, το όριο για κάθε τράπεζα θα είναι διαφορετικό και θα έχει ως αρχικό στόχο να απορροφήσει ζημιές και κατά δεύτερο να μπορέσει να ανακεφαλαιοποιηθεί χωρίς κρατικά δεκανίκια. Το τελικό ποσοστό, ωστόσο, θα το καθορίσει ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης.

Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή εισηγείται όπως οι πρόνοιες του MREL τεθούν σε εφαρμογή μετά το 2020, ώστε να δοθεί αρκετός χρόνος στις τράπεζες να απορροφήσουν τις απαιτήσεις της νέας Οδηγίας, ωστόσο, στο τέλος της μέρας και αυτό θα καθοριστεί για κάθε τράπεζα ξεχωριστά. Με τις κυπριακές τράπεζες να έχουν τα υψηλότερα ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων κα πρόσφατο ιστορικό με τράπεζες που τέθηκαν υπό εξυγίανση, είναι πιθανόν η περίοδος προσαρμογής που θα δοθεί να είναι μικρότερη.

Η ΕΒΑ ολοκλήρωσε πρόσφατα το προσχέδιο έκθεσης σε σχέση με το MREL, το οποίο κοινοποίησε, και μέχρι το τέλος Οκτωβρίου θα έχει υποβάλει την τελική της πρόταση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία στη συνέχεια θα προχωρήσει με νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

Deloitte. Legal

Ανακοίνωση

Η Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. εντάσσεται στο δίκτυο της Deloitte Legal

Η Deloitte Limited και η Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε., με ευχαρίστηση ανακοινώνουν ότι η δικηγορική εταιρεία Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. έχει ενταχθεί στο δίκτυο της Deloitte και θα λειτουργεί στην Κύπρο υπό την εμπορική ονομασία Deloitte Legal.

Η Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. θα παραμείνει ανεξάρτητη δικηγορική εταιρεία, συνεργαζόμενη με το δίκτυο της Deloitte Legal.

Η Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. αριθμεί σήμερα 13 επαγγελματίες νομικούς και παρέχει υψηλής ποιότητας νομικές υπηρεσίες, κυρίως στους τομείς του εταιρικού δικαίου, του εμπορικού δικαίου και της επίλυσης διαφορών. Της εταιρείας ηγούνται οι Γαστών Χατζηαναστασίου και Κύπρος Ιωαννίδης που έχουν ενταχθεί στο συνεταιρισμό της Deloitte και που θα είναι τα κύρια πρόσωπα επικοινωνίας της Deloitte Legal στην Κύπρο.

Η Deloitte Legal, με περισσότερους από 1.700 επαγγελματίες νομικούς σε 73 χώρες παγκόσμια, κατατάσσεται στους 5 μεγαλύτερους οίκους υπηρεσιών επιχειρηματικού δικαίου στην Ευρώπη, με σημαντικές δραστηριότητες και σε άλλα σημαντικά μέρη του κόσμου.

Η εξέλιξη αυτή αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την Deloitte, καθώς το δίκτυο της Deloitte Legal που αποτελείται από δικηγορικούς οίκους και συνεργασίες δικηγορικών οίκων επεκτείνεται, διευρύνοντας τις δυνατότητες παροχής υπηρεσιών διεθνούς εμβέλειας.

Και στους δύο οργανισμούς είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς που η Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. καθίσταται μέλος του παγκόσμιου δικτύου της Deloitte. Προσβλέπουμε σε μια εποικοδομητική και επιτυχημένη συνεργασία για να κάνουμε τη διαφορά προς όφελος των πελατών μας, των ανθρώπων μας και της κοινωνίας.

Για περισσότερες πληροφορίες για τη Deloitte Legal στην Κύπρο, παρακαλούμε επικοινωνήστε με οποιονδήποτε από τους συνεταιριστές μας, ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy/legal

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- ▶ **Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση**
Διοίκηση Επιχειρήσεων
Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομικά
Οικονομικά
Εφαρμοσμένη Πληροφορική
- ▶ **Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες**
Νομική (LLB)
- ▶ **Αρχιτεκτονική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**
Αρχιτεκτονική
Αρχιτεκτονική Τοπίου (BLA)
Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων
- ▶ **Επιστήμες της Υγείας**
Ψυχολογία

- ▶ **Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση**
Δημόσια Διοίκηση (MPA)
Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
Τραπεζικά και Χρηματοοικονομικά
Πληροφοριακά Συστήματα
- ▶ **Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες**
Διεθνές & Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο
Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση
Ιστορία
Θεολογία
- ▶ **Αρχιτεκτονική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**
Διαχείριση Κατασκευών
Αρχιτεκτονική Τοπίου (MLA)
Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων
- ▶ **Επιστήμες της Υγείας**
Συμβουλευτική Ψυχολογία
Εκπαιδευτική Ψυχολογία

• Πρακτική άσκηση • Γραφείο σταδιοδρομίας • Φιλόξενο ιδιόκτητο campus • Υποτροφίες

Λεωφ. Δαναΐς 2, 8042 Πάφος, Κύπρος Τ.: +357 26843300 / E: info@nup.ac.cy

Επενδύσεις 400 εκατ. σε κρατικά ομόλογα από ξένους ιδιώτες

Την τελευταία διετία 115 επενδυτές απέκτησαν κυπριακή υπηκοότητα μέσω τίτλων του Δημοσίου

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Με το Υπουργικό να ετοιμάζεται να τροποποιήσει τα κίνητρα για κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών, μία ανάλυση των εκδόσεων εξαετών ομολόγων για φυσικά πρόσωπα από το 2014 και μετά καταδεικνύει τη συνεισφορά που είχε το μέτρο στα δημόσια οικονομικά και πρωτίστως στη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

Στα 2 εκατ. αναμένεται να μειωθεί το όριο για κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεις.

Η πρακτική της επένδυσης σε κυπριακά ομόλογα εξαετούς διάρκειας από ξένους, αρχίζει να γίνεται ιδιαίτερα εμφανής μετά τα τέλη του 2014, όταν και προηγήθηκε μία τροποποίηση των κριτηρίων από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στην έκδοση με ημερομηνία έναρξης την 1η Δεκεμβρίου 2014, λήφθηκαν 62 αιτήσεις για ποσό 27,4 εκατ. ευρώ.

Παρόλο που οι 52 αιτήσεις ήταν από Κύπριους, εντούτοις το 91% του ποσού προήλθε από ξένους, δηλαδή 25 εκατ. ευρώ. Ήταν αιτήσεις από μόλις 10 αλλοδαπούς.

Από 2,5 εκατ. έκαστος, όσο ακριβώς ήταν και το όριο που τέθηκε για πολιτογραφήσεις στο πλαίσιο συλλογικών επενδύσεων.

Από τις επτά σειρές ομολόγων για φυσικά πρόσωπα που εκδόθηκαν εντός του 2014, υποβλήθηκαν αιτήσεις αξίας 61,5 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 37,5 εκατ. προήλθαν από αλλοδαπούς επενδυτές.

Η τάση αυξήθηκε το 2015, αφού για τα εξαετή ομόλογα υποβλήθηκαν προσφορές 205,1 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 143 εκατ. ευρώ ήταν από 52 ξένους επενδυτές. Η τάση με τους ξένους επενδυτές ήταν και πάλι στο πλαίσιο των κριτηρίων πολιτογράφησης, αφού αναλογεί περίπου ποσό 2,7 εκατ. ευρώ για κάθε επενδυτή.

Σημειώνεται πως αριθμός επενδυτών, συνδύασε την επένδυση σε κρατικά ομόλογα με κάποια άλλη, ενώ σε άλλες περιπτώσεις επένδυσε μεγαλύτερο ποσό από τα 2,5 εκατ. ευρώ.

Για το 2016, το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους αντίλησε στις πρώτες εννέα εκδόσεις του έτους ποσό 164 εκατ. ευρώ από συνολικά 53 ξένους επενδυτές. Αυτή την περίοδο, σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για την 10η σειρά, η οποία θα εκδοθεί στις 2 Οκτωβρίου.

Συνολικά, από την έναρξη έκδοσης των ομολόγων για φυσικά πρόσωπα, 115 ξένοι επενδυτές

επένδυσαν 402 εκατ. ευρώ. Πρέπει να θεωρείται βέβαιο πως τα άτομα αυτά έλαβαν την κυπριακή υπηκοότητα. Εκτιμήσεις θέλουν το μέτρο των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων να απέφερε συνολικά 2,5-3 δισ. ευρώ στην κυπριακή οικονομία.

Με το αζημίωτο

Τα ομόλογα βέβαια, όντας εξαετούς διάρκειας, θα αρχίσουν να αποπληρώνονται το 2020, ενώ φέρουν και ικανοποιητικό επιτόκιο. Της τελευταίας σειράς που εκδόθηκε, κυμαίνεται από 2,5%, αν ο κάτοχο του το κρατήσει μέχρι 24 μήνες, έως και 3,25%, αν το κατέχει για περισσότερο από 60 μήνες. Ακόμα μεγαλύτερη απόδοση είχαν παλαιότερες εκδόσεις.

Στροφή στα ακίνητα

Εδώ και μήνες βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία αλλαγής των κριτηρίων για κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών και σύμφωνα με πληροφορίες η σχετική εισήγηση θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο την ερχόμενη εβδομάδα. Με τα νέα κριτήρια, πλέον η επένδυση σε κρατικά ομόλογα θα εξαιρείται των επενδύσεων που πληρούν τα κριτήρια εκτός κι αν είναι στο πλαίσιο μιας άλλης επένδυσης, οπότε να μπορούν να γίνουν αγορές μέχρι 500 χιλ. ευρώ.

Σύμφωνα με τις τελευταίες πλη-

Οι επενδύσεις σε εξαετή ομόλογα για φυσικά πρόσωπα, στήριξαν τα δημόσια οικονομικά σε μία περίοδο που οι πόρτες στις διεθνείς αγορές ήταν κλειστές.

ροφορίες, το όριο θα μειωθεί στα 2 εκατ. ευρώ χωρίς να χρειάζεται να είναι μέρος συλλογικής επένδυσης και θα αφορά κυρίως επενδύσεις σε ακίνητα.

Η αλλαγή των κριτηρίων ήταν γνωστή από καιρό, κάτι άλλωστε που είχε αποκαλύψει η Οικονομική «Κ» από τον Ιούνιο. Τότε οι σχεδιασμοί μιλούσαν για μείωση του ορίου στα 2,5 εκατ. ευρώ χωρίς να χρειάζεται να είναι στο πλαίσιο συλλογικής επένδυσης. Φαίνεται πως μέχρι την ολοκλήρωση του σχεδίου τα δεδομένα άλλαξαν εκ νέου και το όριο θα μειωθεί στα 2

Επενδυτές διαβατηρίου

Έτος	Πρόσωπα	Ποσό
2014	10	37,5 εκατ.
2015	52	205 εκατ.
9/2016	53	164 εκατ.

εκατ. ευρώ και κατά πάσα πιθανότητα δεν θα περιλαμβάνει ούτε την πρόνοια για κατάθεση σε κυπριακές τράπεζες.

Το ότι τα κριτήρια θα άλλαζαν,

ήταν γνωστό στους επαγγελματίες παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών γι' αυτό άλλωστε και παρατηρείται η μεγάλη απήχηση στις δύο τελευταίες εκδόσεις. Στην προτελευταία έκδοση, 11 επενδυτές επένδυσαν 28 εκατ. ευρώ και στην τελευταία 20 επενδυτές ποσό 46 εκατ. ευρώ. Με τα κρατικά ταμεία να είναι γεμάτα, και τις ανάγκες χρηματοδότησης του χρέους να είναι καλυμμένες τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, κρίθηκε πως η συνέχιση του μέτρου δεν εξυπηρετούσε πλέον το δημόσιο συμφέρον.

Δεν άρεσε στους πλοιοκτήτες η απαλλαγή από στρατιωτική θητεία

Ζήτησαν τριμηνιαία θητεία για να αποφύγουν τη στράτευση στην Ελλάδα

Η απαλλαγή από θητεία στην Εθνική Φρουρά που πρόσφερε σε πλοιοκτήτες κυπριακής καταγωγής και στα παιδιά το Υπουργικό Συμβούλιο, εφόσον ανέπτυσαν οικονομικές δραστηριότητες στη Δημοκρατία, φαίνεται πως δεν άρεσε ικανοποιημένους τους επηρεαζόμενους εφοπλιστές.

Γι' αυτό και το Υπουργικό Συμ-

Το κίνητρο τελικά... ήταν υπερβολικό.

βούλιο στην τελευταία συνεδρία του αποφάσισε να αλλάξει τη συγκεκριμένη πρόνοια ώστε τόσο οι πλοιοκτήτες όσο και τα παιδιά τους να κάνουν τριμηνιαία θητεία στην Εθνική Φρουρά.

Όσο κι αν ακούγεται παράδοξο, την τροποποίηση φαίνεται πως ζήτησαν οι ίδιοι οι πλοιοκτήτες, αφού με την αρχική ρύθμιση και την πλήρη απαλλαγή από θητεία στην Εθνική Φρουρά, θα σήμαινε πως ενδεχομένως θα έπρεπε να υπηρετήσουν τη στρατιωτική τους θητεία σε κάποια άλλη χώρα, κατά

πάσα πιθανότητα οι πλείστοι στην Ελλάδα, όπου η στρατιωτική θητεία έχει διάρκεια εννέα μηνών. Γι' αυτό και ζήτησαν όπως τροποποιηθεί η συγκεκριμένη απόφαση για να υπηρετήσουν το μίνιμουμ των τριών μηνών.

Στην πρόταση που κατέθεσαν από κοινού στο Υπουργικό Συμβούλιο οι υπουργοί Μεταφορών και Άμυνας: «Μέσα στο πλαίσιο

της γενικότερης πολιτικής για προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Κύπρο, το υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προωθεί μέτρα πολιτικής για παροχή κινήτρων σε Κύπριους πλοιοκτήτες προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο».

Η αρχική εισήγηση είχε υποβληθεί από κοινού από τους υπουργούς Άμυνας και Μεταφορών στο

πλαίσιο της γενικότερης πολιτικής για προσέλκυση επενδύσεων με την κάθοδο Κυπρίων πλοιοκτητών στο νησί.

Στο σκεπτικό της αρχικής απόφασης αναφερόταν πως η υποχρέωση για θητεία στην Εθνική Φρουρά πλοιοκτητών κυπριακής καταγωγής και των αρρένων τέκνων τους ενδεχομένως να αποτελούσε σοβαρό αντικίνητρο για την εγκατάστασή τους στην Κύπρο και την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων τους που θα ήταν επωφελείς στη Δημοκρατία κατά την παρούσα δύσκολη οικονομική φάση. «... κρίνεται ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση για υπηρεσία στην Εθνική Φρουρά των προσώπων κυπριακής καταγωγής που έρχονται για εγκατάσταση στην Κύπρο και οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες πλοίων υπό κυπριακή σημαία, είτε ιδιοκτήτες πλοιοδιαχειριστικής εταιρείας που έχει γραφεία στην Κύπρο, εξυπηρετεί την έννοια του δημοσίου συμφέροντος».

Για τον ίδιο σκοπό θεοπίστηκαν φορολογικές ελαφρύνσεις σε σχέση με την έκτακτη αμυντική εισφορά.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο Π. Ουστάς το νέο μέλος στην ΕΠΑ

Ο **Παναγιώτης Ουστάς** θα είναι το νέο μέλος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού μετά που ο Θεοφάνης Κωνσταντινίδης υπέβαλε την παραίτησή του με επιστολή του στις 18 Αυγούστου 2016.

Σχετική απόφαση έλαβε το Υπουργικό Συμβούλιο στην τελευταία του συνεδρία μετά από ενημέρωση που έτυχε από τον υπουργό Ενέργειας σε σχέση με τα προκείμενα και την κατάρτιση του κ. Ουστά.

Ο κ. Ουστάς είναι κάτοχος πτυχίου της Ανώτατης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς. Από τις 5.10.1987 μέχρι τις 30.4.2002 εργάστηκε στην Τράπεζα Κύπρου, απ' όπου αποχώρησε οικιοθελώς. Υπηρέτησε σε πολλές θέσεις, όπως στο Τμήμα Δικαστικών Υποθέσεων και ως credit officer (χορηγήσεις σε ιδιώτες και επιχειρήσεις). Από το 2002 μέχρι το 2012 λειτουργούσε γραφείο ειδικού συμβούλου επιχειρήσεων στον τομέα των χρηματοοικονομικών, με την εμπορική επωνυμία OP BUSINESS & EXECUTIVE CONSULTANTS, αναλαμβάνοντας την εκπόνηση οικονομικών μελετών αλλά και τη διαχείριση των χρεωστών/πελατών διαφόρων εταιρειών με τις οποίες συνεργάστηκε. Ακολούθως, εργάστηκε για

ένα χρόνο ως γραμματέας/διευθυντής του Συνεργατικού Ταμείου Ιδιωτικών Εργατοϋπαλλήλων Κύπρου. Ο κ. Ουστάς διετέλεσε για 20 συνεχή έτη δημοτικός σύμβουλος στον Δήμο Στροβόλου, όπου κατά την τελευταία πενταετία, διετέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών του Δήμου. Σύμφωνα με τη σχετική

Αντικαθιστά τον Θεοφάνη Κωνσταντινίδη που υπέβαλε παραίτηση.

νομοθεσία, τα τέσσερα μέλη της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού πρέπει να είναι πρόσωπα με ειδικευμένη γνώση και πείρα περί τα νομικά ή τα οικονομικά ή τον ανταγωνισμό ή τη λογιστική ή το εμπόριο ή τη βιομηχανία, ικανά να συμβάλουν στην πραγμάτωση των σκοπών των εν λόγω νόμων.

Μετά από τη συγκεκριμένη εξέλιξη, η Επιτροπή θα απαρτίζεται από την πρόεδρο Λουκία Χριστοδούλου και τα μέλη Ανδρέα Καρούδη, Ελένη Καραολή, Χάρη Παστελλή και Παναγιώτη Ουστά.

MTN BUSINESS COMPLETE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ

Το MTN Business Complete δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες σας για **απρόσκοπτη Επικοινωνία** και πρόσβαση σε προηγμένα εργαλεία Πληροφορικής, με ένα συνολικό μηνιαίο πάγιο.

Διαμορφώστε το δικό σας πακέτο σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησής σας και επωφεληθείτε με **δωρεάν υπηρεσίες** αλλά και τη **μεγαλύτερη έκπτωση**.

Επισκεφθείτε το mtnbusinesscomplete.mtn.com.cy και ανακαλύψτε τα οφέλη για την επιχείρησή σας.

Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131 | E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy

Θέλουν τους Βρετανούς οι επιχειρηματίες

Ασκέτως δημοψηφίσματος, τα μέλη του Business Europe επιθυμούν τη συνέχιση του πρωταγωνιστικού ρόλου του Ην. Βασιλείου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Παρά την απόφαση για αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι ευρωπαϊκές επιχειρηματίες επιθυμούν όπως οι Βρετανοί εταίροι τους διατηρήσουν ρόλο και λόγο σε θέματα επιχειρηματικότητας, χαρακτηρίζοντάς τους ως μία διαχρονική φωνή λογικής.

Οι Βρετανοί είχαν πάντα καίριες θέσεις σε θέματα ανταγωνιστικότητας, παραγωγικότητας και κανόνων συμμόρφωσης, σχολίασε στην «Κ» ο γενικός διευθυντής της Ομοσπονδίας Εργοδοτών Βιομηχανών (ΟΕΒ) Μιχάλης Αντωνίου, ο οποίος την περασμένη βδομάδα παρευρέθηκε σε έκτακτη σύσκεψη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Business Europe κατά την οποία πραγματοποιήθηκε στρα-

Αναμένουν ξεκαθάρισμα από τη βρετανική κυβέρνηση για το περιεχόμενο του Brexit.

τηγική συζήτηση για τις μελλοντικές σχέσεις Ε.Ε. - Η.Β. Συμμετείχαν 32 χώρες και 40 οργανώσεις και έγινε μια καταγραφή στο τι συμβαίνει σε κάθε χώρα μετά τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος.

«Το βασικό συμπέρασμα που προέκυψε είναι πως η λύση που θα βρεθεί, θα πρέπει να διατηρεί το Ηνωμένο Βασίλειο στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων στην Ε.Ε.».

Όσον αφορά με τις επιπτώσεις του Brexit που θα υπάρξουν για την Κύπρο, ο κ. Αντωνίου είπε στους παρευρισκόμενους πως «η Κύπρος, σύμφωνα με όλες τις αναλύσεις, είναι μια από τις χώρες που έχουν τη με-

γαλύτερη αλληλεπίδραση με τη βρετανική οικονομία. Κυρίως λόγω των στενών σχέσεων στον τουρισμό και τα εξαγωγικά προϊόντα προς το ΗΒ».

Εκφράζοντας την άποψη των Κυπρίων επιχειρηματιών, πρόσθεσε ότι «η αύξηση του κόστους του ευρώ έναντι της στερελίνας δυσχεραίνει τις συναλλαγές. Εξαγωγή προϊόντων είναι και ο τουρισμός αλλά προς το παρόν δεν υπήρξαν σοβαρά προβλήματα. Η συνέχεια θα εξαρτηθεί κυρίως από τις προϋποθέσεις σε σχέση με τη βίζα, εάν και εφόσον θα προκύψουν τέτοιες ανάγκες».

Κληθείς να σχολιάσει το κλίμα που επικράτησε στη σύνοδο, ο κ. Αντωνίου μετέφερε το γεγονός πως κανείς δεν γνωρίζει επακριβώς στη Βρετανία τι συμβαίνει με το Brexit. «Πλέον ο κόσμος άρχισε να νοιώθει ενοχλημένος από τη στάση της κυβέρνησης που δεν έχει καθορίσει ακόμα τι επιδιώκει. Όλο το καλοκαίρι διαμήνυαν το Brexit σημαίνει Brexit, χωρίς να εξηγούν το στίγμα. Δεν έχουν καθορίσει πώς θα επηρεαστεί η καθημερινότητα των πολιτών, των επιχειρήσεων, των φοιτητών, των τουριστών. Όλα τα παραπάνω βρίσκονται σε μια γκριζα ζώνη», κατέληξε.

Υπενθυμίζουμε ότι η ημερομηνία για το πραγματικό Brexit θα πρέπει να καθοριστεί στη συμφωνία αποχώρησης. Ορισμένοι πιστεύουν ότι οι διαπραγματεύσεις θα διαρκέσουν περισσότερο από δύο χρόνια, όπως προβλέπουν οι Συνθήκες, και επομένως η ολοκλήρωση του Brexit πριν από τις επόμενες ευρωεκλογές του 2019, κρίνεται απίθανη.

Δημιουργία επιτροπών

Όσον αφορά την εισήγηση της ΟΕΒ για δημιουργία επιτροπών που να συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι, ο κ. Αντωνίου είπε πως 24 Ιουνίου είχαν στείλει την εισήγηση στον

υπουργό Οικονομικών - την επόμενη ημέρα του δημοψηφίσματος - με την οποία ζήτησαν την σύγκληση όλων των παραγωγικών φορέων για να γίνει καταγραφή των δεδομένων και να σχεδιάσουν τις επόμενες κινήσεις που θα χρειαστούν. Ο υπουργός Οικονομικών με τη σειρά του απέστειλε θετική απάντηση, λέγοντας ότι, έχει δώσει εντολή να συσταθούν τομεακές επιτροπές, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη, με συγκεκριμένες οδηγίες να προσκαλείται και η ΟΕΒ όπου το αντικείμενο μπορεί άμεσα ή έμμεσα να απασχολεί τις επιχειρήσεις.

Βασικά μοντέλα

Στις συζητήσεις μεταξύ της Ε.Ε. και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τις μελλοντικές τους σχέσεις, η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων και η δυνατότητα εξεύρεσης δημιουργικών λύσεων εξισορρόπησης της ελεύθερης διακίνησης με την επιθυμία του Ηνωμένου Βασιλείου να περιορίσει τη μετανάστευση από την Ε.Ε., θα είναι από τα πιο ευαίσθητα θέματα.

Τα βασικά μοντέλα μελλοντικής συνεργασίας που εξετάζονται μέχρι στιγμής είναι έξι.

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) είναι ένα σχετικά απλό μοντέλο. Δίνει πλήρη πρόσβαση στις ενιαίες αγορές της Ε.Ε. σε αγαθά (πλην ορισμένων γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων), σε υπηρεσίες και κεφάλαια (συμπεριλαμβανομένων των διαβατηρίων για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες) με μία ενιαία συμφωνία.

Το ελβετικό μοντέλο είναι πολύ πιο περίπλοκο, δεδομένου ότι διαλαμβάνει περίπου 120 διαφορετικές συμφωνίες που διέπουν τις διάφορες πτυχές των σχέσεων Ε.Ε.-Ελβετίας. Ωστόσο, δίνει επίσης πρόσβαση στις ενιαίες αγορές της Ε.Ε. σε αγαθά

(εκτός από ένα περιορισμένο αριθμό γεωργικών προϊόντων), καθώς και μερική πρόσβαση σε υπηρεσίες (εκτός από διαβατήριο για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), αλλά δεν παρέχει πρόσβαση στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων.

Το ολοκληρωμένο μοντέλο Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών (τύπου CETA) θα δώσει καλή μεν, αλλά πιο περιορισμένη πρόσβαση στην ενιαία αγορά αγαθών της Ε.Ε. και μόνο περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες (εξαιρουμένου του διαβατηρίου για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

Το μοντέλο Τελωνειακής Ένωσης (όπως αυτό με την Τουρκία) θα παρέχει καλή, αλλά μερική πρόσβαση στην ενιαία αγορά της Ε.Ε. σε αγαθά και δεν θα υποχρεώνει το Ηνωμένο Βασίλειο να συμμορφωθεί με τους κανόνες της Ε.Ε. σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση προσώπων ή να εισφέρει στον προϋπολογισμό της Ε.Ε.

Το μοντέλο των κανονισμών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου αφορά κανόνες που διέπουν την εμπορική σχέση μεταξύ της Ε.Ε. και όλων των χωρών που δεν έχουν συγκεκριμένη εμπορική συμφωνία με την Ε.Ε. Δεν θα δώσει στο Ηνωμένο Βασίλειο οποιαδήποτε προτιμσιακή πρόσβαση στην ενιαία αγορά της Ε.Ε. Το Ηνωμένο Βασίλειο θα πληρώσει τους πλήρεις δασμούς για όλα τα αγαθά, και δεν θα έχει προνομιακή πρόσβαση στις υπηρεσίες, όταν συναλλάσσεται με την Ε.Ε. και άλλες τρίτες χώρες.

Τέλος, υπάρχει επίσης μια νέα πρόταση για έναν Ηπειρωτικό Συνεταιρισμό (Continental Partnership) από το Think Tank Bruegel και το London School of Economics. Αυτό αποτελεί ένα νέο μοντέλο εταιρικής σχέσης που αναπτύχθηκε για το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Κύπρος σύμφωνα με όλες τις αναλύσεις είναι μία από τις χώρες που έχουν τη μεγαλύτερη αλληλεπίδραση με τη βρετανική οικονομία και για ιστορικούς - πολιτιστικούς και άλλους λόγους, ανέφερε ο Γ.Δ. της ΟΕΒ.

MEGA ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Για να ακούτε και να βλέπετε αληθινές ειδήσεις,
Για να έχετε άποψη για όλα,
ΜΕ ΚΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ.
Παρουσιάζουν: Λουκάς Φουρλάς και Στέλλα Στυλιανού

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ ΣΤΙΣ 20:20

www.tvonenews.com.cy

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Με ζωντανές συνδέσεις, ανταποκρίσεις και αιχμηρό λόγο,
η Πέτρα Σιάσου σας μεταφέρει τα «καυτά» ζητήματα της καθημερινότητας,
με εκλεκτούς καλεσμένους και ρεπορτάζ από την Κύπρο και το εξωτερικό.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ ΣΤΙΣ 11:00

www.tvonenews.com.cy

Με δικό της υφυπουργείο η Ναυτιλία

Όπως αναφέρεται στο προσχέδιο του νομοσχεδίου, πρόθεση είναι όπως ο Νόμος να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2017

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Προσχέδιο νομοσχεδίου για δημιουργία Υφυπουργείου Ναυτιλίας, το οποίο θα είναι μετεξέλιξη του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, έχει προωθηθεί στα κόμματα για να τοποθετηθούν, έτσι ώστε να μεταφερθεί και ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου, πριν σταλεί στη Βουλή προς ψήφιση. Πάντως, όπως σημειώνεται στην έκθεση, ο Νόμος προορίζεται για να τεθεί σε ισχύ

Η πρόταση στοχεύει στον συντονισμό και στην υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής ναυτιλίας με τη χρήση απαραίτητων οριζόντιων πολιτικών και τη στήριξη των επενδύσεων στη ναυτιλία.

την 1η Ιανουαρίου 2017. Η παρούσα πρόταση, εξάλλου, συμπεριλαμβανόταν και στις εξαγγελίες του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο σκοπός ίδρυσης του εν λόγω υφυπουργείου είναι πολύπλευρος και πολυσύνθετος.

Όπως αναφέρεται στο προσχέδιο, σημαντική πτυχή είναι η χάραξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής ναυτιλίας και ο επιτελικός σχεδιασμός της ανάπτυξης του ναυτιλιακού συμπλέγματος της Κύπρου. Επίσης, η πρόταση στοχεύει στον συντονισμό και την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής ναυτιλίας με τη χρήση απαραίτητων οριζόντιων πολιτικών και τη στήριξη των επενδύσεων στη ναυτιλία συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και υλοποίησης κινήτρων, την προώθηση της ναυτιλιακής κατάρτισης, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, τη χάραξη στρατηγικής προβολής, προώθησης και ανάδειξης της κυπριακής ναυτιλίας στο εξωτερικό

και το εσωτερικό. Όσο αφορά δε στη διεξαγωγή εκστρατειών προβολής, προώθησης και ανάδειξης της κυπριακής ναυτιλίας, αυτές θα γίνονται μέσω σχετικών διαδικασιών ανάθεσης στον ιδιωτικό τομέα.

Εκπόνηση μελετών

Προσθέτως, το νέο Υφυπουργείο προορίζεται για να επωμιστεί την εκπόνηση μελετών, ερευνών αγοράς και την ανάλυση σύγχρονων τάσεων στον τομέα της ναυτιλίας. Ως εκ τούτου, θα του ανατεθεί επίσης η διαχείριση στατιστικών δεδομένων, η αξιολόγηση απόδοσης προγραμμάτων και κονδυλίων που δαπανούνται για τη ναυτιλία, όπως εξάλλου και η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της δομής της ναυτιλιακής δημόσιας διοίκησης και της συνεχούς αναβάθμισης της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται.

Παράλληλα, επιπρόσθετες ευθύνες συμπεριλαμβάνουν την εφαρμογή της ναυτιλιακής νομοθεσίας σε σχέση με τις εξουσίες που η εν λόγω νομοθεσία παρείχε στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Νόμου, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης σχετικών αδειών, την εποπτεία του ναυτιλιακού τομέα, τη συνεργασία με τις άλλες εποπτικές αρχές, την ορθή πληροφόρηση και ενη-

Το Υφυπουργείο Ναυτιλίας θα αποτελεί μετεξέλιξη του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.

μέρωση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων για τις διατάξεις της ναυτιλιακής νομοθεσίας.

Η εκπόνηση και υποβολή προτάσεων για μεταρρυθμίσεις, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούν

στην απλοποίηση διαδικασιών για προσέλκυση επενδύσεων ναυτιλιακού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανόμενων και αυτές στο προσχέδιο, καθώς και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ευρύτερη ανά-

πτυξη της ναυτιλιακής βιομηχανίας.

Αποζημίωση υπουργού

Τον υφυπουργό Ναυτιλίας θα διορίζει με πράξη του ο Πρόεδρος

της Δημοκρατίας και η διάρκεια της θητείας του δεν θα υπερβαίνει τη διάρκεια της θητείας του Προέδρου. Η αποζημίωσή του, σημειώνεται, θα είναι ίδια με την αποζημίωση που ορίζεται για τους υπουργούς. Προσθέτως, θα δύναται να υποβάλλει προτάσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο και θα είναι παρών κατά τις συζητήσεις που αφορούν σε θέματα για τα οποία του/της ανατέθηκαν, χωρίς όμως να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι αρμοδιότητες που απορρέουν από τον θεσμό του υφυπουργού Ναυτιλίας είναι: η πολιτική εποπτεία του Υφυπουργείου, η πολιτική εκπροσώπηση της Δημοκρατίας σε όργανα και θεσμούς της Ε.Ε. και οποιονδήποτε άλλο διεθνή οργανισμό, την ανάπτυξη διακρατικών σχέσεων και τη διαχείριση όλων των ζητημάτων που εμπιπτούν στις εξουσίες του. Επίσης, θα είναι υπεύθυνος/η για την έκδοση εγκυκλίων, εσωτερικών οδηγιών και για την εφαρμογή οποιονδήποτε Κανονισμών σε σχέση με τις εξουσίες του/της. Ο υφυπουργός είναι ο πολιτικός προϊστάμενος και η αρμοδία αρχή για τους υπαλλήλους του Υφυπουργείου, που ενεργεί συνήθως μέσω του γενικού διευθυντή του Υφυπουργείου Ναυτιλίας κατ' αναλογία των αρμοδιοτήτων που έχουν οι υπουργοί για το προσωπικό των Υπουργείων τους.

Ενας από τους μεγαλύτερους παγκοσμίως στόλους, χρήζει ενίσχυσης

Οι λόγοι που οδήγησαν στην απόφαση να μετεξελιχθεί το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας σε Υφυπουργείο Ναυτιλίας, όπως τονίζεται στο προσχέδιο, είναι οι εξής:

- Ο κυπριακός εμπορικός στόλος κατατάσσεται ως ένας από τους μεγαλύτερους τόσο παγκοσμίως, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς επίσης επειδή η Κύπρος θεωρείται ως ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα πλοιοδιαχείρισης διεθνώς και ως εκ τούτων, ενισχύεται η κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η συνεισφορά της εμπορικής

ναυτιλίας στην οικονομία της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι πολύ σημαντική.

Η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μια διεθνοποιημένη δραστηριότητα, η οποία μεταβάλλεται συνεχώς ανάλογα με τις τρέχουσες διεθνείς εμπορικές και οικονομικές συνθήκες και ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαία η ταχύτερη προσαρμογή της Κυπριακής ναυτιλιακής δημόσιας διοίκησης στις διεθνείς αυτές συνθήκες για την καλύτερη αξιοποίηση των σχετικών ευκαιριών και την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση προκύπτων προβλημάτων.

- Το διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την εμπορική ναυτιλία τυγχάνει συνεχούς αναθεώρησης και επικαιροποίησης, γεγονός το οποίο προϋποθέτει την άμεση, ενεργό και αποτελεσματική παρουσία της Κύπρου στους διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς και σώματα έτσι ώστε να διασφαλίζονται στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα εθνικά ναυτιλιακά συμφέροντα της Κύπρου.

- Διαφάνηκε ότι ο τρόπος ανάπτυξης της ναυτιλίας παρουσιάζει αδυναμία επιβολής οριζόντιων πολιτικών απαραίτητες για την εφαρμογή μιας

ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής στη ναυτιλία.

- Το υφιστάμενο πλαίσιο κρίθηκε ότι δεν αξιοποιεί αποτελεσματικά και στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η Κύπρος σε αυτόν τον τομέα σε συνδυασμό με τις νέες ευκαιρίες που προκύπτουν διεθνώς στη ναυτιλία.

- Στόχος είναι η σύσταση μιας στρατηγικής και εποπτικής αρχής που θα έχει εξουσίες χάραξης μιας εθνικής στρατηγικής για τη ναυτιλία, καθώς και την επιβολή της ναυτιλιακής νομοθεσίας.

- Οι προτεινόμενες θεσμικές ρυθμίσεις αναμένεται να οδηγήσουν στον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και εφαρμογή μέτρων εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της ναυτιλιακής υποδομής και δραστηριότητας στην Κύπρο, με τα πολλαπλά οφέλη που αυτό θα αποφέρει στην κυπριακή οικονομία και στην αγορά εργασίας, για τον σκοπό αυτό, επιβάλλεται η θεσμοθέτηση του υφυπουργού Ναυτιλίας, ως επικεφαλής του Υφυπουργείου Ναυτιλίας με συντονιστικές και οριζόντιες αρμοδιότητες και εξουσίες σε θέματα ναυτιλίας.

Ο τουρισμός αποκτά αποκλειστική, οριζόντια, εξουσία

Το προσχέδιο για το νομοσχέδιο που θα αναβαθμίσει τον ΚΟΤ είναι ήδη στα κόμματα και αναμένονται οι τοποθετήσεις τους

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Τη χάραξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής τουρισμού και τον επιτελικό σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης της Κύπρου θα επωμισθεί το υφυπουργείο Τουρισμού. Σκοπός της εν λόγω μεταρρύθμισης είναι να ενδυναμωθεί ο τουρισμός με αποκλειστικά δική του εκτελε-

Αρμοδιότητά του θα είναι, μεταξύ άλλων, η χάραξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής τουρισμού και ο επιτελικός σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης της Κύπρου.

Επείγει η επιβολή οριζόντιων πολιτικών για περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος.

στική εξουσία που θα έχει τη δυνατότητα να επιβάλει οριζόντιες πολιτικές.

Διαφάνηκε, εξάλλου, αναφέρεται στο προσχέδιο του νομοσχεδίου, ότι ο τρόπος ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος παρουσιάζει αδυναμίες.

Επίσης, το υφιστάμενο πλαίσιο κρίθηκε ότι δεν αξιοποιεί αποτελεσματικά και στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η Κύπρος σε αυτό τον τομέα.

Ως εκ τούτου, στόχος είναι η σύσταση μιας στρατηγικής και εποπτικής αρχής που θα έχει εξουσίες

χάραξης μιας εθνικής στρατηγικής για τον τουρισμό, καθώς την επιβολή της τουριστικής νομοθεσίας.

Οι προτεινόμενες θεσμικές ρυθμίσεις αναμένεται να οδηγήσουν στον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και εφαρμογή μέτρων εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της τουριστικής υποδομής και δραστηριότητας στην Κύπρο, με τα πολλαπλά οφέλη που αυτό θα αποφέρει στην κυπριακή οικονομία και στην αγορά εργασίας, για τον σκοπό αυτό, επιβάλλεται η θεσμοθέτηση του υφυπουργού Τουρισμού, ως επικεφαλής του Υφυπουργείου Τουρισμού με συντονιστικές και οριζόντιες αρ-

μοδιότητες και εξουσίες σε θέματα τουρισμού.

Εξάλλου, έχει ήδη δοθεί η πρόταση για το νομοσχέδιο στα κόμματα και αναμένεται πλέον να τοποθετηθούν επί του προσχεδίου και στη συνέχεια θα οδηγηθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου προς έγκριση, πριν αυτό προωθηθεί στη Βουλή για να ψηφιστεί σε Νόμο. Πάντως, όπως ανέφερε στην «Κ» ανώτατη κυβερνητική πηγή, «ο ΚΟΤ έχει κλείσει τον κύκλο ζωής του και επείγει αναβάθμισή του».

Μεταφορά προσωπικού Η παρούσα πρόταση αποτελεί και αυτή μέρος της εξαγγελίας του

Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία εξαγγελία προέβλεπε, εκτός από την δημιουργία Υφυπουργείων Τουρισμού και Ναυτιλίας, την επιπλέον σύσταση Υφυπουργείου Ανάπτυξης. Ο Νόμος προορίζεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου, όμως η μεταφορά προσωπικού του ΚΟΤ στο καινούριο Υφυπουργείο θα πραγματοποιηθεί σε μετέπειτα στάδιο, μετά και από γνωστοποίηση που θα κάνει ο μελλοντικός/ή υφυπουργός Τουρισμού, η οποία θα δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας. Επίσης, κάθε υπάλληλος ή έκτακτος ή επίτιμο προσωπικό στα γραφεία απα-

σχόλησης που δεν θα επιθυμεί τη μεταφορά του στο Υφυπουργείο Τουρισμού, θα θεωρείται ότι οι υπηρεσίες του τερματίζονται με βάση τον περί Τερματισμού της Απασχόλησης Νόμο.

Το νεοσύστατο Υφυπουργείο θα επωμισθεί και τη διατύπωση θέσεων για τη χωροθέτηση των τουριστικών τοποθεσιών, τον συντονισμό και την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής τουρισμού με τη χρήση απαραίτητων οριζόντιων πολιτικών και τη στήριξη των επενδύσεων στον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων της επεξεργασίας και υλοποίησης κινήτρων.

Παράλληλα, ευθύνη του θα είναι και η παροχή συστηματικής, διάχυτης ενημέρωσης του κοινού, η προώθηση της τουριστικής συνείδησης, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, η χάραξη στρατηγικής προβολής, προώθησης και ανάδειξης του τουριστικού προϊόντος της χώρας στο εξωτερικό και το εσωτερικό.

Νοείται περαιτέρω, σημειώνεται στο προσχέδιο, ότι η διεξαγωγή εκστρατειών προβολής, προώθησης και ανάδειξης του τουριστικού προϊόντος θα γίνεται μέσω σχετικών διαδικασιών ανάθεσης στον ιδιωτικό τομέα.

Ξεπερνούν τους εκατό οι αεροπορικοί προορισμοί

Ε. Καλογήρου: Καλύφθηκε σχεδόν άμεσα το κενό των Κ.Α.

Η ανάταξη εκτελεστική διευθύντρια της Hermes Airports Έλενα Καλογήρου σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» δηλώνει ότι η εταιρεία θεωρεί το ανθρώπινο προσωπικό ως αναπόσπαστο και καθοριστικό κομμάτι στρατηγικής και ως εκ τούτου στόχος της είναι να καταστεί η εταιρεία ως εργοδότης επιλογής. Μεταξύ άλλων, η κ. Καλογήρου αποτιμά την καλοκαιρινή σεζόν, σημειώνει τις ανησυχίες και σκέψεις της για το μέλλον του τουρισμού στο νησί και τοποθετείται για την μετά Κυπριακών Αερογραμμών εποχή.

—Ποιες οι βασικές σας προτεραιότητες ως νέα ανώτατη εκτελεστική διευθύντρια της Hermes Airports;

—Βασική προτεραιότητά μας ήταν και παραμένει η αύξηση της επιβατικής κίνησης, τόσο από όσο και προς την Κύπρο. Η στρατηγική μας εστιάζεται στην στοχευμένη ανάπτυξη της συνδεσιμότητας της Κύπρου και την αναπλήρωση των κενών εκεί και όπου υπάρχουν ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, έχουμε συνεχείς επαφές με αεροπορικές εταιρείες, καθώς επίσης και οργανωτές ταξιδιών, ενώ επενδύουμε τόσο σε σχέδια κινήτρων όσο και στην προώθηση και ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος. Εργαζόμαστε με όλους τους φορείς σε μια προσπάθεια ανανέωσης των συγκριτικών τουριστικών πλεονεκτημάτων που έχει η χώρα μας και ταυτόχρονα στοχεύουμε στην ανάδειξη νέων εμπειριών και δραστηριοτήτων που μπορούν να απολαύσουν οι τουρίστες, επιλέγοντας τον τόπο μας για τις διακοπές τους. Στο πλαίσιο αυτό, επικεντρώνουμε τις προσπάθειές μας σε αγορές-κλειδιά ενώ ταυτόχρονα δεν φειδόμεστε προσπάθειών για προσέλκυση μεμονωμένων περιηγητών και τουριστών. Είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε στοχευόμενες εκστρατείες μάρκετινγκ και χρήση ψηφιακών μέσων για την προώθηση της Κύπρου, με στόχο κυρίως, την ικανοποίηση των αναγκών, ειδικά αυτού του είδους των τουριστών. Την ίδια ώρα, παραμένουμε προσπαθώντας στον κύριο στόχο μας που δεν είναι άλλος από την προσφορά υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους επιβάτες που διακινούνται μέσω των αεροδρομίων μας. Προσπάθειά μας είναι τα αεροδρόμια μας να ενταχθούν στα καλύτερα περιφερειακά αεροδρόμια της Ευρώπης, ανανεώνοντας και αναβαθμίζοντας συνεχώς τις προσφερόμενες υπηρεσίες προς τους επιβάτες μας. Επίσης, θα ήταν παράλληλη μου αν δεν αναφερόμουν και στο προσωπικό το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο και καθοριστικό κομμάτι της στρατηγικής μας. Η συνεισφορά του προ-

σωπικού μας στην επίτευξη των στόχων μας, είναι καθοριστική γι' αυτό επιθυμούμε να αναπτύξουμε περαιτέρω το ανθρώπινο δυναμικό μας και να καταστήσουμε την Hermes εργοδότη επιλογής.

Νέος κύκλος —Φέτος συμπληρώνονται δέκα χρόνια από την ημέρα που η Hermes ανέλαβε τη διαχείριση των αεροδρομίων. Τι σημαίνει αυτό για εσάς;

—Η συμπλήρωση δέκα χρόνων ζωής της Hermes, σηματοδοτεί το κλείσιμο ενός κύκλου αλλά ταυτόχρονα και το ξεκίνημα ενός νέου. Ο πρώτος κύκλος περιλάμβανε την κατασκευή δύο νέων τερματικών

«Εργαζόμαστε μαζί με όλους τους φορείς σε μια προσπάθεια ανανέωσης των συγκριτικών τουριστικών πλεονεκτημάτων που έχει η χώρα μας».

κτηρίων σε Λάρνακα και Πάφο, καθώς επίσης την ομαλή μετάβαση της λειτουργίας των δύο αεροδρομίων, από τις παλιές στις νέες εγκαταστάσεις. Πιστεύω ότι ως Hermes, ανταποκριθήκαμε με απόλυτη επιτυχία σε αυτούς τους πρώτους στόχους που είχαμε θέσει και υποσχεθεί στην Κύπρο. Σήμερα όμως αρχίζει ένας καινούργιος κύκλος για μας. Ένας κύκλος που σηματοδοτεί και τις νέες —κοινές με πολλούς φορείς, θα πρέπει να πω— προκλήσεις, που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Η αναβάθμιση και ενίσχυση της τουριστικής μας βιομηχανίας, το οποίο, όπως αντιλαμβάνεστε, θα έχει ως συνεπακόλουθο και την αύξηση της επιβατικής κίνησης στα δύο αεροδρόμια της χώρας μας, αποτελεί την κύρια στρατηγική επιδίωξη μας. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή τεχνολογική αναβάθμιση των υποδομών μας και στην παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών σε εταιρείες και επιβατικό κοινό.

—Μετά το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών, πώς αποτιμάτε την προοπτική που δημιουργείται με τις καινούργιες αεροπορικές εταιρείες;

—Είναι γεγονός ότι το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών υπήρξε μια δυσάρεστη εξέλιξη στον τομέα των αεροπορικών συγκοινωνιών της Κύπρου. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειώσω ότι οι οποιοσδήποτε ανησυχίες υπήρχαν για πιθανή αποδυνάμωση της συνδεσιμότητας της Κύπρου με τον υπό-

λοιπο κόσμο, εξαιτίας αυτής της εξέλιξης, τελικά δεν επαληθεύτηκαν. Και αυτό γιατί από την πρώτη στιγμή ανελήφθησαν κοινές πρωτοβουλίες με το κράτος προκειμένου να αναπληρωθεί το κενό που άφησαν πίσω τους οι Κυπριακές Αερογραμμές. Οι προσπάθειες αυτές απέδωσαν σχετικά σύντομα, με αποτέλεσμα σήμερα, να υπάρχει προσφορά μεγαλύτερου αριθμού θέσεων στο κοινό, αλλά και εδραίωση νέων δρομολογίων που συνδέουν την Κύπρο με πάνω από 100 προορισμούς. Θεωρώ ότι είναι επίσης σημαντικό να επισημάνουμε την αυξημένη δραστηριότητα που καταγράφεται το τελευταίο διάστημα από νεοσύστατες αεροπορικές εταιρείες που επιθυμούν να έχουν ως βάση τους την Κύπρο. Κατά το τελευταίο έτος, δύο νέες αεροπορικές εταιρείες έχουν εξασφαλίσει άδεια για την Κύπρο ενώ σύντομα αναμένεται να αδειοδοτηθούν και άλλες εταιρείες. Επιπρόσθετα, αρκετές αεροπορικές εταιρείες, έχουν επεκτείνει τα πτητικά προγράμματά τους για την Κύπρο.

Ανάγκη για ενιαία στρατηγική —Είστε ικανοποιημένοι από τη συνεργασία σας με την κυβέρνηση;

—Με την κυβέρνηση και τις κρατικές υπηρεσίες διατηρούμε μια πάρα πολύ καλή συνεργασία. Μάλιστα, θεωρώ ότι αυτό το υψηλό επίπεδο συνεργασίας που έχουμε, αποτελεί και το θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο οικοδομούμε μαζί κοινές στρατηγικές και επιτυχάνουμε κοινούς στόχους. Φυσικά, πάντοτε υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, η πραγμάτωση των οποίων μπορεί να διανοίξει νέους ορίζοντες στις σχέσεις και τις δραστηριότητές μας, υποβοηθώντας με αυτό τον τρόπο περισσότερο τις κοινές μας προσπάθειες για επίτευξη ακόμη πιο θετικών αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, ως διαχειρίτρια εταιρεία των αεροδρομίων έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση της συνδεσιμότητας του νησιού, αντιμετώπιση της εποχικότητας και τον επαναπροσδιορισμό της τουριστικής ταυτότητας της Κύπρου και βρισκόμαστε σε στενή συνεργασία με το κράτος για την υλοποίηση μιας ενιαίας στρατηγικής για τον τουρισμό. **—Αν και οι τουριστικές αφίξεις αυξάνονται ραγδαία, υπάρχουν αρκετές φωνές ανησυχίας, οι οποίες είτε στόχο έχουν να επιδρούν την προσοχή των αρμόδιων σε μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση του ζητήματος για να μην εφνοησούμε με τις ευκαιριακές αυξήσεις λόγω γεωπολιτικών αναδιταξέων, είτε να θέσουν το θέμα του «φτηνού**

Η Έλενα Καλογήρου ανώτατη εκτελεστική διευθύντρια της Hermes Airports σημειώνει στην «Κ» ότι βασική προτεραιότητα είναι η αύξηση της επιβατικής κίνησης προς και από την Κύπρο.

«Ο έλεγχος διαβατηρίων στα αεροδρόμια δεν αναμένεται να δοθεί σε ιδιώτες και θα παραμείνει στην αστυνομία»

—Κατά την καλοκαιρινή περίοδο είχε δημιουργηθεί μια αρνητική εικόνα προς τα έξω για το αεροδρόμιο της Πάφου, λόγω των καθυστερήσεων που παρατηρήθηκαν στους χώρους ελέγχου διαβατηρίων. Έχει επιλυθεί το πρόβλημα; Επίσης, δεδομένου του αυξημένου όγκου αφίξεων, ενδέχεται να δημιουργηθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον;

—Είναι αλήθεια ότι στην αρχή της καλοκαιρινής περιόδου είχαν παρατηρηθεί κάποιες καθυστερήσεις όσον αφορά στη διαδικασία ελέγχου διαβατηρίων. Θεωρώ όμως ότι το συγκεκριμένο πρόβλημα σήμερα έχει επιλυθεί σε σημαντικό βαθμό καθώς οι αρμόδιες αρχές προχώρησαν ήδη στην υιοθέτηση των αναγκαίων μέτρων αντιμετώπισης της κατάστασης. Επιπρόσθετα μου ωστόσο να σημειώσω ότι είναι καλό, προτού

καταλήγουμε σε οποιαδήποτε συμπεράσματα, να λαμβάνουμε πάντα υπόψη μας και τα ευρύτερα δεδομένα. Όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι συγκριτικά, οι χρόνοι αναμονής και οι διαδικασίες που ακολουθούνται και σε άλλα αεροδρόμια του εξωτερικού, εξαιτίας της κατάστασης που επικρατεί διεθνώς στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, είναι αρκετά αυξημένοι καθώς απαιτείται η λήψη επιπρόσθετων μέτρων ασφαλείας. Σίγουρα δεν υποτιμούμε την ανάγκη μείωσης της όποιας ταλαιπωρίας υφίσταται το επιβατικό κοινό στα αεροδρόμια. Ωστόσο, όπως αντιλαμβάνεστε, διανύουμε μια δύσκολη περίοδο όπου απαιτούνται περισσότεροι έλεγχοι από τις αρχές ασφαλείας, κάτι στο οποίο κανένας δεν επιθυμεί να κάνει

εκπτώσεις, και αυτό αναπόφευκτα έχει αντίκτυπο στους χρόνους εξυπηρέτησης του κοινού, σχεδόν σε όλα τα αεροδρόμια του κόσμου. **—Υπάρχει περίπτωση να δούμε τον έλεγχο διαβατηρίων να πηγαίνει και αυτός σε ιδιώτες;**

—Οχι. Ο έλεγχος των διαβατηρίων ή των ταξιδιωτικών εγγράφων αποτελούν αρμοδιότητα της Αστυνομίας όπως επίσης και τα θέματα εθνικής ασφαλείας στους χώρους των αεροδρομίων. Σε κάθε περίπτωση, η βάση και η φύση των προσφερόμενων υπηρεσιών από τη Hermes στο συγκεκριμένο τομέα, επικεντρώνεται στις ασφάλειες και ξεκάθαρα στην παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών οι οποίες σήμερα, ασκούνται από το προσωπικό της Αστυνομίας Κύπρου.

τουρισμού» επί τάπητος — δηλαδή, ότι η Κύπρος δεν θα μπορεί μακροπρόθεσμα να ανταγωνιστεί γειτονικές χώρες σε φτηνό τουρισμό, άρα, θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τη συγκεντρωσή μας. Πώς σχολιάζετε;

—Προφανώς και δεν μπορεί να υπάρξει εφνοησασμός. Οι ευκαιριακές θετικές εξελίξεις που όπως σωστά έχετε αναφέρει, προκύπτουν λόγω διάφορων γεωπολιτικών αναδιταξέων ή άλλης μορφής κρίσεων, δεν μπορούν να προσφέρουν διαρκή και ικανοποιητικές λύσεις. Είναι για αυτό ακριβώς τον λόγο που εμείς τονίζουμε την ανάγκη αποτελεσματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων της εποχικότητας. Και φυσικά, η ευθύνη διαχείρισης αυτής της κατάστασης δεν είναι δουλειά ενός μόνο φορέα ή μιας μόνο μερίδας της τουριστικής μας βιομηχανίας. Είναι συλλο-

γική δουλειά η οποία θα πρέπει να αναλφθει από όλους, με βάση την εθνική στρατηγική που έχει καταρτιστεί για τον τουρισμό. Όπως γνωρίζετε, η κυβέρνηση με την αρωγή και της Hermes Airports έχει αναθέσει την εκπόνηση της εθνικής στρατηγικής τουρισμού σε ξένο οικο επιμετρονομών οι οποίοι σύντομα θα ολοκληρώσουν το έργο τους. Εναπόκειται, λοιπόν, σε όλους μας με την καθοδήγηση της κυβέρνησης να προχωρήσουμε στην υλοποίηση των εισηγήσεων που θα γίνουν ούτως ώστε μεταξύ άλλων να αμβλύνουμε και το πρόβλημα εποχικότητας που αντιμετωπίζουμε και να μπορέσουμε να οικοδομήσουμε μια τουριστική στρατηγική που δεν θα εξαρτάται ή θα στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στις ευκαιριακές θετικές εξελίξεις στην περιοχή μας. **—Πρόσφατα λάβατε κάποιες**

προτάσεις για αξιοποίηση των χώρων των παλιών αεροδρομίων. Είναι ικανοποιητικές;

—Αυτό το οποίο μπορώ να πω είναι ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής προφορών για την αξιοποίηση των χώρων των δύο παλιών αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου. Ο διαγωνισμός που προκηρύχθηκε ήταν από κοινού με το κράτος, με δυνατότητα εκμετάλλευσης των χώρων των παλιών αεροδρομίων για περιόδους πέραν της λήξης του χρόνου διαχείρισης των αεροδρομίων από τη Hermes. Εάν από την περαιτέρω εξέταση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους και της Hermes προκύψει το συμπέρασμα ότι έχουμε ενόψει μας μια αξιόλογη, τεκμηριωμένη και βιώσιμη πρόταση η οποία ανταποκρίνεται στις προσδοκίες όλων μας, τότε θα μπορούμε να πούμε και περισσότερα.

Προετοιμάζεται για μετακόμιση από τη Λάρνακα η ExxonMobil

Υπάρχει ελλημένη απόφαση για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων στο παραλιακό μέτωπο και μεταφορά στην περιοχή Βασιλικού

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε αποξήλωση τεσσάρων δεξαμενών και καταδάφιση δύο αποθηκών στον τερματικό σταθμό των εγκαταστάσεων της στη Λάρνακα, προχωράει η εταιρεία πετρελαιοειδών ExxonMobil.

Η εταιρεία σημειώνει πως κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης και καταδάφισης δεν θα επηρεαστούν οι καθημερινές δραστηριότητες στον τερματικό σταθμό. Η παραλαβή, διαχείριση και φόρτωση καυσίμων σε βυτιοφόρα, καθώς επίσης και η διάθεση λιπαντικών στα πράτρηρα και στους εμπορικούς πελάτες της εταιρείας θα πραγματοποιείται απρόσκοπτα, καθώς δεν θα επηρεάζεται από τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων αποξήλωσης

και καταδάφισης. Σύμφωνα με την εταιρεία πρέπει να γίνει η πλήρης εναρμόνιση του προτεινόμενου έργου με τις πρόνοιες της Κυπριακής Νομοθεσίας, των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και των Διεθνών Συνθηκών που έχουν επικυρωθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Σημαντική παράμετρος αποτελεί το γεγονός ότι δεν θα διεξαχθούν εκοκαφές, καταδάφισεις και επικωματώσεις. Οι εργασίες θα περιοριστούν στην αποξήλωση εγκαταστάσεων που βρίσκονται πάνω από το έδαφος. Δεν θα πραγματοποιηθούν επίσης εργασίες αποκατάστασης του χώρου, καθώς οι εργασίες αυτές θα πραγματοποιηθούν με τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της εταιρείας στις εγκαταστάσεις της Λάρνακας.

Τέσσερις δεξαμενές και δύο αποθήκες θα αποξηλωθούν σε πρώτο στάδιο.

Οι αποθήκες και οι τρεις εκ των τεσσάρων δεξαμενών που θα καταδαφιστούν βρίσκονται στο ανατολικό τερματικό. Η ανάγκη για την καταδάφιση των δεξαμενών προέκυψε μετά την απόσυρση της εταιρείας από την εμπορία Ελαφριού Μαζούτ (IFO) και καυσίμων αεροσκαφών (JET A1). Η εταιρεία προχώρησε σε αναδιοργάνωση της αποθήκευσης προϊόντων στις δεξαμενές με αποτέλεσμα οι τέσσερις από αυτές, για

τις οποίες και ζητείται η άδεια αποξήλωσης, να έχουν αποσυρθεί από τη λειτουργία τα τελευταία πέντε χρόνια. Η αποξήλωση των τεσσάρων δεξαμενών θα μειώσει (σε απόλυτους αριθμούς) τον αριθμό των δεξαμενών στο τερματικό κατά 25% και τη συνολική χωρητικότητα κατά 12,25%.

Σημειωτέον ότι ο τερματικός σταθμός της εταιρείας χωρίζεται γεωγραφικά σε δύο τμήματα, το ανατολικό τερματικό (ExxonMobil East Terminal) και το δυτικό τερματικό (ExxonMobil West Terminal). Οι κύριες δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε καθημερινή βάση στο δυτικό τερματικό. Σε ό,τι αφορά τις μελλοντικές αναπτύξεις στην περιοχή, εφόσον υπάρξει ελλημένη απόφαση για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων εισαγωγής και εμ-

πορίας καυσίμων στο παραλιακό μέτωπο, εναπόκειται να καθοριστούν τα χρονοδιαγράμματα για τη διακοπή της λειτουργίας, τη μεταφορά των εργασιών τους στην περιοχή Βασιλικού και τον καθορισμό της διαδικασίας αποξήλωσης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων. Αυτή τη στιγμή, βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση μελέτης για το στρατηγικό προγραμματισμό των μελλοντικών χρήσεων γης και ανάπτυξης στη Ζώνη Δυλιστηρίου και στη Ζώνη Εμπορικών Δραστηριοτήτων.

Για τον σκοπό αυτό, έχει υποβάλει αίτηση στην αρμόδια Πολεοδομική Αρχή της Λάρνακας από τις 18 Φεβρουαρίου 2016, ώστε να της παραχωρηθεί άδεια και να προχωρήσει με την αποξήλωση και καταδάφιση των εγκαταστάσεων αυτών.

Βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση μελέτης για το στρατηγικό προγραμματισμό των μελλοντικών χρήσεων γης και ανάπτυξης στη Ζώνη Δυλιστηρίου και στη Ζώνη Εμπορικών Δραστηριοτήτων.

Στα αζήτητα οι ελληνικές μετοχές μετά την αξιολόγηση

Οι ξένοι επενδυτές αδιαφορούν εξαιτίας της αβεβαιότητας ως προς τις προοπτικές της οικονομίας, γεγονός που αντανάκλαται και στην αξία ομολόγων

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Σε διεθνή απομόνωση από τον Ιούνιο –που εγκρίθηκε η πρώτη αξιολόγηση της χώρας και εκταμιεύθηκαν τα 7,5 δισ. ευρώ της συνολικής δόσης των 10,3 δισ. ευρώ– παραμένουν τα ελληνικά κρατικά ομόλογα και οι μετοχές. Οι ξένοι επενδυτές αδιαφορούν για τους ελληνικούς τίτλους, εξαιτίας της αβεβαιότητας που εξακολουθεί να υπάρχει ως προς τις προοπτικές της οικονομίας.

Όπως επισημαίνεται σε χθεσινό δημοσίευμα του πρακτορείου Bloomberg, με αφορμή δηλώσεις Έλληνα αξιωματούχου για σχέδια εξόδου στις αγορές, «τα ελληνικά ομόλογα, που έχουν εξαιρεθεί από το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης του προέδρου της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, έχουν κολλήσει στον πάτο του κύματος που ενίσχυσε τις αγορές χρέους σε ολόκληρη την Ευρωζώνη».

Στέλεχος dealing room σε μεγάλη τράπεζα τονίζει στην «Κ» ότι «οι ξένοι επενδυτές δεν έχουν κανένα ενδιαφέρον για τα ελληνικά ομόλογα. Δεν μπορούμε να πουλήσουμε ούτε 5 εκατ. ευρώ σε ελληνικό χαρτί, πόσο μάλλον να βρούμε στις αγορές, με έκδοση κάποιων δισ. ευρώ».

Bloomberg: Τα ελληνικά ομόλογα, που έχουν εξαιρεθεί από το QE έχουν κολλήσει στον πάτο του κύματος που ενίσχυσε τις αγορές χρέους στην Ευρωζώνη.

Στη δευτερογενή αγορά η διαφορά μεταξύ των προσφερόμενων τιμών πώλησης και αγοράς ελληνικών ομολόγων είναι 200 μονάδες βάσης. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ενδιαφέρον και δεν γίνονται συναλλαγές».

«Τα ελληνικά ομόλογα βρίσκονται σε μια ερημιά από τον Ιούνιο», ανέφερε στο Bloomberg ο Πάτρικ Εστερουέλας, επικεφαλής έρευνας στην Emso Asset Management, που διαχειρίζεται 3,2 δισ. δολ. «Όσο ο κόσμος αισθάνεται ότι η κυβέρνηση θα κινηθεί εξαιρετικά αργά στην καλύτερη περίπτωση, ή θα αντιστρέψει αυτή την πορεία στη χειρότερη, θα έχει αμφιβολίες για τη σταθερότητα της διάσωσης της», πρό-

σθεσε. Αυτή τη στιγμή, η απόδοση των ελληνικών τίτλων μπορεί να συγκριθεί με εκείνους χωρών όπως η Ουκρανία, η Ν. Αφρική, η Τουρκία και η Μογγολία.

Η σύγκριση της απόδοσης του ελληνικού ομολόγου που λήγει στις 17 Ιουλίου 2017 με τα –περίπου αντιστοιχούς διάρκειας– 2ετή ευρωπαϊκά ομόλογα είναι απογοητευτική.

Η Πορτογαλία έχει απόδοση 0,4% στο 2ετές ομόλογό της με τα αντίστοιχα διετή ομόλογα σε Ιρλανδία και Ισπανία να έχουν αρνητική απόδοση.

Ακόμη και στα 10ετή ομόλογα ο ελληνικός τίτλος που έκλεισε με απόδοση στο 8,15%, δείχνει ότι το κόστος δανεισμού της Ελλάδας για 10 χρόνια είναι το υπερδιπλάσιο με αυτό της Πορτογαλίας που έκλεισε στο 2,94%, την ώρα μάλιστα που Γερμανία και Ολλανδία απολαμβάνουν εδώ και μήνες αρνητικά επιτόκια.

Ακόμα και στην Κύπρο το 10ετές ομόλογό της έκλεισε την Πέμπτη στο 3,59%, δηλαδή δανείζεται με λιγότερο από το μισό κόστος σε σχέση με την Ελλάδα.

Η εικόνα είναι ακόμη πιο άσχημη στο Χρηματιστήριο Αθηνών που έχει αρνητική απόδοση (-10,48%) από την αρχή του 2016

και συγκαταλέγεται στα χρηματιστήρια με τις μεγαλύτερες απώλειες διεθνώς.

Η καθίζηση των ημερησίων συναλλαγών χαμηλότερα των 20 εκατ. ευρώ, με το αρνητικό ρεκόρ για φέτος να είναι τα 13,31 εκατ. (17 Αυγούστου), αποτυπώνει την παγερή αδιαφορία των ξένων χαρτοφυλακίων.

Ταυτόχρονα, σε σύνολο 217 επιχειρήσεων το επενδυτικό ενδιαφέρον εξαντλείται στις τέσσερις συστημικές τραπεζικές μετοχές και σε ακόμη πέντε εμποροβιομηχανικές μετοχές των οποίων πλέον η μεγαλύτερη δραστηριότητα κατευθύνεται στο εξωτερικό.

Όπως τονίζεται στο δημοσίευμα του Bloomberg, «οι υπουργοί Οικονομίας της Ευρωζώνης που θα συναντηθούν σήμερα στην Μπρατισλάβα, πιθανώς θα εκδώσουν τις συνηθισμένες προειδοποιήσεις και συστάσεις, ώστε η Ελλάδα να επιταχύνει τον ρυθμό των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την πληρωμή που εκκρεμεί από την πρώτη αξιολόγηση του τελευταίου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής». Με άλλα λόγια, οι επενδυτές δεν περιμένουν τίποτα περισσότερο από ένα απογοητευτικό déjà vu.

Σύγκριση αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων με τα ευρωπαϊκά ομόλογα και τις εξωτικές χώρες

2ετή ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΜΟΛΟΓΑ

ΕΛΛΑΔΑ (1ετές ομόλογο)	7,05%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0,4%
ΙΤΑΛΙΑ	-0,12%
ΙΣΠΑΝΙΑ	-0,18%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	-0,41%
ΓΑΛΛΙΑ	-0,63%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-0,67%

2ετή ΟΜΟΛΟΓΑ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	42%
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	27%
ΝΙΓΗΡΙΑ	15%
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	11,8%
ΜΟΓΓΟΛΙΑ	10,5%
ΕΛΛΑΔΑ	8,8%
ΤΟΥΡΚΙΑ	8,6%
ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	7,65%
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	7,15%

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

		31/12/15	7/9/16	ΑΠΟΔΟΣΗ
ΑΓΓΛΙΑ	Ftse 100	6.242	6.846	9,67%
ΗΠΑ	S&P 500	2.044	2.186	6,94%
ΗΠΑ	Dow Jones	17.425	18.526	6,31%
ΗΠΑ	Nasdaq	5.007	5.284	5,53%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Xetra Dax	10.743	10.753	0,09%
ΓΑΛΛΙΑ	Cac 40	4.637	4.557	-1,73%
ΕΛΛΑΔΑ	Γενικός Δείκτης	631,35	566,58	-10,26%
ΙΑΠΩΝΙΑ	Nikkei 225	19.033	16.958	-10,91%
ΙΤΑΛΙΑ	Ftse MIB	21.418	17.292	-19,27%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

HF Markets (Europe) ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η HF Markets (Europe) Ltd ζητά να προσλάβει άτομο για εργασία σε γραφείο στη Λάρνακα.

Απαραίτητα προσόντα η άριστη γνώση της Ινδονησιακής γλώσσας και καλή γνώση αγγλικής γλώσσας.

Για πληροφορίες και αιτήσεις αποταθείτε στο 24-400581 ή στο agianni@hotforex.com

HF Markets (Europe) ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η HF Markets (Europe) Ltd ζητά να προσλάβει άτομο για εργασία σε γραφείο στη Λάρνακα.

Απαραίτητα προσόντα η άριστη γνώση της Βιετναμέζικης γλώσσας και καλή γνώση αγγλικής γλώσσας.

Για πληροφορίες και αιτήσεις αποταθείτε στο 24-400581 ή στο agianni@hotforex.com

HF Markets (Europe) ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η HF Markets (Europe) Ltd ζητά να προσλάβει άτομο για εργασία σε γραφείο στη Λάρνακα.

Απαραίτητα προσόντα η άριστη γνώση της Μαλαισιανής γλώσσας και καλή γνώση αγγλικής γλώσσας.

Για πληροφορίες και αιτήσεις αποταθείτε στο 24-400581 ή στο agianni@hotforex.com

Excellent Career Opportunity

LITIGATION LAWYER VACANCY

We are a leading Cyprus law firm based in Nicosia with a broad-based corporate and litigation practice and a broad range of high profile local and international clients, including international banks, financial institutions and regulatory authorities.

We are looking for a litigation lawyer, with a minimum of 5 year experience in giving opinions, drafting pleadings and litigating before the Cyprus Courts. Fluent knowledge of English is required.

Exceptional candidates with less experience may also be considered.

Salary in the region of: €75.000

All applicants will be treated with the strictest confidence. Interested applicants should forward their CVs to:

Email: recruitment@delema.com, Fax: 22 660 303
For further information contact Mrs. Chrystalla, at 22 660 300.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΚΕΑΑ 06/2016

Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διενεργεί Διαγωνισμό για την Αγορά Υπηρεσιών από Ιατρούς για την αξιολόγηση της αναπηρίας στα πλαίσια του έργου «Επέκταση της Εφαρμογής του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας», στη βάση της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Κάθε ανάδοχος Ιατρός θα υπογράψει ατομική σύμβαση με την Αναθέτουσα Αρχή. Η διάρκεια εκτέλεσης του αντικείμενου της σύμβασης ορίζεται σε χρονικό διάστημα 24 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της με δικαίωμα χρονικής επέκτασης με τους ίδιους όρους για ακόμη 12 μήνες. Η Αναθέτουσα Αρχή θα αναθέτει εκ περιτροπής και θα αγοράζει από τους αναδόχους υπηρεσίες στη βάση των καταλόγων που θα καταρτιστούν κατά ειδικότητα και κατά Επαρχία, με καθορισμένη αμοιβή ανά ώρα παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι προσφορές πρέπει να υποβληθούν είτε απευθείας στο κιβώτιο προσφορών του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη διεύθυνση Λεωφόρος Βύρωνος 7, Ισόγειο, 1463 Λευκωσία ή να αποσταλούν με συστημένη ταχυδρομική επιστολή και να παραληφθούν, με ευθύνη των ενδιαφερομένων, μέχρι την 25η Οκτωβρίου 2016 και ώρα 12:00.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εξασφαλίσουν τα Έγγραφα Διαγωνισμού σε έντυπη μορφή από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες ή σε ηλεκτρονική μορφή από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου (<https://www.eprocurement.gov.cy>) ή την ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.mlsi.gov.cy/dsid>).

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην κα Νατάσα Μικαήλ, Λειτουργό Κοινωνικής Ενσωμάτωσης, στο τηλέφωνο 22815075.

Το έργο «Επέκταση της Εφαρμογής του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας» δύναται να συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Invitation to express interest to purchase a unique property in the heart of Nicosia's financial district

LCP Holdings and Investment Public Ltd, a member of the Bank of Cyprus Group and owner of a commercial office building (the "Property") located in Lord Byron Avenue, a prestigious central location in Nicosia, invites prospective investors to express their interest in acquiring the Property.

The building was completed in the year 2000 and comprises of two levels of underground parking and storage unit floors, ground floor reception area, two levels of open plan office areas and a luxurious conference room on the third floor. The building total covered area is 2,222 square meters and was constructed within a large plot of land with 37 meter frontage to Lord Byron Avenue.

LCP Holdings and Investment Public Ltd reserves the right, at its sole discretion, to terminate, change, or alter the procedure for the sale of the Property without any notice. LCP Holdings and Investment Public Ltd is not obliged to proceed with any proposed transaction related to this invitation.

For further information and to receive a relevant document on the asset plus more details on the timetable and sale procedure, please contact the Advisor the latest by the 15th of September 2016:

The Cyprus Investment and Securities Corporation Limited (CISCO)
Investment Banking Department

154 Limassol Avenue, 2025 Strovolos, Nicosia, Cyprus

Tel: +357 22 12 17 00

Fax: + 357 22 33 88 01

Contact persons:

Stalo Koumidou

E-mail: stalo.koumidou@cisco.bankofcyprus.com

Elina Aristokleous

E-mail: elina.aristokleous@cisco.bankofcyprus.com

Υπόσχεση για κλείσιμο των προαπαιτούμενων

Θα ολοκληρωθούν έως τα τέλη Σεπτεμβρίου ώστε να εκταμευθούν τα 2,8 δισ.

Μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου αναμένουν στις Βρυξέλλες την ολοκλήρωση των υπόλοιπων προαπαιτούμενων που θα επιτρέψουν την εκταμίευση των 2,8 δισ. ευρώ και έτσι θα ολοκληρωθεί η πρώτη αξιολόγηση. Αυτή τουλάχιστον ήταν η διαβεβαίωση που έλαβε Ευρωπαίος αξιωματούχος από την ελληνική κυβέρνηση, ότι δηλαδή τα 13 προαπαιτούμενα που υπολείπονται θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από την επόμενη συνεδρίαση του Euroworking group που είναι προγραμματισμένη για το τέλος του μήνα και σαφώς πριν από το επόμενο Eurogroup που είναι προγραμματισμένο για τις 10 Οκτωβρίου. Αυτό το χρο-

Από τα προαπαιτούμενα που υπολείπονται, τα πιο βασικά είναι αυτά που αφορούν το ταμείο αποκρατικοποιήσεων, την αγορά εργασίας και τη διοίκηση των τραπεζών.

νοδιάγραμμα έδινε Ευρωπαίος αξιωματούχος κατά την ενημέρωση του τύπου στις Βρυξέλλες.

Ξεκάθαρο είναι πως η ελληνική κυβέρνηση χρειάζεται να ολοκληρώσει όλα τα προαπαιτούμενα για να λάβει τα 2,8 δισ. και ότι σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό η εκταμίευση έχει ξεφύγει χρονικά, καθώς υπολογιζόταν για τις 15 Σεπτεμβρίου. Ομως, μία είναι η ξεκά-

Οι εκπρόσωποι της τριόγκας αναμένονται στην Αθήνα στα μέσα του μήνα για να προετοιμάσουν τη δεύτερη αξιολόγηση, η οποία όπως λέει Ευρωπαίος αξιωματούχος αναμένεται να είναι δύσκολη πολιτικά, σε θέματα αγοράς εργασίας και «δεν πρόκειται να ολοκληρωθεί σε 1-2 εβδομάδες».

θαρη προθεσμία που βρίσκεται στο τέλος Οκτωβρίου, καθώς μέχρι τότε είναι διαθέσιμα τα 2,8 δισ. Αν η ελληνική πλευρά καθυστερήσει περισσότερο, τότε θα πρέπει η εκταμίευση να περάσει για άλλη μία φορά από τα ευρωπαϊκά κοινοβούλια. Οπως ανέφερε ο Ευρωπαίος αξιωματούχος, αυτή τη στιγμή «δεν υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας στην Ελλάδα».

Άλλος Ευρωπαίος αξιωματούχος, όμως, εξέφραζε αμφιβολίες στην «Κ» για το κατά πόσον θα είναι εφικτή η ολοκλήρωση όλων των προαπαιτούμενων μέσα σε λίγες εβδομάδες όπως διαβεβαιώνει η ελληνική πλευρά, καθώς μετά την ολοκλήρωση του μεγαλύτερου μέρους της πρώτης αξιολόγησης στο τέλος Μαΐου, έχει γίνει μικρή πρόοδος. Οσον αφορά τα προαπαι-

τούμενα που υπολείπονται, τα πιο βασικά είναι αυτά που αφορούν το ταμείο αποκρατικοποιήσεων, την αγορά εργασίας και τη διοίκηση των τραπεζών. «Είναι αλήθεια ότι το Ταμείο δεν έχει ακόμα το Εποπτικό του Συμβούλιο και γι' αυτό είμαστε ακόμα δύο βήματα μακριά από το να τεθεί σε λειτουργία το Ταμείο» τονίζει ο ίδιος αξιωματούχος.

Οι εκπρόσωποι της τριόγκας αναμένονται στην Αθήνα στα μέσα του μήνα για να προετοιμάσουν τη δεύτερη αξιολόγηση, η οποία όπως λέει ο αξιωματούχος αναμένεται να είναι δύσκολη πολιτικά σε θέματα αγοράς εργασίας και «δεν πρόκειται να ολοκληρωθεί σε 1-2 εβδομάδες».

Τέλος επανέλαβε το χρονοδιάγραμμα όσον αφορά το χρέος και τη συμμετοχή του ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα, η οποία θα αποφασιστεί μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης. Θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία με τα κράτη-μέλη όσον αφορά τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους και στη συνέχεια να δώσει το «πράσινο φως» και το διοικητικό συμβούλιο του ΔΝΤ που θα του επιτρέψει να συμμετάσχει στο ελληνικό πρόγραμμα.

Η Ελλάδα θα είναι το πρώτο θέμα στο Eurogroup της Παρασκευής στην Μπρατισλάβα της Σλοβακίας και η πορεία των προαπαιτούμενων θα συζητηθεί διεξοδικά εκεί. Συγχρόνως δεν θα αποτελέσει έκπληξη αν το θέμα της διώξης του κ. Γεωργίου συζητηθεί και στο επίπεδο των υπουργών της Ευρωζώνης, αν και δεν βρίσκεται στην ατζέντα.

Γκρίνια επενδυτών για καθυστερήσεις

Στο περιθώριο του ενδιαφέροντος, για πρώτη φορά ίσως αρκετά χρόνια, βρέθηκαν οι εγχώριες τράπεζες στο συνέδριο που διοργάνωσε η HSBC στο Λονδίνο για τον τραπεζικό κλάδο. Αυτή τη φορά οι εκπρόσωποι των ξένων θεσμικών χαρτοφυλακίων και οι αναλυτές είχαν να ανησυχούν για πολλά άλλα: την κατάσταση των τραπεζών, τις επιπτώσεις του Brexit, το προσφυγικό αλλά και τη γενικότερη πολιτική αστάθεια, καθώς τους επόμενους 12 μήνες θα πραγματοποιηθούν εκλογές σε πολλές χώρες (ΗΠΑ, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία).

Σε ό,τι αφορά τις εγχώριες τράπεζες, συζητήθηκαν κυρίως το ζήτημα των «κόκκινων» δανείων, η πορεία της ελληνικής οικονομίας και οι κεφαλαιακές αντοχές των τραπεζών. Τα «κόκκινα» δάνεια βρέθηκαν στο επίκεντρο, καθώς αποτελούν κρίσιμο μέτρο για το μέλλον των τραπεζών και ευρύτερα της οικονομίας και συζητήθηκαν οι στόχοι και η στρατηγική των τραπεζών για την αντιμετώπιση του μεγάλου αυτού προβλήματος.

Από ορισμένες πλευρές διατυπώθηκαν γκρίνιες για τις μεγάλες καθυστερήσεις στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα και τις επιπτώσεις στην οικονομία. Οι ξένοι υπογράμμισαν ότι οι χρονοτριβές και ο υπερβολικός θόρυβος των επαναλαμβανόμενων «διαπραγματεύσεων» διαβρώνουν ολοένα και περισσότερο την εμπιστοσύνη.

Σύμφωνα με στελέχη εγχώριων τραπεζών, οι περισσότεροι ξένοι επενδυτές που εξακολουθούν να παρακολουθούν την Ελλάδα τηρούν στάση αναμονής, καθώς οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μνημονίων και ο πολιτικός κίνδυνος είναι δεδομένα τα τελευταία χρόνια και αποτελούν βασική παράμετρο του «επενδυτικού στοιχήματος».

Είναι χαρακτηριστικό ότι η 1η

αξιολόγηση θα έπρεπε να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2015, ωστόσο υπήρξε μια μερική συμφωνία τον... Ιούνιο του 2016, δηλαδή οκτώ μήνες μετά. Η 2η αξιολόγηση θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί τους πρώτους μήνες του 2016 ωστόσο σήμερα, Σεπτέμβριος 2016, βρισκόμαστε στην εκκίνηση για την υλοποίηση των 15 προαπαιτούμενων προκειμένου να... ολοκληρωθεί η ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης! Σημειώνεται, πάντως, ότι πλέον οι ξένοι θεσμικοί, που ασχολούνται

Τα «κόκκινα» δάνεια στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος στο συνέδριο που διοργάνωσε η HSBC στο Λονδίνο.

με την Ελλάδα, είναι ειδικού τύπου, κυρίως hedge funds και άλλα υψηλού επενδυτικού κινδύνου funds.

Επιπλέον, ο αριθμός των ξένων επενδυτών που επενδύουν στη χώρα μας συρρικνώνεται λόγω της παρατεταμένης ύφεσης και του πολιτικού κινδύνου. Σήμερα ξένοι επενδυτές κατέχουν ελληνικά ομόλογα αξίας μόλις 4 δισ. ευρώ, έναντι 16 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2014 που αντιστοιχεί σε μείωση κατά 75%. Οι αποτιμήσεις των ελληνικών ομολόγων έχουν υποχωρήσει σε αδιανόητα χαμηλά επίπεδα για χώρα-μέλος της Ευρωζώνης. Σε μια συγκρίσιμη του επόμενου του ευρώ βρισκόμαστε σε αρνητικά επίπεδα (euro 1 μήνα -0,372% και του 1 έτους στο -0,051%) το spread του 10ετούς ελληνικού με το γερμανικό βρίσκεται στο 11,25%.

Οι απώλειες των μετοχών των τραπεζών από την ανακεφαλαιοποίηση του περασμένου Νοεμβρίου κυμαίνονται από -15% μέχρι -52%.

Καλή σας Μέρα

Η καθημερινή τηλεοπτική συντροφιά του ΡΙΚ ανανεωμένη με καλή διάθεση και ανθρώπινη προσέγγιση, κάνει τα πρωινά σας πιο ευχάριστα.

Δημοσιογραφική επιμέλεια - Παρουσίαση: Λουκάς Χάματσος, Θεόδουλος Κουλλαπή, Αγγέλα Νικηφόρου.
Επιμέλεια παραγωγής - Σκηνοθεσία: Φάνος Χρυσάνθου, Σόνια Δημητρίου Σεργίδου

PREMIERA 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9.00 - 11.00 ΤΟ ΠΡΩΙ

www.riknews.com.cy

Όσα δεν ξέρεις

Καθημερινή σειρά

Μια δυνατή φιλία και ένα επτασφράγιστο μυστικό από το παρελθόν έρχονται να ανατρέψουν τις ζωές δύο οικογενειών, που η μοίρα ένωσε κάποτε με πολλή αγάπη. Άνθρωποι διχάζονται, αμφισβητούν, δοκιμάζονται με ένα μόνο σκοπό... την αλήθεια.

Πρωταγωνιστούν: **Ανδρέας Βουγιούκας, Γιάννης Βούρος, Κατερίνα Διδασκάλου, Νίκος Πουρσανίδης, Γιάννης Καρατζογιάννης, Δημήτρης Ψύστρας, Γιάννα Λευκάκη, Πίτσα Αντωνιάδου, Αντώνης Ραμπαούνης και άλλοι.**

Σενάριο: Μαρία Χαράλαμπος, Γρηγόρης Γεωργίου
Σκηνοθεσία: Αθηνά Ξενίδου, Αλέξανδρος Λεονταρίτης

ΑΠΟ ΤΙΣ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9.05μ.μ.

www.riknews.com.cy

Η κρίση στην ενέργεια ώθησε tech brands

Οι κολοσσοί του κλάδου τεχνολογίας έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο ανάμεσα στις ισχυρότερες μάρκες του κόσμου

Οι δημοφιλέστερες μάρκες στον κλάδο του λιανικού εμπορίου και των αλυσίδων ταχυφαγείων (fast food) επωφελήθηκαν περισσότερο από την τρέχουσα συγκυρία στην παγκόσμια οικονομία, καθώς η διολίσθηση των τιμών πετρελαίου και του φυσικού αερίου ενθάρρυναν τους καταναλωτές να αυξήσουν τις δαπάνες τους σε άλλους κλάδους της οικονομίας. Παρ' όλα αυτά, οι κολοσσοί του κλάδου τεχνολογίας εξακολουθούν να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη λίστα με τις ισχυρότερες μάρκες του κόσμου.

Η Google αποτιμάται στα 229 δισ. δολάρια, η Apple στα 228,46 δισ. και η Microsoft στα 121,46 δισ., σύμφωνα με έρευνα της BrandZ. Από την άλλη πλευρά, η εταιρεία ηλεκτρονικού εμπορίου Amazon, η αλυσίδα fast food McDonalds, η εταιρεία αθλητικών ειδών Nike και η αλυσίδα καταστημάτων ρούχων Zara παρουσίασαν μέσα στο 2016 τη μεγαλύτερη αύξηση στην αξία του εμπορικού ονόματός τους.

Σε γενικές γραμμές, η συνολική αξία των 100 κορυφαίων επωνυμιών

Η Google αποτιμάται στα 229 δισ. δολάρια, η Apple στα 228,46 δισ. και η Microsoft στα 121,46 δισ., σύμφωνα με έρευνα της BrandZ.

στον κόσμο αυξάνεται σταθερά την τελευταία 11ετία, φθάνοντας τα 3,4 τρις. δολάρια μέσα στο 2016. Οπως σημειώνεται στην έκθεση, η αξία των πολυτιμότερων εμπορικών ονομάτων έχει ενισχυθεί κατά 133% από το 2006, παρουσιάζοντας άνοδο ακόμη και στη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2007-09.

Στην 35η θέση της λίστας με τις 100 πολυτιμότερες μάρκες στον κόσμο που κατήριξε η BrandZ, για παράδειγμα, βρίσκεται η αλυσίδα καταστημάτων ρούχων Zara με άνοδο κατά 14% από πέρυσι. Στην 55η θέση, η αλυσίδα επίπλων και ειδών σπιτιού IKEA εμφάνισε

αρκετά μικρότερη άνοδο στο 6%. Στην περίπτωση της Starbucks, η μάρκα αναβαθμίστηκε αρκετά το 2016, με άνοδο κατά 49% στην αξία της από το 2015.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, εντούτοις, είναι περισσότερο ωφέλιμο από τον ευρύτερο κλάδο του λιανικού εμπορίου. Η αξία του εμπορικού ονόματος της Amazon παρουσίασε άνοδο 59% σε σχέση με το συνολικό 8% που καταγράφηκε σε όλον τον κλάδο λιανικού εμπορίου. Σημαντικό ρόλο έπαιξε η συνεργασία με την αλυσίδα παντοπωλείων Morrisons στις ΗΠΑ για την παράδοση φρέσκων τροφίμων, αλλά και την αύξηση των αποσπών από το δικό της δίκτυο ταχυμεταφορών παρά με τους συνεργάτες της.

Στον κλάδο της τεχνολογίας δεν καταγράφηκε μεγάλη άνοδος, καθώς δεν υπήρξαν σημαντικές καινοτομίες στη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Δύο από τις 20 εταιρείες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη άνοδο στην αξία τους βρίσκονται στον κλάδο της τεχνολογίας και η Huawei από τον κλάδο

Οι 20 εταιρείες με τη μεγαλύτερη αξία στον κόσμο

	Κατηγορία	Αποτίμηση (δισ. δολ.)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
1. Google	Τεχνολογία	229,2	32%
2. Apple	Τεχνολογία	228,5	-8%
3. Microsoft	Τεχνολογία	121,8	5%
4. AT&T	Τηλεπικοινωνίες	107,4	20%
5. Facebook	Τεχνολογία	102,6	44%
6. VISA	Πληρωμές	100,8	10%
7. amazon	Λιανικό Εμπόριο	99,0	59%
8. verizon	Τηλεπικοινωνίες	93,2	8%
9. McDonalds	Αλυσίδα fast-food	88,7	9%
10. IBM	Τεχνολογία	86,2	-8%
11. Tencent	Τεχνολογία	84,9	11%
12. Marlboro	Καπνοβιομηχανία	84,1	5%
13. Coca-Cola	Αναψυκτικά	80,3	-4%
14. Wells Fargo	Τράπεζα	58,5	-1%
15. China Mobile	Τηλεπικοινωνίες	55,9	-7%
16. General Electric	Ομίλος	54,1	-9%
17. UPS	Εφοδιαστική αλυσίδα	49,8	-4%
18. Alibaba Group	Λιανικό Εμπόριο	49,3	-26%
19. Disney	Ψυχαγωγία	49,2	15%
20. Mastercard	Πληρωμές	46,1	15%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

της τεχνολογίας και την εταιρεία ηλεκτρονικού εμπορίου JD.com.

Στην τελευταία θέση της λίστας με τις μάρκες που είχαν τη μεγαλύτερη άνοδο στην αξία τους βρίσκεται η Chanel, η οποία αποτιμάται στα 10,31 δισ. δολάρια και είναι η

μοναδική από τον κλάδο προϊόντων πολυτελείας.

Στις κορυφαιές πέντε θέσεις εντοπίζονται οι εξής εταιρείες: Amazon, Starbucks, Facebook, Adobe και JD.com. Στην έκθεση της BrandZ σημειώνεται πως οι άντρες

παιζουν σήμερα σημαντικό ρόλο στη διαχείριση ενός νοικοκυριού. Τείνουν δε να είναι πιο πολυεξοδοί συγκριτικά με τις γυναίκες που από τη φύση τους είναι συντηρητικές στις καθημερινές δαπάνες τους.

Χιλιάδες τραπεζικά στελέχη έτοιμα να εγκαταλείψουν το Λονδίνο

Προειδοποίηση για την απομάκρυνση 150.000 θέσεων εργασίας από το Λονδίνο εξέφρασε ο διευθύνων σύμβουλος της UBS Σέρτζιο Ερμότι, στο πλαίσιο συνέντευξης που έδωσε στην ιαπωνική εφημερίδα Nikkei. Εάν ισχύσει αυτό το σενάριο, τότε η UBS θα μεταφέρει σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα το 30% των 5.000 ατόμων που απασχολεί σήμερα στη βρετανική πρωτεύουσα, δηλαδή 1.500 άτομα. Καθώς αναμένεται να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις για το «διαζύγιο» Βρετανίας - Ε.Ε., αφού αυτό αποφα-

Εκτιμάται ότι πάνω από το 30% των 5.000 εργαζομένων του ελβετικού κολοσσού UBS θα χάσει τη δουλειά του στη Βρετανία, λόγω της απόφασης των Βρετανών να αποχωρήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Την πρόθεσή τους να μεταφέρουν περίπου 6.500 άτομα εκτός Βρετανίας έχουν εκφράσει οι UBS, JP Morgan και Morgan Stanley.

σιαν οι Βρετανοί στο δημοψήφισμα της 23ης Ιουνίου, το Σίτι του Λονδίνου επιμένει πως θα πρέπει να εξακριβωθεί το κύρος του «τραπεζικού διαβατηρίου». Θα εξακολουθήσουν να

έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου της υπόλοιπης Ε.Ε. οι τράπεζες και οι χρηματοοικονομικές εταιρείες στο Σίτι του Λονδίνου τόσο στη διάρκεια των διαπραγμα-

τεύσεων όσο και μετά το Brexit; Παραμένει άγνωστο.

Η βρετανική κυβέρνηση έχει δεχθεί σκληρή κριτική για το γεγονός ότι δεν είχε εκπονήσει κανένα σχέδιο

για την έξοδο της χώρας από την Ε.Ε., δημιουργώντας κλίμα αβεβαιότητας που θέτει σε κίνδυνο χιλιάδες θέσεις εργασίας όχι μόνον στο Σίτι του Λονδίνου.

Ο Ιάπωνας πρωθυπουργός Σίνζο Αμπε τόνισε σε 15σέλιδη επιστολή του πως η κυβέρνηση φέρει ευθύνη για τις ιαπωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Βρετανία και τις συνακόλουθες θέσεις εργασίας, που υπολογίζονται περίπου σε 140.000. Οι ιαπωνικές επιχειρήσεις που βασίζουν τις ευρωπαϊκές δραστηριότητές τους στη Βρετανία δεν είχαν ποτέ συμπεριλάβει στα σχέδιά τους το Brexit.

«Πιστεύουμε πως το Λονδίνο θα συνεχίσει να είναι ένα σημαντικό χρηματοοικονομικό κέντρο, αν και δεν θα είναι τόσο σημαντικό όσο σήμερα», είπε ο κ. Ερμότι.

Λίγο πριν από το δημοψήφισμα στη Βρετανία, η Lloyd's είχε προειδοποιήσει ότι το Brexit θα θέσει σε κίνδυνο τουλάχιστον 34.000 θέσεις εργασίας στο Σίτι του Λονδίνου. Ταυτόχρονα, ο διευθύνων σύμβουλος της JPMorgan Chase Τζέιμι Ντίμιον είπε πως, εάν οι Βρετανοί ψήφισαν το Brexit -όπως και έγινε-, τότε θα μετέφερε έως και 4.000 θέσεις εργασίας από το Σίτι στην ηπειρωτική Ευρώπη. Η Morgan Stanley ενδεχομένως να απομακρύνει 1.000 εργαζομένους από το Λονδίνο.

BLOOMBERG

Πιέσεις στην κ. Μέρκελ

Επιβράδυνση στην ανάπτυξη της βρετανικής οικονομίας αποσιωπεί ο σύνθετος μηνιαίος δείκτης του ΟΟΣΑ. Αυτός ενισχύθηκε στις 99,32 μονάδες τον Ιούλιο από τις 99,29 τον Ιούνιο, οπότε και διεξήχθη το δημοψήφισμα για τη θέση της Βρετανίας στην Ε.Ε. Ωστόσο, παραμένει χαμηλότερα από τον μέσο όρο των 100 μονάδων από τον Οκτώβριο του 2015 και μέχρι σήμερα. Κατά τον ΟΟΣΑ, η οικονομία θα συνεχίσει να επιβραδύνεται λόγω Brexit και, φθάνοντας προς τη λήξη του έτους, θα σταθεροποιηθεί. Παράλληλα, οι βρυξέλλες ζητούν από το Λονδίνο επίσηυση των διαδικασιών της εξόδου από την Ε.Ε. Με έντονο ύψος, ο Ντόναλντ Τραμπ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ζήτησε από τη Βρετανίδα πρωθυπουργό Τερέζα Μέρκελ να αρχίσουν οι συζητήσεις όσο το δυνατόν γρηγορότερα. «Η μπάλα είναι στο γήπεδό σας, είμαι σίγουρος πως δεν είναι εύκολο, αλλά ελπίζω να είστε σύντομα έτοιμοι για ενεργοποίηση του άρθρου 50», τόνισε η κ. Μέρκελ. REUTERS, A.P.

Φαγητό κατ' οίκον μέσω εφαρμογών με τη σφραγίδα της Amazon

Νέο πεδίο δραστηριότητας ανοίγεται για τον όμιλο ηλεκτρονικού εμπορίου της Amazon, ο οποίος θα κάνει διανομή φαγητού σε περιοχές του Λονδίνου μέσω της εφαρμογής Prime Now. Σύμφωνα με το Ρόιτερς, η αγορά της διανομής φαγητού στη βρετανική πρωτεύουσα συνιστά έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό χώρο. Σε αυτόν είναι δυναμικά παρούσες οι εταιρείες Uber, Deliveroo και JustEat. Αντίθετα με τις δύο πρώτες, οι οποίες διατηρούν στόλο δικυκλιστών και ποδηλατών με ειδικές στολές και λογότυπα για την παράδοση φαγητού από εστιατόρια σε γραφεία και σπίτια, η Amazon θα χρησιμοποιήσει δίκτυο εταιρειών, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες διανομής. Αυτό σημαίνει πως θα έχει αφενός λιγότερες δυσκολίες από ό,τι οι Uber και Deliveroo, αφετέρου, θα διατρέχουν το Λονδίνο διανομείς με ρούχα, που θα φέρουν λογότυπο Amazon.

Η υπηρεσία δεν θα παρέχεται ανεξαρτήτως στους χρήστες της Amazon, αλλά σε μέλη, που κατα-

Θα ανταγωνιστεί τις Uber, Deliveroo και JustEat, ενώ ενδιαφέρον έχουν εκδηλώσει 148 εστιατόρια.

βάλλουν συνδρομή 79 λιρών το έτος ή 7,99 λιρών τον μήνα και διαθέτουν την αντίστοιχη εφαρμογή Prime Now - όσους μάλιστα κάνουν παραγγελία μεγαλύτερη των 20 δολαρίων, θα έχουν την υπηρεσία δωρεάν.

Η εν λόγω εφαρμογή με την επωνυμία Amazon Restaurants διατίθεται από πέρυσι στη Βρετανία και προς το παρόν αφορά εννέα αστικές περιοχές του Λονδίνου, στις οποίες οι χρήστες θα εξυπηρετούνται εντός δύο ωρών το αργότερο και θα έχουν πρόσβαση σε περισσότερα από 15.000 προϊόντα.

Ωστόσο, οι Uber και Deliveroo

διατηρούν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ως προς την Amazon, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες παρέχονται ανεξαρτήτως συνδρομής των πελατών.

Στην περίπτωση της τελευταίας, ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στη σχετικά πλατφόρμα διανομής φαγητού έχουν εκδηλώσει 148 εστιατόρια στο Λονδίνο, μεταξύ των οποίων το ινδικό Benares, βραβευμένο με αστέρι Μισελέν, αλλά και η αλυσίδα με πιτσάριες Mayfair Pizza, τα Duck Truck με πουλερικά, τα Hummus Bros με μεσογειακή κουζίνα κ.λπ.

Οπως επισημαίνει ο Αλ Γουίλκινσον, επικεφαλής των δραστηριοτήτων Amazon Restaurants στην Amazon, «το Λονδίνο προσφέρει εξαιρετική κουζίνα από όλο τον κόσμο κι εμείς θα βοηθήσουμε πολλές μικρές επιχειρήσεις εστίασης να κάνουν πρώτη φορά διανομή κατ' οίκον». Η υπηρεσία Amazon Restaurants ξεκίνησε πέρυσι στο Σιάτλ και παρέχεται σήμερα σε 15 πόλεις στις ΗΠΑ.

Ρεκόρ εξαγογικών συμφωνιών από κινεζικές επιχειρήσεις

Οι συγχωνεύσεις και εξαγορές διεθνώς διατηρήθηκαν σε σχετικά σταθερά επίπεδα κατά το α' εξάμηνο του 2016, παρά την αστάθεια των κεφαλαιαγορών και την αβεβαιότητα ως προς την οικονομική ανάπτυξη, σύμφωνα με έρευνα της EY.

Η συνολική αξία τους μειώθηκε κατά 18% στο α' εξάμηνο, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2015.

Ωστόσο, η πτώση αυτή οφείλεται εξ ολοκλήρου στο γεγονός ότι ο αριθμός των μεγάλων συμφωνιών (άνω των 10 δισ. δολαρίων) ήταν μειωμένος κατά οκτώ. Η φετινή αξία των συμφωνιών κινήθηκε στα επίπεδα του α' εξαμήνου του 2014, ήταν όμως αυξημένη κατά 35% έναντι του ίδιου διαστήματος του 2013.

Ο αριθμός των συμφωνιών (17.642) παρέμεινε ουσιαστικά σταθερός το α' εξάμηνο του 2016, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2015 (17.665) και του 2014 (17.464).

Αναζητεί και αγοράζει τεχνολογική καινοτομία από όλο τον κόσμο, ώστε να γίνει ο κορυφαίος προμηθευτής.

Σύμφωνα με την ανάλυση της EY, ο αντίκτυπος του πρόσφατου δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο θα μπορούσε βραχυπρόθεσμα να επηρεάσει τη δραστηριότητα των ντιλ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι εξαγορές στο εξωτερικό από κινεζικές επιχειρήσεις έφθασαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το 2016.

Σε ό,τι αφορά τις εξαγωγικές συμφωνίες από κινεζικές επιχειρήσεις, το α' εξάμηνο του 2016 έχει ήδη ξεπεράσει το σύνολο του 2015, το οποίο ήταν ήδη μία χρονιά ρεκόρ.

Οι μειωμένοι εγχώριοι ρυθμοί ανάπτυξης και οι προσπάθειες της κυβέρνησης να στηρίξουν τα σχέδια επέκτασης των κινεζικών εταιρειών ώθησαν τις επιχειρήσεις να προχωρήσουν σε εξαγορές στο εξωτερικό, προκειμένου να συμβάλουν στην ανάπτυξη της εγχώριας οικονομίας και ευημερίας.

Οι κινεζικές επιχειρήσεις ανακοίνωσαν 387 συμφωνίες κατά το α' εξάμηνο του 2016 συνολικής αξίας 129 δισ. δολαρίων, ξεπερνώντας το ποσό-ρεκόρ των 97,9 δισ. δολαρίων το 2015.

Οι κινεζικές εταιρείες έχουν αναζωπυρώσει το ενδιαφέρον τους για την απόκτηση βιομηχανικών ρομπότ και σχετικού λογισμικού, στοχεύοντας ιδιαίτερα σε ευρωπαϊκές εταιρείες.

Η Κίνα είναι ήδη ο μεγαλύτερος χρήστης βιομηχανικών ρομπότ παγκοσμίως. Φαίνεται πλέον πως η Κίνα επιδιώκει να γίνει και ο κορυφαίος προμηθευτής, καθώς αναζητεί την τεχνολογική καινοτομία σε όλο τον κόσμο.

Δημοσιονομική χαλάρωση προωθεί ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ

Ευελιξία στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης με εξαίρεση των δαπανών για παιδεία και επενδύσεις

Τη χαλάρωση των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας με περισσότερη ευελιξία στον υπολογισμό του ελλείμματος και του χρέους αναμένεται να ζητήσει την επόμενη εβδομάδα ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ. Την είδηση αναφέρει σε σχετικό ρεπορτάζ του το Politico που επικαλείται δύο πηγές της Κομισιόν. Την περασμένη εβδομάδα ο πρόεδρος της Κομισιόν δήλωσε σε συνάντηση των 27 επιτρόπων ότι σκέπτεται να ζητήσει την εξαίρεση των δαπανών για την παιδεία και για τις επενδύσεις από τον υπολογισμό του ελλείμματος και του χρέους.

Μολονότι δεν έχει παγιώσει τις προτάσεις που θα παρουσιάσει την επόμενη εβδομάδα στο Στρασβούργο, και μόνον η πιθανότητα να προσφέρει ευελιξία προκαλεί τη σθεναρή αντίδραση του Βάλντις Ντομπρόβσκις, αντιπροέδρου της Κομισιόν αρμόδιου για το Ευρώ και τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες. Έχουν, ωστόσο, εκφράσει ικανοποίηση για τις αναμενόμενες προτάσεις οι επιτροπείς Οικονομικών και Φορολογίας, Πιερ Μοσκοβισί, και Απασκόλντς, Κοινωνικών Υποθέσεων και Εργασίας, Μαριάν Τίσεν. «Ο Ντομπρόβσκις θέλει να περαστοποιήσει τους κανόνες στη μορφή που έχουν τώρα αλλά η Τίσεν υποστηρίζει πως είναι καιρός να επανεξετασθούν», τόνισε πηγή της Κομισιόν.

Ο εκπρόσωπος της Κομισιόν απέφυγε, πάντως, να σχολιάσει όσα διέρρευσαν στον Τύπο σχετικά με τη συζήτηση που έχει προηγηθεί και αρκέστηκε να τονίσει πως ο κ. Γιούνκερ γράφει μόνος τους τις ομιλίες του και κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι γνωρίζει τι ακριβώς περιέχουν. Την ίδια στιγμή ο Γάλλος πρόεδρος, Φρανσουά Ολάντ, και ο πρωθυπουργός της Ιταλίας, Ματέο Ρέντσι, ασκούν πιέσεις, ζητώντας επίμονα επείκεια κατά τον υπολογισμό των ελλειμμάτων. Υπεν-

Σθεναρή είναι η αντίδραση του Βάλντις Ντομπρόβσκις, αντιπροέδρου της Κομισιόν.

θυμίζεται πως το Σύμφωνο Σταθερότητας επιβάλλει στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. ανώτατο όριο 3% του ΑΕΠ για το δημοσιονομικό έλλειμμα και 60% του ΑΕΠ για το χρέος.

Τα ανώτατα αυτά όρια έχουν ενσωματωθεί στη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Πηγές προσκειμένες στον κ. Γιούνκερ εκτιμούν πως δεν θα φτάσει να ζητήσει αλλαγή στη Συνθήκη της Ε.Ε. και απλώς θα μιλήσει για «παραχώρηση ευελιξίας». Τον Μάιο ο κ. Γιούνκερ

προκάλεσε οργισμένες αντιδράσεις, όταν μιλώντας σε κρατικό σταθμό της γαλλικής τηλεόρασης πρότεινε να παραχωρήσει η Κομισιόν ειδικό καθεστώς στη Γαλλία και να της δώσει παράταση δύο ακόμη ετών, μέσα στα οποία θα πρέπει να περιορίσει το έλλειμμά της στο 3%. Θεωρήθηκε, άλλωστε, προκλητική η δήλωσή του πως αυτό επιτρέπεται «επειδή είναι η Γαλλία».

Έχει, άλλωστε, δοθεί στην Ιταλία πρόσθετος χρόνος για να επιτύχει τον στόχο του ελλείμματος. Το έλλειμμα της Ιταλίας είναι αυτή τη στιγμή μικρότερο του στόχου του 3% αλλά παραμένει αρκετά υψηλό και η Επιτροπή έχει τονίσει ότι πρέπει να εξακολουθήσει την πορεία προς τη μείωσή του. Σύμφωνα με τον Ρομπέρτο Μπάσο, εκπρόσωπο του ιταλικού υπουργείου Οικονομικών, η Ιταλία συντάσσεται με όσες προτάσεις ενθαρρύνουν τόσο τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις όσο και τις επενδύσεις. Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, ο ίδιος τόνισε πως «θα χρειαστεί περαιτέρω ευελιξία για να ενθαρρυνθούν όσες επενδύσεις προέρχονται από διαφορετικά κράτη-μέλη».

Τον Ιούλιο, άλλωστε, η Κομισιόν αποφάσισε να μην επιβάλει πρόστιμα σε Ιταλία και σε Ισπανία για το γεγονός ότι δεν είχαν σημειώσει πρόοδο στη μείωση των ελλειμμάτων τους.

Η ιδέα να εξαιρεθούν ορισμένα

Πηγές προσκειμένες στον κ. Γιούνκερ εκτιμούν πως δεν θα φτάσει να ζητήσει αλλαγή στη συνθήκη της Ε.Ε. και απλώς θα μιλήσει για «παραχώρηση ευελιξίας», ενώ εκπρόσωπος της Κομισιόν απέφυγε να σχολιάσει όσα διέρρευσαν στον Τύπο και αρκέστηκε να τονίσει πως ο κ. Γιούνκερ γράφει μόνος του τις ομιλίες του.

είδη δαπανών, όπως είναι η παιδεία, η έρευνα και οι αμυντικές δαπάνες, υπάρχει εδώ και πολύ καιρό στις χώρες της Ε.Ε. Έχει, άλλωστε, ήδη γίνει δεκτό από τον Ιούλιο το αίτημα να εξαιρεθούν οι δαπάνες που αφορούν την προοφυγική κρίση ή θέματα ασφαλείας, όπως είναι η τρομοκρατική απειλή. Τον Ιανουάριο του 2015, η Κομισιόν εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για το πώς μπορεί να γίνει η κάλλιστη

δυνατή χρήση της ευελιξίας μέσα στο πλαίσιο των αυστηρών κανόνων του συμφώνου, ώστε να ενθαρρυνθούν οι δομικές μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις.

Υψηλόβαθμος διπλωματικός υπάλληλος εκτιμά πάντως πως ο Γιούνκερ δεν πρόκειται να προβεί σε κάποια θεαματικά κίνηση αλλά «επειδή είναι πολιτικά σημαντικό θέμα, θέλει να το θέσει και απλώς θα πει ότι πρέπει να ξαναδοούμε το Σύμφωνο Σταθερότητας».

10 εκατ. δίνει η Δανία για στοιχεία των Panama Papers

Το υπουργείο Οικονομικών της Δανίας αγοράζει λίστες με στοιχεία φορολογουμένων που εμπλέκονται στα Panama Papers έναντι 10 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με δημοσίευμα του Associated Press, η κυβέρνηση της Δανίας, έλαβε το καλοκαίρι μία ανώνυμη προσφορά για στοιχεία που περιλαμβάνονται στα περίπου 200.000 έγγραφα που διέρρευσαν από την παναμάζικη νομική εταιρεία Mossack Fonseca. Η τελευταία είχε βοηθήσει πελάτες της να ανοίξουν υπερκτικές εταιρείες.

Ο υπουργός Φορολογίας της Δανίας δήλωσε ότι όλα δείχνουν ότι «πρόκειται για μια κρίσιμη πληροφορία» και ότι «το χρωστάμε στους Δανούς φορολογουμένους που καταβάλλουν κανονικά τους φόρους τους».

Σύμφωνα με τον ίδιο και άλλα δανέζικα κόμματα έχουν ταχθεί υπέρ της αγοράς ορισμένων από τα 200.000 περίπου έγγραφα που διέρρευσαν από τη Mossack Fonseca, λέγοντας πως «το υλικό περιλαμβάνει πολύτιμες πληροφορίες για εκατοντάδες Δανούς φορολογουμένους».

Η υπόθεση των Panama Papers ξεκίνησε την περασμένη άνοιξη με τη δημοσίευση περίπου 11,5 εκατ. αρχείων που σχετίζονται με 214.000 offshore.

Τα στοιχεία συγκλόνισαν την παγκόσμια κοινή γνώμη από το πρώτο κύμα διαρροών, καθώς βρέθηκαν με offshore πρώθυπουργοί, βασιλείς, αστέρες του θεάματος κ.ά.

Ανάμεσα στα ηχηρά ονόματα που εμφανίστηκαν εκείνη την εποχή να είχαν εμπλοκή στις λίστες των Panama Papers ήταν το πρωθυπουργό της Ισλανδίας Σίγκμουντουρ Γκουνλάουγκσον, του προέδρου της Αργεντινής Μαουρίτσιο Μάκρι, του προέδρου της Ουκρανίας Πέτρο Ποροσένκο, του βασιλιά Σαλμάν της Σαουδικής Αραβίας, της κόρης του πρωθυπουργού του Πακιστάν Ναουάζ Σαρίφ κ.ά.

ΠΕΤΡΙΝΟ ΠΟΤΑΜΙ

Δραματική σειρά εποχής
Τέταρτος κύκλος

Όταν ο έρωτας δοκιμάζει δεσμούς αίματος με τον πιο σκληρό τρόπο

Σενάριο: Μαρία Αβρααμίδου, Δέσποινα Πυρκεττή
Μουσική: Κώστας Κακογιάννης
Σκηνοθεσία: Κόριννα Αβρααμίδου, Κλείτος Κλείτου

ΑΠΟ ΤΙΣ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9.05μ.μ.

www.riknews.com.cy

ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΛΑΡΝΑΚΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

• Του Αλέξη Μιχαηλίδη

Η Λάρνακα βρίσκεται σήμερα μπροστά σε ένα σταυροδρόμι το οποίο οφείλει να ξεπεράσει με επιτυχία ώστε να επανέλθει η αξιοπιστία και η ανάπτυξη που θα την πάρει ακόμη πιο μπροστά τα επόμενα χρόνια. Ο Δήμαρχος και το Δημοτικό του Συμβούλιο πρέπει να έχουν την ικανότητα να μαζέψουν επιχειρήματα, να ξέρουν τι χρειάζεται η πόλη, να ελίσσονται με εξυπνάδα ανάμεσα στα συμφέροντα των άλλων πόλεων και να έχουν δημιουργήσει με κάποιες στρατηγικές συμμαχίες, που θα διευκολύνουν το έργο τους σε όλα τα επίπεδα. Ο Δήμαρχος να μη λειτουργεί σαν μοναχικός καβαλάρης αλλά να έχει πίσω του όλο το ιπικό της πόλης του οποίου η ενότητα να περιορίσει την άσκοπη αντιπολιτευτική διάθεση. Ο Δήμαρχος πρέπει απαραίτητα να εμπνέει την εμπιστοσύνη όλων μέσα και έξω από την πόλη, ώστε η συνεννόηση με όλους να είναι εύκολη και να προσθέτει την απαιτούμενη δυναμική.

Πράγματι για να πάει η Λάρνακα μπροστά δεν χρειάζεται ένα θαυματουργό αλλά κάποιο που με ταπεινή μεθοδικότητα, την υπομονή και επιμονή του, τον σεβασμό προς όλες τις πλευρές, την ορθή πληροφόρηση, την σοβαρή έρευνα και εξαντλητική μελέτη των θεμάτων να είναι οπλισμένος με την σε βάθος γνώση, την ομαδικότητα, τα ορθά επιχειρήματα και την αυλογική δράση που θα πείθει τους ουδέτερους ή ακόμη και τους αρνητικούς δημοσίους υπάλληλους και το κράτος να στρέψει το βλέμμα προς την πόλη μας. Δεν χρειάζονται παλικαρισμοί ούτε μεγάλα λόγια αλλά το κυριότερο δεν χρειάζομαστε την απειρία στα θέματα αυτά που μπορεί να προκαλέσει την κατολίσθηση όλων των προσπαθειών των υπολοίπων. Δεν χρειαζόμαστε κάποιο που θα τα μάθει όλα αυτά εκ των υστέρων και σε βάρος της πόλης.

Αφού λοιπόν σκιαγραφήσαμε την νοοτροπία και τις αρετές που μπορεί να εκτοξεύσουν την πόλη, πρέπει τώρα να σκιαγραφήσουμε και μερικές βασικές παραμέτρους ενός μακροπρόθεσμου προγραμματισμού με πολυπλοκούς επιθυμητούς στόχους. Ανάμεσα τους πρέπει απαραίτητα να υπάρχουν ενέργειες για αύξηση των θέσεων εργασίας. Πρέπει ακόμα να γίνει ειδική μελέτη για την προσέλκυση επενδυτών, και δημιουργία λίστας νέων υποδομών απαραίτητων για την πόλη του μέλλοντος.

Πρέπει ακόμα να καλλιεργηθούν καινοτόμες ιδέες περαιτέρω σύνδεσης της παραλιακής μας πόλης με το νερό και τις θαλάσσιες δραστηριότητες και ιδέες για περαιτέρω εκμετάλλευση των συννεργιών που προσφέρει η ύπαιξη του αεροδρομίου και του λιμανιού εντός των δημοτικών ορίων.

Η πόλη πρέπει να ξεφύγει από τα συντησιμότητα με ευφάνταστο καλλιτισμό για την δημιουργία μοναδικότητας στην Κύπρο. Πρέπει να δημιουργηθεί κουλτούρα θεατικής προσέγγισης των εκάστοτε ευκαιριών που εμφανίζονται και δημιουργία ενιαίας αστικής περιοχής με όλους τους άλλους Δήμους και κοινότητες της ευρύτερη περιοχή με τους οποίους πρέπει να καλλιεργηθεί ενότητα στόχων. Πρέπει να εκπονηθεί το μακροπρόθεσμο όραμα μιας πόλης που θέλει και μπορεί να βγει από την μετριότητα και να γίνει σημείο αναφοράς.

Μαζί με το μακροχρόνιο σχεδιασμό πρέπει απαραίτητα να γίνει μελέτη για τα βραχυχρόνια προγράμματα και στόχους. Η πόλη πρέπει να είναι έτοιμη για την αναθεώρηση του τοπικού πολεοδομικού σχεδίου και να επιδιώξει την αλλαγή παραμέτρων που θα την ευνοήσει και θα της δώσουν νέα φτερά. Η πόλη πρέπει να επιλύσει άμεσα το θέμα του Δημοτικού της Μεγάρου ώστε να στεγάζεται σε κτίριο ανάξιο της φήμης της και των φιλόδοξων προσδοκιών της. Πρέπει άμεσα να ετοιμασθούν νέα έργα με όλες τις απαραίτητες μελέτες, που είναι χρονοβόρες, ώστε να τα βγαίνουν έτοιμα από το σαρτάρι για χρηματοδότηση από το κράτος ή τον ιδιωτικό τομέα χωρίς να χάνει ευκαιρίες λόγω καθυστερήσεων.

Η πόλη πρέπει να επέμβει ώστε ο εκτός δημοτικών ορίων δρόμος Λάρνακας - Δεκέλιεως επιπέδους να ολοκληρωθεί για να αποτελέσει η ακτή την νέα αναπτυξιακή αιχμή του τοπικού σχεδίου Λάρνακας αφού και οι εγκαταστάσεις των πετρελαιοειδών και γκαζιού φαίνεται να φεύγουν σύντομα. Ο ίδιος ο Δήμος και οι υπηρεσίες του πρέπει να εμπνεύσουν ξανά την εμπιστοσύνη και ακόμα περισσότερη αποτελεσματικότητα και αυτό συμπεριλαμβάνει σωρεία ενεργειών που πρέπει να γίνουν. Πρέπει να επανέλθει το θέμα της δημιουργίας υπόγειου δρόμου διακόμιση μέτρων που Μακένζυ με την ακτή Κτίου - Περβολιών - Μαζωτού - Αλαμινού, πράγμα που θα διανοίξει νέους δίαυλους ανάπτυξης για την πόλη και τον δυναμισμό της. Να κάνουμε τους νέους να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο την πόλη τους και να τους ενθαρρύνουμε να συμμετέχουν ενεργότερα στο καθημερινό γίνεσθαι ακούγοντας προσεκτικά τις φρέσκες ιδέες τους και φέρνοντάς τις στο προσκήνιο. Παραπάνω είναι μια μικρή γεύση από το μεγάλο έργο που αναμένει τους νέους Δημοτικούς Αρχόντες της Λάρνακας, όπου η εμπειρία και το όραμα τους να μας γεμίζει αισιοδοξία για το μέλλον της πόλης μας. Ο πήχης πρέπει να είναι πάντα υψηλά και μπορούμε όλοι να συμβάλουμε στην ολική επαναφορά της πόλης όπως αυτή ξέρει και το απέδειξε δια μέσου της πολυκύματης ιστορίας της.

Ζήτηση για εμπορικά ακίνητα στην Αθήνα

Καθώς πρόκειται για δημοφιλή σημεία, θα είναι εις βάρος των συνοικιακών κτιρίων που βρίσκονται σε λιγότερο προνομακά μέρη

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Στα εμπορικά κέντρα και στα δημοφιλέστερα σημεία των εμπορικών δρόμων της Αθήνας συγκεντρώνεται πλέον το μεγαλύτερο μέρος του λιανεμπορίου, όπως προκύπτει από τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, με αποτέλεσμα να καταγράφεται και στρόφι της ζήτησης για εμπορικά ακίνητα προς τις συγκεκριμένες κατηγορίες, εις βάρος των συνοικιακών καταστημάτων αλλά και των ακινήτων που βρίσκονται σε λιγότερο προνομακά σημεία. Μεγάλες εταιρείες λιανικής φαίνεται να έχουν εκμεταλλευτεί τις ιστορικά χαμηλές τιμές στους κεντρικούς εμπορικούς δρόμους, με αποτέλεσμα οι τιμές να έχουν σταθεροποιηθεί, τα κενά καταστήματα να έχουν μειωθεί και η απορρόφηση κενών χώρων να έχει αυξηθεί.

Αυτό επισημαίνουν φορείς της αγοράς ακινήτων που παρακολουθούν τις τάσεις στην αγορά, καθώς μάλιστα έχουν αρχίσει να καταγράφονται ακόμα και αυξήσεις ενοικίων σε ορισμένα σημεία, κυρίως στο τμήμα της Ερμού που είναι κοντά στην πλατεία Συντάγματος (το οποίο ευνοείται και από τον τουρισμό). Αντίστοιχα στα εμπορικά κέντρα επικρατεί «το αδιαχώρητο», καθώς οι περισσότερες αλυσίδες επιδιώκουν να έχουν σημεία πώλησης σε αυτά, αναγνωρίζοντας τις «αντοχές» της συγκεκριμένης κατηγορίας ακινήτων στην οικονομική κρίση και τη γενικότερη πτώση της κατανάλων.

Σύμφωνα με τη διοίκηση της Lamda Development, η θετική τάση του πρώτου φετινού εξαμήνου διατηρήθηκε και τον Ιούλιο, όταν δηλαδή ξεκίνησαν οι θερινές εκπτώσεις, καθώς οι πωλήσεις των καταστημάτων στα τρία εμπορικά κέντρα που διαχειρίζεται η εταιρεία (The Mall Athens, Mediterranean Cosmos και Golden Hall) αυξήθηκαν με ετήσιο ρυθμό 12,2%, ενώ η επισκεψιμότητα

Εκουν αρχίσει να καταγράφονται ακόμα και αυξήσεις ενοικίων σε ορισμένα σημεία, κυρίως στο τμήμα της Ερμού που είναι κοντά στην πλατεία Συντάγματος (το οποίο ευνοείται και από τον τουρισμό).

ήταν επίσης αυξημένη σε ποσοστό 7%. Κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο τα λειτουργικά κέρδη στα τρία εμπορικά κέντρα του ομίλου (The Mall Athens, Mediterranean Cosmos και Golden Hall) αυξήθηκαν κατά 8% και ανήλθαν σε 21,5 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, ο συνολικός κύκλος εργασιών ενισχύθηκε κατά 4,3% σε ετήσια βάση, ενώ η συνολική επισκεψιμότητα αυξήθηκε κατά σχεδόν 2%. Ειδικότερα, η μεγαλύτερη άνοδο της λειτουργικής κερδοφορίας με 11,3% εμφανίζει το Golden Hall – ανέρχεται σε 7,9 εκατ. ευρώ. Ο συνολικός κύκλος εργασιών των καταστημάτων και ο αριθμός των επισκεπτών κινήθηκαν ανοδικά κατά 7,1% και 3,3%. Αντίστοιχα, η λειτουργική κερδοφορία του The Mall Athens αυξήθηκε κατά 7,3% σε 13,3

εκατ. ευρώ. Επίσης, ο τζίρος των καταστημάτων παρουσίασε αύξηση κατά 3,2%, ενώ ο αριθμός των επισκεπτών κινήθηκε ανοδικά κατά 1,7%. Αντίστοιχα, στο Mediterranean Cosmos της Θεσσαλονίκης τα λειτουργικά κέρδη ανήλθαν σε 6,9 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας άνοδο 4,5%. Ο τζίρος αυξήθηκε κατά 3,5% και οι επισκέπτες κατά 1,5%.

Εν τω μεταξύ, θετικότερη είναι και η εικόνα που παρουσιάζεται στις αγορές Opel Mall (Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου) του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας και της Αλεξανδρούπολης, ιδίως σε σύγκριση με το σύνολο της αγοράς, καθώς, σύμφωνα με την περιοδική έρευνα του INEMY - ΕΣΕΕ, ο τζίρος των επιχειρήσεων κατά την περίοδο των θερινών εκπτώσεων, που ολοκληρώθηκε

στις 31 Αυγούστου, υποχώρησε κατά 9,7% σε ετήσια βάση, όντας δηλαδή χαμηλότερος ακόμα και σε σχέση με το 2015, όταν το αντίστοιχο διάστημα η αγορά είχε δεχθεί το πλήγμα της επιβολής κεφαλαιακών ελέγχων. Πρόκειται για τα σημεία εκείνα στα οποία οι καταστηματάρχες έχουν αναπτύξει συνεργασίες για την κοινή προώθηση των επιχειρήσεών τους, με κοινές δράσεις και προωθητικές ενέργειες, λειτουργώντας δηλαδή ως άτυπο εμπορικό κέντρο. Σε αυτές τις αγορές οι πωλήσεις είτε παρέμειναν σταθερές είτε κατέγραψαν αυξητική τάση, με το 42% των επιχειρήσεων να κάνουν λόγο για άνοδο έως 10%.

Είναι λοιπόν προφανές ότι οι καταναλωτές στρέφονται στις οργανωμένες αγορές ή εστία

σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση καταστημάτων, όπως η Ερμού, το Κολωνάκι και άλλες δημοφιλείς εμπορικές οδοί. Σε σχετική της ανάλυση η εταιρεία παροχής υπηρεσιών ακινήτων Proprigus ανέφερε ότι η ζήτηση από την πλευρά των αλυσίδων στρέφεται σε καταστήματα μικρής επιφάνειας, κυρίως 40-60 τ.μ., στα δημοφιλέστερα σημεία των εμπορικών δρόμων και στα μεγάλα εμπορικά κέντρα της πρωτεύουσας. Σε κάθε περίπτωση, τα ενοίκια καταγράφουν αύξηση 10% στην περίπτωση των καταστημάτων που βρίσκονται στις εμπορικές οδούς (κυρίως σε Ερμού και Κολωνάκι), ενώ στα εμπορικά κέντρα η αύξηση των ενοικίων προσεγγίζει το 6%.

Σε κάθε περίπτωση, η άνοδος των τιμών των ενοικίων στις εμπορικές οδούς παρατηρείται για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια των ετών της οικονομικής κρίσης. Μάλιστα οι αλυσίδες που ενδιαφέρονται να τοποθετηθούν στην Ερμού δεν διστάζουν να πληρώσουν και «αέρα» είτε απευθείας στον υφιστάμενο ενοικιαστή είτε στον ιδιοκτήτη του ακινήτου, ώστε να εξασφαλιστούν θέση στα εμπορικότερα σημεία της οδού, καθώς πλέον δεν υπάρχουν κενά καταστήματα στην περιοχή, όπως συνέβαινε κατά το πρόσφατο παρελθόν. Σήμερα οι τιμές στην Ερμού διαμορφώνονται σε 190 ευρώ/τ.μ. κατά μέσον όρο σε μηνιαία βάση, έχοντας ανακάμψει ελαφρώς σε σχέση με τα 150-160 ευρώ/τ.μ. που είχαν καταγραφεί στο αποκορύφωμα της οικονομικής κρίσης.

Σύμφωνα με τους ειδικούς του κλάδου, η εικόνα σε λιγότερο δημοφιλείς εμπορικές συνοικίες, όπως στο Χαλάνδρι και στη Νέα Σμύρνη, είναι ακόμα υποτονική. Εκεί αλλά και σε δευτερεύουσες οδούς η ανάκαμψη της ζήτησης θα έρθει μόνο σε συνδυασμό με τη γενικότερη άνοδο της κατανάλων, η οποία απαιτεί την έλλειψη της οικονομικής ανάκαμψης και κυρίως την τόνωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών.

Η Νέα Υόρκη πήρε την πρώτη θέση από το Λονδίνο στις επενδύσεις σε ακίνητα

Την πρωτοκαθεδρία του Λονδίνου ως δημοφιλέστερου προορισμού για πραγματοποίηση ξένων επενδύσεων στην αγορά ακινήτων ανατρέπει η πόλη της Νέας Υόρκης.

Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Jones Lang LaSalle (JLL), κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου εξαμήνου του έτους, οι ξένες επενδύσεις στην αγορά ακινήτων της Νέας Υόρκης ανήλθαν σε 9,3 δισ. ευρώ, έναντι «μόλις» 6,1 δισ. ευρώ του Λονδίνου, καθώς οι ροές κεφαλαίων προς τη βρετανική πρωτεύουσα μειώθηκαν κατά 44% σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, είχαν εισρεύσει συνολικά κεφάλαια 11 δισ. ευρώ στο Λονδίνο, έναντι 10 δισ. ευρώ που είχε συγκεντρώσει η αγορά της Νέας Υόρκης.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, αιτία της «αποκαθής» του Λονδίνου είναι ασφαλώς το δημοψήφισμα για την έξοδο της Μεγ. Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που επηρέασε αρνητικά την επενδυτική δραστηριότητα, τόσο πριν τις εκλογές όσο και μετά. Είναι χαρακτηριστικό ότι η βασική ανησυχία των επενδυτών είναι ότι θα μειωθεί η απήχηση του Λονδίνου ως παγκόσμιου οικονομικού κέντρου, λόγω ακριβώς της επικείμενης εξόδου από την Ε.Ε., με αποτέλεσμα να πληγεί και η αξία των επενδύσεών τους, η συντηρητική πλειονότητα των οποίων αφορά σε κτίρια γραφείων. Ως εκ τούτου, επέλεξαν να απέχουν από την αγορά του Λονδίνου μέχρι νεωτέρας. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του κρατικού επενδυτικού ταμείου της Νορ-

βηγίας, που είναι ένας από τους μεγαλύτερους ξένους επενδυτές στο Λονδίνο, που ανακοίνωσε πριν από λίγες ημέρες ότι θα μειώσει την αξία του χαρτοφυλακίου του στην Μεγ. Βρετανία κατά 5%, ως αποτέλεσμα της ψήφου για την έξοδο της χώρας από την Ε.Ε. Σε κάθε περίπτωση πάντως, το Λονδίνο έμοιαζε δύσκολο να επαυλαβεί τις επιδόσεις των προηγούμενων ετών, καθώς ήδη πριν από την εμφάνιση του παράγοντα Brexit είχε εκφραστεί η ανησυχία ότι οι τιμές κινούνταν σε πολύ μεγάλο ύψος και πολλοί εκτιμούσαν ότι είχε ολοκληρωθεί ο ανοδικός κύκλος της αγοράς.

Ακόμα κι έτσι, βέβαια, δεν θα υποχωρούσαν τόσο πολύ οι επενδύσεις, δείγμα της αρνητικής επίδρασης του Brexit. Αναφορικά με την πορεία

της αγοράς της Νέας Υόρκης, οι αναλυτές επισημαίνουν ότι η φετινή πτώση της τάξεως του 9% κρίνεται φυσιολογική, καθώς όλες οι μεγάλες πόλεις παγκοσμίως καταγράφουν φέτος πτώση των επενδύσεων κατά 10%, εξέλιξη που επίσης ήταν αναμενόμενη μετά το έτος ρεκόρ του 2015.

Πλέον, μετά το Brexit, εκτιμάται ότι οι επενδύσεις θα στρέψουν αρκετά κεφάλαια εκτός Μεγ. Βρετανίας, με τις ΗΠΑ να αποτελούν την πρώτη «τάση» τους.

Στο πλαίσιο αυτό, πόλεις όπως η Νέα Υόρκη, η Βοστώνη, η Ουάσινγκτον, το Λος Άντζελες και το Σαν Φρανσίσκο αναμένεται να διεκδικήσουν την «μερίδα του λέοντος», καθώς σε αυτές η ζήτηση είναι μεγάλη και η προσφορά σχετικά περιορισμένη.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015 είχαν εισρεύσει 11 δισ. ευρώ στο Λονδίνο έναντι 10 δισ. ευρώ που είχε συγκεντρώσει η αγορά της Νέας Υόρκης. Σύμφωνα με τους αναλυτές, αιτία της «αποκαθής» του Λονδίνου είναι το δημοψήφισμα για την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ανακάμπτει η αγορά ακινήτων;

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, το πρώτο εξάμηνο του 2016 σημειώθηκαν οι ακόλουθες αδειοδοτήσεις νέων έργων ανά επαρχία (βλέπε πίνακα). Βλέπουμε πως παγκύπρια αδειοδοτήθηκαν έργα συνολικού εμβαδού 455.352 τετρ. μ. Αυτά τα τετραγωνικά μέτρα αποτελούν τη νέα προβλεπόμενη προσθήκη στο υφιστάμενο στοκ ακινήτων που υπάρχει στην χώρα μας. Δεν σημαίνει κατ' ανάγκη πως θα υλοποιηθεί, αλλά είναι εκεί έτοιμο προς υλοποίηση, αν οι συνθήκες το επιτρέψουν.

Κατ' αντιστοιχία, το συνολικό εμβαδόν που αδειοδοτήθηκε το 2015 ήταν 458.050 τετρ. μ. Υπήρξε δηλαδή μια μικρή κάμψη το πρώτο εξάμηνο του 2016 σε σχέση με το αντίστοιχο του 2015 της τάξης του 0,6%. Σε επίπεδο επαρχιών, η Λεμεσός και η Πάφος είχαν θετικό πρόσημο (4,8% και 15,8% αντίστοιχα), ενώ η Λευκωσία, η Αμμόκωστος και η Λάρνακα αρνητικό (8,8%, 15,2% και 3,3% αντίστοιχα).

Είναι αυτό ανησυχητικό ή όχι και τι μπορεί να μας δείχνουν τα νούμερα;

Το μέσο εμβαδόν των μονάδων που αδειοδοτήθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2016 ανερχόταν (σύμφωνα με το Τμήμα Στατιστικής) στα 280 τετρ. μ. (περίπου, για κάθε μονάδα). Το αντίστοιχο του 2015 ήταν 295 τετρ. μ. (περίπου, για κάθε μονάδα). Απλά να σημειώσουμε πως το αντίστοιχο του 2010 ήταν περίπου 195 τετρ. μ. και μετά υπήρχε μια ανοδική πορεία σε αυτά τα επίπεδα που σημειώνονται τώρα. Άρα είναι εμφανές πως υπάρχει μια καθαρή αλλαγή πλεύσης προς όφελος της ανέγερσης μεγάλων μονάδων, αντί των μικρότερων που σημειώνονταν στο παρελθόν. Αυτό με τη σειρά του δείχνει πως το μέτρο της πολιτογράφησης μέσω επενδύσεων σε ακίνητα έχει πετύχει και η προσφορά αναπροσαρμόζεται έτσι ώστε να προσφέρει προϊόν που να δικαιολογεί το μεγάλο ποσό που απαιτείται σαν προ-

Εμβαδόν αδειοδοτηθέντων έργων ανά επαρχία (Ιαν. - Ιούν.)

	2016	2015	Μεταβολή
Λευκωσία	139.357μ ²	152.761μ ²	-8,8%
Αμμόκωστος	24.847μ ²	29.298μ ²	-15,2%
Λάρνακα	68.071μ ²	70.402μ ²	-3,3%
Λεμεσός	142.745μ ²	136.227μ ²	4,8%
Πάφος	80.332μ ²	69.362μ ²	15,8%
Σύνολο	455.352μ²	458.050μ²	-0,6%
Μέσο Εμβαδόν Μονάδων (μ ²)	279,9μ ²	296,1μ ²	-5,5%
Μέσος Αριθμός Μονάδων	1.627	1.547	5,2%

ϋπόθεση για πολιτογράφηση. Στην όλη διαδικασία ανάπτυξης υπάρχουν συνεχώς μηνύματα που στέλνονται από όλους τους παράγοντες της οικονομίας και συνάμα όλοι οι παράγοντες καλούνται να τα ερμηνεύσουν. Για παράδειγμα, η προσφορά προσπαθεί συνεχώς να αναπροσαρμοστεί στα εκάστοτε δεδομένα της ζήτησης. Γι' αυτόν τον λόγο βλέπουμε μια στρόφι προς

ικανοποίηση της ζήτησης για μεγαλύτερες κατοικίες που πωλούνται εντός των πλαισίων του σχεδίου πολιτογράφησης. Αναγκαστικά, υπάρχει μια φυσιολογική χρονική υστέρηση μεταξύ της λήψης του σήματος για ανάγκη νέων τέτοιων μονάδων και της αδειοδότησής τους. Η αιτία της υστέρησης έχει να κάνει με την ανάλυση των δεδομένων της αγοράς (π.χ. πόσο θα

κρατήσει αυτό το ενδιαφέρον), του σχεδιασμού ενός έργου σε γη που να μπορεί να ανταποκριθεί στο ενδιαφέρον, και της αδειοδότησης αυτού του έργου μέσω χρονοβόρων διαδικασιών αδειοδότησης που έχουμε εδώ στην Κύπρο.

Είναι τα αρνητικά πρόσημα αρνητικά για την ανάκαμψη της αγοράς των ακινήτων και άρα της οικονομίας ή όχι;

Τα αρνητικά πρόσημα για κάποιες επαρχίες ή στο σύνολο δεν πρέπει να ανησυχούν κανένα. Ας μην ξεχνάμε ότι κοιτάζουμε προσθήκες στο εν δυνάμει στοκ και όχι την πορεία κάποιου δείκτη. Άρα το πρώτο εξάμηνο του 2016 αδειοδοτήθηκαν επιπλέον 455.352 τετρ. μ. πέραν αυτών που αδειοδοτήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Με βάση τον μέσο όρο εμβαδού της κάθε μονάδας, αυτό σημαίνει μια εν δυνάμει προσθήκη 1.627 νέων μονάδων στο υφιστάμενο στοκ. Αυτή η προσθήκη είναι κατά 5,2% μεγαλύτερη από την αντί-

στοιχ του πρώτου εξαμήνου του 2015. Η σταδιακή υλοποίηση των αδειοδοτημένων έργων είναι αυτή που βοηθάει την οικονομία μας στην πορεία πλήρους ανάπτυξης. Ο κύκλος ξεκινά με την εργοδότηση συμβούλων μηχανικών, marketers κ.λπ. και ανοίγει με τη σταδιακή αγορά υλικών από όλο το φάσμα της βιομηχανίας – από την εκσκαφή, στο σκυρόδεμα και όλη τη διαδρομή μέχρι το κουταλάκι στο συρτάκι της κουζίνας μας.

Η αγορά των ακινήτων προσπαθεί να βρει ένα νέο ισοζύγιο και τέτοιες αυξομειώσεις εντός τριμήνων και εξαμήνων θα παρατηρούνται. Θα έλεγα ότι είναι και υγιές φαινόμενο επειδή δείχνει πως γίνονται και μικροδιορθώσεις ως προς την προσδοκώμενη ζήτηση και δεν το παρακάνουμε διακινδυνώνοντας να καταλήξουμε με τεράστιο αδιάθετο στοκ.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Androu Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η μαγεία του «Feed Me»

Το πρότζεκτ «Feed Me» είναι ένα πείραμα με μία εγκατάσταση που μοιάζει με ζωντανό οργανισμό που τρέφεται από την ενέργεια που παράγουν οι κινήσεις του κοινού. Σελ. 3

ΣΥΝΤΕΤΕΥΞΗ

Ο καθηγητής Μιχάλης Πιερής στην «Κ»

Σελ. 4

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Γιώργος Λάππας: In memoriam

Η πρώτη έκθεση για τον αδικοχαμένο σπουδαίο εικαστικό Γιώργο Λάππα στο Μουσείο Μπενάκη. Ο καλλιτέχνης είχε πει «οι ψυχικοί σπόνδυλοι μου είναι κουρδισμένοι με απόλυτη ακρίβεια στις αναλογίες των αιγυπτιακών αγαλμάτων». Σελ. 5

ΠΡΟΣΩΠΟ

Ο αρχιτέκτονας Rem Koolhaas σ' ένα ντοκιμαντέρ

Σελ. 8

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Στα χνάρια της Σανέλ, η οποία έδωσε το έναυσμα στις γυναίκες να φορέσουν παντελόνια, η Σόνια Ρικιέλ δημιούργησε ένα άνετο, αισθησιακό στυλ μέσα από μια ολοήμερη γκαρνταρόμπα βασισμένη σε ρευστές σιλουέτες.

Σήμερα μπορείς να ντύνεσαι όπως θέλεις

«Η μόδα άλλαξε, παλιά υπήρχε μια δικτατορία», έλεγε η Σόνια Ρικιέλ, που χάρισε στις γυναίκες την ελευθερία κινήσεων

Της ΕΛΙΣ ΚΙΣ

Συμβαίνει κάτι ιδιαίτερο με τις γυναίκες που σχεδιάζουν ρούχα για γυναίκες, γιατί κανείς δεν σε γνωρίζει καλύτερα από τον ίδιο σου τον εαυτό. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει η Σόνια Ρικιέλ. «Αρχικά σχεδίασα ένα φόρεμα γιατί ήμουν έγκυος και ήθελα να είμαι η πιο όμορφη έγκυος. Κατόπιν έφτιαξα ένα πουλόβερ γιατί ήθελα ένα που να μη μοιάζει με κανένα άλλο», έλεγε η ίδια, αναφερόμενη στα πρώτα της βήματα στο κατόστημα του συζύγου της, Σαμ. Στα χνάρια της Κοκό Σανέλ, η οποία έδωσε το έναυσμα στις γυναίκες να φορέσουν παντελόνια, η Ρικιέλ δημιούργησε ένα άνετο αλλά αισθησιακό, «φυσικό» στυλ μέσα από μια ολοήμερη γκαρνταρόμπα βασισμένη σε ρευστές σιλουέτες με βασικό εργαλείο και σύμβολο το πλεγμένο νήμα. Η «βασίλισσα του πλεκτού», όπως την είχε χρίσει ο διεθνής Τύπος, πέθανε στο σπίτι της στο Παρίσι από επιπλοκές της νόσου Πάρκινσον στις 25 Αυγούστου. Ήταν 86 ετών.

Δημιουργικά της ταυτότητα, το ριγέ πλεκτό πουλόβερ που ξεκίνησε να αγκαλιάζει το σώμα στις αρχές του 1960. Γνωστό ως «Poor boy sweater» (το πουλόβερ του φτωχού αγοριού), είχε για πρώτες «θαυμάστριες» την Μπριζίτ Μπαρντό, την Οντρέϊ Χέμμπορν και την Κατρίν Ντενέβ. Το λουκ καθιερώθηκε μέσα από το εξώφυλλο της τραγουδίστριας Φρανσουάζ Αρντί, με πολύχρωμο πουλόβερ Sonia Rykiel, στο περιοδικό Elle το 1963.

Ο οίκος Sonia Rykiel γεννιέται λίγο αργότερα, το 1968, χρόνια που η Γαλλία είναι σε εξέγερση και η μόδα οδηγεί

Μαύρο, το αγαπημένο χρώμα της Ρικιέλ.

την εποχή της. Η Ρικιέλ δημιουργεί τους δικούς της κώδικες με ραφές που φαίνονται αλλά και μίνι φούστες, δίνοντας το στίγμα της στην Αριστερή Οχθη που αναδεικνύεται ως η νέα δύναμη μέσω του προ-α-πορτέ, απέναντι στην υψηλή ραπτική της Rive Droite.

«Η μόδα άλλαξε, παλιά υπήρχαν προσταγές, μια δικτατορία, δημιουργοί που υπαγόρευαν. Δεν ήσουν στη μόδα αν δεν φορούσες ένα μεσαίο ταγέρ ή μια φούστα με συγκεκριμένο μήκος», έλεγε στο γαλλικό κανάλι TF1 το 1977. «Όμως εδώ και κάποια χρόνια το να είσαι στη μόδα δεν σημαίνει πλέον κάτι τέτοιο. Αλλάξαμε τα στριφώματα, τα κουμπιά, το μήκος. Σήμερα μπορείς να ντύνομαι όπως ακριβώς θέλεις».

Την κατάκτηση αυτή τη βιώνει και την προτείνει η ίδια: οι τσέπες μεγαλώνουν για πρακτικούς λόγους, τα σακάκια γίνονται πιο χαλαρά, τα μανίκια διπλώνουν και η Ρικιέλ «παίζει» με τα χρώματα αλλά λατρεύει το μαύρο.

Στη γεννημένη το 1930 στο παριζιάνικο προάστιο Νεγι, μεγαλύτερη από πέντε κόρες ενός Ρουμάνου, ωρολογοποιού στο επάγγελμα, και μιας Ρωσίδας, αρέσει να σπάει τους κανόνες. Το 1977, η Ρικιέλ συνεργάζεται με τη γαλλική 3 Suisses, αναλαμβάνοντας να σχεδιάσει κομμάτια για τον κατάλογο της εταιρείας που πουλάει μέσω

Το «Poor boy sweater» φόρεσαν η Μπριζίτ Μπαρντό και η Οντρέϊ Χέμμπορν.

“

Στη γεννημένη το 1930 στο παριζιάνικο προάστιο Νεγι, Ρικιέλ, η μεγαλύτερη από τις πέντε κόρες ενός Ρουμάνου και μιας Ρωσίδας, της άρεσε πολύ να σπάει τους κανόνες.

αλληλογραφίας, κάνοντας τη ματιά της προσιτή σε ένα μεγαλύτερο κοινό. Κοιτώντας μπροστά και με μια αίσθηση του χιούμορ, το 2002 λανσάρει μια συλλογή από sex toys σε συνεργασία με την κόρη της Ναταλί – επί χρόνια στενή της συνεργάτιδα. Κομμάτια που θα αναζητούσε κανείς στην περιοχή της Πιγκάλ βρίσκονται να πωλούνται, απενοχοποιημένα και με υπογραφή, στην μπουτίκ της Ρικιέλ στη Rue de Grenelle.

Η υγεία της είναι ήδη επιβαρυνμένη. Για το Πάρκινσον άλλωστε έγραφε η ίδια στην αυτοβιογραφία της, «N'oubliez pas que je joue» («Μην ξεχνάτε ότι παίζω»), που εκδόθηκε το 2012, τη χρονιά που η οικογένειά της πούλησε το πλειοψηφικό πακέτο της εταιρείας σε επενδυτές του Χονγκ Κονγκ. Τις συλλογές του οίκου συνεχίζει σήμερα η Γαλλίδα σχεδιάστρια Julie de Libran.

Η γνώριμη παριζιάνικη, total black φιγούρα της Ρικιέλ, με σήμα κατατεθέν τα «πύρινα» σε χρώμα μαλλιά της, εξακολούθησε για ένα διάστημα να κάνει την εμφάνισή της στο μονίμως ρεζερβέ τραπέζι της στον πρώτο όροφο του Café de Flore, στο Σεν-Ζερμέν-ντε-Πρε, όπου το Le Club Rykiel –σάντουιτς χωρίς ψωμί– φέρει το όνομά της. Λίγη ώρα μετά την είδηση του θανάτου της, ο Φρανσουά Ολάντ χαιρέτισε το κεφάλαιο Ρικιέλ σε μια βιομπαχάνια που κινεί την οικονομία και την πολιτιστική παράδοση της Γαλλίας: «Δεν ανακάλυψε μόνο ένα στυλ, αλλά μια στάση, έναν τρόπο ζωής, και χάρισε στις γυναίκες την ελευθερία κινήσεων».

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

11.9.16-17.9.16

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΠΑΖΑΡΑΚΙ

Μεταχειρισμένου Βιβλίου

Το καφενείο Πασατέμπο στη Λεμεσό διοργανώνεται παζαράκι μεταχειρισμένου βιβλίου και παλαιών αντικειμένων. Την ημέρα αυτή θα έχετε την ευκαιρία να ταξιδέψετε στον μαγικό κόσμο του παλαιού βιβλίου και να βρείτε εκατοντάδες μεταχειρισμένα βιβλία και παλιά αντικείμενα, απολαμβάνοντας και τον καφέ σας στο κέντρο της Λεμεσού. Κυριακή, 11 Σεπτεμβρίου, από τις 11:00 π.μ. έως τις 7:00 μ.μ. Καφενείο Πασατέμπο, Κτίριο Κυπριανού 51, Λεμεσός. **Πληροφορίες 97647438.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Νατάσσα Μποφίλιου στην Πάφο

Μετά από τις sold out παραστάσεις του χειμώνα που συζητήθηκαν όσο λίγες, η Νατάσσα Μποφίλιου, ο Θέμης Καραμουρατίδης και ο Γεράσιμος Ευαγγελάτος παρουσιάζουν την ξεχωριστή «Βαβέλ» στην Κύπρο. Ο νέος δίσκος τους που κυκλοφόρησε επίσημα από τη Feelgood Records στα τέλη Ιουνίου, αλλά και ο τίτλος των καλοκαιρινών τους συναυλιών, στις οποίες θα συστήσουν στους κιλιάδες θαυμαστές τους τα νέα τους τραγούδια. Τραγούδια που δοκιμάστηκαν ήδη σε πολύ απαιτητικές συναυλιακές σκηνές, άφησαν τις καλύτερες εντυπώσεις, αγαπήθηκαν πριν δισκογραφηθούν και αύξησαν κατακόρυφα την ανυπομονησία για την κυκλοφορία του νέου άλμπουμ! Από τη συναυλία δεν θα λείψουν όμως και όλες οι μεγάλες επιτυχίες της Νατάσσας Μποφίλιου καθώς και σφρά επιλεγμένες δισκωτές σπουδαίων τραγουδιών, σε ένα συναρπαστικό πρόγραμμα που έκλεψε καθολικά τις εντυπώσεις κοινού και κριτικών την σεζόν που μας πέρασε. Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου, ώρα 9:00 μ.μ. Μεσαιωνικό Κάστρο Πάφο, Πάφος. Μέρους των εσόδων θα δοθούν στον Σύνδεσμο για άτομα με αυτισμό. **Πληροφορίες 96900933.**

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Προσπεράσαμε και... σκοντάψαμε

Ο Ρόναλντ Ρέιγκαν ήταν ο 40ός πρόεδρος των ΗΠΑ, το πυρηνικό πρόγραμμα, γνωστό και ως «ο πόλεμος των άστρων», βρισκόταν σε εξέλιξη και ο Ψυχρός Πόλεμος έφτανε στο απόγειό του. Ακόμη όμως κι έτσι, τα αμερικανικά '80s, ως παρελθόν, γεννούν νοσταλγία σε μια βασανιστικά ταραχώδη εποχή. Αυτό θα σκέφτηκαν και οι δίδυμοι αδελφοί Ντάφερ που γύρισαν τη σειρά, 8 επεισοδίων, του Netflix «Stranger Things», μεγάλη, εθιστική, επιτυχία του φετινού καλοκαιριού. Γι' αυτό το «Ταξίδι μυστηρίου» έγραψε αναλυτικά την περασμένη Κυριακή (4/09) στην «Κ» ο συνάδελφος Αιμίλιος Χαριμπίς. Σε μια μικρή αμερικανική πόλη, κάπου στην Ιντιάνα, μια τετραμελής παρέα αγοριών, περίπου 10 - 12 χρόνων, παίζουν το επιτραπέζιο φαντασίας «Dungeons and Dragons», στο υπόγειο του σπιτιού ενός εξ αυτών. Όταν το παιχνίδι διαλύεται λόγω ώρας, οι φίλοι επιστρέφουν με τα ποδιλάτα σπύτια τους. Ο δεκάχρονος Γουίλ Μπίερς εξαφανίζεται μυστηριωδώς. Στην περιοχή βρίσκεται μια μεγάλη έκταση απροσπέλαστη. Μια κυβερνητική - στρατιωτική εγκατάσταση, όπου διεξάγονται περίεργα επιστημονικά πειράματα, τα οποία κατά καιρούς έχουν απασχολήσει και τον Τύπο. Από τις πρώτες κιόλας σκηνές δεν γλιτώνεις ούτε την αναπήδηση στην καρέκλα ούτε την ασίσταση επιθυμία να εξαντλήσεις το συστομότερο δυνατό και τα 8 επεισόδια (προσωπικά, χρειάστηκα μία-

Η δεκαετία του '80 μετέτρεψε παραμύθια σε εφιάλτες, όχι υποχρεωτικά επιστημονικής φαντασίας.

μισα μέρα). Από τη στιγμή που ανοίγει ορμητικά η πόρτα του εργαστηρίου από έναν έντρομο και κάθιδρο επιστήμονα, με τα φώτα να αναβοσβήνουν στον διάδρομο και τον συναγερμό να προετοιμάζει για την πρώτη «έξοδο» από τη σκηνή, το «άγνωστο» έχει κάνει πανηγυρικά την είσοδό του. Η αγωνία έχει αρχίσει να υφαιίνεται γύρω από τη φιλήσυχη - ως εκδοχή της πληκτικής και μέχρι θανάτου συμβατικής και αναμενόμενης - ζωή της μικρής πόλης.

Οι εξελίσσεται μπορεί να παραπέμψει ευθέως στον μετρ Στίβεν Κινγκ, στο αξεπέραστο «E.T.» (1982) του Στίβεν Σπίλμπεργκ και σε πολλά συναφή (βιβλία και ταινίες), θα πρόσθετα και το «Minority Report» του Σπίλμπεργκ, κι αυτό, όμως, εν τέλει, συνθέτει το δικό του σύμπαν. Το «Stranger Things» είναι μια σειρά πολυεπίπεδη: η φίλια, οι οικογενειακές σχέσεις, η πολιτική (τα τέρατα που γέννησε ο Ψυχρός Πόλεμος), η αμερικανική κοινωνία, οι προκαταλήψεις, ο τρόπος που το υπερφυσικό, μέσα από τις ικανότητες ενός μικρού κοριτσιού, της El (από το «Elevan»), παρεμβαίνει για να αποδώσει δικαιοσύνη στις αναποδιές και αδικίες. Η «λύση» χρειάζεται στενή συνεργασία, εμπιστοσύνη και θυσίες.

Είναι μόδα η επιστροφή στα '80s; Κι αν ναι, γιατί; Δεν φαίνεται καθόλου επαρκής η απάντηση περί «αθωότητας» ή «νοσταλγίας», δύο λέξεις που χρησιμοποιούνται κατά κόρον για όποια επιστροφή σε περασμένες δεκαετίες. Και στην Αθήνα, αρχές του 2017, θα εγκαινιαστεί μεγάλη έκθεση με θέμα «Η Ελλάδα του Ογδόου στην Τεχνολογία», σε συνεργασία με δημοσίους και ιδιωτικούς φορείς, ιδρύματα, ινστιτούτα, πανεπιστήμια κ.ά. Πρόκειται για αναπόληση ή για ανάγκη να «ζαναδούμε» μια εποχή που προσπεράσαμε κάπως αβασάνιστα και εμφανίζεται στη συνείδηση διαρκώς μπροστά μας είτε μέσα από τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν είτε μέσα από τις κοινωνικές-οικονομικές-πολιτικές σχέσεις που εδραιώθηκαν; Μήπως οι επιπτώσεις εκείνης της περιόδου εξακολουθούν να ανιχνεύονται στην ευρωπαϊκή όσο και στην αμερικανική ζωή;

Το σίμα των '80s προφανώς δεν είναι ενιαίο στις δύο ηπείρους. Ούτε συναντιέται η Ελλάδα με την Αμερική, η Αθήνα με την Ιντιάνα. Στις αλλαγές που συντελέστηκαν, εντελώς διαφορετικές και καθοριστικές, προέχει, ίσως, η σταδιακή αλλαγή νοοτροπίας. Το «Stranger Things» μπορεί να προσπεράσει σαν μια επιτυχημένη σειρά της ψηφιακής συνδρομητικής πλατφόρμας. Όμως, ακόμη κι αν οι αναφορές της στη δεκαετία του '80 είναι κυρίως κινηματογραφικές και λογοτεχνικές, δηλώνει ότι η εποχή άφησε αποτυπώματα. Μετέτρεψε παραμύθια σε εφιάλτες, όχι υποχρεωτικά επιστημονικής φαντασίας.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Χρήστος Πήττας – Επιστροφή

Αν και γνωστός κυρίως από το έργο του στον χώρο της σύγχρονης κλασικής και θεατρικής μουσικής, ο μουσικοσυνθέτης Χρήστος Πήττας, ο οποίος ζει και εργάζεται στο Λονδίνο, στις αρχές της σταδιοδρομίας του πέρασε - όπως αρκετοί από τους συνθέτες της γενιάς του - και από τον χώρο του έντεχνου ελληνικού τραγουδιού, παρουσιάζοντας τότε τραγούδια του σε ποίηση Νίκου Καββαδία, Παύλου Μάτεση, Κώστα Βάρναλη και άλλων, με ερμηνευτές όπως ο Γρηγόρης Μπιθικιώτης, η Μαρία Φαραντούρη, ο Γιώργος Ζωγγρόφης, η Πόπη Αστεριάδη, η Σοφία Μουσιού, κ.ά. Ο Χρήστος Πήττας παρουσιάζει μια επιλογή από παλαιότερες και καινούργιες συνθέσεις - τραγούδια του που περιλαμβάνει τον κύκλο «Μαραμπού - Πούσι - Τραβέρσο» σε ποίηση Νίκου Καββαδία, αντιπροσωπευτικά τραγούδια από τη συνεργασία του με το Θ.Ε.ΠΑ.Κ. για την παράσταση του «Ερωτόκριτου», τη νέα μουσικό-ποιητική σύνθεση «Φεγγάρι-μνήμη στο Παλέρμιο» σε ποίηση Μιχάλη Πιερή και μελοποιημένη ποίηση του Γιώργου Κοροπούλη. Τα τραγούδια ερμηνεύουν ο Βασίλης Γιοδάκης και η Αμαλία Τάση με τη σύμπραξη τετραμελούς μουσικού συνόλου. Δευτέρα, 12 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, Παλιά Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλεφώνω 22894531, 22894532, culture@ucy.ac.cy.**

ΟΜΙΛΙΑ

Πες Όχι στη Ρητορική Μίσους

Ο μη κυβερνητικός οργανισμός AE-QUITAS που προωθεί την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα διοργανώνει την παρουσίαση της διαδικτυακής πλατφόρμας με τίτλο: «Πες Όχι στη Ρητορική Μίσους». Η δραστηριότητα αυτή δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό

Ίδρυμα Νεολαίας του Συμβουλίου της Ευρώπης με τίτλο «Πες Όχι στη Ρητορική Μίσους - Ενδυναμώνοντας τη Νεολαία». Δευτέρα, 12 Σεπτεμβρίου, ώρα 10:00 - 12:30. Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λεωκωσία. **Πληροφορίες 25582333, info@aequitas-humanrights.org**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«CORPOREALITY» της Maki Toshima

Το Ίδρυμα ARTos στο πλαίσιο του 8ου X-Dream Festival και με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού παρουσιάζει την έκθεση «CORPOREALITY» η οποία αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της δεκαήμερης Εικαστικής Φιλοξενίας της Ιαπωνίδας εικαστικού Maki Toshima. Η Maki Toshima είναι μια καλλιτέχνη πολυμέσων, η δουλειά της οποίως αποδίδεται μέσα από βίντεο, γλυπτική, σχέδιο και ζωγραφική. Η πρακτική της επικεντρώνεται στη σχέση ανάμεσα στη φαντασία και τη σωματική υλικότητα, η οποία προκαλείται μέσα από την εμπειρία. Διάρκεια έκθεσης 13-15 Σεπτεμβρίου. Ίδρυμα ARTos, Λεωφόρος Αγίων Ομολογητών 64, Λευκωσία, Κύπρος. **Πληροφορίες τηλεφώνω 22445455, info@artosfoundation.org.**

ΧΟΡΟΣ

Χορό-Γραφές Ίχνη Σώματος

Στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια 2016 παρουσιάζεται η χορογραφική πρόταση της Μάχης Δημητριάδου Λίνταλ, όπου η συνάντηση του χορού με την ποίηση, την εικόνα, το φως και το σκοτάδι, γίνεται ταξίδι σε διαδρομές εσωτερικών και εξωτερικών τοπίων και μεταμορφώσεων όπου το αρσενικό και το θηλυκό, πόλοι της ίδιας ύλης, συνδέονται νοηματικά και ενώνονται δυναμικά μέσα στην έννοια του χρόνου. Σάββατο, 17 Σεπτεμβρίου και Δευτέρα, 19 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Νέο Κτήριο Θεάτρου ΘΟΚ, Γρηγόρη Αυξεντίου 9, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλεφώνω 22864300, 70002212, thoc@cytanet.com.cy και andy@bargilly.com.**

ΠΤΥΧΕΣ | Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ο αθηναϊκός μεσοπόλεμος της οδού Λυκούργου

Η οδός Λυκούργου, ανάμεσα στην Αιόλου και την Αθηνάς, είναι από εκείνους τους κεντρικούς δρόμους, τους μικρούς και πυκνούς, που ζητούν να υψώσεις το βλέμμα. Μου αρέσει να λοξοδομώ έστω για λίγο για να παρατηρώ όσα από τα πολυώροφα, μπτροπολιτικής αισθητικής, κτίρια του μεσοπολέμου συνεχίζουν να υπάρχουν. Στις απολήξεις τους συναντά κανείς το μέτρο της φιλοδοξίας εκείνων των αρχιτεκτόνων και εκείνων των αστών που πριν από 90 και 80 χρόνια φαντάζονταν την Αθήνα δυτική πρωτεύουσα.

Δύσκολα, σήμερα, μπορεί κανείς να κατανοήσει, πόσο μάλλον να εκτιμήσει, τον ανανεωτικό άνεμο που έπνεε στην Αθήνα μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, παρά και την τότε οικονομική κρίση και πολιτική αστάθεια. Μοιάζει χαμένο στον χρόνο, όλο εκείνο το κλίμα, που είχε αναβίβσει την πρωτεύουσα σε άλλη κατηγορία από πλευράς τεχνολογικού εξοπλισμού των κεντρικών κτιρίων και αρχιτεκτονικού συντονισμού (με μεγάλη καθυστέρηση) με τις εξελίξεις στον προηγμένο κόσμο. Το μεγάλο κτίριο του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων, στη γωνία Λυκούργου και Αθηνάς 56, έργο του Βασίλη Κουρεμένου, εκφράζει

μέσα από τις μορφολογικές αναζητήσεις του 1920 τη σύζευξη του οικείου κλασικισμού με την αρ ντεκό, στα ψηφιδωτά διακοσμητικά μοτίβα στον προτελευταίο όροφο. Αξίζει να το δείτε.

Και είναι όλος αυτός ο πλούτος μιας εξευγενισμένης αθηναϊκής πνευματικής ελίτ, ασχέτως αν πολλοί αρχιτέκτονες ή μηχανικοί δεν ήταν Αθηναίοι, που μπορούσε να ευδοκιμήσει και σε μια περιοχή ανάμεικτη, με πολλά παραδοσιακά ή οπισθοδρομικά στοιχεία. Ηταν, όμως, η Αθήνα που έδινε δουλειά, ευκαιρίες, ήταν η Αθήνα, που ως αδιαφιλονίκητο κέντρο του ελληνισμού, μετά την πτώση της Σμύρνης, συγκέντρωνε λίγο-λίγο δημογραφικά μυαλά και ενθάρρυνε, όπου αυτό ήταν δυνατόν, την καινοτομία. Πόσο σημαντικό για μια πόλη και την οικονομία αλλά και το πνεύμα της: ταλέντο και καινοτομία. Ας σκεφτούμε το σήμερα.

Αλλά για να μην εξοραζόμαστε το παρελθόν, κάτι που δεν είναι διόλου στις προθέσεις μου, η Αθήνα του μεσοπολέμου δεν ήταν φυσικά μια πόλη της προόδου όπως την αντιλαμβανόμαστε, ενδεχομένως, σήμερα. Αλλά ήταν μια πόλη που διατηρούσε κυψέλες και για τα καλύτερα μυαλά και για τους επί της ουσίας προ-

Αθηναϊκός μεσοπόλεμος στην οδό Λυκούργου 7.

οδευτικούς και συντονισμένους με τη Δύση αστούς.

Αυτών των αντιλήψεων τα μέγαρα βλέπουμε διάσπαρτα ακόμη και στους δρόμους της Ομοноίας και των Χαυτείων. Και είναι πολλά. Αν λοξοδρομήσετε στην οδό Λυκούργου, σταθείτε στον αριθμό 7 να θαυμάσετε το πολυώροφο κτίριο της δεκαετίας του 1920 με τα αρ ντεκό μοτίβα, που θυμίζουν αντίστοιχα μέγαρα επιφανών αρχιτεκτόνων στη Μαυροματαιών, στη Ζαΐμη και αλλού. Θυμίζει κτίρια που υπάρχουν σε όλον τον προς Βορρά ευρωπαϊκό άξονα, με σταθμούς τη Σόφια, το Βελιγράδι, το Βουκουρέστι και τη Βουδαπέστη. Είναι μια κοινή γλώσσα του αστικού κόσμου εκείνης της εποχής. Ηταν διεθνής γλώσσα.

Με συγκινεί η Λυκούργου σε εκείνο το κομμάτι. Υπάρχει ακόμη ο «Δαμίγος» με τα παιχνίδια, το κατάστημα του «Μοσχονά» με τα καπέλα (από το 1926), στο ίδιο μεσοπολεμικό κτίριο με πρόσοψη και στην Απελλού, υπάρχει ο απόηχος του βιβλιοπωλείου του «Αστέρου», όπως και του παλιού «Λαμπρόπουλου». Υπάρχει ένα αθηναϊκό αστικό βάθος, με ρωγμές, αμυχάνια, ασυνέχειες και ασάφειες. Αλλά είναι εκεί.

Μια ψηφιακή εγκατάσταση ζητάει τροφή

Το πρότζεκτ «Feed Me» του Noper και της Saint Machine είναι ένα παιγνιώδες πείραμα για τη σχέση τέχνης και κοινού

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Να γίνουμε τα «θπράματα» μιας πεινασμένης για ενέργεια διαδραστικής κάψουλας μας καλούν οι Ρουμάνοι καλλιτέχνες Ράντου Πιορ (Noper) και Μαριλένα Οπρέσκου Σίνγκερ (Saint Machine) με την πολυμεσική εγκατάστασή τους «Feed Me» που έρχεται στην Ελευσίνα. Η εντυπωσιακή «Womb of Tra» (Μήτρα της Τρα) μήκους εννέα μέτρων, φτιαγμένη από χάλυβα και αλουμίνιο, είναι καλυμμένη με 699 ακτινοβόλα τρίγωνα διαφορετικού μεγέθους, τα οποία πάλονται, αλλάζουν χρώμα και με-

“

Η εγκατάσταση στην Ελευσίνα μοιάζει με ζωντανό οργανισμό που τρέφεται από την ενέργεια που παράγουν οι κινήσεις του κοινού που παράγουν οι κινήσεις του κοινού.

ταδίδουν ήχους όταν ο επισκέπτης εισέλθει στο εσωτερικό της.

«Το Feed Me είναι ένα παιγνιώδες πείραμα που διερευνά τη σχέση μεταξύ ενός έργου τέχνης και του κοινού», σημειώνουν οι καλλιτέχνες. Η εγκατάσταση, επισπαινται, μοιάζει με έναν ζωντανό οργανισμό, ο οποίος τρέφεται από την ενέργεια που παράγουν οι κινήσεις του κοινού μέχρι την έξοδό τους. Σε επτά οθόνες που βρίσκονται στο εσωτερικό της.

Ο ανώνυμος επισκέπτης μετατρέπεται σε δημιουργό, καθώς με τη δική του ενέργεια και κίνηση

Στο εσωτερικό της πολυμεσικής κάψουλας, μήκους εννέα μέτρων, που θα στηθεί στο πολιτιστικό κέντρο «Λεωνίδα Κανελλόπουλος», στην Ελευσίνα, οι επισκέπτες αλληλεπιδρούν με τον ψηφιακό «οργανισμό» με την κίνησή τους.

δίνει νόημα σε ολόκληρη την έκθεση.

Μέσα στην κάψουλα οι επισκέπτες μπορούν να παίξουν με τους μηχανισμούς ελέγχου της Τρα και σταδιακά γίνονται κομμάτι του εικονικού κόσμου μέχρι την έξοδό τους. Σε επτά οθόνες που βρίσκονται στο εσωτερικό της παρακολουθούν επαναλαμβανόμενα animation με σουρεαλιστικά βίντεο και μυστηριώδεις χαρακτήρες που

σατιρίζουν τον ψευδομυστικισμό και τα σύμβολα των ταρό.

Το... ιερό αυγό

Στη μέση του μηχανικού κόσμου που δημιούργησαν οι Ρουμάνοι καλλιτέχνες βρίσκεται μια δεύτερη εγκατάσταση που επικαλύπτει ακόμη περισσότερο τον πραγματικό με τον εικονικό κόσμο. Ο επισκέπτης θα συναντήσει το λεγόμενο «Sacred Egg» (Ιερό Αυγό) με το οποίο «συν-

Στη μέση της κάψουλας ο επισκέπτης καλείται να ενεργοποιήσει μια ψηφιακή οθόνη τοποθετώντας το κεφάλι μέσα σε ένα... αυγό.

δέεται» από μια εσοχή που βρίσκεται σε μία του πλευρά και τότε δίνει «ζωή» στο ψηφιακό πλάσμα που βρίσκεται εντός του. «Όταν ο επισκέπτης τοποθετήσει το κεφάλι του στην εσοχή μπορεί να καθορίσει τη δραστηριότητα του έργου και να γίνει μέρος του. Το ψηφιακό «έμβρυο» μέσα στο αυγό ζωντανεύει όσο μένει συνδεδεμένος και όταν επιχειρήσει να βγάλει το κεφάλι του η ψηφιακή προβολή αντιδρά, φω-

νάζει και τελικά πεθαίνει», αναφέρεται στο σημειώμα της η Μαριλένα Οπρέσκου Σίνγκερ.

Συνεργασία πόλεων

Το Feed Me παρουσιάστηκε στην περυσινή έκθεση για την τέχνη και την τεχνολογία Ars Electronica της Αυστρίας και έρχεται στην Ελευσίνα, στο πολιτιστικό κέντρο «Λεωνίδα Κανελλόπουλος», με πρωτοβουλία του γραφείου υπο-

ψηφιστικότητας της πόλης για τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021 και σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Κέντρο Βουκουρεστίου «Arcub» που προωθεί το επίσης υποψήφιο για τον τίτλο Βουκουρεστίου της Ρουμανίας. «Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο έργο που συνδέεται με τις νέες τεχνολογίες. Τέτοιου τύπου έργα δεν παρουσιάζονται συχνά στην Ελλάδα. Το φέρνουμε στην Ελευσίνα, διότι θέλαμε με αυτόν τον τρόπο να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με το υποψήφιο Βουκουρεστίο και να δείξουμε μια μη στερεοτυπική εικόνα της Ρουμανίας», επισπαινται στην «Κ» η υπεύθυνη του καλλιτεχνικού προγράμματος της Ελευσίνας, Κέλλυ Διαπούλη. Στη Ρουμανία ο τίτλος θα κριθεί μεταξύ τεσσάρων υποψηφιοτήτων και μεταξύ των πόλεων έχει ήδη αναπτυχθεί και εδραιωθεί ένα πνεύμα συνεργασίας που θα διατηρηθεί και μετά τον διαγωνισμό. «Οι πόλεις έχουν συμφωνήσει ότι όλα τα ευρωπαϊκά πρότζεκτ που έχουν προταθεί από την καθεμία χωριστά θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα από το ποια πόλη θα κερδίσει τον τίτλο», σημειώνει η κ. Διαπούλη.

Αυτή την περίοδο οι τρεις ελληνικές πόλεις που διαγωνίζονται για τον τίτλο (Ελευσίνα, Καλαμάτα, Ρόδος) ολοκληρώνουν την καταγραφή και την εξειδίκευση του προγράμματός τους, το οποίο θα καταθέσουν στην αρμόδια επιτροπή εμπειρογνομένων τον Οκτώβριο. Στις αρχές Νοεμβρίου η επιτροπή θα επισκεφθεί τις τρεις πόλεις και στις 11 του μηνός θα ανακοινωθεί η ελληνική Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021.

Feed Me, Πολιτιστικό Κέντρο «Λεωνίδα Κανελλόπουλος», 11/9 έως 15/11, εγκαίνια εγκατάστασης 8 μ.μ.

ReCYcling CY
Καιρός να αναλάβεις δράση.

Το άλφα και το ωμέγα για τη σωστή ανακύκλωση είναι η σωστή διαλογή των υλικών - και είναι τόσο απλή! Χωρίζουμε πάντα τις συσκευασίες μας στις τρεις κατηγορίες, το PMD, το Χαρτί και το Γυαλί, και δεν τις αναμιγνύουμε ποτέ όλες μαζί. Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.greendot.com.cy ή κατεβάστε τη δωρεάν εφαρμογή "ReCYcling CY" στο κινητό ή το tablet σας για να μάθετε όλα όσα πρέπει να ξέρετε για την ανακύκλωση. Γίνε και εσύ μέρος της λύσης, όχι του προβλήματος.

Σκέψου το... και πριν το πετάξεις, ξανασκέψου το!

www.rethink.com.cy

rethink
REDUCE-REUSE-RECYCLE

Εκστρατεία ευαισθητοποίησης για τη Μείωση, Επαναχρησιμοποίηση και Ανακύκλωση των απορριμμάτων στην Κύπρο

ΕΤΑΙΡΟΙ:

PIK, green-dot, Fastplus, ΠΕΛΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΥΙΩΤΗΣ, ΚΥΠΡΟ ΚΑΝΑΝ, ΚΥΠΡΟ ΚΑΝΑΝ

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ, ΚΑΙ Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΟ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΛΜΠΕΡΤΟ ΚΟΝΧΕΡΟ

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΕΤΡΑ

24 ΣΕΠΤ. ΣΑΒΒΑΤΟ

ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΝΤΡΟ/ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΔΙΠΛΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ/18:00 & 21:00

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ: 12€ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ: 8€
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ/ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ: 22894356

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΣΠΙΩΤΗΣ
ΠΑΙΖΟΥΝ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΡΑΓΙΑΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΕΜΠΕΡΛΙΔΗΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: Πανεπιστήμιο Κύπρου, ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΗΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, LOVE 100.7 FM 88.7 & 105.7, P, ELLINIKI TRAPEZA

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ:

Μ. Πιερής: Η Αξιοθέα είναι η ήπειρός μου

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής του πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Κύπρου μιλάει για την Τέχνη και όχι μόνο

Συνέντευξη στο
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Λίγες μέρες πριν ξεκινήσει το δεύτερο μέρος του 19ου Πολιτιστικού Φεστιβάλ του Πανεπιστημίου Κύπρου συναντήσαμε τον καλλιτεχνικό διευθυντή του πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Κύπρου για να μιλήσουμε για το «Φθινόπωρο στην Αξιοθέα». Το γραφείο του καθηγητή Μιχάλη Πιερή μοιάζει σαν ένα πνευματικό εργοστάσιο, γεμάτο βιβλία, προγράμματα, σημειώσεις που δείχνει ότι τα τελευταία χρόνια στο υποβλητικό αρχοντικό της Αξιοθέας γίνονται πολλά και αξιόλογα πράγματα, που δίνουν έναν διαφορετικό τόνο στα πολιτιστικά δρώμενα της Λευκωσίας, αλλά και της Κύπρου.

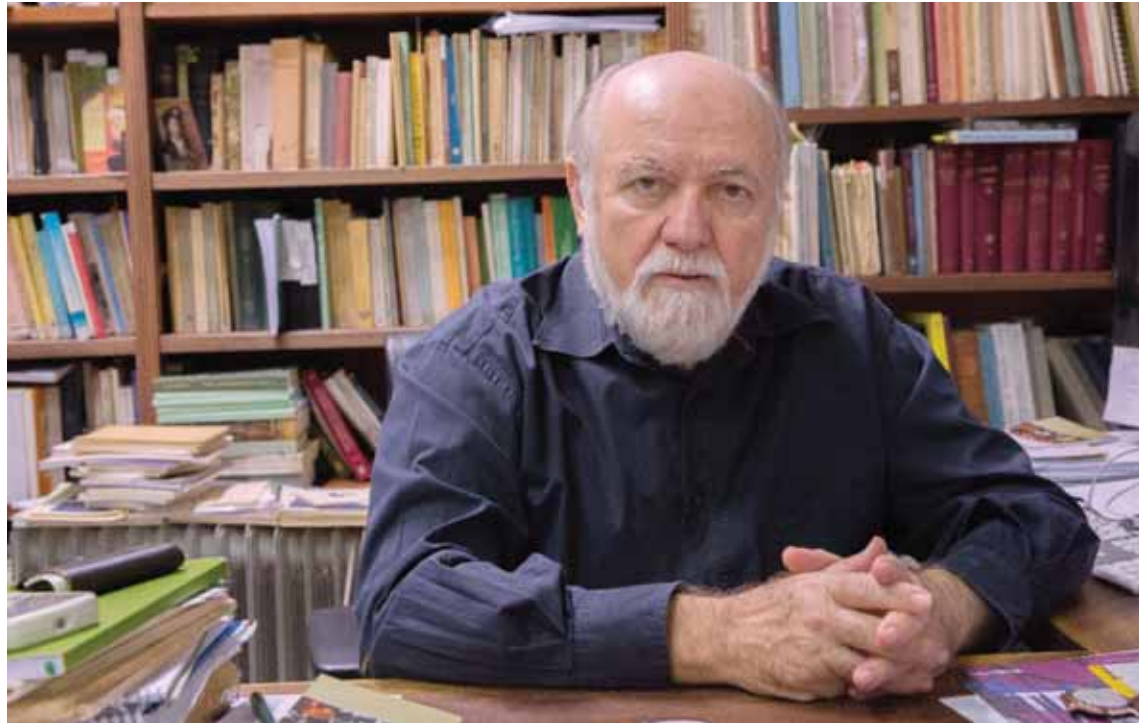
«Βλέπω με ευχαρίστηση ότι ξεπηδούν στις γειτονιές θεατρικές ομάδες, μουσικές παρέες, που ψάχνουν τον άλλο δρόμο, δεν τους ενδιαφέρει το χρήμα ή η προβολή.»

—Κύριε Πιερή, αυτή είναι η 19η φορά που η Αξιοθέα παρουσιάζει το πρόγραμμά της. Τι θα δούμε φέτος;

—Ναι, δεκαεννιά χρόνια, του χρόνου θα πρέπει να οργανώσουμε επετειακή εκδήλωση για τα εικοσάχρονα μας (που, ας μην ξεχνιόμαστε, συμπίπτουν με τα εικοσιπένταχρονα του Πανεπιστημίου Κύπρου)! Φέτος θα φιλοξενήσουμε οκτώ συναυλίες, τέσσερις θεατρικές παραστάσεις, μία παράσταση Θεάτρου Σκιών και μία διάλεξη με καλλιτεχνικό προσανατολισμό. Φιλοξενούμε επίσης νέους και ώριμους μουσικούς, που καλύπτουν όλο το φάσμα της μουσικής: από τη world music, jazz και ethnic music, έως τη σύγχρονη και την κρητική μουσική.

—Έχετε κάποιο κριτήριο επιλογής των παραστάσεων;

—Βασικό κριτήριο επιλογής είναι να παρουσιάσουμε εκδηλώσεις και παραστάσεις οι οποίες, πριν απ' όλα, ν' αρέσουν σ' εμάς, ώστε να μπο-

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής του πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου, καθηγητής Μιχάλης Πιερής μάς λέει ότι κάθε επιτυχημένη προσπάθεια δεν αντέχεται από τους διάφορους «δραστήριους μέτριους».

ρούμε να τις υποστηρίξουμε με όλες τις ψυχικές μας δυνάμεις. Επίσης, λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη τις προτάσεις που μας γίνονται από την πλευρά του κοινού μας το οποίο θεωρούμε αρκετά έμπειρο ώστε να μπορεί να μας προτείνει πράγματα που ταιριάζουν στο πνεύμα και στο ύψος του Φεστιβάλ μας. Ένα άλλο κριτήριο είναι η διαδρομή ενός σχήματος και το τι προσδοκούμε ότι θα κομίσει στην Αξιοθέα.

—Κάποιοι λένε ότι η Αξιοθέα επαναλαμβάνει εαυτόν, ότι παρουσιάζει τις ίδιες παραστάσεις ή καλλιτέχνες πολλές φορές, σας εννοχεί αυτό; Πώς το αντιλαμβάνεστε;

—Αυτού του τύπου οι επικριτές, μου θυμίζουν την αντίδραση του Κορνάρο, ο οποίος φρόντισε να περικλείσει μέσα στο κορυφαίο έργο του την απάντησή του στους διάφορους «φθονερούς και στείρους», όπως τους χαρακτήρισε, επικριτές, τους οποίους είχε προβλέψει, γιατί ήταν αρκετά έμπειροι δημιουργός ώστε να γνωρίζει ότι ένα σπουδαίο έργο όπως αυτό που κατόρθωσε να κάνει με τον «Ερωτόκριτο», δεν θα έμεινε στο απυρόβλητο. Και ξέρετε γιατί; Γιατί κάθε σημαντικό έργο, κάθε επιτυχημένη προσπάθεια (που κερδίζει σε διάρκεια, σε σταθερότητα

και φυσικά σε φήμη), δεν αντέχεται από τους διάφορους «δραστήριους μέτριους», όπως τους έχω αποκαλέσει αλλού. Γιατί αυτοί οι τύποι μελαγχολούν και οργίζονται όταν βλέπουν να αναπτύσσεται κάτι ωραίο στον τόπο τους. Θέλουν όλα να γίνονται στο δικό τους μέτρο, και κυρίως να μην ξεπερνούν το μπόι τους. Είπατε ότι μας κατηγορούν για επανάληψη. Κατ' αρχήν η επανάληψη είναι πολύ σημαντική εμπειρία, όταν μιλούμε για δημιουργική επανάληψη (όπως είναι η περίπτωση μας) γιατί μέσω αυτής ο καλλιτέχνης πειραματίζεται, αναπροσαρμόζεται και εξελίσσεται. Από την άλλη, αν η επίκριση αφορά στις προσπάθειες του Θ.Ε.ΠΑ.Κ. (για έργα όπως ο Μαχαίρας, το «Γιοφύρι», ο «Ερωτόκριτος», η «Ρωμιοσύνη», η κυπριακή «Λυσιστράτη», ο Καβάφης που παίζονται με την ίδια επιτυχία εδώ και 18 χρόνια), η απάντησή μας είναι ότι εμείς δεν διεκπερώνουμε μηχανικά μια οριστική τελειωμένη δουλειά. Έχουμε υιοθετήσει την έννοια του «work in progress», δηλαδή μιας καλλιτεχνικής εργασίας ανοικτής σε πειραματισμούς, που εξελίσσεται διαρκώς. Κάθε νέα παράσταση πηγαινει σε βαθύτερα νοηματικά στρώματα, με βάση μια νέα επεξεργασία του κει-

μένου, συχνά με νέα πρόσωπα στους ρόλους (τον Ρωτόκριτο π.χ. τον έπαιξαν τρία διαφορετικά παιδιά, το ίδιο και την Τζουάνα στον Μαχαίρα, τη Λυσιστράτη στο ομώνυμο έργο, κ.λπ.).

—Το Φεστιβάλ της Αξιοθέας, αλλά και ειδικότερα το Θεατρικό Εργαστήρι του Πανεπιστημίου (ΘΕΠΑΚ) ενυπάρχει ως ένα «πανεπιστήμιο» μέσα στο Πανεπιστήμιο, και αυτό είναι από μόνο του κάτι πολύ σημαντικό.

—Σωστά το λέτε. Θα μπορούσαμε να παρομοιάσουμε τα όσα συμβαίνουν στο Φεστιβάλ της Αξιοθέας, αλλά κυρίως τη γενικότερη δράση του ΘΕΠΑΚ ως ένα ουσιαστικό βιοματικό εργαστήριο. Τα παιδιά κουράζονται αλλά μαθαίνουν, ακούνε αλλά και μετέχουν κριτικά, αλληλεπιδρούν και αυτό είναι πολύ σημαντικό, διότι ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών μας, παλαιών και νέων, μετέχουν σε διαδικασίες και μπαίνουν σε διεργασίες πολύ ωφέλιμες. Πέραν του καλλιτεχνικού, υπάρχει και το κοινωνικό όφελος, αφού αυτά τα παιδιά δένονται μεταξύ τους, εργάζονται σε σκληρή βάση, ερασιτεχνική ή ημιεπαγγελματική, αλλά με σοβαρότητα και ευθύνη γι' αυτό που κάνουν.

«Το πρόβλημα είναι η ιδιοτέλεια των μεσαζόντων»

—Το φεστιβάλ της Αξιοθέας χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ή έχετε και άλλες πηγές;

—Αποκλειστικός χρηματοδότης είναι το Πανεπιστήμιο, κάποιες άλλες μικρές χορηγίες που έχουμε δυστυχώς τα τελευταία χρόνια μειώνονται συνεχώς (όπως βέβαια και η χορηγία του Πανεπιστημίου) εξαιτίας και της κρίσης ή με αφορμή την κρίση. Αυτό όμως που είναι το πιο λυπηρό είναι η στάση του Υπουργείου Πολιτισμού που αρνείται να κατανοήσει τι ακριβώς γίνεται στην Αξιοθέα εν σχέση με τον πολιτισμό, τι προβολή συνιστούν για την Κύπρο οι παραγωγές του ΘΕΠΑΚ και οι αποστολές του στο εξωτερικό. Και δεν θέλουν να το καταλάβουν, γιατί αν το καταλάβουν τότε δεν θα έχουν δικαιολογία που αρνούνται να υποστηρίξουν έστω με ένα σεντ το πολιτιστικό Φεστιβάλ της Αξιοθέας και τη δράση του ΘΕΠΑΚ. Οκρυώνονται πίσω από το έωλο επιχείρημα ότι η Αξιοθέα πρέπει να επιχορηγείται μόνο από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, ξεχνώντας όμως ότι το κομμάτι της πίτας του κρατικού προϋπολογισμού για τον πολιτισμό το διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού (επίτιδες μιλώ για Υπουργείο Πολιτισμού και όχι και Παιδείας).

—Η κρίση σάς έχει επηρεάσει;

—Φυσικά, ιδιαίτερα το πρώτο διάστημα μετά τον Μάρτιο του 2013, αλλά ευτυχώς μπορούσαμε να βρούμε τρόπους να επιβιώσουμε. Θα πρέπει να αναφέρω ότι η συμπεριφορά των καλλιτεχνών που είχαμε καλέσει τότε ήταν συγκινητική. Μερικοί δέχθηκαν να πάρουν τη μισή από τη συμφωνημένη αμοιβή (ή και καθόλου), αλλά δεν μπορούσε πάντοτε να

«Οι δημιουργικές δυνάμεις ενός τόπου να μην επιτρέπουν στις δυνάμεις της εξουσίας να τις χειραγωγούν, διότι αυτό που στην πραγματικότητα θέλουν είναι να τις αξιοποιήσουν για δικούς τους σκοπούς.»

επαφίσει στην καλή διάθεση του καλλιτέχνη. Από την άλλη, και για να επιστρέψω στην ερώτησή σας, τη σχετικά με το σκόλιο για τη συχνή παρουσία κάποιων καλλιτεχνών στην Αξιοθέα, καταλαβαίνετε ότι αυτή η σχέση εμπιστοσύνης και εκτίμησης είναι αμφίδρομη. Κι αυτό δικαιολογεί το ότι ανταποκρινόμαστε θετικά σε προτάσεις τέτοιων καλλιτεχνών που δεν έρχονται στην Κύπρο ως αρπαχτικά, αλλά ως πραγματικοί φίλοι της Αξιοθέας καθώς γνωρίζουν ότι συνέβαλαν κι αυτοί στο να δημιουργηθεί ο μύθος της.

—Κύριε Πιερή, πώς βλέπετε σήμερα τα πολιτιστικά πράγματα στην Κύπρο; Νομίζω ότι υπάρχει μία σχετική κινητικότητα.

—Νομίζω ότι ο πολιτισμός ενώνει, πώς βλέπετε εσείς το ανέβασμα της «Αντιγόνης» στην κατεχόμενη Σαλαμίνα, συμφωνείτε;

—Οτιδήποτε προσπαθεί να αξιοποιήσει την Τέχνη με βάση τις ιδε-

ολογίες ή τις ιδεολογίες συγκεκριμένων ατόμων ή ομάδων δεν με βρίσκει σύμφωνο. Η υψηλή τέχνη ενώνει από μόνη της. Το πρόβλημα είναι η ιδιοτέλεια των μεσαζόντων. Με άλλα λόγια, οι αποφάσεις για τις συναντήσεις καλλιτεχνών δεν μπορούν να έρχονται από τον χώρο της πολιτικής εξουσίας γιατί αυτή ό,τι κάνει το κάνει με ιδιοτέλεια. Είναι εξ ορισμού διεφθαρμένη.

—Ωστόσο, δεν είναι καλό και επιθυμητό να υπάρχουν μία ώσμωση καλλιτεχνική, να συναντούνται οι πολιτισμοί και να δείχνουν μία κατεύθυνση;

—Φυσικά, αλλά οι καλλιτέχνες ξέρουν να συνομιλούν μεταξύ τους, ασχέτως της πολιτικής και το πώς εκείνη αντιλαμβάνεται την Τέχνη. Οι πολιτισμοί και η Τέχνη είναι εκεί και ξέρουν τι πρέπει να κάνουν. Εμείς εδώ στην Αξιοθέα το έχουμε βιώσει. Αναφέρω π.χ. μια συναυλία του Μιχάλη Τερλιγκά το 2008 με δημοτικά τραγούδια στην ελληνική κοινή, στην τουρκική γλώσσα και στην κυπριακή διάλεκτο και στην οποία συμμετείχε και η εξαιρετική τουρκάλα τραγουδίστρια Dilek Κοç. Αντιλαμβάνεστε ότι μια τέτοια πολιτισμική συνάντηση δεν έγινε γιατί κάποιος πολιτικός μηχανισμός μας είπε ότι «τώρα πρέπει να επαναπροσεγγίσουμε ο ένας τον άλλο». Η συνάντηση επετεύχθη σ' ένα άλλο επίπεδο και υπό άλλους όρους, κάρη στη μουσική, το θέατρο, τον πολιτισμό, εν γένει. Άρα οι δημιουργικές δυνάμεις ενός τόπου (ένθεν και ένθεν) καλό είναι να μην επιτρέπουν στις δυνάμεις της εξουσίας να τις χειραγωγούν, διότι αυτό που στην πραγματικότητα θέλουν είναι να τις αξιοποιήσουν για δικούς τους σκοπούς.

Το φθινόπωρο στην Αξιοθέα

Πέμπτη 8 Σεπτεμβρίου
«Μπαμ!», Παραπλεύρωσ Παραγωγές

Το έργο «Μπαμ!» είναι μια ευφάνταστη κωμωδία του καταξιωμένου θεατρικού συγγραφέα Γιώργου Νεοφύτου σε σκηνοθεσία Ευριπίδη Δίκαιου που μέσα από ήλαροτραγικές καταστάσεις διακωμωδεί τους εαυτούς μας και τη σοβαροφάνειά μας. Παίζουν Κώστας Καζάκας, Μάριος Στυλιανού και Σάββας Μενοίκου.

Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου
«Επιστροφή», συναυλία με τραγούδια του Χρήστου Πίττα

Ο Χρήστος Πίττας παρουσιάζει μια επιλογή από παλαιότερες και καινούργιες συνθέσεις - τραγούδια, όπως από τον κύκλο «Μαραμπού - Ποίσι - Τραβέρσο» σε ποίηση Νίκου Καββαδία, τραγούδια από τη συνεργασία του με το Θ.Ε.ΠΑ.Κ. για τον «Ερωτόκριτο», τη νέα σύνθεση «Φεγγάρι-μήνη στο Παλέρμο» σε ποίηση Μιχάλη Πιερή και μελοποιημένη ποίηση του Γιώργου Κοροπούλη. Ερμηνεύουν ο Βασίλης Γισδάκης και η Αμαλία Τάτσι.

Τετάρτη 14 & Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου

«Χρονικό της Κύπρου του Λεόντιου Μαχαιρά», Θ.Ε.ΠΑ.Κ.

Η πρώτη και μέχρι στιγμής μοναδική δραματοποίηση του σημαντικότερου αφηγηματικού κειμένου της μεσαιωνικής και νεότερης κυπριακής γραμματείας που προέκυψε ως αποτέλεσμα μακροχρόνιας φιλολογικής μελέτης του έργου του Μαχαιρά. Διαικτική-σκηνοθεσία Μιχάλης Πιερής, μουσική Αντώνης Ευλόυρης-Ψαραντώνης, σύνθεση τραγουδιών Ευαγόρας Καραγιώργης.

Κυριακή 18 Σεπτεμβρίου
Michael Messios Symmetry Band

Αποτελούμενη από τους καταξιωμένους μουσικούς και απόφοιτους του φημισμένου αμερικανικού κολλεγίου Berklee Μιχάλη Μέσσιο (κοντραμπάσο), Χάρη Ιωάννου (σαξόφωνο), Μάριο Τούμπα (πιάνο) και Ιωάννη Βαφέα (ντραμς), η μπάντα παίζει αποκλειστικά κομμάτια του Μιχάλη Μέσσιο από την τελευταία του δουλειά.

Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου
Ancient Groove

Το σχήμα Ancient Groove των Roy Zakai και Ofer Ronen από το Ισραήλ με τη σύμπραξη της ερμηνεύτριας ανδαλουσιανής μουσικής Tamar Bloch και τον Amit Sharon στη κρουστά, μας ταξιδεύουν στις μουσικές της Ανατολικής Μεσογείου σε μια συναυλία που διευρύνει τα σύνορα της world music. Roy Zakai: κιθάρα, 11-χορδη κλασική κιθάρα, Ofer Ronen: ισπανική κιθάρα, ούτι, Tamar Bloch: φωνή, Amit Sharon: κρουστά

Πέμπτη 22 Σεπτεμβρίου
Της αγάπης το βοτάνι, Τρίο Λεβάντε

Το Τρίο Λεβάντε (Πέτρος Κουλουμής - λαούτο, φωνή, Παύλος Μιχαηλίδης - βιολί, φωνή, Παντελής Ιωνάς - μπάντζο, κιθάρα, φωνή) έχει ετοιμάσει ένα μουσικό αφιέρωμα στους σπουδαίους συνθέτες της σύγχρονης σχολής Παναγιώτη Τούνη, Δημήτρη Σέμη, Ιωάννη Δραγάση, Βαγγέλη Παπαζογλου και Γρηγόρη Αοίκη. Την επιμέλεια της συναυλίας υπογράφει ο Πέτρος Λαζάρου.

Σάββατο 24 Σεπτεμβρίου
TriCoolOre featuring Παντελής Στόικος

Το world jazz τρίο TriCoolOre (Αγγελος Δούκας - πλήκτρα, Βασίλης Βασιλείου - τύμπανα, κρουστά και Νίκος Δούκας - ηλεκτρικό μπάσο, λύρα) παρουσιάζει μια νέα πρόταση σε συνεργασία με τον Παντε-

λή Στόικο, έναν από τους σημαντικότερους τρομπετίστες των Βαλκανίων.

Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου
«Ο Γερμανός μουτζακεντίν ή το ημερολόγιο των αδελφών Σίλλερ»

Η πρώτη παγκοσμίως δραματοποίηση του γνωστού μυθιστορήματος του πολυβραβευμένου γαλλόφωνου αλγερινού συγγραφέα Μπουσάλεμ Σανσάλ, σε διαικτική και σκηνοθεσία του Δημήτρη Σπορίδη. Μετάφραση: Ευγενία Γραμματικοπούλου. Παίζουν Δημήτρης Σπορίδης και Στέφανος Πίττας.

Σάββατο 1 Οκτωβρίου
Now Happiness, Λευτέρης Μουμτζής

Με αφορμή την κυκλοφορία του πρώτου προσωπικού δίσκου με τίτλο «Now Happiness», ο κύριος τραγουδοποιός Λευτέρης Μουμτζής επιστρέφει στην Αξιοθέα με ένα ατμοσφαιρικό πρόγραμμα με λίγα ενορχήστρωμα που κυλά από την αρχή μέχρι το τέλος σε ήρεμους αρμονικούς τόνους.

Δευτέρα 3 Οκτωβρίου, 7:30 μ.μ.
Ο Καραγκιόζης προφήτης, Χρήστος Αχιλλέως Πάφιος

Ο Καραγκιόζης με τη βοήθεια του Χατζηβαβή επισκέπτεται το παλάτι, προσποιούμενος τον προφήτη. Ενθουσιασμένοι, ο πασάς και η χανομύσημα τον παρακαλούν να καλέσει το πνεύμα του γιου τους που έχει πεθάνει πρόσφατα.

Τετάρτη 5 Οκτωβρίου
Ίχνος. Συναυλία με νέα έργα του Τάσου Στυλιανού

Πιο πάνω ή κάτω από την άμεση επικοινωνιακή συντακτικότητα του, ο Λόγος, μορφοποιείται από ανακατατάξεις και εμφάσεις εσωτερικών στοιχείων που κινητοποιούνται, ταλαντεύονται και συγκρούονται μέσα από την προσπάθειά τους να παραμείνουν. Συντελεστές Τάσος Στυλιανού, Μαργαρίτα Ηλία, Δροσοσταλιδα Μωραϊτή, Μάριος Νικολάου, Άγγελος Μιχαηλίδης, Μενέλαος Μενελάου Νίκος Κουκουβίνος.

Δευτέρα 10 Οκτωβρίου
Ψαραντώνης

Ο Ψαραντώνης έρχεται αυτή τη φορά, όχι μόνο με δύο από τα παιδιά του, τη Νίκη και τον Λάμπη, αλλά και με τον γιο του Γιώργη, τον εγγονό και συνονόματό του Αντώνη Ευλόυρη. Μαζί τους για πρώτη φορά στην Αξιοθέα, ο γνωστός προικισμένος συνθέτης και δεξιοτέχνης των παραδοσιακών οργάνων, Γιάννης Παζιμαδάκης.

Παρασκευή 14 Οκτωβρίου
Αριστοφάνους Λυσιστράτη του Κώστα Μόντη

Το Θεατρικό Εργαστήρι του Πανεπιστημίου Κύπρου παρουσιάζει την περίφημη κωμωδία του Αριστοφάνη «Λυσιστράτη» σε μετάφραση στην κυπριακή διάλεκτο από τον Κώστα Μόντη. Δραματουργική προσαρμογή/Σκηνοθεσία Μιχάλης Πιερής, μουσική Ευαγόρας Καραγιώργης.

Πέμπτη 20 Οκτωβρίου
«Η δημιουργική χρήση της ιταλικής γλώσσας στον κόσμο της διαφήμισης», Εβδομάδα Ιταλικής Γλώσσας

Στο πλαίσιο της εβδομάδας Ιταλικής Γλώσσας ανά τον κόσμο που διοργανώνεται κάθε χρόνο από την Πρεσβεία της Ιταλίας στην Κύπρο, φιλοξενούμε στο Αρχοντικό Αξιοθέας τον καθηγητή Γλωσσολογίας κ. Joseph Brincat του Πανεπιστημίου της Μάλτας, για να παρουσιάσει μια πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη με θέμα «Η δημιουργική χρήση της ιταλικής γλώσσας σε εμπορικές επωνυμίες, διαφημιστικά σλόγκαν και εμπορικές πινακίδες».

Ο άγνωστος αιγυπτιακός «πληθυσμός» του Λάππα

Οι ανθρώπινες φιγούρες του Έλληνα γλύπτη στην πρώτη in memoriam έκθεση

της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Σε συνέντευξή του το 2010 (στα «Νέα της Τέχνης») ο γεννημένος στο Κάιρο Γιώργος Λάππας, που μόλις έχει κλείσει τα 60 του χρόνια, θυμάται τι καθόρισε την αίσθησή του στη γλυπτική: «Ο κόσμος σκέφτεται την Αίγυπτο σαν κομμάτι της Μεσογείου και έτσι είναι. Εγώ ευτύχησα να γνωρίσω την αφρικανική πλευρά της από την γκουβερνάντα μου που καταγόταν από τα μέρη κοντά στο Σουδάν. Είχε τη φήμη σοφής γυναίκας, για τη φυλή της ήταν ένα είδος θηλυκού μάγου. Αυτό το ξέραμε γιατί κατέφθαναν συνέχεια χωριανοί της για να τη συμβουλευθούν. Ήμουν συνέχεια αγχιστρωμένος πάνω της και κείνη μου τραγουδούσε και με χόρευε. Όταν κάποτε είχα εγχειριστεί και έπρεπε να έχω πλάγιον με μια ορισμένη κλίση, στεκόταν σε μία περιεργη στάση, αγκαλιαζόμασταν και κοιμόμασταν και οι δύο σχεδόν όρθιοι. Πολλά από τα γλυπτά που έχω κάνει ανακαλούν τη στάση αυτή».

Συνεχίζει: «Η φαραωνική γλυπτική, τα ταφικά μνημεία και οι απανταχού παρούσες πομπές των ιερογλυφικών μου χάραξαν το μυαλό

με τέτοια οξύτητα, που μπορώ να πω ότι, αν υπάρχει μια σπονδυλική στήλη της ψυχής, όπως τα μεταλλικά τάστα στον λαιμό των εγχόρδων, έτσι και οι ψυχικοί σπόνδυλοι μου είναι κουρδισμένοι με απόλυτη ακρίβεια στις αναλογίες των αιγυπτιακών αγαλμάτων. Και όταν πραγματικά ζωρίζομαι καλλιτεχνικά, προσπαθώ να εντύνω το ζόρι μου μέχρι ένα πολύ κρίσιμο σημείο πίεσης, να σπρώξω τον εαυτό μου προς ένα άκρο, μετά το οποίο όλα ξαφνικά λαμπκάρουν και μπορώ με διαύγεια να ανακαλέσω τη σοβαρή και σκοτεινή άπλα των αναλογιών που ορίστηκαν μέσα μου, για να φέρω εις πέρας το έργο μου».

In memoriam

Τον Ιανουάριο του 2016, ο γλύπτης έφυγε απρόσμενα από τη ζωή από μια οξεία κρίση χολής που του δημιουργήσε πρόβλημα στο πάγκρεας. Πρόλαβε να αφήσει πίσω του ένα σπουδαίο corpus έργων και ένα εργαστήριο σε μια παλιά βιοτεχνία στον Περισσό, τόσο τακτοποιημένο, ως και είχε το προαίσθημα του επερχόμενου θανάτου. Και έτσι, όταν η σύζυγός του Αφροδίτη Λίπη κατέβηκε στον χώρο του υπογείου μαζί

«Happy Birthday», ο ανορθόδοξος τίτλος της έκθεσης με άγνωστα έργα του πρόωρα χαμένου Γιώργου Λάππα στο Μουσείο Μπενάκη της Κουμπάρη.

Στα 66 του χρόνια «έφυγε» από τη ζωή ο χαρισματικός γλύπτης.

«...οι ψυχικοί σπόνδυλοι μου είναι κουρδισμένοι με απόλυτη ακρίβεια στις αναλογίες των αιγυπτιακών αγαλμάτων».

με τον συλλέκτη Δάκη Ιωάννου, τον αρχιτέκτονα και θεωρητικό της Τέχνης Γιώργο Τζιτζιλιάκη, καλλιτεχνικό σύμβουλο του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ, και την επιμελήτρια του Μουσείου Μπενάκη Πολύνα Κοσμαδάκη, σε μια αναζήτηση έργων που θα έμπαιναν στην πρώτη in memoriam έκθεση βρέθηκαν μπροστά στην καλύτερη «πρώτη ύλη».

Ένας οργανωμένος μικρόκοσμος, προσεκτικά στεγασμένος σε εκατοντάδες χάρτινα κουτιά. Το καθένα είχε αριθμηση αλλά και μια φωτοτυπία που αποκάλυπτε το περιεχόμενό του. Επρόκειτο για ανθρώπινες φιγούρες μικρού μεγέθους. Κάποιες από αυτές έγραφαν «Happy Birthday» και από εκεί βγήκε ο – ανορθόδοξος για κάποιον που μόλις «έφυγε» – τίτλος της έκθεσης που ανοίγει στις 22 Σεπτεμβρίου στην οδό Κουμπάρη. Όλα τα ανθρωπόμορφα μικρογλυπτά «απκούν» αυτές τις αναλογίες των αιγυπτια-

κών αγαλμάτων. Θα περίμενε κανείς ότι ένα αφιέρωμα στον Λάππα θα έπρεπε να περιλαμβάνει οπωσδήποτε τις μορφές που φορούσαν κόκκινα ή ήταν φωτισμένες εκπέμποντας ως απόκοσμη αύρα αυτήν την ψυχρή πυράκτωση του νέον. Η αλήθεια είναι ότι, αν περιοριστεί κανείς στη life size κλίμακά του και χάσει αυτήν τη μαγεία του «πληθυσμού» που βρέθηκε στο υπόγειο, αγνοεί πθελπημένα ένα ολόκληρο τμήμα της πορείας του καλλιτέχνη. Στις ξύλινες σφαίρες του Αβακα του 1983, κυρίως στο Mappemode (Γκαλερί Ζουμπουλάκη 1981, Μπιενάλε Βενετίας και Μπιενάλε Σάο Πάολο 1987 και 1988) ο εικαστικός οικοδομεί ένα ολόκληρο σύμπαν, φανερώνοντας από πολύ νωρίς την χαρισματικότητα του. Στην ουσία ξαναφτιάχνει με τον τρόπο του, όλα αυτά που έβλεπε στα μουσεία και τα μνημεία της Αιγύπτου: όπως οι αρχαίοι Αιγύπτιοι

ζωγράφιζαν ό,τι ήξεραν ότι υπάρχει στην φύση για να πουν μια ιστορία, έτσι και αυτός ακολουθεί την ίδια αφηγηματική οδό.

«Εντυπωσιασμένοι από την ομορφιά αυτού του άγνωστου υλικού, αποφασίσαμε να το προσεγγίσουμε όπως οι αρχαιολόγοι, με μεγάλο σεβασμό σε κάθε αντικείμενο και κυρίως με την περισυλλογή του πώς πρέπει να στηθούν όλες αυτές οι φιγούρες μέσα στον χώρο του μουσείου. Ίσως, με μια κινηματογραφική λογική σαν σεκάνς» λέει στην «Κ» ο Γιώργος Τζιτζιλιάκης. Στην έκθεση που θα γίνει στην Κουμπάρη, θα παρουσιαστούν και ορισμένα γνωστά γλυπτά του τα οποία βρέθηκαν στο εργαστήριό του, θυμίζοντάς μας κάποια άλλα κεφάλαια της πορείας του. Το αφιέρωμα θα διαρκέσει μέχρι και τις 20 Νοεμβρίου και εντάσσεται στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης συνεργασίας ΔΕΣΤΕ - Μπενάκη.

25 Χρόνια ΚΑΝΑΛΙ Ε3
100.00 | 98.6 | 107.00

25 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
στον Άνθρωπο και στον Πολιτισμό!

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΕΡΜΟΣ, ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ, ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Κοινωνική Παντοπωλείο ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ, ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΝΤΑΛΑΡΑΣ Νίκος ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ Μίχης
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

13€

Με την **ΕΣΤΟΥΔΙΑΝΤΙΝΑ ΝΕΑΣ ΙΜΝΙΑΣ**
Διεύθυνση οργάνωσης **ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ**

23/9 ΑΜΦ. ΣΧΟΛΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
25/9 ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΣΤΙΣ 20:30

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΠΡΟΠΩΛΗΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ - ΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑCS

25878744 & 25372855 Tickethour 7777 7040
.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΙ ΣΠΟΝΣΟΡΣ: ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ, Etalon Group, K Kazoulis, ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ MEDIA SPONSOR: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Half Marathon * * *
HELLENIC BANK #HBmoonRun
24.9.16 * * *
register now * * *

10 km

Πότε; 24 Σεπτεμβρίου η ώρα 19:30
Πού; Πάρκο της Αθαλάσσης στην Αγλαντζιά * * *

Πληροφορίες & συμμετοχή:
www.runningunderthemoon.com

5km

1000m kids

HELLENIC BANK RUNNING Under The Moon

HELLENIC BANK, Lucasfilm, ΑΓΡΟΣ, Hilton, CO-COURAGE, Student Life, ISAF, MAF, 1.5€ from every registration will be donated to the Hellenic Bank Foundation

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ψιθύροι του Σύμπαντος από μαύρες τρύπες

Εχει περάσει ένας χρόνος από τότε που οι δύο ανιχνευτές LIGO, στη Λουιζιάνα και στην Ουάσιγκτον, απέδειξαν για πρώτη φορά την ύπαρξη βαρυτικών κυμάτων που προέρχονταν από τη σύγκρουση δύο μαύρων τρυπών 36 και 29 ηλιακών μαζών, αν και επίσημα η ανακάλυψη ανακοινώθηκε στις 11 του περασμένου Φεβρουαρίου. Με την ανίχνευση των βαρυτικών κυμάτων του LIGO αποδείχθηκε, μεταξύ άλλων, πως οι μαύρες τρύπες δεν είναι απλώς μαθηματικά μόνο κατασκευάσματα της θεωρίας του Αϊνστάιν αλλά υπάρχουν πράγματι στο Σύμπαν ακόμη και σε διπλά συστήματα τέτοιων αντικειμένων. Επιβεβαιώθηκε, επιπλέον, ότι τα βαρυτικά κύματα κινούνται με την ταχύτητα του φωτός και μεταφέρουν πληροφορίες που περιγράφουν τη βίαιη προέλευσή τους, την ιστορία της πηγής που τα δημιούργησε, τη μάζα τους, την ταχύτητα περιστροφής, το σχήμα της τροχιάς, το πώς σχηματίζονται τέτοια διπλά συστήματα καθώς επίσης και τη θέση και την απόσταση ενός τέτοιου συστήματος. Μέχρι τώρα δεν είχαμε ποτέ μια τόσο άμεση πληροφόρηση που να προέρχεται από τις ίδιες τις μαύρες τρύπες, αν και είχαμε ενδείξεις για την ύπαρξή τους από άλλες πηγές.

Με όλα αυτά αποδεικνύεται ότι τα βαρυτικά κύματα του LIGO μάς ανοίγουν ένα καινούργιο παράθυρο ανακάλυψης, αφού μπορούμε να «ακούσουμε» για πρώτη φορά τους ψιθύρους του Σύμπαντος να μας «μιλάνε», μια και οι συχνότητες των βαρυτικών αυτών κυμάτων είναι συχνότητες που ακούει το ανθρώπινο αυτί. Την ύπαρξη των ψιθυρισμών αυτών του Σύμπαντος από τη βίαιη μετακίνηση μεγάλων μαζών είχε προβλέψει ο Αϊνστάιν πριν από 100 χρόνια, υποστηρίζοντας ότι θα είχαν τη μορφή πιτυκώσεων ή ταλαντώσεων στη δομή του χωροχρόνου. Θεωρούσε, μάλιστα, ότι ο εντοπισμός τους θα ήταν μάλλον αδύνατος, αφού η βαρυτική δύναμη (αλληλεπίδραση) είναι 100 τρισεκατομμύρια τρισεκατομμυρίων τρισεκατομμύρια φορές μικρότερη έντασης

Ο καθηγητής Κίρ Θορντ, ένας από τους τρεις κύριους δημιουργούς του LIGO.

από την ηλεκτρομαγνητική δύναμη (αλληλεπίδραση).

Παρ' όλα αυτά στα μέσα του περασμένου Ιουνίου το LIGO ξανακτύπησε και πάλι όταν οι ερευνητές του ανακοίνωσαν τον εντοπισμό ενός ακόμη σήματος που παρατηρήθηκε τα ξημερώματα της επομένης ημέρας των Χριστουγέννων του 2015 και το οποίο προέρχονταν από τη σύγκρουση, και τις τελευταίες 27 περιφορές πριν απ' αυτή, δύο μικρότερων μαύρων τρυπών (14 και 8 ηλιακών μαζών) και σε απόσταση 1,4 δισεκατομμυρίων ετών φωτός από τη Γη. Η δεύτερη αυτή σύγκρουση είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας μαύρης τρύπας 21 ηλιακών μαζών, ενώ τα υλικά μιας ολόκληρης ηλιακής μάζας είχαν μετατραπεί, σε κλάσμα του δευτερολέπτου, σε βαρυτική ενέργεια η οποία έφτασε στη Γη με τη μορφή κυματισμών στο χωροχρονικό συνεχές του Σύμπαντος και η οποία αντιστοιχεί με την εκπομπή ηλεκτρομα-

γνητικής ενέργειας ίσης μ' αυτήν που εκπέμπουν ένα τρισεκατομμύριο γαλαξίες σαν τον δικό μας.

Με τη νέα ερευνητική προσπάθεια του LIGO, που αναμένεται να ξεκινήσει εντός του φθινοπώρου, θα υπάρξουν μεγαλύτερες δυνατότητες απ' ό,τι προηγουμένως, αφού θα διπλασιαστεί σχεδόν η έκταση των παρατηρήσεων των δύο ανιχνευτών, ενώ ένας ακόμη παρόμοιος ανιχνευτής (ονόματι Virgo), που θα τεθεί σε λειτουργία κοντά στην Πίζα της Ιταλίας μέχρι τα τέλη του χρόνου, θα βοηθήσει μελλοντικά στον ακριβέστερο εντοπισμό της πηγής προέλευσης των κυματισμών αυτών. Ετσι στους επόμενους έξι μήνες προβλέπεται ότι θα υπάρξουν μέχρι και δέκα νέες καταγραφές βαρυτικών κυμάτων, επιτυγχάνοντας ουσιαστικά τις γνώσεις μας για το Σύμπαν, ενώ στα επόμενα ένα με δύο χρόνια τέτοιου είδους καταγραφές θα γίνονται σε καθημερινή βάση, αφού υπολογίζεται ότι τέτοιου είδους συγχρούσεις

μαύρων τρυπών συμβαίνουν κάθε 15 λεπτά. Ήδη, δύο ερευνητικές ομάδες από τα Πανεπιστήμια Τζονς Χόπκινς και Τόκιο, ανεξάρτητα η μία από την άλλη, εκτιμούν ότι οι μικρομεσαίες μαύρες τρύπες που εμπλέκονται σ' αυτές τις συγκρούσεις ίσως να προέρχονται από τις πρώτες στιγμές της γέννησης του Σύμπαντος πριν από 13,82 δισεκατομμύρια χρόνια. Οι δύο αυτές ομάδες ερευνητών εκτιμούν ότι αυτού του είδους τα αντικείμενα πρέπει να είναι οι «αρχέγονες» μαύρες τρύπες που προβλέπονται από ορισμένες θεωρίες της γέννησης του Σύμπαντος και οι οποίες είχαν απασχολήσει την επιστημονική κοινότητα τη δεκαετία του 1990, ενώ άλλοι ερευνητές θεωρούν ότι τέτοιου είδους μαύρες τρύπες θα μπορούσαν να αποτελέσουν και τη λύση της ύπαρξης της «Σκοτεινής Ύλης» που συνιστά περίπου το 85% της Ύλης του Σύμπαντος. Άλλοι πάλι υπολογισμοί των δεδομένων από τις δύο πρώτες παρατηρήσεις εκτιμούν ότι οι μαύρες αυτές τρύπες προέρχονται από την απευθείας κατάρρευση μεγάλων ποσοτήτων ύλης, χωρίς την προηγούμενη έκρηξη μιας σουπερνόβα όπως συμβαίνει με τις «κανονικές αστρικές» μαύρες τρύπες. Είναι, πάντως, βέβαιο ότι το νέο αυτό παράθυρο που μάς ανοίγει η ανίχνευση των βαρυτικών κυμάτων θα μας αποκαλύψει πολλά από τα μυστικά που κρύβουν οι μαύρες τρύπες, αλλά και γενικότερα του Σύμπαν. Γι' αυτό, και παρ' όλο που δεν διαθέτουμε κάποιο... «κληρονομικό χάρισμα», δεν θεωρώ καθόλου άπιθνο οι τρεις κύριοι δημιουργοί του LIGO (οι Reiner Weiss, Kir Thorne και Ronald Drever) να είναι οι αποδέκτες του Βραβείου Νομπέλ Φυσικής του 2016 ή το αργότερο του 2017, αφού στους τρεις αυτούς ερευνητές απονεμήθηκε στις 12 Ιουλίου το Βραβείο Κοσμολογίας στη διάρκεια του 21ου Συνεδρίου Βαρυτικής και Γενικής Σχετικότητας. Σε δύο μήνες θα ξέρουμε σίγουρα!

*Ο κ. Διονύσης Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής του Ευγενείου Πλανηταρίου.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ME ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΑΝΔΡΕΟΥ

Ο Γιώργος Ανδρέου γεννήθηκε στις Σέρρες. Σπούδασε μουσική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, όπου ταυτόχρονα παρακολούθησε σεμιναριακές σπουδές ψυχοακουστικής, ηχοληψίας και μέσων παραγωγής. Ασχολήθηκε με τη σχέση - σύνδεση της ελληνικής μουσικής, τόσο με τα «Δυτικά» όσο και με τα «Ανατολικά» μουσικά ιδιώματα. Καρπός των αναζητήσεων του αυτών είναι πολλοί ηχογραφημένοι κύκλοι τραγουδιών σε μουσική και στίχους δικούς του αλλά και σε στίχους σημαντικών ποιητών και στιχουργών. Έχει γράψει μουσική για το θέατρο και τον κινηματογράφο. Από το 2000 δρα ως άμισθος καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Αστυπάλαιας. Από το 2009 έως το 2012 διετέλεσε διευθυντής του label AKTH live'n'studio της Sonymusic Greece. Το 2011 εξέδωσε το πρώτο του μυθιστόρημα («Δαίμονας Ξένος» - εκδ. Γαβριλίδη). Τον περασμένο Ιούνιο εκδόθηκε η πρώτη του ποιητική συλλογή («Ο απερίσκεπτος πλοηγός» - εκδ. Μικρή Άρκτος).

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Μπόρχες («Απαντα πεζά»), Οστερ («Άδρα-τας»), Γιόργος Ιωάννου («Πολλαπλά κατάγματα»), Μπομπ Ντίλαν («Chronicles vol. one»), Ποιος ήρωας/πρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Ο Αδριανός της Μαργκερίτ Γιουρσενάρ - όχι για την... αυτοκρατορική ιδιότητα, αλλά επειδή τόσο ισχυρά όσο (φαινομενικά) παράδοξα συνδέεται η εποχή του (όπως την αφηγείται η Γιουρσενάρ) με τη δική μας νεωτερική μεταμοντέρνα εποχή.

Με ποιον ποιητή θα θέλατε να δειπνήσετε;

Μεταξύ γιγάντων εκλιπόντων, με τον Ευριπίδη και τον Σαίξπηρ. Από τους ζωντανούς, με τον Μπομπ Ντίλαν και τον Λέοναρντ Κοέν.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

Πιστεύω πως έχω πια κατακτήσει την εμπειρία να αποφεύγω τέτοιου είδους βιβλία. Γενικά με θυμώνει η ελληνική «φτηνή» πεζογραφία (με τη τύπο «Αρκετιν»... ερωτολογιακά θέματα), καθώς και οι καιροσκοπικές, γραμμένες «στο πόδι» εκδόσεις κάθε τύπου (περί οικονομίας, πολιτικής, βιογραφίες προσφάτως εκλιπόντων κ.λπ.).

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;

Η δεύτερη ανάγνωση του «Δόκτωρ Φάουστος» του Τόμας Μαν.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;

Νομίζω πως δεν μου έχει... Ξεφύγει κάποιο (αν μιλάμε για πεζογραφία και ποίηση).

Ποιος είναι ο «Απερίσκεπτος πλοηγός»;

Η φαντασιακή μια προβολή ως λαού (και νεοελληνικού πολιτισμού) στον «ωστό» (πολιτικό συνήθως) που με τρόπο μεσαιωνικό θα δώσει λύσεις σε όλα όσα οφειλόμαστε (ως κοινωνία αλλά και ατομικά) να αντιμετωπίσουμε υπεύθυνα, ενήλικο και δημιουργικά.

Έχετε Facebook, Twitter κτλ.; Εάν ναι, εμφανίζονται ή εμφανίζονται το γράψιμο και το διάβασμα;

Εκω απ' όλα. Δεν είμαι φανατικός οποιουδήποτε από αυτά. Λιγότερο μου αρέσει το Twitter. Οστόσο δεν πιστεύω πως εμφανίζονται. Στο κάτω-κάτω, κανείς δεν ξέρει από ποια εικόνα, πληροφορία ή ενημερωτική αφορμή θα του γεννηθεί η επόμενη ενδιαφέρουσα καλλιτεχνική ιδέα.

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της ΑΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Βραχυγραφία της ύπαρξης

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ

Αναποδογεννημένος

εκδ. Εντευκτηρίου, σελ. 86

Ο κόσμος άνω κάτω. Με αυτές τις λέξεις τελεώνω το πρώτο βιβλίο του Χρήστου Χρηστιάδη (γεν. 1953), κλείνοντας μια κατακερματισμένη σε εβδομάδες οκτώ στιγμιότυπη αφήγηση. Αποδούμενος σε μια ιδιότυπη ποιητική της ύπαρξης, ο αφηγητής αναβιώνει ανακατωμένες τις σκηνές της ζωής του, παλινδρομώντας περιλύπτος και σαρκαστικός μεταξύ απαρχής και λήξης. Στον συντομογραφημένο του βίο συναρμολογείται η αφετηρία και ο αφανισμός, η εκπτώση και η έκταση, το ξεκάρδισμα και ο λυγμός, ο ήμερος και η ερήμωση, η σάρκα που αγάλλεται και το σώμα που θλίβεται. Μεσ στο μνήμα εντοκίζει ένα λίκνο και εκεί γεννιέται ξανά για να τελετουργήσει έναν αποκαιρητικό προς εαυτόν.

Πρόκειται για ένα «ιδιωτικό δρομολόγιο», όπως μας πληροφορεί το εβδομήμερο δεύτερο επεισόδιο αυτής της ανεστραμμένης βιογραφίας· το πιο συγκινητικό του βιβλίου. Ο απομόναχος ταξιδευτής, νοσταλγός αλλά εσαεί άπατρις, επιβάτης σε ένα σαραβαλιωμένο όχημα, αφήνει τον οδηγό να τον πάει μέχρι το τέρμα, στο πέρας της μνήμης, εκεί όπου ο σπαραγμός νεύει στο θαύμα. Τα τοπία

δείχνουν λεπτατημένα, «μαύρο αίμα αναβλύζει από τα θεμέλια των σπιτιών», «βουλιάζεις σε σκοτεινή λάσπη», οι τριγμοί των περασμένων καλοκαιριών ηχούν χειμάνιοι, το σχολικό αλφαβητάρι φυλλορροεί στις σελίδες ενός γερουτικού, ξεχαρβαλωμένου ημερολογίου, στο κατερειπωμένο διαμέρισμα τα ίχνη ενός άλλου «παράφρουο δωματίου» πνίγονται στα νερά του μαρμαρίνου, επιτύμβιου θαρρέλι, δαπέδου. Τα από καιρό σβησμένα αστραποβόληματα διαπερνούν τα κλειστά βλέφαρα, «βαριά, ασήκωτα απ' τα νομίσματα». Το «μελάνι του τόπου», το μαύρο αίμα της μνήμης, γίνεται καταρράκτης και χειμάρρος, οργώνες μέρμερες και ρήματα τον κλοερό παλιό χρόνο.

Όλα τον «προσκαλούν στον ουρανό», ενώ στο κόμα χάσκει ο τάφος του. «Εσύ πασιχίζεις για το ακατόρθωτο», υπενθυμίζει στον εαυτό του.

Προτού ξεδέψει τα τελευταία του κέρματα και αναληφθεί διά παντός, ο αφηγητής απολαμβάνει ένα ύστατο ξεφάν-

τωμα των αισθήσεων. Αν και «εξόριστος της θαλής σάρκας», αναριγεί ξανά από παλιά αγγίγματα και ανεξάληπτα μοσχοβολήματα. Ο νους του συγκλονίζεται από τους χθόνιους ιριδιμούς της γυναικείας επιδερμίδας, που υπόσχονται το κρεόστο της αφής. Ωστόσο, το κεντρί ενός επιθανάσιου σπασμού διατρύπα τον σνειροπόληση και την επιστρέφει στο δικό του πένθιμο σώμα. Οι σκέτες έχουν ξεγδαρθεί από το δέρμα. Κανένα του σπμάδι επί γης. Πεθαίνοντας σε ένα δωμάτιο γυροκομείου, αντιμετριέται με ένα ρολόι, όπου ο ωροδείκτης «τρέχει πιο γρήγορα από τον λεπτοδείκτη». Θήραμα του χρόνου μέχρι το τέλος αντιστροφής μέρμερης. Οι πλεγές δεν θα ξεραθούν για να αποκαλύψουν «το ερεθισμένο, λείο δέρμα».

«Τώρα, ζύνοντας τα κάκαδα των γραπτεών, φανερώνεις χάσμα και σκοτάδι».

Ο αφηγητής, διανύοντας αυτή την εσωτερικευμένη διαδρομή, τελεί ένα μύθιο κατευόδιο. Το δεύτερο πρόσωπο του ενικού επιβάλλεται στη μνήμη και την προ-

σωποποιεί. Ενόσω εκείνη θυμάται, στα παρελθόντα εκχωρείται ένας πλασματικός, παροδικός ενσώτατος. Από το άλλο μέρος, ο διάλογος ανάμεσα στον εκλιπόντα και τον μνήμον είδωλο του ρέπει προς μία αναμέτρηση, που επιτρέπει ακόμη και τον κλειασμό. Μια «διάκριτη φωνή» τον παραβιάζει. Το μετείκασμα του αλλοτινού του προσώπου τον σαρκάζει για τις επιγίες επιθυμίες του, τόσο εκπρόθεσμες πια.

Ο Χρηστιάδης διαστίζει με πρωονεία την ποιητικότητα της γραφής, προσδίδοντας στη μελαγχολική του αφήγηση την επίφαση ενός παιγνίου. «Δεν χρειάζονται πότνια. Παιχνίδι του μυαλού είναι». Παιχνίδι μικρό και οδυνηρό, που παρ' όλα αυτά είναι και ξεγέλασμα. Ο αφηγητής περιπαίζει τον εαυτό του για το μείζον βασανό του, τη θνητότητα. Με γέλια και δάκρυα γεννιέται και πεθαίνει ξανά. Βάφτισμα και ταφή, ανάμεσα στις δύο τελευταίες της ύπαρξης ξαναζεί φορώντας τραγικές μάσκες τα εγκόσμια πάθη του, για να βρεθεί μετέωρος στο κείλος μιας άλπητης φράσης, στην κόχη ενός «και», που εξαίσιαται σε κάθε συντέλεια, εξυφανόνατας τη συνέχεια. Επέκεινα αυτού του «και» λυετα η ακιμάλωσία της μνήμης. Είναι ώρα να σβήσει το φως, να σβήσουν οι λέξεις, «να 'ρθει η νύχτα να σβήσει τα ονόματα στα μνήματα».

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

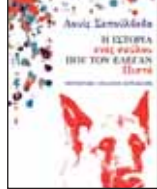
ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΛΟΥΙΣ ΣΕΠΟΥΛΒΕΔΑ

Η ιστορία ενός σκύλου που τον έλεγαν Πιστό

μτφρ.: Αχιλλέας Κυριακίδης

εκδ. Opera, σελ. 88

Ο πρωταγωνιστής αυτής της ιστορίας είναι ένας γερμανικός ποιμενικός, ο Πιστός, ο οποίος αφηγείται περιστατικά από την καθημερινότητά του, τις δυσκολίες που περνάει κοντά σε ανθρώπους που του φέρονται βίαια, όταν είναι δεμένος με αλυσίδα σε δέντρο. Περιγράφει, όμως, και τη όνειρά του, τη νοσταλγία του για την εποχή κατά την οποία έπαιζε αμέριμος με έναν μικρό Ινδιάνο και απολάμβανε τις χαρές της συντροφικότητας. Πρόκειται για έναν ύμνο στη ζωή, τη φιλία, την πίστη στον άλλον, τη γενναιοσύνη, αλλά και για μια παραμύθιο που όσα ζύνει οι Ινδιάνοι της Χιλής.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

JEROME LEROY

Ο φύλακας άγγελος

μτφρ.: Γιάννης Καυκάιος

εκδ. Εκδόσεις του Εικαστού Πρώτου, σελ. 358

Ρομαντικό νουάρ μυθιστόρημα γίνεται; Φαίνεται πως ναι, έτσι τουλάχιστον προκύπτει από το περιπετειώδες θρίλερ του πενήνταχρονου Ζερόμ Λερούα. Διότι ο πολύπειρος πράκτορας Μπερτέ ερωτεύεται ολοκληρωτικά την προικισμένη υπαίτια μαύρη Καρδιατού Ντιόν. Και θέτει στην υπηρεσία της όλες του τις δυνάμεις. Και όταν αντιληφθεί πως η Καρδιατού κινδυνεύει όντας αντιμετώπιση με την ακροδεξιά Ανιές Ντορζέλ, θα αναζητήσει τον συγγραφέα Μαρτέν Ζιουμπέρ για να τον κάνει κοινωνό των μουσικών της Μονάδος του.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΠΑΙΔΙΚΟ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΑΝΤΖΑΡΗ

Μία, το ασάρο κορίτσι

εκδ. Κέδρος, σελ. 206

Σε έναν πολύχρωμο κόσμο, διαιρεμένο σε «κάστες» ανάλογα με τα χρώματα των ανθρώπων, η εννιάχρονη Μία είναι διάφανη, δηλαδή άχρωμη, και περιθωριοποιημένη. Αυτό είναι ήδη σκληρό, αλλά δεν είναι τίποτε μπροστά στην απάνθρωπη «Επικείρηση Ασήμ», που εξαπολύει τους Χρωμονόμους και τους Χρωματιστήδες εναντίον των διάφανων παιδιών, τα συλλαμβάνει και κανείς δεν ξανακάνει τίποτε γι' αυτή. Η Μία θα το σκάσει, θα αντισταθεί, θα συλληφθεί, θα οργανώσει και πάλι την απόδραση, μαζική αυτή τη φορά. Πρωτότυπη περιπέτεια φαντασίας με ρυθμό και μπλόκ σασπένς.

ΜΑΡΙΑ ΤΟΠΑΛΗ

ΔΟΚΙΜΙΟ

ΛΕΟΝ ΤΟΛΣΤΟΪ

Για τον Σαίξπηρ και το δράμα

εισαγωγή-μτφρ.: Αλεξάνδρα Ιωαννίδου,

εκδ. Ποικίλη Στοά, σελ. 184

Ο Σαίξπηρ που τα «είπε όλα» με τρόπο ποιητικό, σαφή, υπαινικτικό, πολλές φορές καλλιτεχνικά καύδη, αμφισβητήθηκε από αρκετούς συγγραφείς και κριτικούς, με ιδιαίτερη περίπτωση αυτήν του Λ. Τολστόι, ο οποίος, στην πολεμική του για το έργο του μεγάλου δραματουργού, αναλύει λεπτομερώς τον «Βασίλη Ανρ». Για τον Τολστόι, η αλήθεια βρίσκεται στο θρησκευτικό θέατρο, το οποίο επηρεάζει το άτομο και του προσφέρει ηθικά ερείσματα. Μεγάλο ενδιαφέρον έχει και το κείμενο του Τζορτζ Οργουελ «Ο Ανρ, ο Τολστόι και ο τρελός», που φιλοξελεύεται ως παράρτημα.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ROBERTO BOLANO

Το παγοδρόμιο

μτφρ.: Κρίτων Ηλιόπουλος

εκδ. Αγρα, σελ. 266

Πρώτο έργο του Χιλιανού δημιουργού του σπουδαίου μυθιστορήματος «2666» Ρομπέρτο Μολάνιο. «Το παγοδρόμιο» (1993) περιέχει εν σπέρματι κομμάτια από την τεχνική που επρόκειτο να τον οδηγήσουν στις μεταγενέστερες μυθοπλασίες του. Ένας Μεξικανός ποιητής, ένας Χιλιανός συγγραφέας και ένας δημόσιος υπάλληλος μιλούν για αγάπη, απογοητεύσεις και τον θάνατο. Και ο Μολάνιο μας αικμαλιτίζει με εκείνη την υπέροχη σκηνή όπου αποκαλύπτεται αναπάντεχα το απομονωμένο παγοδρόμιο στα ερείπια μιας βίλας - του Παλατιού Μπενβγκούτ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΗΠΑ
Η περιδεία του Μπίλι Τζόελ
Βετεράνος μεν, αλλά ακμαίος, ο 67χρονος Μπίλι Τζόελ βρίσκεται σε διεθνή περιοδεία. Νωπές οι εντυπώσεις από τις πρόσφατες συναυλίες στη Φρανκφούρτη (φωτ., 3/9) και στο Λονδίνο (10/9) ενώ σειρά έχουν η Νέα Υόρκη (30/9, 28/10, 30/11, 17/12), η Τάλας στην Οκλαχόμα (11/11) και το Σαν Αντόνιο στο Τέξας (9/12). Ο Μπίλι Τζόελ έχει να κυκλοφορήσει άλμπουμ από το 2001.

ΠΕΚΙΝΟ
Το πνεύμα του Μάο
Μία τεράστια ελαιογραφία ενός πορτρέτου του Μάο Τσετούνγκ δεσπόζει στο Εκθεσιακό Κέντρο του Πεκίνου, όπου πραγματοποιείται επετειακή έκθεση με αφορμή τα 40 χρόνια από τον θάνατο του Κινέζου ηγέτη. Τα πορτρέτα του Μάο συνθέτουν τη γνώριμη σε όλον τον κόσμο συμβολική εικονογραφία του κινεζικού ολοκληρωτισμού. Η έκθεση παρουσιάζει κυρίως εκδοχές της μορφής του Μάο.

ΛΟΝΔΙΝΟ
Το νέο βιβλίο του Ιαν Μακ Γιούαν
Έχει ένα τεράστιο διεθνές κοινό, γι' αυτό και ο νέος τίτλος από τον Βρετανό συγγραφέα Ιαν Μακ Γιούαν, που κυκλοφορεί αυτές τις ημέρες, είχε χιλιάδες προαγορές. Το «Nutshell» (εκδόσεις Nan A. Talese) είναι ένα σύντομο μυθιστόρημα μυστηρίου 208 σελίδων, αλλά με τον ιδιαίτερο εκεινο τρόπο του Ιαν Μακ Γιούαν. Είναι ένας άλλος τρόπος, με τον οποίο προχωράει στην ανατομία των σχέσεων.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Νακάμ σημαίνει εκδίκηση

«**Εσύ το ήξερες** πως μια εβραϊκή οργάνωση έθεσε αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ως στόχο της να εξοντώσει έξι εκατομμύρια Γερμανούς, προς απάντηση στο Ολοκαύτωμα;» Η ερώτηση αυτή του κυρίου Γκρι με άφησε ελαφρώς έκπληκτο.

Η ιστορία, με βάση ένα άρθρο του Νικόλα Βυδανovic, είναι αυτή: τον Ιανουάριο του 1942, στο γκέτο του Βιλνιους, στη Λιθουανία, σχηματίστηκε αντιστασιακή οργάνωση, η βασική αρχή της οποίας ήταν: «Δεν θα τους αφήσουμε να μας πάνε σαν πρόβατα στη σφαγή». Αρχηγός της ένας ποιητής και συγγραφέας, ο Αμπά Κόβνερ, με υπαρκτούς όχι άνδρες αλλά δύο γυναίκες: τη Βίτκα Κέμπνερ και τη Ρότσκο Κόρτσκα. Με την πρώτη διαπρόσθε ερωτικό δεσμό.

Με το τέλος του πολέμου, σχημάτισαν τη Νοκμίν (Εκδικητές) με στόχο τη δολοφονία ναζι εγκληματιών πολέμου. Στην Παλαιστίνη, σχηματίστηκε μια νέα οργάνωση, η Νακάμ. Νακάμ στα εβραϊκά σημαίνει εκδίκηση. Ο Κόβνερ (ο οποίος, στο μεταξύ, παντρεύτηκε την Κέμπνερ το 1946) διατήρησε την ηγεσία, η οποία όμως τώρα ήταν περισσότερο συλλογική.

Η Νακάμ ξεκίνησε σειρά επαφών με Εβραίους βετεράνους του πολέμου που βρίσκονταν στην Ευρώπη και, στην πορεία, ορισμένα μέλη έφυγαν από το Ισραήλ για την ηττημένη Γερμανία. Σύμφωνα με έρευνα της βρετανικής εφημερίδας Observer, ο Κόβνερ είχε στην κατοχή του μεγάλες ποσότητες δηλητηρίου, το οποίο σκόπευε να διοχετεύσει στους αγωγούς ύδρευσης του Βερολίνου, του Μονάχου, της Φρανκφούρτης, της Νυρεμβέργης και του Αμβούργου. Ο στόχος ήταν: έξι εκατομμύρια Γερμανοί για τα έξι εκατομμύρια Εβραίους που χάθηκαν στο Ολοκαύτωμα.

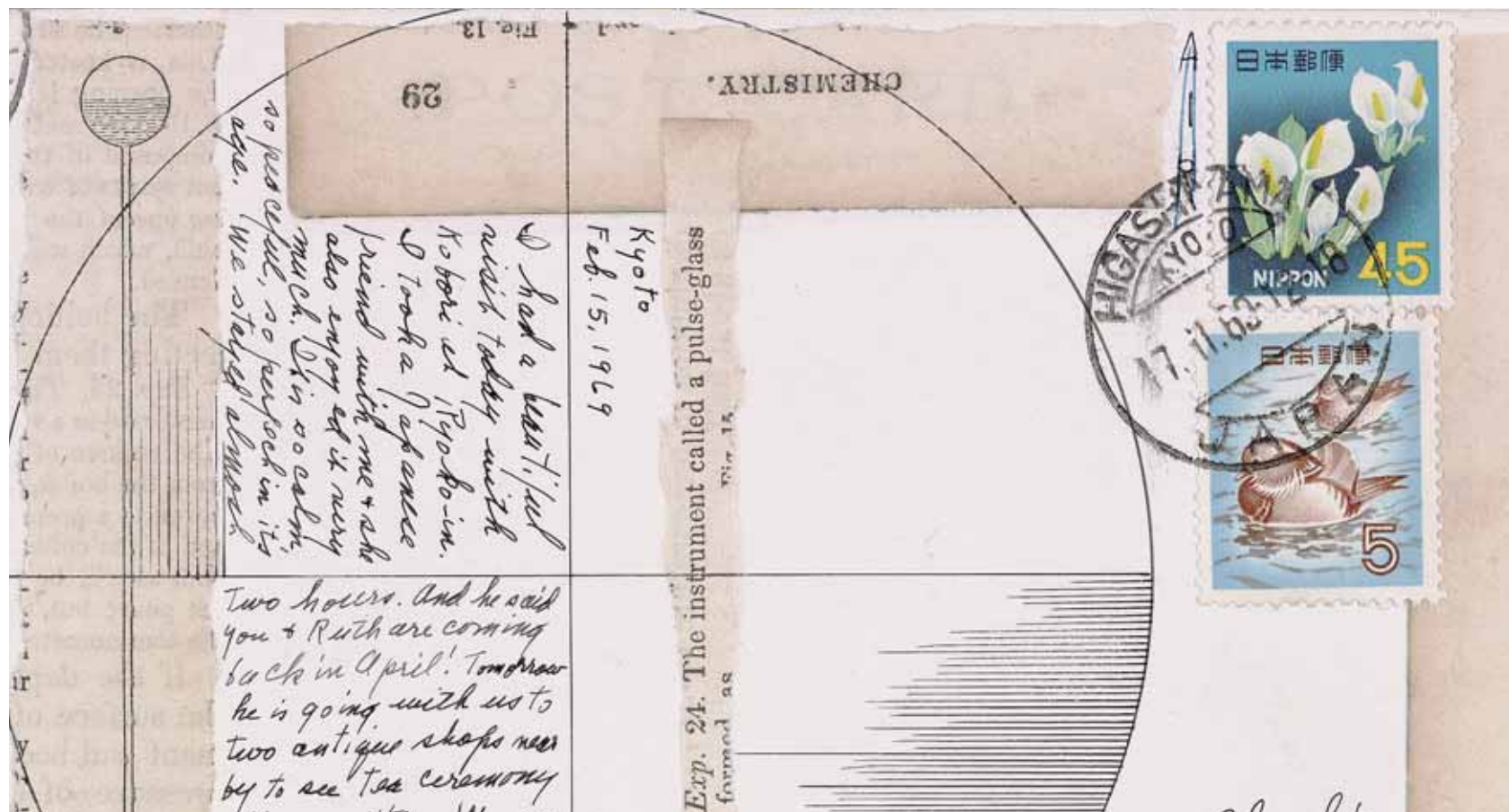
Η βασική αρχή ήταν: «Δεν θα τους αφήσουμε να μας πάνε σαν πρόβατα στη σφαγή».

Ο Κόβνερ έφυγε από τη Χάιφα με πλοίο, αλλά στην Τουλόν της Γαλλίας Βρετανοί τον συνέλαβαν και τον φυλάκισαν σε βρετανική φυλακή της Αιγύπτου. Στο μεταξύ, αρκετοί συνεργάτες του είχαν αποκτήσει πρόσβαση στους γερμανικούς υπονόμους, αναμενόμενος την έλευση του πολυπόθητου δηλητηρίου.

Το δηλητήριο δεν ήρθε ποτέ. Επικράτησε η πολιτική: το Ισραήλ έπρεπε να γίνει ανεξάρτητο κράτος και δεν θα μπορούσε να αναμειχθεί σε μια τέτοια μαζική εξόντωση αμάχων. Κατόρθωσαν όμως οι άνθρωποι του Κόβνερ να δηλητηριάσουν με αρσενικό ψωμί που προοριζόταν για αιχμαλώτους Es Es των Αμερικανών. Λέγεται ότι αρρώστησαν 2.283 και περίπου 400 από αυτούς πέθαναν.

Ο Κόβνερ αποφυλακίστηκε λίγους μήνες αργότερα, επέστρεψε στην Παλαιστίνη και αφού το Ισραήλ ιδρύθηκε ως κράτος, το 1948, έγινε λοχαγός του ισραηλινού στρατού. Συνέχισε να δημοσιεύει πολεμικά άρθρα κατά των ενόχων του Ολοκαυτώματος, κατέθεσε ως μάρτυρας στη δίκη του Αϊχμαν, ενώ έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ίδρυση διαφόρων μουσείων για το Ολοκαύτωμα. Πέθανε το 1987 από καρκίνο. Το σχέδιο της Νακάμ ήρθε ξανά στην επιφάνεια το 2000, όταν δύο παλαιά της μέλη ομολόγησαν δημοσίως ότι συμμετείχαν στο όλο σχέδιο.

«Να μια ιστορία που ανατρέπει την καθιερωμένη εικόνα του Εβραίου να σύρεται σαν πρόβατο στο σφαγείο», σχολιάζει ο κύριος Γκρι. «Χαίρομαι που ο Κόβνερ δεν έκανε το σχέδιό του πραγματικότητα. Χαίρομαι όμως που υπήρξε ο Κόβνερ».

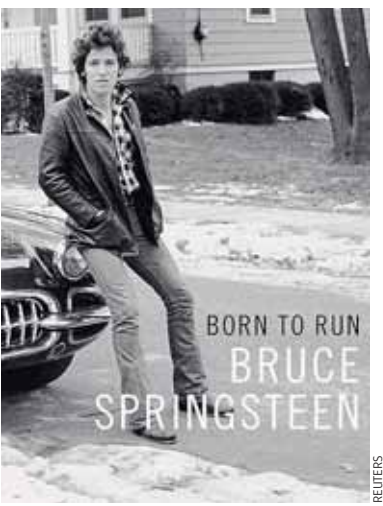
ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Ποιος γράφει ακόμη στο χέρι;
Το μάθημα της καλλιγραφίας ακούγεται σήμερα ως εκκεντρική παραδοξότητα στους περισσότερους. Ωστόσο, δεν είναι μακρινή η εποχή που τα παιδιά μάθαιναν να ενώνουν καλλιγραφικά

κά τα γράμματα και εύκολα μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει αν ένα χειρόγραφο είναι γραμμένο από Αμερικανό, Γερμανό ή Ιταλό. Τώρα, ακόμη και οι ιδιοκτήτες υπογραφές μοιάζουν όλες με την ίδια μουντζούρα... Αλλά η συγγραφέας Anne Trubek έχει μια ενδιά-

φέρουσα άποψη, την οποία αναλύει στο βιβλίο της «Η ιστορία και το αβέβαιο μέλλον της ιδιοκτηρικής γραφής» («The History and Uncertain Future of Handwriting», εκδ. Bloomsbury). Με ιστορική γνώση της καταγωγής της γραφής αλλά και της επίδρασης των

χειρογράφων στην εξέλιξη του πολιτισμού, η Anne Trubek υποστηρίζει ότι απλώς περνάμε σε μια άλλη φάση του πολιτισμού. Εχοντας επίγνωση των φρετών της καλλιγραφίας, η Anne Trubek παρακάμπτει απλώς τις φωνές που μιλούν για παρακμή.

ΗΠΑ
Μπρους Σπρίνγκστιν, εκ των έσω
Τα τελευταία επτά χρόνια, ο 67χρονος πλέον Μπρους Σπρίνγκστιν ασχολείται με την αυτοβιογραφία του. Εγγραφε, ανακεφαλαιώνοντας, αναθεωρώντας, προσεκτινώντας, με «εντιμότητα και χιούμορ». Το βιβλίο (σκληρό εξώφυλλο, ebook και audiobook) είναι έτοιμο να κυκλοφορήσει στη διεθνή αγορά στις 27 Σεπτεμβρίου από τον εκδοτικό οίκο Simon & Schuster. Λέει ο ίδιος: «Μια από τις ερωτήσεις που μου έκαναν ξανά και ξανά είναι "πώς τα καταφέρνω"... Σε αυτές τις σελίδες επιχειρώ να φωτίσω όχι μόνο το πώς, αλλά κυρίως το γιατί». Η περιοδεία του αυτή την εποχή συνεχίζεται στις ΗΠΑ.

ΛΟΝΔΙΝΟ
Η συλλογή του Brian Sewell
Στις 27 Σεπτεμβρίου δημοπρατείται από τον οίκο Christie's στο Λονδίνο η περίφημη συλλογή έργων τέχνης του Brian Sewell (1931-2005). Υπήρξε διάσημος και «προκλητικός» κριτικός τέχνης, βραβευμένος δημοσιογράφος και συγγραφέας με πτυχίο Ιστορίας της Τέχνης από το Courtauld Institute. Από το 1958 έως το 1967 εργαζόταν ως ειδικός στον οίκο Christie's. Η υπό δημοπρασία συλλογή περιλαμβάνει 200 έργα τέχνης, ανάμεσα στα οποία και έργα μεγάλων δασκάλων, καθώς και βρετανική τέχνη των τελευταίων 150 ετών.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΚΟΥΩ ΦΩΝΕΣ / Γράφουν η ΖΑΝ και η ΝΤΑΡΚ

Παιδιά των λουλουδιών με σφραγίδα... Ντοκουμέντα

Ζαν: Δοιπόν, πώς είναι η πρώτη εβδομάδα μετά τις διακοπές; Νταρκ: Έχω κωθεί στο πατάρι και ψάχνω τις παντελόνες-καμπάνα και τα στενά πουκάμισα της μάνας μου από τη δεκαετία του '70.
- Κατάλαβα. Επειδή τότε είχαμε δύο κανάλια μόνο, θα ξεθάψεις την κατάλληλη γκαρνταρόμπα για να παρακολουθείς τα τέσσερα σημερινά. Μήπως έχεις ξεπατωθεί να βλέπεις τη σειρά με τον Πάμπλο Εσκομπάρ με τη λιγδα στο μαλλί και τις ζώνες-σαμάρι και επηρεάστηκες;
- Χαμπάρι δεν έχει πάρε, ανόητη. Εδώ ετοιμάζεται ολόκληρη καλλιτεχνική επιστροφή στα χρόνια εκείνα. Εξώ θα τα φοράω τα ρούχα, όχι στο σπίτι.
- Και πού θα πας ντυμένη σαν να σε περιμένει ο Μάκς Δεμίρς; Ή μήπως ο Χρόνς Εξαρχάκος;
- Στο Πάρκο Ελευθερίας! Αρχίζει μεθαύριο το πρόγραμμα δημοσίων δράσεων της Ντοκουμέντα, της μεγάλης εικαστικής έκθεσης που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα τον Απρίλιο και τον Ιούνιο στο Κάσελ.
- Δεν κατάλαβα. Θα κάνεις περ-

Ο Γιώργος Καμίνης, ο Πολ Πρεσιάδο και ο Ανταμ Σίμτσεκ στη συνέντευξη Τύπου της Ντοκουμέντα.

φόρμαν ή θα πας να ακούσεις διαλέξεις; Και τι σχέση έχει η παλινόρθωση των Seventies με την τέχνη; - Παιδί μου, αυτοί ετοιμάζουν ολόκληρο πρόγραμμα ομιλιών και δράσεων για τη ριζοσπαστική Αριστερά του '70, τη χούντα στην Ελλάδα και στις χώρες της Λατινικής Αμερικής, τον αγώνα για τη λευτεριά, τον φεμινισμό. Πρωτοπορία, σου λέω! Αφού θα μιλάμε για τη Νικα-

ράγου, να μην ντυθώ παιδί των λουλουδιών; Φεύγοντας, λέει, θα σου δίνουν δώρο ένα ταγάρι, ένα πανό, ένα μισοκαμένο σουτιέν, βιβλιογραφία κομμουνιστικής κατήχησης κι ένα ψεύτικο μούσι, και μια πλαστική χειροβμβίδα.
- Μήπως είσαι υπερβολική; - Ορίστε, σου διαβάζω απόσπασμα από το «Μαφέςτο» της ομάδας της Ντοκουμέντα που ανακοίνωσαν

στην συνέντευξη Τύπου, παρουσία του Καμίνη, για το δεκαήμερο ομιλιών του Σεπτεμβρίου. Λένε: «Σταδιακά, μέσα σε αυτόν τον διάλογο σκοπεύουμε να αρθρώσουμε σύγχρονες γλώσσες αντίστασης, από την κουρδική επανάσταση της Ροζάβα έως τους queer, τρανσέξουαλ, εκδιδόμενους και τις φωνές των μεταναστών στην Τουρκία, την Ελλάδα, στο Μεξικό ή στη Βραζιλία,

τους σύγχρονους αγώνες για την αποκατάσταση των αυτοχθόνων πληθυσμών, τις νέες πολιτικές και καλλιτεχνικές πρακτικές που επινοούν νέες μορφές επίδρασης, γνώσης και πολιτικής υποκειμενικότητας, όπως ecosex, queer-indigenism και ριζοσπαστική επιτελεστικότητα. Ολοι μαζί σχεδιάζουν έναν πολιτικό και ποιητικό χάρτη της Ευρώπης διαφορετικό από εκείνον που σχεδίασε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα».

- Τι λες, βρε παιδί μου; Μήπως να πάρουμε μαζί μας και κανέναν γέρο θείο να μας εξηγή τι σημαίνουν όλοι αυτοί οι όροι; Θα έχουν διερμηνέα; Μεταγλώττιση; Υπέρτιτλους; Τα λέγαμε αυτά κάποτε στα αμφιθέατρα, αλλά όταν μπήκα εγώ στο πανεπιστήμιο όλο για Timberland και Benetton μιλάγαμε.
- Δεν ξέρω τι θα κάνεις, αλλά εγώ θα πάω να ακούσω τον Τόνι Νέγκρι, από τους πρώτους προσκεκλημένους της Ντοκουμέντα στην Αθήνα. Αυτών που γράφουν συνέχεια στην «Αυγή» ως θαυμαστή του Αλέξη Τσίπρα, που είχε κατηγο-

ρηθεί ως εγκέφαλος των Ερυθρών Ταξιαρχιών και είχε φυλακιστεί, αλλά οι κατηγορίες (λένε) δεν ήταν θεμελιωμένες; Υπάρχει και καλύτερη πρόταση, αν δεν θες. Να πάμε στον Niillas Sombry, ακτιβιστή για τα πολιτικά δικαιώματα και την εθνική κυριαρχία των Σάμι, στον Βορρά της Νορβηγίας. Αν δεν είναι αυτό επίκαιρο για την Ελλάδα σήμερα, τότε τι είναι;

- Μπράβο που γίνονται τέτοια πράγματα στην Αθήνα, να καταλαβαίνουμε και τι συμβαίνει στον έξω κόσμο. Βλέπεις με την κρίση δεν μπορούμε να ταξιδέψουμε, και έτσι περιμένουμε μπας και μας διαφωτίσουν.

- Δεν μου λες, είναι ελεύθερη η είσοδος ή πρέπει να πληρώσουμε κανένα κουπόνι για την ενίσχυση της κατασκήνωσης των αναρχο-αυτόνομων του 2017;

- Δεν ξέρω. Πάντως διάλεξαν λάθος τίτλο στην Ντοκουμέντα. Αντί για το «Μαθαίνοντας από την Αθήνα» δεν το βγάζαν «No Border Camp» να έχει και περισσότερο κόσμο; Αλλά βέβαια αυτά είναι καπιταλιστικά...

Στο μυαλό του Rem Koolhaas

Μέσα από το ντοκιμαντέρ του γιου του, Tomas, που θα προβληθεί στη Βενετία

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Ηξερα πως ο Tomas Koolhaas έχει πολλά στο μυαλό του αυτόν τον καιρό. Στις 9 Σεπτεμβρίου, το ντοκιμαντέρ του «REM» έκανε παγκόσμια πρεμιέρα στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας. Του έστειλα, παρά ταύτα, ένα email, χωρίς ελπίδες για ανταπόκριση. Ομως εκείνος όχι μόνο απάντησε, αλλά και μου έστειλε το password, ώστε να δω το φιλμ μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Vimeo. «Και μιλάμε μετά», διευκρινίζει.

«Το δικό μου ντοκιμαντέρ θέλει να δείξει πώς σκέφτεται ο Rem, πώς αλληλεπιδρά με τα κτίριά του και, φυσικά, με τους ανθρώπους που συναναστρέφεται», λέει στην «Κ» ο Tomas Koolhaas.

Ένα ανέλπιστο δώρο. Γιατί, στα εξήντα λεπτά που διαρκεί, το «REM» μας ανοίγει, με συναρπαστικό τρόπο, ένα «παράθυρο» στη ζωή – και, κυρίως, στο μυαλό – ενός από τους πιο πολυσυζητημένους και περιζήτητους αρχιτέκτονες στον κόσμο: του Rem Koolhaas, δασκάλου και μέντορα της Zaha Hadid και κατόχου βραβείου Pritzker («Νομπελ της αρχιτεκτονικής»), με «φόντο» μερικά από τα πιο εμβληματικά κτίριά του, όπως

το Σπίτι της Μουσικής στο Πόρτο της Πορτογαλίας, την Εθνική Βιβλιοθήκη του Κατάρ, το Prada Foundation στο Μιλάνο.

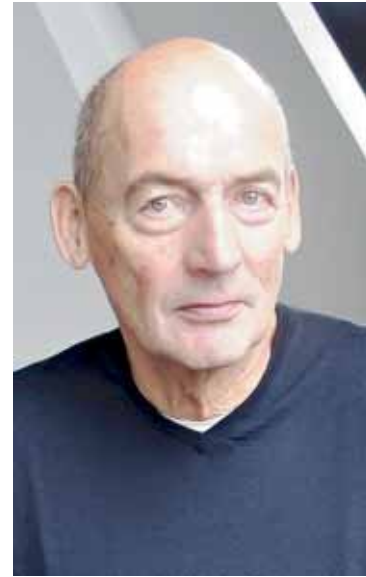
As πάροουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Ο 36χρονος σήμερα Tomas μεγάλωσε στο Λονδίνο όπου έφυγε για να σπουδάσει κινηματογράφο στο Λος Άντζελες. Εκεί ζει μέχρι σήμερα. Δέκα χρόνια έχουν περάσει από τότε. Στο διάστημα αυτό εργάστηκε ως πορτιέρης σε νυχτερινό κέντρο διασκέδασης και ως βοηθός φωτογράφου μόδας, και ασχολήθηκε με τη μουσική βιομηχανία (έκανε βιντεοκλίπ). Πριν από τέσσερα χρόνια, σκέφτηκε να μυήσει το κοινό, μέσω ενός ντοκιμαντέρ, στον κόσμο του διάσημου πατέρα του και άρχισε να καταγράφει την καθημερινότητά του. Γιατί το αποφάσισε; Πόσο επηρεάστηκε από αντίστοιχες δουλειές, όπως το «My Architect» (2003) του Nathaniel Khan, για τον πατέρα του, Louis Kahn;

«Τα περισσότερα ντοκιμαντέρ αρχιτεκτονικής εστιάζουν στα κτίρια, στον τρόπο που φτιάχτηκαν, αναλώνονται στις τεχνικές λεπτομέρειες. Το δικό μου έχει άλλη προσέγγιση και άλλη αφετηρία: όχι αρχιτεκτονική αλλά φιλοσοφική, θα έλεγα. Θέλει να δείξει πώς σκέφτεται ο Rem, πώς αλληλεπιδρά με τα κτίριά του και, φυσικά, με τους ανθρώπους με τους οποίους συναναστρέφεται», λέει.

Αφηγητής είναι ο ίδιος ο 71χρονος Ολλανδός αρχιτέκτονας, που μιλάει για το παρελθόν, το παρόν αλλά και το μέλλον του, γι' αυτά που αγαπά και εκείνα που τον καθόρισαν, με υπόκρουση τη γλυκιά, νοσταλγική μουσική που έγραψε για το φιλμ ο Αμερικανός συνθέτης Murray Hiday. Με αφετηρία τη Νέα Υόρκη – τα πρώτα πλάνα είναι

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη στο Σιατλ των Ηνωμένων Πολιτειών: 11 όροφοι από γυαλί και ασάλι. Ολοκληρώθηκε το 2004.

Rem και Tomas Koolhaas, πατέρας και γιος.

μέσα σε ένα ταξί στους δρόμους της αμερικανικής μητρόπολης – η κάμερα του Tomas τον ακολουθεί παντού: σε εργοτάξια, στο γραφείο, στις συσκέψεις με τους συνεργάτες του, σε επαγγελματικά ραντεβού, σε περιπάτους στην εξοχή, στο αμφιθέατρο του Χάρβαρντ όπου διδάσκει, σε τηλεοπτικά πλάτο, στα ταξίδια του ανά

τον κόσμο – από το Ρότερνταμ, τη γενέτειρά του, μέχρι την Ντόχα του Κατάρ κι από τη Βενετία μέχρι το Πεκίνο.

Το πρώτο πράγμα που μαθαίνει ο θεατής του «REM» είναι πόσο πολύ ο Rem Koolhaas απεχθάνεται τον όρο starchitect – κοινώς το σταρλίκι. «Οι λέξεις “διασημότητα” και “αρχιτέκτονας” είναι μη συμ-

βατές. Η αρχιτεκτονική είναι ομαδική δουλειά. Απαιτεί ταπεινότητα. Κι αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη νοοτροπία του σταρ», ξεκαθαρίζει. Το δεύτερο είναι πως στην πραγματικότητα, ο Koolhaas δεν έπαψε ποτέ να είναι... δημοσιογράφος, μολονότι έχουν περάσει σχεδόν πέντε δεκαετίες από τότε που εργάστηκε στην εφημερίδα Haagse Post του Αμστερνταμ. «Πριν από όλα ήμουν δημοσιογράφος. Και παραμένω. Γιατί αυτό που περισσότερο με ενδιαφέρει είναι να εξερευνώ νέα πράγματα και να προσπαθώ να τα κατανοώ», λέει.

Στη συνέχεια, μαθαίνουμε κι άλλα. Πόσο του αρέσει να ανεβάζει τον πήχυ σε καθετί. «Θέλω να κάνω φιλόδοξες σκέψεις. Αφού έτσι κι αλλιώς θα σκεφτώ, γιατί να βάλω όρια στον εαυτό μου;». Πόσο αγαπά την κίνηση. Ειδικά το κολύμπι. «Αυτό με κρατάει στη ζωή. Τιποτα δεν είναι πιο αποκαλυπτικό για τον χαρακτήρα ενός ανθρώπου από τον τρόπο που κινείται μέσα στο νερό. Κάθε φορά που κολυμπώ, κερδίζω πολύτιμες στιγμές κενού – το μυαλό μου αδειάζει από κάθε σκέψη». Και άλλα πολλά που θα ανακαλύψετε αν δείτε το «REM».

Και τι έμαθε μέσα από αυτή τη

«διαδρομή» ο ίδιος ο Tomas για τον πατέρα του; «Κατάλαβα σε βάθος τον τρόπο που σκέφτεται. Κι είδα πώς, με αξιοθαύμαστη ευκολία, προσαρμόζεται στις συνθήκες – και αντεπεξέρχεται στις απαιτήσεις – σε τόσο πολλά και διαφορετικά περιβάλλοντα: από ερήμους και μεγαλουπόλεις μέχρι τροπικές περιοχές. Αυτό σε μεγάλο βαθμό εξηγεί την “εξωστρέφεια” που χαρακτηρίζει την αρχιτεκτονική του».

Κατάφερε να είναι αντικειμενικός; «Οχι βέβαια. Ηξερα εκ των προτέρων ότι αυτό θα ήταν ανέφικτο, γι' αυτό δεν προσπάθησα καν για ένα “ισορροπημένο” αποτέλεσμα».

Είμαι ένας γιος που θαυμάζει απεριόριστα τον πατέρα του. Μέσα από την υποκειμενική ματιά μου, όμως, έδειξα πλευρές του Rem Koolhaas που κανείς άλλος δεν θα μπορούσε να δείξει...». Πώς θα χαρακτήριζε με λίγες λέξεις το «REM»; «Φιλοσοφικό, πειραματικό, ενθουσιαστικό». Και τον πατέρα του; «Ευπροσάρμοστο, με περιέργεια για τα πάντα, διαφορετικό».

Το «REM» έκανε παγκόσμια πρεμιέρα στις 9 Σεπτεμβρίου στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Βενετίας.

Ο 44 ορόφων ουρανοξύστης της Κινεζικής Τηλεόρασης, στο Πεκίνο.

De Rotterdam: το μεγαλύτερο κτίριο της Ολλανδίας, στο λιμάνι του Ρότερνταμ (2013).

Το Σπίτι της Μουσικής (2001) στο Πόρτο είναι από τα κτίρια που «πρωταγωνιστούν» στο φιλμ.

Ο Μπεν Χουρ στην εποχή Ροκμον

Η σημερινή αναβίωση συντριβεται από τη θρυλική και αξεπέραστη ταινία του Γουίλιαμ Γουάιλερ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Ο Τιμούρ Μπεκμπαμπέτοφ, χρυσό παιδί των ρωσικών blockbuster πριν μεταναστεύσει στο Χόλιγουντ, αναμετρήθηκε με τον μεγαλύτερο βιβλικό μύθο του κλασικού αμερικανικού κινηματογράφου, το «Μπεν Χουρ» των 11 Οσκαρ. Στο ριμέικ, που φέρει την υπογραφή του, σμίκρυνε το μεγαλοπρεπές έπος του Γουίλιαμ Γουάιλερ στα μέτρα μιας σαπουνόπερας, με φόντο την εποχή που ο Χριστός έφερε τον λόγο του Θεού στην Ιουδαία και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ξεσήκωνε τα πλήθη βαπτίζοντας τους πρώτους χριστιανούς.

Όταν η Ρώμη κρατούσε τα σκήπτρα του κόσμου, ένας Εβραίος άρχοντας, ο Μπεν

Ο Μεσάλας (Τόμπι Κεμπέλ) και ο Μπεν Χουρ (Τζακ Χιούστον) στη σκηνή της αρματοδρομίας, κατά το ήμισυ μικρότερη σε διάρκεια από την αντίστοιχη της παλιάς ταινίας.

Μπεν Χουρ*
ΒΙΒΛΙΚΟ ΕΠΟΣ

Σκηνοθεσία: Τιμούρ Μπεκμπαμπέτοφ
Ερμηνείες: Τζακ Χιούστον, Τόμπι Κεμπέλ, Μόργκαν Φρίμαν, Ναζζίν Μπινόντι

Χουρ, έκανε τα πάντα αρνούμενος να προδώσει έναν νεαρό που αποπειράθηκε να δολοφονήσει έναν Ρωμαίο αξιωματούχο, τον Μεσάλα, υιοθετημένο αδελφό του και νυν αξιωματικό του ρωμαϊκού στρατού. Ο Μπεν Χουρ θα αποφύγει τη σταύρωση, λόγω της κοινωνικής του θέσης, και θα σταλεί σε γαλέρα. Στη διάρκεια μιας ναυμαχίας θα καταφέρει να ελευθερωθεί και θα επιστρέψει στην Ιουδαία ως αρματοδρόμος. Στο μυαλό του υπάρχει μόνον η εκδίκηση. Η νέα θρησκεία, όμως, που έρχεται για να αλλάξει τον κόσμο με το κήρυγμα της αγάπης, αναθεωρεί τη ρήση της Παλαιάς Διαθήκης, «οφθαλμός αντί οφθαλμού». Ο Μπεν Χουρ, ο οποίος προσπλυτί-

ζεται στον χριστιανισμό, κατορθώνει να επιβιώσει στην αρένα χάρη στο πείσμα και στη δύναμη της θέλησής. Μόνος εναντίον όλων! Το αρχέτυπο του χολιγουντιανού ήρωα επανέρχεται με βιβλικό προσώπειο.

Η MGM... γλίτωσε τη σταύρωση

Αν κάτι χαρακτηρίζει τον παλιό «Μπεν Χουρ» είναι το μέγεθος: τα τεραστίων διαστάσεων σκηνικά, οι χιλιάδες κομπάρσοι, η μεγάλη διάρκεια της ταινίας αλλά και της πιο εντυπωσιακής σκηνής – της συναρπαστικής αρματοδρομίας, που διαρκεί περίπου ένα εικοσάλεπτο. Όλα σε υπερθετικό βαθμό. Ο τελειομανής Γουάιλερ έπαιζε με επιτυχία το τελευταίο

χαρτί της MGM, που βρισκόταν στα πρόθυρα χρεοκοπίας, ενώ ο Τσάρλτον Ιστον έκανε περίπατο στον «Γολγοθά» του παγκόσμιου μποξ όφισ φορώντας χλαμύδα και σανδάλια. Το «Μπεν Χουρ» του 1959 (ριμέικ και αυτό της βωβής ταινίας του 1925 με τον Ραμόν Νοβάρο) δικαίωσε αυτούς που πίστευαν πως ο κινηματογράφος θα έπρεπε να είναι κάτι μεγάλο και εντυπωσιακό για να μπορέσει να νικήσει τη μικρή οθόνη, που ήδη έμπαινε σε κάθε σπίτι. Αυτήν τη στρόφη προς τα τεράστια μεγέθη εκφράζει η ταινία του Γουάιλερ, αποτυπώνοντας την αγωνία του Χόλιγουντ εκείνης της εποχής.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται και η ένδειξη

της σημερινής ταινίας. Ο παλιός μύθος δεν μπορεί από μόνος του να προσδώσει αξία σε μια ψηφιακή χαλκομανία του «Μπεν Χουρ», που με εξαιρεση τη 10λεπτη σκηνή της αρματοδρομίας προκαλεί χαμοουρητά. Επιμένω στην ταινία του Γουάιλερ όχι από νοσταλγία, αλλά γιατί πιστεύω πως το σπουδαίο σινεμά (γραμμικό ή μη) είναι πάνω απ' όλα στιβαρό φόρμα. Σε αυτό το πεδίο έκανε θαύματα ο γιγαντισμός του Γουάιλερ, ταυτιζόμενος με μια αξεπέραστη περιπέτεια στα στούντιο της Τσινετσιτά. Σήμερα, τα ψηφιακά εφέ και το 3D απλώς υπερτρονίζουν το ψεύτικο.

dbouras@kathimerini.gr

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ο «Κλέφας του κλέφμαντος» του Μάριο Μονιτσέλι ξανάρχεται στην επικαιρότητα σε επανέκδοση. Εμβληματική ασπρόμαυρη ταινία, γυρίστηκε το 1958 και υπήρξε σταθμός της commedia all'italiana. Ο Κόζιμο, διαρρηκτής της συμφοράς, βρίσκεται στη φυλακή και σχεδιάζει την «αντικατάστασή» του. Βιάζεται να αποφυλακιστεί για να στήσει το μεγάλο κόλπο της ζωής του. Η επιχείρηση «αντικατάστασης» ναυαγεί και ο αντικαταστάτης του, ένας αποτυχημένος μοζέρ, του κλέβει το σχέδιο της ληστείας ενός ενεχυροδανειστηρίου στη Ρώμη. Παίζουν: Βιτόριο Γκάσμαν, Ρενάτο Σαλβατόρι, Μαρταέλο Μαστρογιάνι.

Ο Κλιντ Ιστροντ σκηνοθετεί τον Τομ Χανκς στο «Sully», γύρω από τον Τσέσι «Σάλι» Σαλενμπέργκερ, πιλότο της πολιτικής αεροπορίας, ο οποίος κατάφερε να προσθαλασώσει ένα Μπόινγκ με χαλασμένους και τους δύο κινητήρες του στον ποταμό Χάντσον. Παίζουν, επίσης, Άαρον Εκκαρτ, Λόρα Λίνεϊ.

Ο Ρόμπερτ ντε Νίρο επιστρέφει στο ρινγκ, στο βιογραφικό δράμα «Hands of Stone», ενσαρκώνοντας τον προπονητή πυγμαχίας Ρέι Αρσέλ. Η ταινία διατρέπει περίπου δύομισι δεκαετίες παρουσιάζοντας τη ζωή του Ρομπέρτο Ντουράν, διάσημου πυγμαχάκου από τον Παναμά (το παρατσούκλι του ήταν «Χέ-ρια από πέτρα»). Ο Αρσέλ ήταν ο άνθρωπος που οδήγησε τον Ντουράν στην κορυφή του παγκόσμιου πρωταθλήματος ελαφρών βαρών. Η αναμέτρησή του με τον Σούγκαρ Ρέι Λέοναρντ ήταν η σημαντικότερη της καριέρας του. Τον υποδύεται εξαιρετικά ο Εντγκαρ Ραμίρεζ. Η σκηνοθεσία είναι του Τζόνθαν Γιακούμποβιτς.

2016 - 2017
MEGA

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

Η φωνή των πολιτών αποκτά για όγδοη συνεχόμενη χρονιά δύναμη. Το Έχεις Μέσον, δίνει βήμα στους χιλιάδες πολίτες που βιώνουν καθημερινά τα κακάς έχοντα της κρατικής μηχανής και δεν έχουν πρόσβαση στα κέντρα εξουσίας. Παρουσιάζει η Στέλλα Στυλιανού

www.tvonenews.com.cy

ΚΑΘΕ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΣΤΙΣ 15:00

ΝΑΤΑΣΣΑ ΜΠΟΦΙΛΙΟΥ

ΖΑΒΑΙ ON TOUR

ΘΕΜΗΣ ΚΑΡΑΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΚΑΣΤΡΟ ΠΑΦΟΥ

ΠΟΡΤΕΣ ΑΝΟΙΓΟΥΝ: 20:00 / ΠΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 21:00 / ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ: 25 €

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ: ΠΑΦΟΣ: ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ TIME OUT / ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΣΟΥΡΟΥΝΟΣ / THE MALL KIOSK 'KINGS AVENUE' ΛΕΜΕΣΟΣ: ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΧΟΥΖΟΥΡΙ / THE MALL KIOSK 'MY MALL LIMASSOL' / ΠΑΗΡΟΦΟΡΕΙΣ: 96 900 933 ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΘΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ

SWAROVSKI ΥΠΟΤΗΡΗΚΤΕ: ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: ALMYRA ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: LOVE 108.9fm 102.4 FM Pafos City Μουσική: MUSIC

Όταν ο πήχης κινδυνεύει να πέσει χαμηλά

Απογευματινές συζητήσεις που μοιάζουν ξεκούρδια ρολόγια

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Είχαμε γράψει την Κυριακή 19 Ιουνίου 2016 σε αυτή τη στήλη ότι ο φουρθιωτισμός караδοκεί, διότι είχε ακουστεί μία φιλή ότι κατεβαίνει το κανάλι του στην Κύπρο με τη συχνότητα του Capital. Ο εφιάλτης δεν φαίνεται να απομακρύνθηκε και αυτή τη φορά το Epsilon Ελλάδας έρχεται να πάρει λίγο από τη δόξα του Plus, τώρα θα μου πει ο ανυποψίαστος αναγνώστης, μα ποια δόξα, ένα κανάλι που σε άλλες εποχές ή σε άλλη χώρα θα βρισκόταν στην κατηγορία του «δείχνω κι εγώ κάτι, κι ασ είναι και ό,τι να 'ναι!». Τέλος πάντων, προσωπικά ανησυχώ για την ποιότητα του τηλεοπτικού περιεχομένου, διότι το κυνήγι της τηλεθέασης δεν ξέρεις ποτέ πού μπορεί να οδηγήσει και τι εκπομπές θα γεννήσει.

Σκέφτομαι ότι αν εκπομπές όπως το «Αποκαλυπτικά» του Epsilon έρθουν στην Κύπρο, θα πρέπει και οι μετριο-

παθείς συγγενείς του να ακολουθήσουν, οπότε εκεί που ήμασταν τρεις λαλούν και δυο χορεύουν, θα γίνουμε, μέχρι ν' αλλάξεις κανάλι, το κλουβί με τις τρελές... και δεν θα το 'θελα. Και τώρα που λέμε για μετριοπαθείς συγγενείς σκέφτηκα τη Γιώτα την Κουφαλίδου και την εκπομπή της στο Σίγμα.

Θα πρέπει να της αναγνωρίσουμε οπωσδήποτε ότι ανέβηκε επίπεδο από την εποχή του Plus και εκείνης της εκπομπής που ήταν ένα ξεφρενο τρελό καρναβάλι. Στη νέα της εκπομπή η Γιώτα έχει μία άλλη δυναμική με ένα πάλει που δεν φαίνεται ότι έχει κάτι το κοινό και μοιάζουν τα παιδιά εκεί λίγο ο καθένας στον κόσμο του. Όσο για τη θεματολογία της εκπομπής νομίζω ότι πετυχαίνουν αυτό που είχαν σχεδιάσει, το πολύ κους κους, τη fashion police κουβεντούλα και τα τσιταύτα. Αλλά αυτό που κάνει πιο πολύ εντύπωση είναι τα σκηνικά, πολύ ροζμποπνίζονται, βρε τηλεθεατή μου, δεν νομίζεις;

Στην πρεμιέρα του το «Γαλάτεια» μάλλον με έπεισε και ελπίζω να πάει καλά. Το καστ είναι δυνατό, η ιστορία έχει μία λογική, ας ελπίσουμε η συνέχεια να μη μας διαψέψει.

“**Αν εκπομπές όπως το «Αποκαλυπτικά» του Epsilon έρθουν στην Κύπρο, θα πρέπει και οι μετριοπαθείς συγγενείς του να ακολουθήσουν, οπότε εκεί που ήμασταν τρεις λαλούν και δυο χορεύουν, θα γίνουμε, μέχρι ν' αλλάξεις κανάλι, το κλουβί με τις τρελές...**”

Είπαμε, είναι μία εκπομπή της οποίας το target group είναι κυρίως γυναίκες, βασικά δεν θα μπορούσε να είναι και τίποτε άλλο έτσι όπως είναι δομημένη η εκπομπή, αλλά πόσο ροζ μπορεί να αντέξει το μάτι μας, και πόση θεματολογία αυτού του περιεχομένου μπορούμε να διαχειριστούμε;

Και κάπως έτσι έρχεται και δένει ο συλλογισμός μας με τον επερχόμενο φουρθιωτισμό, αν υποθέσουμε ότι έχουμε ανταγωνισμό ποια θα είναι τα ως εδώ που θα τεθούν, ήδη Πέμπτη μεσημέρι και ο ανθρώπινος πόνος πρώτο τραπέζι. Δεν ξέρω πόσο ευγενή είναι τα κίνητρα όποιου επιλέγει να κάνει νούμερα λίγο μετά και λίγο πριν το χά χουλι. Οι τηλεθεατές που στέλνουν μηνύματα αισιοδοξίας, κάποιος που πιθανόν να προσφέρει κάτι πιο απτό και μετά; Μετά τι, κυρία Εκπομπή; Δεν το δέχομαι το παζάρι του ανθρώπινου πόνου, διότι αμφισβητώ τα ευγενή κίνητρα της κάθε εκπομπής, του καθένα που λειτουργεί ως Ρομπιέν των Δασών.

Αλλά ας πούμε όμως και δυο λόγια για τις σειρές που έκαναν πρεμιέρα

αυτή τη βδομάδα, όχι πολλά πράγματα, έτσι για γεύση, μιας και απ' ό,τι φαίνεται η σεζόν θα είναι μακρά.

Διότι μακρόσυρτο μού φάνηκε το επεισόδιο της «Γαλάτειας» του Σίγμα που όμως είχε ωραία σκηνικά και κοστούμια. Βέβαια, η διανομή των ρόλων μάλλον δεν έγινε υπό το φως της μέρας, ο γιατρός μοιάζει με φοιτητή της ιατρικής και η μάνα με την κόρη μοιάζουν μάλλον με αδελφές, και μάλιστα με όχι πολύ μεγάλη διαφορά. Πάντως, ως πρεμιέρα φαίνεται ότι έπεισε και ελπίζω να πάει καλά. Το καστ είναι δυνατό, η ιστορία έχει μία λογική, ας ελπίσουμε ότι η συνέχεια θα είναι το ίδιο καλή όπως και η αρχή. Ελπίζουμε.

Τώρα για το νέο εγχείρημα του Μέγκα με το «Ζωή μου» δεν παρατήρησα κάτι το συγκλονιστικό. Η σειρά μάλλον θα έχει επιτυχία, μιας και το καστ είναι ζωηρό και νεανικό κατά κύριο λόγο και με μία ιστορία που συγκινεί και ιντριγκάρει και έχει κι ένα παιδάκι, αλάνθαστη συνταγή. Θα το δούμε στο μέλλον και αυτό. Με μία πρώτη ματιά βέβαια, όλα τριγύρω αλλάζουν κι όλα τα ίδια μένουν!

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Rönin (Ronin)

- 07.30** Θεία λειτουργία
- 10.30** Έργα και ημέρες - (Ε) Πρόγραμμα με θέματα ιστορίας και πολιτισμού.
- 11.30** Τα ρόδα της οργής - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
- 12.30** Η Κύπρος κοντά σας - (Ε)
- 13.30** Όλα στον αέρα - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 14.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 14.15** Σάββατο κι απόβραδο (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 16.00** Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show με τον Τάσο Τρύφωνος.
- 17.30** Σπίτι στη φύση - (Ε) Περιβαλλοντική εκπομπή. «Ωραιές πράσινες ιστορίες».
- 18.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
- 18.15** Φώτος Φωτιάδης - Ένα βήμα πιο μπροστά Ντοκιμαντέρ.
- 19.20** Μάθε τέχνη κι άσπινε (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 20.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 21.30** Rönin (Ronin). Αστυνομική περιπέτεια, με τους Ρόμπερτ Ντε Νίρο, Ζαν Ρενό, κ.ά.
- 23.30** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 23.45** Η Κύπρος κοντά σας - (Ε) Κυπριακή σειρά εποχής.
- 01.45** Όλα στον αέρα - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 02.15** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
- 03.45** Η Κύπρος κοντά σας - (Ε)
- 04.30** Σάββατο κι απόβραδο (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 06.00** Φώτος Φωτιάδης Ένα βήμα πιο μπροστά - Ντοκιμαντέρ.

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

21.50 Κλασική μουσική

- 07.30** Παιδική ζώνη α. Η ωραία κοιμημένη β. Η μικρή Λουλού γ. Μάγια η μέλισσα δ. Νέλι το ελεφαντάκι ε. Ποκόγιο στ. Χίθκλιφ ο γάτος ζ. Τα σούπερ ζώακια η. Ντένις ο τρομερός θ. Πόκογιο στ. Χίθκλιφ ο γάτος ι. Τα σούπερ ζώακια ια. Ντένις ο τρομερός ιβ. Στη χώρα του γιστί - Γιατί TV - (Ε)
- 11.30** Παιδική ζώνη - (Ε)
- 16.00** 100 καλές πράξεις για τον Έντι Μακντάουτ (100 deeds for Eddie Macdowd) Οικογενειακή σειρά.
- 16.30** Οικογενειακή υπόθεση (Family Biz). Οικογενειακή σειρά.
- 17.00** Euromaxx - Ep. 9ο.
- 17.30** Μεγαλουπόλεις της Ασίας - (Visions for Asia's Megacities) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 18.00** Ο κόσμος του μέλλοντος (Next world) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 19.00** Βασίλεις της Αρχαίας Αιγύπτου (Great Egyptians). Ντοκιμαντέρ.
- 20.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
- 21.30** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)**
- 21.40** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)**
- 21.50** Συναυλία κλασικής μουσικής με τη φιλαρμονική ορχήστρα της Βιέννης - (Ε)
- 23.30** Ιστορίες της φύσης, αλήθεια ή μύθος; (Fooled by nature)
- 00.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 00.20** ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ

MEGA

ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Star Κύπρος 2016

- 07.00** Θεία λειτουργία
- 10.00** Food and the city - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής.
- 11.00** Σαββατογεννημένες - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 11.50** Οι αταίριαστοι - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
- 12.20** Η ώρα η καλή - (Ε) Κωμική σειρά.
- 13.20** Ήρθε κι έδεσε - (Ε) Κωμική σειρά
- 14.20** Εφτά θανάσιμες πεθερές - (Ε) Κωμική σειρά
- 16.20** Λατρεμένοι μου γείτονες - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Άβα Γαλιανούλου, Κώστα Κόκλα, κ.ά.
- 17.20** Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Τζούλια Νόβα.
- 18.40** Dansing Junior Παιδικό talent show, με την Άννα Μονογιού.
- 20.20** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 21.20** Star Κύπρος 2016 - Casting Μέρος 2ο Show ομορφιάς με την Κωνσταντίνα Ευριπίδου.
- 22.20** Οι Αναλώσιμοι 3 (The Expendables 3). Περιπέτεια δράσης, με τους Σιλβέστερ Σταλόνε, Τζέισον Στέιβαν, κ.ά.
- 00.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 00.20** Το κόκκινο δωμάτιο - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 01.20** Δεν έχω λόγια - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
- 02.20** Dansing for you 5 - (Ε)

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

21.20 The fast and the furious

- 06.20** **Πρωινή ενημέρωση**
- 07.00** Οι ντετέκτιβ - (Ε)
- 07.30** 7 ζωές
- 08.20** Λύκε, λύκε είσαι εδώ; (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 09.40** Οι συμμαθητές - (Ε)
- 11.00** Δείξε μου το φίλο σου - (Ε)
- 12.40** Πάθος για εξουσία - (Ε) (Passion Y Poder) Κοινωνική τηλενουβέλα.
- 14.20** Τύχη βουνό - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 16.00** Ταμάμ - (Ε) Σειρά κομεντί με τους Μανώλη Μαυροματάκη, Μαρία Λεκάκη, κ.ά.
- 16.50** Mamma Mía - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 17.50** **Τα νέα του ANT1 σε 10'**
- 18.00** Συνέχεια της σειράς
- 18.30** Οι συμμαθητές, III Ελληνική σειρά, με τους Κρατερό Κατσούλη, Μαριάννα Τουμασάτου.
- 20.20** **Τα νέα του ANT1**
- 21.20** The fast and the furious: Tokyo Drift Ταϊνία δράσης, με τους Λούκας Μπλακ, Σουγκ Καγκ, κ.ά.
- 23.15** Game of thrones, IV Ξένη σειρά. Ep. 4ο.
- 00.00** **Τίλοι ειδήσεων**
- 00.10** Steps - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 01.00** Κλεμμένη ζωή - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 01.40** Μωβ - Ροζ - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 02.30** Δούρειος Ίππος - (Ε)
- 03.10** **Τα νέα του ANT1 - (Ε)**
- 04.20** Λευκός οίκος - (Ε)
- 05.30** Δις Μοδιάμ - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Παραδοσιακή βραδιά

- 07.00** Βουράτσε γεπόνιο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 08.20** Παιδική ζώνη
- 09.20** Ξένη ταινία
- 11.00** Ένα τραπέζι Ελλάδα - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 12.00** Βρέχει έρωτα - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 13.50** Happy traveller - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή μαγειρικής, με τον Ευτύχη Μπλέτσα.
- 14.45** Love and Style - Best of Lifestyle εκπομπή.
- 16.00** Προδοσίες - (Ε) Νέα δραματική σειρά, με τους Γιάννη Νινιό, Πέτρο Λαγούδη, κ.ά.
- 17.30** Νέα κυπριακή σειρά εποχής, με τους Κρίστοφερ Γκρέκο, Άλκηστις Παυλίδου, κ.ά.
- 17.55** #Νεολαία Εκπομπή για τη νεολαία, με τη Δήμητρα Σιβήρη.
- 18.00** **Γεγονότα σε συντομία**
- 19.15** Προορισμός Ευτυχία Ταξιδιωτική εκπομπή με την Ευτυχία Ανδρέου.
- 20.15** **Τομές στα γεγονότα**
- 21.15** Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Βασιλική Χατζηδαμόμου.
- 23.00** I Survived Ξένη σειρά ντοκιμαντέρ.
- 00.00** **Τομές στα γεγονότα**
- 00.05** The first 48 hours - (Ε)
- 01.00** Rules of engagement (Ε) Τραγωδία στον αέρα
- 01.35** Αλλού εφημερίο - (Ε)
- 03.15** Λόγια του αέρα - (Ε)

ALPHA

ΤΗΛ.: 22212400

21.00 The Great Gatsby

- 07.30** Παιδική ζώνη
- 08.30** Το σόι σου - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Γιάννη Γιαννόπουλο, Ρένα Λουζίδου, κ.ά.
- 09.15** 60' Ελλάδα - (Ε) Οδοπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
- 10.45** Η κουζίνα της μαμάς - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής.
- 11.30** Άλλαξε το - (Ε) Με τον Σπύρο Σούλλη.
- 12.15** Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 13.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 14.10** Συνέχεια της σειράς
- 14.30** Στην υγεία μας ρε παιδιά - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 16.45** Οικογενειακές ιστορίες Realife πρόγραμμα.
- 17.40** Το σόι σου - (Ε)
- 18.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 18.10** Συνέχεια της σειράς
- 18.35** Πάμε πακέτο - (Ε)
- 20.00** **ALPHA NEWS**
- 21.00** Ο υπέροχος Γκάτσμπι (The Great Gatsby) Αισθηματικό δράμα, με τους Λεωνάντο Ντι Κάπριο, Τόμπι Μαγκκούιρ, World Party Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 23.40** 60' Ελλάδα - (Ε)
- 00.45** Σφηνάκια (Light) Ελληνική σειρά.
- 01.15** Αληθινοί έρωτες Ελληνική σειρά.
- 02.10** Κόκκινος κύκλος Αστυνομική σειρά.
- 03.15** Άλλαξε το - (Ε)
- 03.45** Εντυμώτατοι κρατάδες
- 05.15** Η κουζίνα της μαμάς - (Ε)

MAD

ΤΗΛ.: 22472472

08.00 Breakfast

- 11.00** Greeks Only Mixer
- 12.00** Mixer
- 15.00** Zone M
- 16.30** 30 Best Videos
- 18.30** MAD X Rays
- 19.00** Λάικ στα ελληνικά
- 20.00** Στη Διασάσην
- 21.00** MAD VMAS 2016
- 07.05** Παιδική ζώνη
- 08.50** Παιδική ταινία
- 09.45** Κωστάκης & Γιού - (Ε)
- 10.55** Tips διακόσμησης - (Ε)
- 11.50** Smart γεύσεις - (Ε)
- 12.35** Τηλεαγορά
- 13.40** Dolce Vita - (Ε)
- 14.35** Life + - (Ε)
- 15.30** Τηλεαγορά
- 16.35** Χίλιες και μία γεύσεις (Ε)
- 17.20** Τα κοπέλια - (Ε)
- 17.55** On Air - (Ε)
- 18.55** Ξαν το σκόλο με τη γάτα
- 20.05** Login - (Ε)
- 21.10** Ένα τραγούδι ακόμα
- 22.50** Ξένη ταινία
- 00.30** Login - (Ε)
- 01.25** COPA Libertadores - (Ε)
- 07.00** Στα καλά καθούμενα - (Ε) Πρωινόυλι
- 11.00** Τηλεαγορά
- 15.00** Φτωχοδάκια & λεφτάδες
- 17.00** Τηλεαγορά
- 18.45** Back to the future Κωμική ταινία.
- 21.00** Ξένη ταινία
- 23.00** Homeland Security Δραματική τηλεταινία.
- 00.45** Τραγική έξοδος (Last exit). Δράμα
- 02.30** Moonlight becomes you Φθίρερ.
- 04.15** Lipservice Κωμωδία.

MOVIES BEST

21.00 Jenny's Wedding

- 07.00** Hansel & Gretel: Witch Hunters
- 08.30** Chef
- 10.30** The Suspect
- 12.15** Kiss Me
- 13.45** The Forger
- 15.30** This Is Our Time
- 17.15** True Justice 1: Vengeance Is Mine
- 19.00** Ribbit
- 20.25** Hollywood's Best Film
- 21.00** Jenny's Wedding
- 22.45** The Last Rites Of Joe May
- 00.30** Pudsey The Dog: The Movie
- 02.00** Assault On Wall Street
- 03.40** The Babymakers
- 05.15** Charlie Zone
- 20.00** Μια ζωή την έχουμε
- 06.30** Εν ονόματι του Νόμου
- 08.15** Δεν είμαι ατιμασμένη (Θυσία)
- 09.40** Κρυστάλλω
- 11.15** Το αμαξάκι
- 13.00** Του χωρισμού το τρένο
- 14.45** Ροζ γάτος
- 16.15** Καμικάζι αγάπη Μου
- 17.50** Η Λευφόρος του Μίσιους
- 20.00** Μια ζωή την έχουμε
- 22.00** Κάτι να κλείει
- 23.55** Τα τσακάλια

GREEK CINEMA

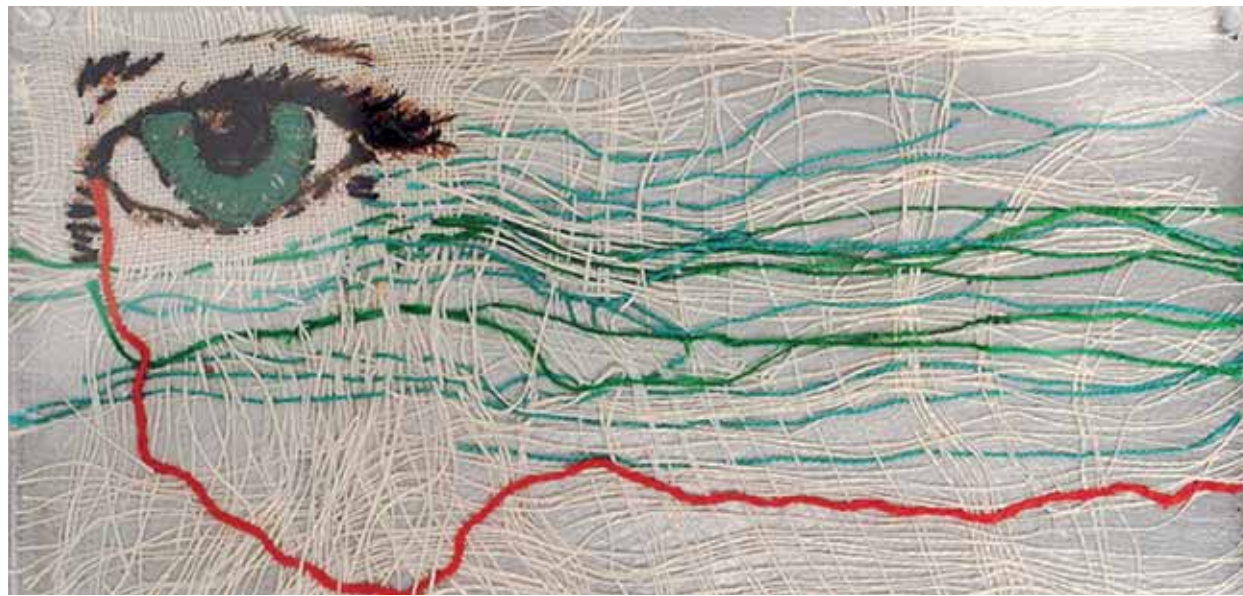
06.30 Εν ονόματι του Νόμου

- 08.15** Δεν είμαι ατιμασμένη (Θυσία)
- 09.40** Κρυστάλλω
- 11.15** Το αμαξάκι
- 13.00** Του χωρισμού το τρένο
- 14.45** Ροζ γάτος
- 16.15** Καμικάζι αγάπη Μου
- 17.50** Η Λευφόρος του Μίσιους
- 20.00** Μια ζωή την έχουμε
- 22.00** Κάτι να κλείει
- 23.55** Τα τσακάλια

Τα αντικείμενα του μουσείου χρονολογούνται από το 1967.

Στο κέντρο και δεξιά, μερικά από τα αντικείμενα που βρίσκει κανείς στο μουσείο.

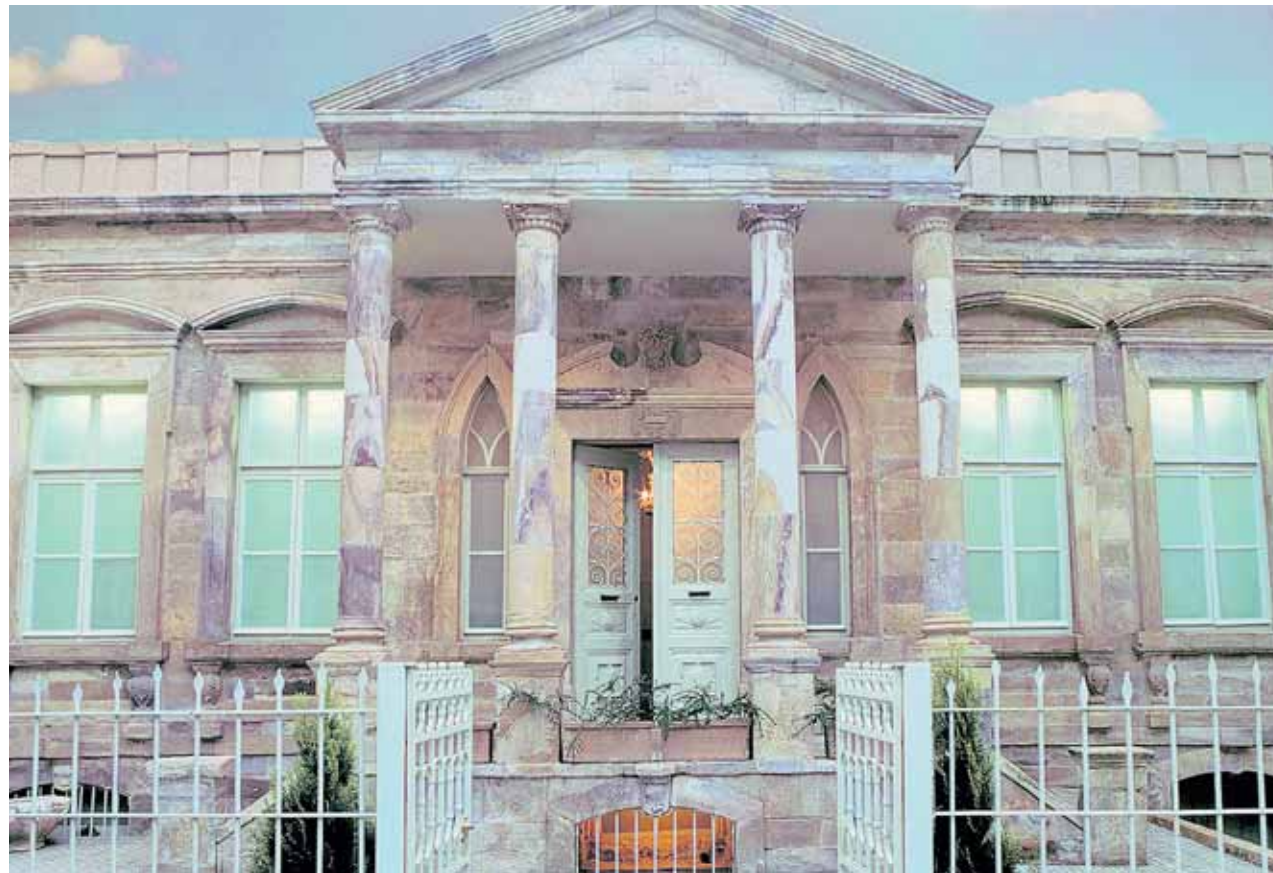
Ένα μουσειακό αφήγημα στη Θράκη

Το Εθνολογικό Μουσείο στην Αλεξανδρούπολη στεγάζεται σε ένα νεοκλασικό κτίσμα που έδωσε η Αγγελική Γιαννακίδη

Της **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

Είναι αδύνατον να γνωρίσεις την Αγγελική Γιαννακίδη και να μην τη θαυμάσεις. Έχει αυτήν την ωραία γυναικεία αξιοσύνη που συναντά κανείς σε παλιές γενιές, έναν τρόπο να είναι αποτελεσματική με ό,τι καταπάνεται, να ξεχωρίζει με βλέμμα αεικίνητο και άγρυπνο ιστορίες, ανθρώπους, αντικείμενα, αισθήματα.

Ίδρυσε το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης στην Αλεξανδρούπολη το 2002, διαζώνοντας από την κατεδάφιση ένα πανέμορφο νεοκλασικό κτίσμα του 1899. Είναι από τα λίγα σωζόμενα οικοδομήματα εκείνης της περιόδου, με ξεχωριστή

Η έδρα του μουσείου στην Αλεξανδρούπολη, ένα νεοκλασικό του 1899 που διασώθηκε από την κατεδάφιση. Κάποτε η πόλη είχε στον αστικό της ιστό πολλά θαυμάσια δείγματα αυτού του αρχιτεκτονικού ύφους.

Στόχος, να αποτελέσει κέντρο έρευνας για μια περιοχή που ερημώνει, που απειλείται από τη λήθη, από στερεότυπα...

ιστορία. Αποτελέσει την εξοχική κατοικία του Μιλτιάδη Αλτινάλμαζη από την Αδριανούπολη, από την οποία προήλθε ο πρώτος κατά σειρά δήμαρχος της Αλεξανδρούπολης, ο οποίος μάλιστα εξέλεξε τετράκις από το 1925 έως το 1948.

Το προίκισε με εκατοντάδες αντικείμενα που συγκέντρωσε η ίδια από τα τέλη της δεκαετίας του 1960. Γεννημένη στη Θεσσαλονίκη, ήρθε στη Θράκη ως νύφη και δεν άφησε απάτητη πέτρα. Ταξίδεψε παντού, έως το πιο μικρό χωριό, άκουσε διηγήσεις από τους ντόπιους, βρήκε παλιά πράγματα, ένωσε αυτές τις μικρές τελειότητες που σχηματίζουν την πολυκύμαντη γοητευτικότητα ιστορία της περιοχής.

Βιωματικό αφήγημα

Μέσα από τα βιώματα, έφτιαξε ένα κατανοητό μουσειακό αφήγημα όπου αναδύονται ανάγλυφα ο πλούτος και η πολυμορφία της θρακικής παράδοσης,

Το ωραίο πωλητήριο και καφέ του μουσείου έχει καλαισθητά αντικείμενα που βρίσκει (ή και φτιάχνει μόνη της) η Αγγέλα Γιαννακίδη.

πάντα υπό το πρίσμα της συνύπαρξης διαφορετικών πολιτισμών και θρησκειμάτων. Το κυριότερο; Στηρίχθηκε σε ίδιους οικονομικούς πόρους και στην ψυχική υποστήριξη που της έδωσε ο σύζυγος και τα παιδιά της για να ολοκληρώσει αυτό το εγχείρημα που σήμερα είναι το καμάρι της πόλης της. Μέσα στα σχεδόν 15 χρόνια ζωής, το μουσείο έχει λάβει περιορισμένες επιχορηγήσεις και ενισχύσεις από το κράτος και τα ιδρύματα (περίπου 30.000 ευρώ από την ίδρυση του έως σήμερα), αλλά έχει λειτουργήσει ως υπόδειγμα για τα εκπαιδευτικά του προγράμματα, το πωλητήριο του και τις δράσεις πέρα από την έδρα του.

Έρευνα και διάλογος

Ο σημαντικός στόχος του μουσείου είναι να αποτελέσει ένα κέντρο έρευνας για μια περιοχή που ερημώνει, που απειλείται από τη λήθη, από στερεότυπα, από φοβίες. Η Γιαννακίδη στάθηκε πάντα με σεβασμό απέναντι σε όλα αυτά που εμείς δεν γνωρίζουμε και συχνά δεν θέλουμε να μάθουμε. Ξέρει την καθημερινότητα και την ιστορία των Πομάκων όσο λίγοι, γνωρίζει τα ήθη και τα έθιμα των τουρκόφωνων χωριών, μπορεί να ανασύρει ολόκληρα τμήματα του παρελθόντος της Θράκης από το βάθος του χρόνου, να σου μιλήσει για το ψάρεμα στον Εβρο, το φαγητό που ετοιμάζουν στο κουρμπάνι, την καλαθοπλεκτική, την ξυλογλυπτική, την κεραμική. Αναζητούν τα φώτα της όλοι: επιστήμονες, ερευνητές, δημοσιογράφοι. Το μουσείο έχει συνδιοργανώσει πολλά συνέδρια με τη συμμετοχή καθηγητών πανεπιστημίου και φοιτητών από την Τουρκία και τη Βουλγαρία, στο πλαίσιο ενός ζωντανού διαλόγου με τους γείτονες.

Χάρη στην προσωπικότητά της (ας μην ξεχνάμε ότι είναι τρυφερή μητέρα και γιαγιά) έχει συσπειρώσει γύρω από το μουσείο τόσο τους νέους της Αλεξανδρούπολης όσο και τους μαθητές. Και αυτό διότι η γνώση που παρέχεται δεν είναι ποτέ στεγνά εγκυκλοπαιδική αλλά βγαλμένη από την ίδια τη ζωή. Αν περάσετε από τη Βόρεια Ελλάδα, το ΕΜΘ αξίζει μια επίσκεψη...

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα στη Λακατάμια 2 υπνοδωματίων, πλήρως επιπλωμένο, με όλα τα είδη οικιακών συσκευών. 75τ.μ. και 15τ.μ. βεράντα, στον 3ο όροφο με ανασφάλει σε ολοκαίνουργιο λευκαριστικό 1 ετών και με γκαράζ στεγασμένο. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295. Τημή €370,00.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. 105 τ.μ. στην περιοχή Παλουριώτισσας, έναντι Γλύης Αμμοχώστου, σε άριστη κατάσταση. Εντοιχισμένη κουζίνα, 2WC, Storage Heaters, επιπλωμένο, Air Conditions σε όλους τους χώρους, ηλιακό, αποθήκη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. Τημή €400. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99490942, 99566540.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. (54 τ.μ.) στη Μακεδονίτσα, πίσω από τον Τύμβο. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή κοντά στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και διαθέτει χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. Ενοίκιο €400. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99693859.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάμπρα, μεταξύ Παλαιού και Νέου Δρόμου Λαίας - Λεμεσού.

Τημή: € 150.000 τηλ.99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο 861 τ.μ. στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάπτεται πεζόδρομου και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τημή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ.97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην Αγία Φύλα, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τημή 290.000 ευρώ. Τηλ.99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τημή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαριά. Ολικό εμβαδό 5,686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030. Ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάμπρα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού. Τημή: € 265.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα στην περιοχή Τάροι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας. Τημή: 130.000 Τηλ. 99425558

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ φουσκωτά κάδρα σε διάφορα μεγέθη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

ΠΩΛΕΙΤΑΙ επιχείρηση (Πάρκο Καφεστιατόριο) με τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαιθρια παιχνιδούσπηλη και κλασική αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γυμνών, βαφτίσεων κ.α.). Τηλ: 99843498.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εργοστασιακό ενυδρείο, 100 x 30 κ. εκ. μαζί με όλα τα απαραίτητα για χρήση του και με επίσης με χαλίκια. 60 ευρώ. Τηλ. 99-634136.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 ηλεκτρογεννήτριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 ΚWα. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουρμπίνα νερού. Τημή έκαστη: ευρώ 1.200. Για ραντεβού: 99634136 Λάρνακα.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 αλόγα, αρ. εγγραφής ΚJY, περασμένο MOT, σύστημα τρίτονης, leather, με αρκετά extra. Τημή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

Εστιατόριο στη Λευκωσία ζητά να προσλάβει έμπειρο προσωπικό στις πιο κάτω κατηγορίες

- ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
- ΠΕΠΕΙΡΑΜΕΝΟ ΨΗΣΤΗ
- ΠΕΠΕΙΡΑΜΕΝΑ ΓΚΑΡΣΟΝΙΑ

Παρακαλώ επικοινωνήστε στο τηλέφωνο: 96304040

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ, ΠΛΗΡΩΣ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΟ, ΜΕ 1 Υ/Δ, ΑΠΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΚΙΝΓΚ, ΣΤΟ 2ο ΟΡΟΦΟ, ΔΙΠΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ.

ΤΗΛ. 96758608, 99316108.

Πωλείται χωράφι

Πωλείται χωράφι 4,000 τ.μ. στην Άρμου στην Πάφο, με θέα στη θάλασσα, 3 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης της Πάφου, 150 μέτρα από την οικιστική περιοχή των Κονιών και 200 μέτρα από τον κύριο δρόμο Άρμου - Κονιά. Συντελεστής δόμησης 10%. Τημή: €80.000.

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 99539844

Υποτροφίες

Η Ελβετική Συνομοσπονδία προσφέρει, μέσω της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Υποτροφιών (Federal Commission for Scholarships for Foreign Students), υποτροφίες για έρευνα και μεταδιδακτορικές σπουδές για το ακαδημαϊκό έτος 2017/2018.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εξασφαλίσουν περισσότερες πληροφορίες μέσω της ιστοσελίδας http://www.sbf.admin.ch/scholarships_eng ή/και από την Πρεσβεία της Ελβετίας στην Κύπρο (κα Ανδρούλλα Μιχαήλ, τηλ.: 22 466 806, e-mail: nic.vertretung@eda.admin.ch). Η τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων είναι η 15η Οκτωβρίου 2016. ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΟΙΚΟΠΕΔΑ & ΚΤΗΜΑΤΑ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΦΗ

ΖΗΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ

90034210

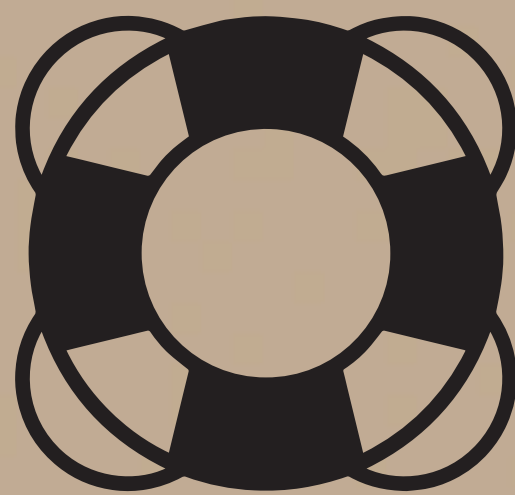
Τηλέφωνο κρατήσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresaggelies@kathimerini.com.cy

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κρατήσεων:
€5,12 ανά κλήση + Φ.Π.Α.

Κάποιος να με σώσει από τη βαρεμάρα...!

Μεγάλη Βιβλιοθήκη Disney!
Οι πιο κλασικές ιστορίες Disney,
με την υπογραφή του θρυλικού Carl Barks,
για ένα αξέχαστο καλοκαίρι!
Την επόμενη Κυριακή
«Ο Βρυχηθμός του Πράσινου Δράκου»

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ

McVictor&Hamilton